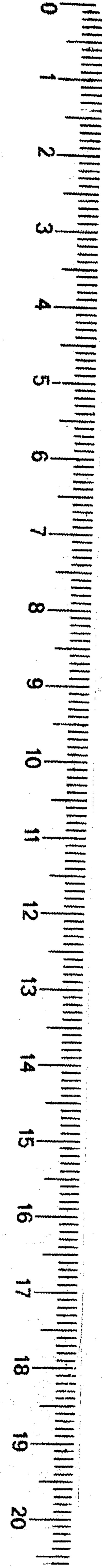
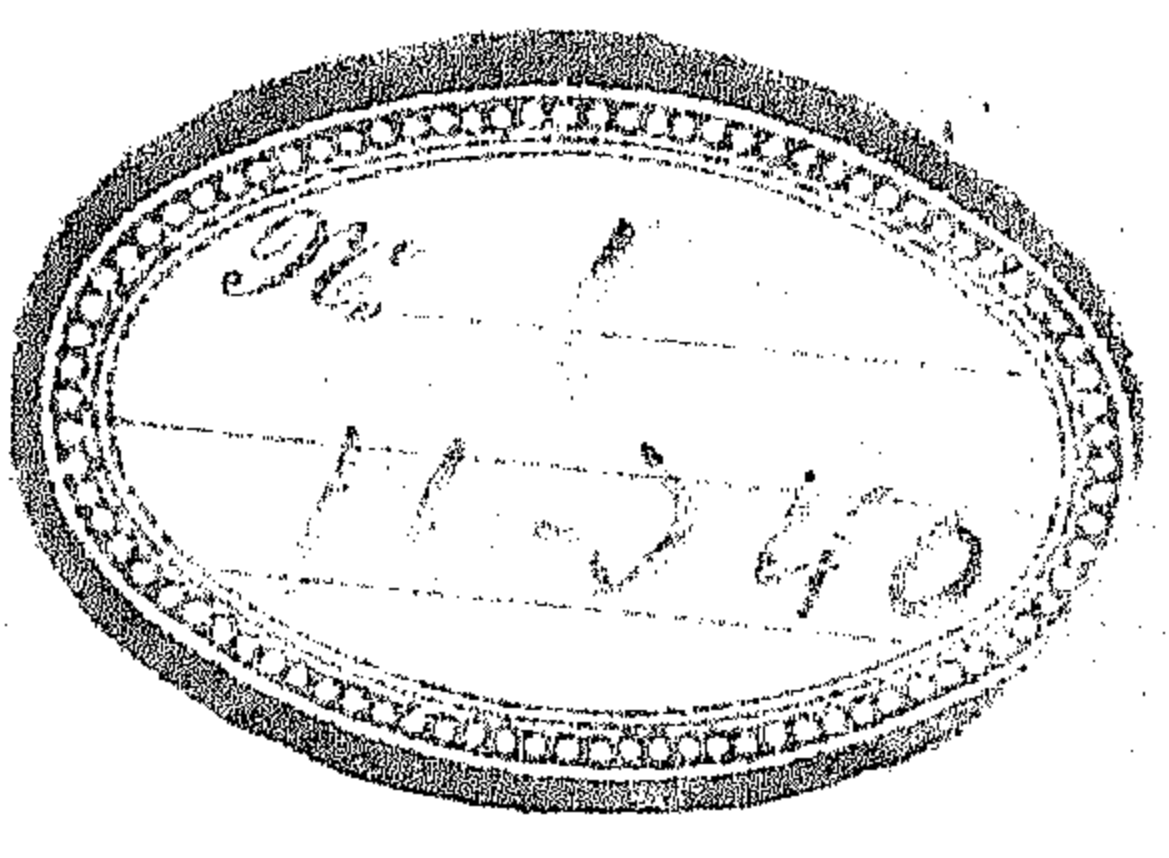

201

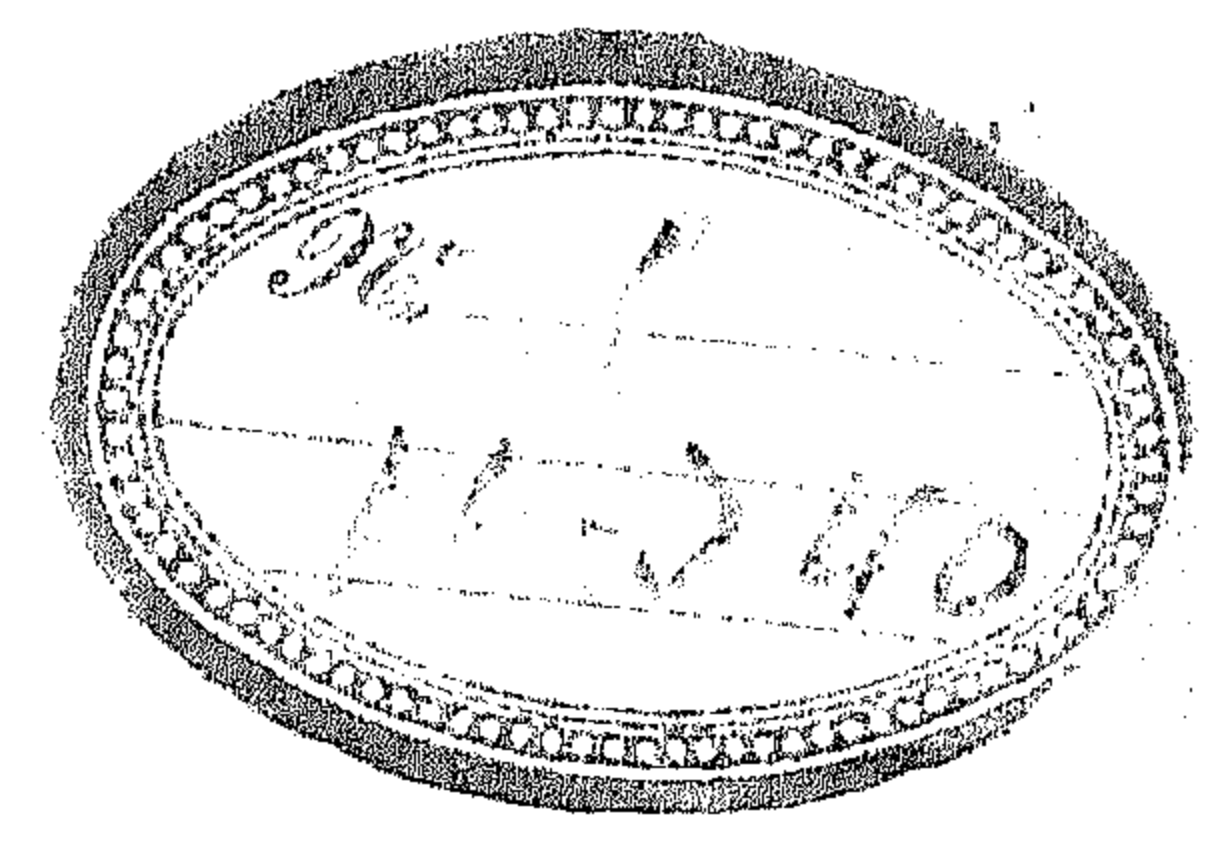
A 18
340
B 26

2 400 40 Safa

~~200~~ 201

A
18
340
B 26.

200

Del Colegio de la Compañia de Jesus de Granada.
N. 8292

B₂

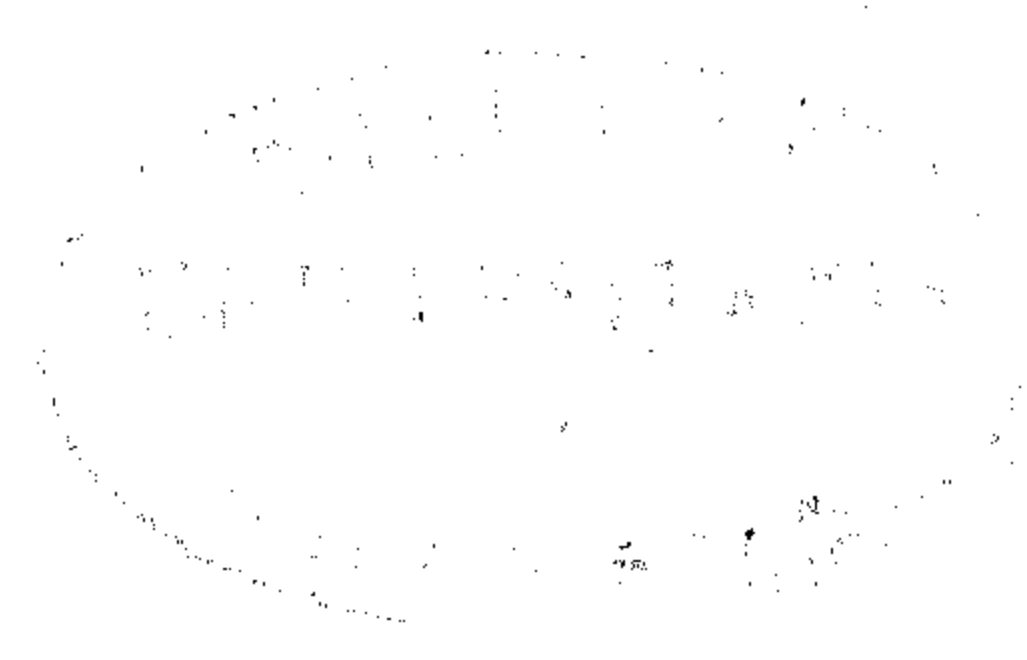
IACOBI MAINOLDI GALERATI
CREMONENSIS
DE TITVLIS
PHILIPPI AVSTRII
REGIS CATHOLICI
LIBER.
ATQVE IN IPSAS TITVLORVM
Successiones Tabulæ.

Index Capitum.

Bononiæ, Apud Peregrinum Bonardum.
Venia à Superioribus Concessa.
M. D. LXXIII.

92

2

IACOBI MAINOLDI GALERATI
CREMONENSIS
DE TITVLIS
PHILIPPI AVSTRII
REGIS CATHOLICI
LIBER
AD EVNDEM PHILIPPVM
SERENISS. AC POTENTISS.
REGEM ET C.

Dominum suum clementiss.

ANTIQUISSIMAM, ac
potentissimam AVSTRIAM
gentem vestram, Serenissi-
me, ac Maxime REX
PHILIPPE, reli-
quas omnes, quae Christia-
no continentur orbe, fami-
lias longè & sanguinis
splendore, & opum amplitudine superare, neminem
esse arbitror adeò ab humanarum rerum cognitione re-
motum, qui prorsus ignoret. Etenim, si praclaros digni-
tatum eius titulos contemplemur, continuo nobis se se

A ij

DE TITVLIS

offerunt Principes nouem , cùm ceteris Virtutis , ac sapientiæ laudibus ornatissimi , tùm eo nomine maxime hominum memoriæ commendati , quòd supra trecentos abhinc annos ad altissimum Imperij Romani fastigium quasi continuata honoris serie felicissimis auspicijs ascenderunt. si Verò multiplices , Variasq; eius , ac latas ditiones inspiciamus , profectò apparet , non celeberrimam solum , & pulcherrimam quamq; Europæ partem à vobis iusto iam pridem dominatu teneri , sed nouum etiam , & priscis prorsus incognitum terrarum orbem , atq; latissimum ipsum ultimarum regionum tractum vestris armis , auspicijsq; subactum esse. Verùm vt hæc omnes oculis cernimus , atq; tacita percussæ admiratione suspicimus , sic vnde tanta , & tam multæ ad vos ditiones , ac tituli permanuerint , pauci hoc tempore aut scire studuimus , aut quæsitum , inuestigatumq; cognouimus. Est autem res cùm per se cognitione dignissima , tùm vsu in primis , atq; vtilitate fructuosissima. Neq; enim aut præstantius quicquam esse potest , quàm præclaras cùm aliorum , tùm eorum præcipue , sub quorum ditione , atq; imperio sis , origines , atq; incrementa perspicere. neq; vtilius aliquid , quàm eorum , qui longa in terris imperiorum serie dominantur , iura vniuersa tenere. Sic enim fit , vt his cognitis , atq; animo comprehensis eos & admiratione prosequamur
maiore ,

PHILIPPI REGIS. 3

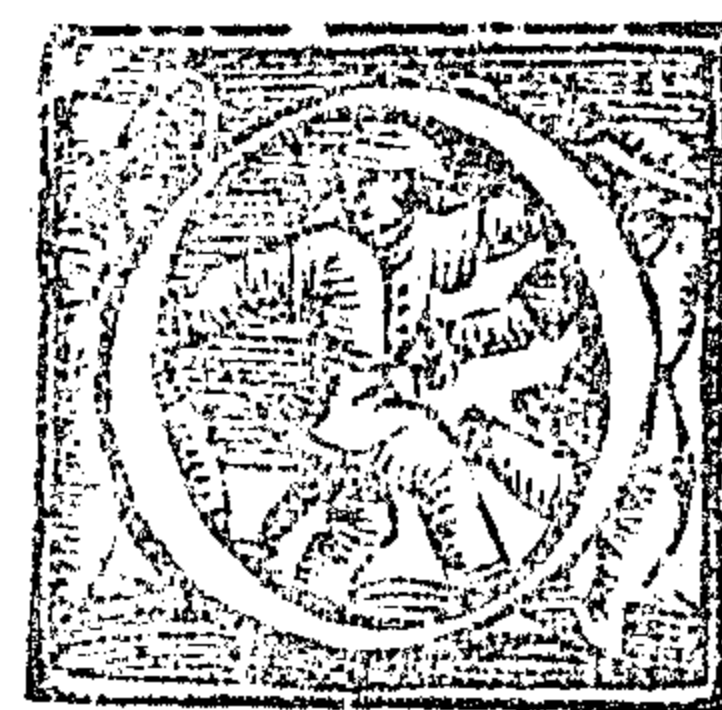
maiore , & obsequio complectamur alacriore. Quæ causa effecit , vt ego , qui Cremonæ , id est , in imperio vestro natus , & educatus sum , iam inde à primo ætatis exordio tantarum rerum admiratione captus , incredibili semper earum cognoscendarum studio arserim. Quod cum procedente tempore magis , magisq; in dies accenderetur , demùm ætate iam ad historiarum notitiam , iudiciumq; maturescente erupit , meq; , vt opus aggrederer , licet multis difficultatibus implicitum , compulit. Itaq; omnibus , quæ parare potui , scriptorum ad hanc rem pertinentium monumentis diligenter animo , & ratione lustratis , atq; eruditorum etiam hominum publicis in gymnasijs accuratè sententijs exquisitis , breuem de Maiestatis vestræ Titulis commentarium scripsi : in quo rationem vniuersorum exposui , quantum aut tacita ipsa , quæ legi , monumenta indicare , aut viuæ doctorem hominum , quos consului , voces suggerere potuerunt. Hoc autem totum vt in vestro etiam multò illustrissimo nomine publicarem , primum me insignis gloriæ vestræ studium incitauit , deinde verò patris quoq; mei Io. Baptistæ Mainoldi Iurisconsulti non obscura voluntas adduxit. Impius enim mihi visus sum , si ditioni vestræ subiectus non omne ad excolendam vestræ dignitatis amplitudinem studium , & curam meam conferrem. Ingratus verò
etiam ,

DE TITVLIS

etiam, si cum ipsa de patre meo bene sensisse multis editis argumentis visa sit, non aliqua, si possem, ratione vicariam eius in referenda gratia operam, officiumque subirem. Precor autem Deum, ut quemadmodum familia vestra domesticis prudentiae, ac fortitudinis nixa subsidijs ad tantum fastigium rerum ascendit, sic ductu praecipue, atque auspicijs vestris, Rex Potentissime, ad multo quoque maiora, atque altiora perueniat. Quod breui futurum non despero, si salutaribus Maiestatis vestrae consilijs, prosperisque incceptis Deus ipse, ut instituit, benignius aspirarit. cui non solum ad inuadendos hostes suos egregiam adhuc semper mentem, verum etiam ad perdomandos felicitatem incredibilem impertiuit. Nunc de Titulis partis scribere ordiar, si prius pauca quadam, unde sequens illustretur disputatio, proponam. Quare ne Maiestatem vestram verborum multitudine diutius onerem, cum bona eius venia hinc huius tractationis initium capiam.

PHILIPPI REGIS.

DE TITVLIS DIGNITATVM Laicarum apud Christianos.

OMNIVM dignitatum tituli, quibus hodie Principes Christiani utuntur, et multi, et certis inter se gradibus ordinati, aut à Pontifice Romano instituti, aut certe ab eodem confirmati sunt. Cui Christiani in terris tanquam vero, et summo Christi vicario, atque omnium rerum parenti maximum cultum merito praebuerunt. Ceterum imperantibus Romanis hoc Pontifex sibi non vindicavit, vel quia propter exiguum Christianorum numerum, et agrestem tyrannorum immanitatem ingens eius auctoritas, atque potentia delitescere, vel quia integro eorumdem imperio nulla ditio, quae alienaretur, extabat. Romano vero Occidentali euerso Imperio, atque in diuersa quasi membra distracto, cum ex barbaris alij alias prouincias occupassent, et se nouis dignitatum titulis exornarunt, et post etiam alios exornare instituerunt. Qui ut firmiores, atque apud populos iustiores essent, Pontificis auctoritate corroborati sunt, cum turpe prorsus, indignumque esset, ad eum non omnia referre, qui vniuersis hominibus praepositus, summam in omnes potestatem à Christo Domino nostro accepisset,

DE TITVLIS

ita vt in terris vicem eius omni ex parte gereret. Tituli autem ferme fuerunt hi, Imperator, Rex, Dux, Princeps, Marchio, Comes, Dominus. De quibus singulis optimum factu videtur, vt aliquid dicam, antequam ad Maiestatis uestrae titulos explicandos accedam.

DE TITVLO CÆSARIS, & Imperatoris Augusti.

IMPERATORIS nomen omnium augustissimū est, atq; maximum. Primus autem Cæsar translatus ad se Populi Romani Rep. appellatus est Imperator, atq; id nomen deinde translatus est ad filium eius Octavianū, qui Imperatori Augusti quoq; cognomen adiunxit. Cum enim nomen excogitare Romani uellent, quo summam eius in Rep. potestatem ostenderent, Imperatorem dixerunt, quem antea pro eo, qui belli dux esset, & qui rem prosperè gessisset, usurpauerant. neq; enim Regem appellare poterant, quia Populus Rom. exactis regibus iurauerat, se nunquam passurum, Reges Romæ esse, neq; Dictatorem, quia proximè post necem Cæsaris M. Antonius Consul legem tulerat, nè nomen Dictatoriū amplius in Rep. esset. Augusti verò titulum ea de causa adiecerunt, vt singularem dignitatis eius splendorem indicarent,

cum

PHILIPPI REGIS.

Scum loca pia, & religiosa, Augusta dicantur. Hoc igitur nomine qui tum ornati fuerunt, ij & Italiam, & omnes prouincias Imperio Romano subiectas pro iudicio suo administrarunt. neq; tum titulus alius in toto orbe Romano erat, nisi eorum, qui ad tempus aut prouincias gubernarent, aut limites Imperij custodirent arbitrio Imperatoris. Hi verò Imperatores aut successione sanguinis, aut suffragijs militum, aut iudicio senatus lecti sunt, neq; cum Pontifice Romano commercij quicquam habuerunt. Post annos inde circiter trecentos extitit Constantinus, qui à Syluestro Pontifice, sacro fonte Christiano more ablutus, & Christianos, & Pontificem ipsum prouexit. Idem etiam Byzantium restituit, atq; à se Constantinopolim vocauit, ac secundam Romam appellari iussit. Unde occasionem nacti successores eius Valentinianus, & Valens fratres Imperium duplex fecerunt, vnum Orientis Constantinopoli, alterum Occidentis Romæ. Imperium inde Occidentis ad nihilum est redactum, cum exteræ nationes Hispaniam, Britanniam, Galliam, Africam, ac demum etiam Italiam inuasissent, & nomen Imperatoris deleuissent, anno quadragesimo septuagesimo 476 sexto. Post trecentos inde & viginti quinq; annos renouatus est antiquus Imperatoris in Occidente titulus. Quippe anno septingentesimo septuagesimo quarto, 774

B

801 *Carolus Magnus Regem Francorum Longobardis regibus Italia pulsus insignem, Hadrianus Pontifex regem Italiae appellauit, & post, anno octingentesimo primo, Leo tertius Imperatorem Augustum inunxit, & coronauit. tumq; titulus nouus Imperij, de quo nunc agimus, institutus est. Antea enim Imperator erat, qui Imperium Populi Romani re ipsa possidebat, id est, qui Romam, Italiam, & prouincias Romanis subiectas tenebat: nunc uero Imperator dictus est, qui nudum titulum à Pontifice Romano datum supra omnes dignitates Christianarum titulos maximum obtineat, ad Ecclesiam Romanam, & rem Christianam pro uiribus defendendam. Institutum est autem, ut oleo sacro inungeretur, & praeter cetera insignia corona etiam aurea manu Pontificis Romae in templo S. Petri exornaretur, & Imperator, atq; Augustus à populo acclameretur. Ceterum Caroli Magni maximae opes fuerunt, non quod Imperator esset, sed quod Galliam, Germaniam, atq; Italiam regis nomine obtineret. Permanfit inde hic titulus in posteris eius usq; ad Carolum Crassum, qui Imperator esse desiit anno octingentesimo octuagesimo septimo. Post Crassum Italici sibi eum vindicarunt. Sed quia Ecclesiam Romanam non solum non defenderunt, sed etiam acriter persecuti sunt, non omnes eo digni à Pontifice iudicati sunt. Itaq; cum*

Eccle

Ecclesia defensore egeret, anno noningentesimo sexagesimo secundo, Ioannes duodecimus, Pontifex Othonem Magnum regem Germania aduersus Berengarium regem Italiae aduocauit, atq; regem Italiae salutatum, etiam Imperatorem coronauit. Ne autem Imperij titulus amplius è Germanis exiret, Gregorius quintus, Pontifex, Othone tertio imperante, anno, ut conijci potest, noningentesimo nonagesimo septimo, 997 legem tulit, ut septem Germania Principes soli ius Caesaris legendi haberent, ut uulgò existimatur. nam alij hoc institutum post multos inde annos ab alio Pontifice manasse contendunt. Ab illo ergo tempore obseruatum est, ut qui à Principibus Germania titulo regis Germania esset insignitus, is deinde & rex Italia, & Imperator coronaretur. ita ut essent tres coronae, una regni Germania argentea, quae Aquisgrani capiebatur olim per archiepiscopum Moguntinum, nunc per archiepiscopum Colonensem, altera ferrea regni Italiae, quae sumebatur Mediolani, aut Modetiae per archiepiscopum Mediolanensem, tertia Imperij aurea, quam Pontifex Romae imponebat. Itaq; qui Imperator erat futurus, nudum quidem Imperij nomen, at re ipsa Germania, & Italiae regna regis nomine possidebat, eorumq; regnorum opibus, praeter proprias ditio-

autem à Pontifice coronaretur, non Imperatorem se scribebat, neq; Augustum, sed Cæsarem, aut Imperatorem electum. notabatq; in diplomatis annos Regnorum, atq; Imperij separatim, hoc modo. Ordinationis anno decimo, Regni in Italia quinto, Imperii quarto. Ordinationem verò vocabant, cum in regem Germaniæ consecrabantur, per quam ad regnum Italiæ, Imperiumq; præparabantur. Verùm alienato paulatim varijs nominibus, vt post declarabimus, Germaniæ, atq; Italiæ regno, nihil Imperatori remansit, nisi ius directum in ijs regnis, & eorum ditionibus alienatis. Quamobrem Imperator titulus est dignitatis supra omnes titulos post Pontificem Romanum altissimus, defensor Christianorum, & Ecclesiæ Romanæ à Pontifice constitutus. qui idem quatenus rex Germaniæ, atq; Italiæ coronatur, eatenus ius in Germaniâ, atq; Italiâ habet.

DE TITVLO REGIS.

IMPERIO Romano, quod in Occidente florebat, labefactato, atq; ipso Imperatoris nomine extincto, Imperij prouincias alij, atq; alij inuasert, qui se antiquo more, earum Reges vtrò vocarunt, siue à populis, siue à militibus eo nomine decorati. Hoc modo Gotthi in Hispania, Franci, et Burgundiones in Gallia, Angli, &

gli, & Scoti in Britannia, Gotthi, & post Gotthos Longobardi in Italia pro Regibus se gesserunt. Procedente inde tempore, cum hi omnes sacris Christianis imbuti, & Arrianum errorem detestati, Catholicam fidem suscepissent, atq; eius tutorem Pontificem Romanum venerari instituisent, ijdem etiam, vt iustius regnarent, à Pontifice coronati, & regio nomine affecti, sacroq; oleo inuncti sunt. Cuius rei, credo, initium factum est in Pipino rege Francorum, Caroli Magni patre. nam cum Chilpericus rex parum idoneus tantis rebus administrandis videretur, Zacharias Pontifex, populis præstito sacramento solutis, ei regnum abiudicauit, & Pipinum regem constituit. Posterì inde eius obseruarunt, vt vel ab archiepiscopis regni primatibus sacrarentur, & vngerentur, vel à Pontifice Romano confirmarentur. Hoc instituto introducto, Pontifex in alijs etiam regionibus Regis titulum aut earum dominis, aut ijs, qui sibi dominatum iure aliquo asciscerent, condonauit. Rex autem dignitas est Imperatoria minor, eaq; aut successione, aut electione mandatur. successione, vt in Hispania, & Francia. electione, vt in Germaniâ, atq; Italiâ.

DE TITVLIS DVCIS,
Márchionis, & Comitís.

QVEMADMODVM autem Imperatores Romani
prouincias Imperio subiectas administrarunt
per annuos magistratus, quos Præsides, Consulares,
& Correctores vocarunt, sic Reges, qui deletó Impe-
rio prouincias exceperunt, eas per magistratus tempo-
rarios gubernarunt, quos Duces, & Comites appella-
runt; Duces quidem, quòd duces ipsorum regum essent,
Comites verò, quòd Duces ipsos comitarentur. Sum-
pta verò hæc nomina videntur ab Imperatoribus Ro-
manis, qui præfectos limitum, Duces vocarunt, & cu-
ratores rerum urbanarum, Comites, vt Comites sa-
crarum largitionum, rerum priuatarum, & alios.
Ceterum Duces siue partibus regni, siue oppidis præ-
positi sunt, vt armis imprimis ea tuerentur, Comites
verò, vt ius dicerent. Hinc nomina ducta Ducatus,
& Comitatus pro eis terræ spatijs, quibus aut Dux
præesset, aut in quibus Comes ius diceret. Progressu
inde temporis vtraq; dignitas ex temporanea perpetua
facta est, beneficio regum, qui aut propinquos, aut
clientes suos bene de se meritos ornare eis voluerunt.
quod beneficium Feudum est appellatum. Feudum au-
tem, quod etiam Homagium, & Hominium dictum
est,

est, fuit aut prædium, aut dignitas concessa alteri, ita
vt ad posteros transfiret, ea lege, vt tributum solueret,
& caput, famamq; eius defenderet, qui Feudum con-
cessisset. Hinc in Germania, Francia, Hispania, atq;
Italia multi Duces, & Comites regum beneficio exti-
terunt. Ceterum Comites, qui iidem & Iudices dice-
bantur, varij fuerunt. Quoniam enim in regnis &
regiones vltimæ, & intimæ, & oppida, & regale
palatiũ erat, propterea horum omnium Comites exorti
sunt, qui lingua Germanica Marchgrauij, Land-
grauij, Burggrauij, et Psaltzgrauij sunt dicti. March-
grauij fuere marcharum, siue limitum regni Comi-
tes, qui alio nomine appellati sunt Marchiones, qui
primum ad tempus præfecti fuerunt, deinde beneficio
regum & ipsi quoq; facti sunt perpetui. Vnde noua di-
gnitas instituta est inter Ducem, & Comitem inter-
iecta. Landgrauij fuere interiorum terrarum Comites,
Burggrauij oppidorum Comites, Psaltzgrauij Palatiij
Comites. His autem dignitatum nominibus à regibus
introducitis, inde etiam tituli vt Regis, sic Ducis,
Márchionis, & Comitís à Pontifice Romano donari
cepti sunt. Quin etiam idem Ecclesiæ bona & ipse alie-
nare, ac feuda sub Ducis, Regisq; titulis instituere con-
suevit. Annonius scriptor rerum Francicarũ antiquus
significat olim Duces non fuisse, nisi qui duodecim Co-
mitatus

DE TITVLIS

mitatus subiectos haberent. sic enim scribit libro quarto. Pipinus (rex Francorū, Caroli Magni pater) Tassilonem in Ducatum Baioariæ reduxit, & Grifonē expulsū more Ducum duodecim Comitibus donauit.

DE TITVLIS PRINCIPIS,

ET DOMINI.

755 **P**RINCIPIS, ET DOMINI tituli vnde profecti sint, non liquet. Titulum Principis in Italia primus Aragifus Dux Beneuentanus usurpauit, circiter annum septingentesimum quinquagesimum quintum, vt libro primo scribit Leo Ostiensis his verbis. Aragifus primus Beneuenti Principē se appellari iussit, cum eatenus qui Beneuenti præfuerant, Duces vocarentur. Nam & ab episcopis vngi se voluit, & coronam sibi imposuit, atq; in suis chartis ita in fine scribi præcepit: Scriptum in nostro sacratissimo Palatio. Ex quibus verbis apparet, Aragifum id fecisse, non vt de dignitate sua detraheret, sed vt eam auget. Inde Principes Beneuentani dicti, quos Ludovicus secundus Imperator, idemq; rex Italiae confirmauit. Succedentibus inde temporibus Capuanus, Salernitanus, Tarentinus, multiq; alij Principes extitere, quos Pontifex magna

PHILIPPI REGIS.

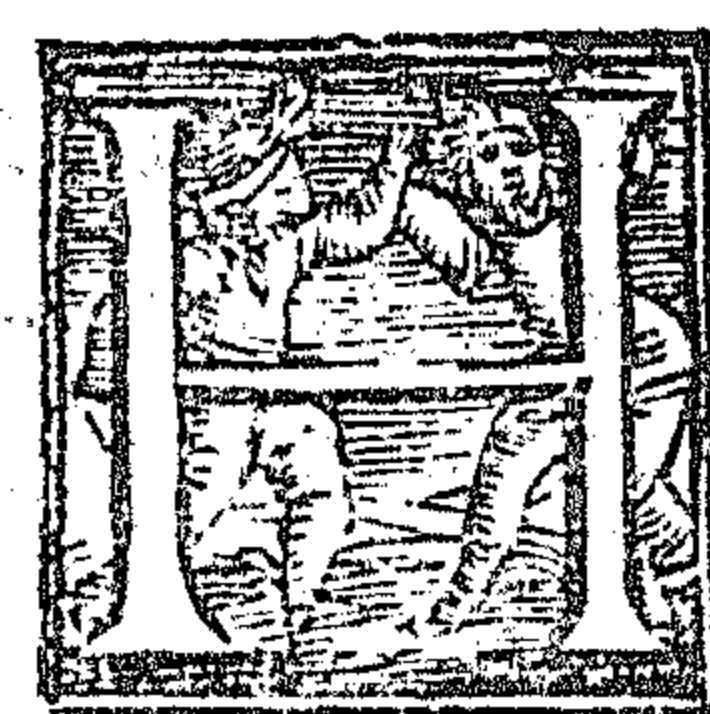
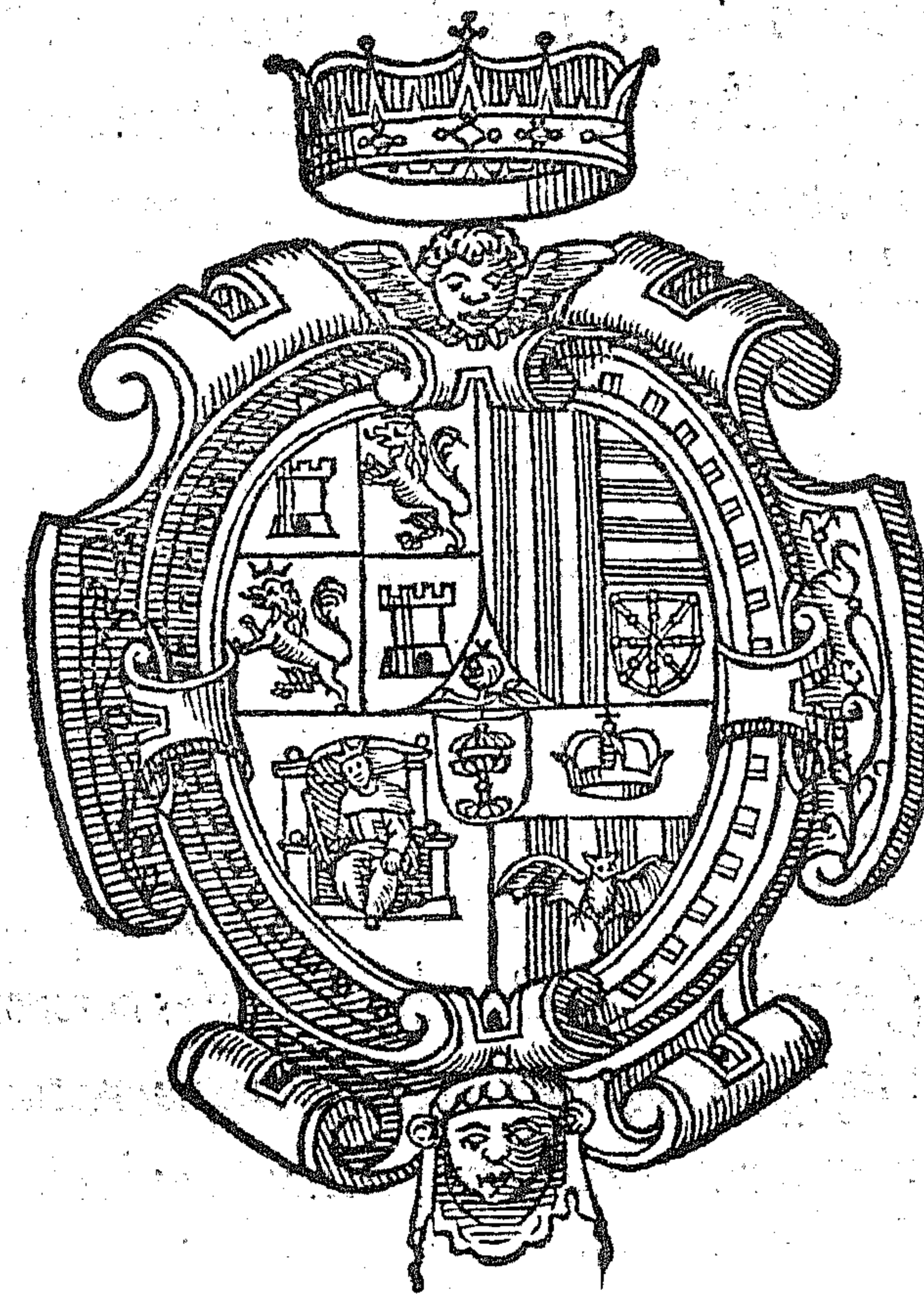
magna ex parte confirmauit. ex quo apparet, Principis titulum, vt superiores, feudi ratione esse concessum. Qui verò oppidum, aut regionem non regum beneficio, sed propria virtute partam tenuerunt, neq; se aut Reges, aut Duces, aut Comites vtrò vocare ausi sunt, quòd eiusmodi tituli aut Pontificia, aut Regia liberalitate concedi essent cepti, ij se Dominos, vt mihi quidem videtur, appellarunt, vel, vt ipsi loquebantur, Seniores. Siquidem Seniores, vt in libris de Feudis extat, dicti sunt, qui ipsius feudi domini sunt, vt contra Vassalli, & Homines, qui feudum à Seniore retinent. Quare qui se Dominum, siue Seniorem inscribit, is se allodium possidere significat, non autem feudum. Quibus rebus præpositis, reliquum est, vt ad Maiestatis vestrae Titulos exponendos veniamus, qui sunt hi

TITVLI PHILIPPI REGIS.

PHILIPPVS SECVNDVS REX
 CATHOLICVS HISPANIARVM, VTRI-
 VSQ. SICILIAE, HIERVSALEM, HVNGA-
 RIAE, DALMATIAE, CROATIAE, SARDI-
 NIAE, CORSICAE, MAIORICARVM, INSV-
 LARVM CANARIAE, ORANI, INSVLA-
 RVN INDIARVM, TERRAE FIRMAE, ET
 MARIS OCEANI. ARCHIDVX AVSTRIAE.
 DVX BVRGVNDIAE, MEDIOLANI, LO-
 THARINGIAE, BRABANTIAE, LEMBYRGI,
 LVCEMBYRGI, GELDRIAE, ATHENARVM,
 ET NEOPATRIAE. MARCHIO SACRI RO-
 MANI IMPERII, ORISTANI, ET GOTIANI.
 COMES BARCINONIS, RVSCINONIS, CER-
 RETANIAE, FLANDRIAE, ARTESIAE, HAN-
 NONIAE, HOLLANDIAE, SELANDIAE, NA-
 MVRCI, ZVTPHENI, BVRGVNDIAE, HAB-
 SPVRGI, ET TYROLIS. DOMINVS CAN-
 TABRIAE, MOLINAE, FRISIAE, MECHLI-
 NIAE, VLTRAIECTI, TRANSISALANAE, ET
 GRVNINGAE.

DE REGNIS HISPANIARVM.

Insignia aliquot Hispaniæ Regnorum.

HISPANIAE multa Regna existunt,
 sed non omnia pari amplitudinis, ac di-
 gnitatis fama nobilitata. Ex quibus
 verò Maiestas vestra, atq; eius maio-
 res, insignes sibi ad posteritatem titulos asciverunt, hæc
 ferme sunt, Castellæ, Arragonum, Legionis,
 Navarræ, Granatæ, Toleti, Valentia, Gal-

C ij læciæ,

læciæ, Hispalis, Cordubæ, Murciae, Gienni, Algarbii, Algeziræ, & Gibraltari. De quibus quia sigillatim dicere non est commodum, vno capite omnia complectemur, & quemadmodum instituta, & à duobus potissimum Castella, Arragoniaq; in potestatem adducta sint, quoad inuenire potuimus, ostendemus. Quod vt commodius consequamur, placet statim veterem Hispaniæ alius repetito principio demonstrare.

HISPANIAM regionem antiquissimam, atq; armis præcipue, uirisq; florentem, primum per arma tenere Carthaginenses, deinde pulsus Carthaginensibus Romani, post exactis Romanis Gotthi, inde fugatis Gotthis Mauri, & Mauris demum expulsis iterum Gotthi. Ceterum dum Carthaginenses rerum potiebantur, nulla insignis regionis mutatio memoratur. Romanis autem imperantibus, tres istius prouinciæ diuisiones inuectæ sunt. Una populo Romano vigente, quo tempore in duas prouincias, citeriorem, & vltiorem Hispaniam, est diuisa, & quotannis binis prætoribus administranda est tradita. Altera imperante Augusto, qui cum Astures, & Cantabros nondum imperio Romano subiectos sibi parere coegisset, vniuersam in tres partes, Tarraconensem, Beticam, & Lusitaniã distribuit, eamq; Legatis suis gubernandam commisit. Tertia circa tempora Constantini Magni, quo tempore

in sex

in sex partes distincta, Tarraconensem, Carthaginensem, Lusitaniam, Gallæciam, Beticam, & Transfretanam, quæ etiam Tingitana est dicta, præfectos ab Imperatore accepit, Præsides, & Consulares vocatos. Labefactato inde circa Honorij tempora Romanorum imperio Vandali, Alani, atq; Sueui maximam Hispaniæ partem occuparunt. Quibus omnibus paullo post exactis, Gotthi successerunt, qui Romanis etiam eiectis vniuersam Hispaniam imperio tenuerunt, seq; non Hispaniæ, sed Gotthorum in Hispania reges vocarunt, atq; errore, quo sub Valente imbuti fuerant, Arriano abiecto, & Catholica veritate suscepta, plurima, & pietatis, & iustitiæ suæ documenta in Hispania reliquerunt. Anno inde post Christum natum septingentesimo septimo decimo, Gotthi pulsati à 717 Sarracenis Hispania sunt, qui ex Mauritania profecti, Mauri quoq; sunt appellati. Hi occupata Hispania, non vni regi paruerunt, sed diuisa inter se prouincia, singulis ferme in oppidis reges separatos constituerunt, atq; ita opes suas alioqui firmissimas valde debilitarunt. Eo factum est, vt Gotthi, qui ex eorum se manibus eripuerant, Mauros tandem ex Hispania deturbarint, ac pro varijs ex Mauris regibus victorijs & ipsi varia regna, aut varios ditionum titulos instituerint. Ex his vnus fuit, & quidem virtute, ac pietate

tate

tate princeps Pelagius. qui anno, de quo dixi, septin-
 gente simo decimo septimo, fuga se in Asturiam recepit,
 ac diuina subleuatus ope oppidum Legionis recuperauit,
 et se Asturum, & Legionis regem appellauit. Huius
 deinde virtutem imitati posteris, atq; heredes eius sub-
 sequentibus temporibus Mauris Portugalliae partem,
 & Gallaeciam ademerunt, atq; continuata filiorum,
 filiarumue successione regnum Asturum, & Legio-
 nis vsq; ad annum millesimum vigesimum quintum,
 1025 & ad Vere mundum tertium Alphonsi quinti filium
 incolunt perduxerunt. Alter fuit Ennecus, qui anno
 912 nongentesimo duodecimo, pulsus ex Tarraconensi Mau-
 ris, cum in Nauarram victor se rettulisset, à populis
 rex Arragoniae, & Nauarrae est salutatus. Enneci
 inde abnepos Sanctius cognomento Maior accepta in
 matrimonium Eliura Sanctij Comitis Castellae filia, Ca-
 stellae Comitatum regno Arragoniae, atq; Nauarrae ad-
 iunxit. Eo vero mortuo, filij eius quattuor regna inter
 se omnia diuiserunt. Ex quibus Raymirus Arragoniae
 regnum obtinuit, Garcias Nauarrae, Ferdinandus
 autem Castellae Comitatum cum accepisset, primus re-
 gem se Castellae vocauit, & quod sororem Veremun-
 di tertij Asturum, & Legionis regis Sanctiam habe-
 bat in matrimonio, regnum etiam Asturum, & Le-
 gionis sibi vindicauit, seq; posthac regem Legionis.

&

& Castellae appellauit. Sanctio inde, qui regnum
 Sobrarbae, siue Vasconiae erat sortitus, haud ita mul-
 to post vita functo, Vascones Raymiro Arrago-
 niae regi se tradiderunt. Atq; ita tres praecipui regnorum
 tituli in Hispania tantummodo facti, Arragoniae,
 Nauarrae, & Castellae. His autem alia quoq; alijs
 occasionibus regna accesserunt. Nam Petrus Raymiri
 nepos Ribagorciae, & Montisoniae regis nomen acce-
 pit, & Raymirus secundus Petri frater regno relicto
 Raymundo Comiti Barcinonensi genero suo Cathalo-
 niam, & Iacobus Raymundi pronepos Valentiam
 Mauris ademptam regno Arragoniae sociarunt. Fer-
 dinandus autem cum reliquum Portugalliae recepisset,
 filijs suis reliquit Castellam, Legionem, Asturiam,
 Transimenam, Gallaeciam, & Portugalliam, filia-
 bus Zamoram, & Taurum. Posteris vero eius ut
 addidere Toletum, Cordubam, Hispalim, Giennum,
 Vandaluziam, Murciam, Gibraltarum, & Alge-
 ziram, sic Portugalliam dotis nomine Henrico Lotha-
 ringiae Comiti tradiderunt. Vnde praecipui reges Portu-
 galliae in hunc vsq; diem fluxerunt. Quibus quoq; Por-
 tugalliae regibus ydem Castellae reges Algarbij Comi-
 tatum, qui postea Regni titulum accepit, loco dotis con-
 cesserunt, eius tamen Regni titulo parum mihi com-
 perta de causa sibi ipsis etiam reseruato. Ex posteris
 autem

autem Raymiri Arragonie regibus, vnus præter ceteros elucet Ferdinandus, cognomento Catholicus. qui rex Arragonie cum esset, Castellæ quoq; regnum adeptus est, cum Isabellam Ioannis secundi Castellæ regis filiam mortuo Henrico rege fratre totius hereditatis paternæ heredem sibi despondisset uxorem. Hic verò Granatam, cum à Mauris supra septingentos annos teneretur, vxore Isabella Castellæ regina auctore, & sociâ, regno Castellæ adiunxit, pulsusq; Sarracenis, & Mahumetana eorum superstitione sublata, templum Christo edificauit, anno millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo. Ex quo præstantissimum CATHOLICI cognomen nactus est, quo nunc etiam reges Castellæ decorari solent. quanquam alij dicant, illud iam inde ab Alphonso primo, qui tertius Asturum, & Legionis rex fuit, originem accepisse, Castellæq; postea regibus hereditarium fuisse. Quibus rebus gestis, Nauarram quoq; sibi hac occasione asciuit. Etenim Carolus tertius, rex Nauarræ, cum anno millesimo trecentesimo nonagesimo nono, moreretur, Blancam filiam vnicam regni heredem reliquit. Hæc Martino Siciliæ regi primùm nupsit, eumq; regem Nauarræ constituit. deinde eo mortuo, Ioanni secundo regi Arragonie ipsius Ferdinandi patri, atq; eadem ratione eundem regem Nauarræ fecit. Ex his geniti sunt Carolus

luis, Blanca, & Leonora. Carolus patre adhuc viuentē decessit. Blanca cum Henrico Ioannis secundi Castellæ regis filio collocata fuisset, cum eo diuortium fecit, illius naturæ imbecillitatem experta. Post in Nauarram reuersa, paucis inde diebus obiit. Leonora item cum Gastoni Comiti Foxano matrimonio sociata, mortuo patre Nauarræ regnum obtinuit, post dies quindecim, quibus regni administrationem acceperat, mortem oppetiit. Post eam Phæbus nepos eius ex Ioanne filio natus regnum suscepit, & per annos viginti quinque administravit. Eo mortuo Catharina soror regnum ad Ioannem Alebretium Druidum comitem Gallum maritum suum traduxit, anno millesimo quingentesimo quinto. Eo verò, cum iam annos octo regnasset, à Iulio secundo Pontifice Maximo sacris amoto, regnoq; spoliato, quod se fœdere cum Gallis aduersus Ecclesiam coniunxisset, Ferdinandus demùm Arragonie, & Castellæ rex Nauarram sui iuris fecit, cum Pontifex regnum illud pro summa potestate sua Ioanni vt homini indigno ereptum, Ferdinando regi Catholico adiudicasset. Ceterum hic Ferdinandus filios imprimis suscepit ex Isabella regina coniuge Ioannem, Isabellam, & Ioannam. Ex quibus Ioannes Margarita Austria, Cesaris Maximiliani filia vxore ducta superstitibus parentibus sine prole, & Isabella duobus

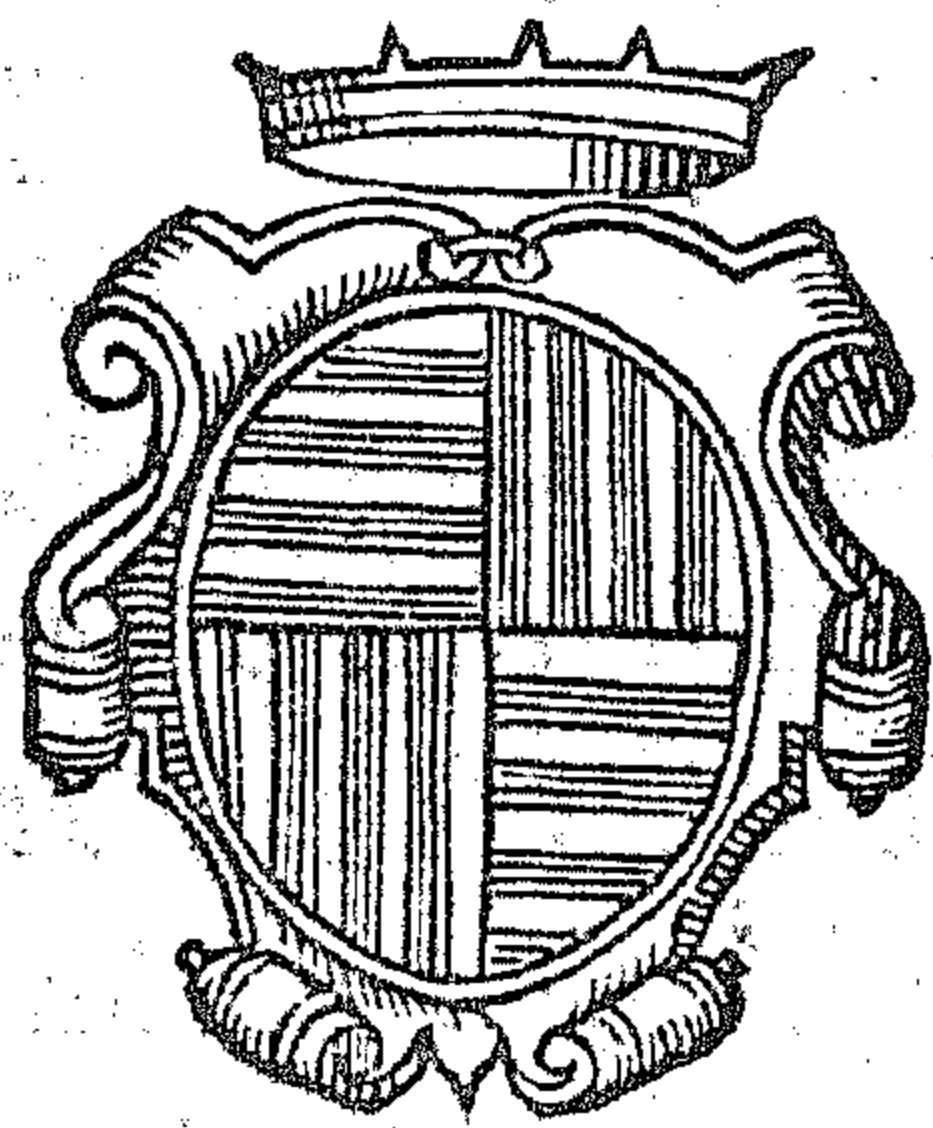
D subinde

DE TITVLIS

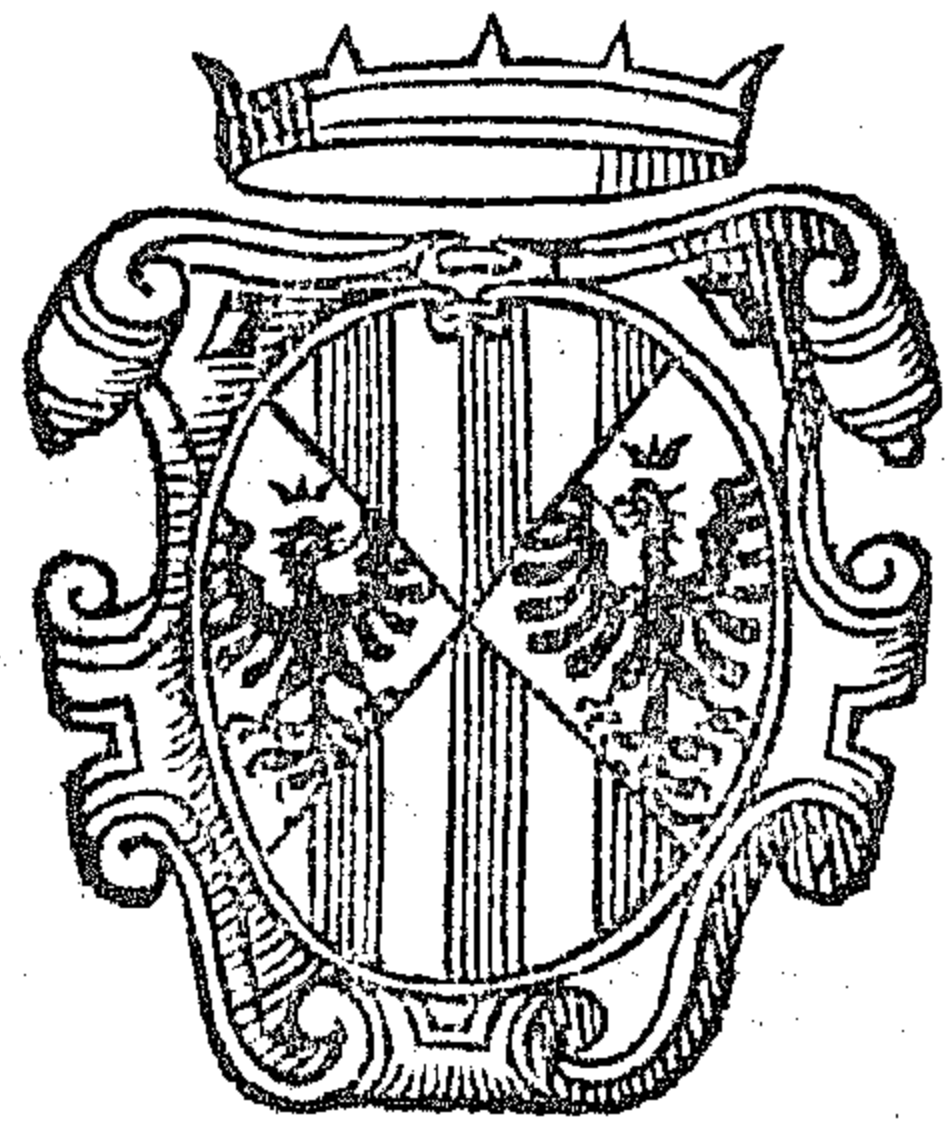
subinde regibus Portugalliae nupta sine liberis decessit. Ioanna Verò omnia primogenitorum iura consecuta, Philippo Magno, Archiduci Austriae eiusdem Caesaris Maximiliani filio collocata, hereditario iure regna ad illum Castellae, Arragoniaeque, et quae his subiecta titulis erant, transtulit. Huius deinde filius maior Carolus quintus Imperator una cum Ioanna matre regnum Hispaniarum iniiuit anno millesimo quingentesimo decimo sexto. qui postea te, Maxime, ac Potentissime REX PHILIPPE, & filium, & regem reliquit.

DE REGNO VTRIVSQ. SICILIAE.

Insigne Neapolis.

Insigne Siciliae.

VTRIVSQVE SICILIAE Regnum dictum est, quod nunc Neapolitanum, & Siculum dicimus. Regno Verò Neapolitano vltior ferme omnis continetur Italia, Siculo ipsa cum adiacentibus insulis Sicilia

PHILIPPI REGIS. 14

lia insula. Ceterum vtramque regionem à Romanis possessam inuasere Gotthi. Gotthos autem Graeci Imperatores expulere. Graeci inde exacti sunt à Sarracenis. Pulsis autem Sarracenis successere Nortmani, qui Regni titulum Pontificis beneficio instituerunt. À Nortmanis inde res ad Sueuos, à Sueuis ad Andegauenses, ab Andegauensibus ad Arragonios permanavit. Verum, vt singulas regni mutationes pluribus verbis notemus, cum vltior Italia à Graecis, Sicilia à Sarracenis teneretur, Nortmani, qui sub Carolo Crasso Imperatore partem Galliae Neustriam tum, Nortmaniam nunc appellatam occupauerant, ad hanc regionem accesserunt, & Apuliae partem occuparunt, & deinceps ditionem eam armis auxerunt. quorum primus Gulielmus circa annum millesimum quadragesimum, Comitem se Apuliae nominavit. Gulielmo inde Drogo, Drogoni Hunfridus, Hunfrido Robertus Viscardus successit superiorum omnium frater. Hic adiuncta ad Apuliam Calabria, Ducem se primus appellavit Apuliae, & Calabriae. atque eius tituli usum impetrauit à Nicolao secundo Pontifice, anno millesimo quinquagesimo nono, cum se Ecclesiae fidelem, siue ligium, ac feudatarium certo promisso in annos censu iurasset. Quin etiam idem, cum auxilio Rogerij fratris Siciliam Sarracenis eripuisset, eam Rogerio cōcessit, qui D ij se vltro

1040

1059

se Ultrò Siciliae Comitem vocauit. Ita per aliquot annos Apuliae, Calabriaeq; Ducatus à Comitatu Siciliae fuit diiunctus. Viscardi inde stirps in Gulielmo nepote defecit. Rogerius autem Rogerij Comititis filius, & ipse Siciliae Comes Ducatum sibi Apuliae, & Calabriae vindicauit. Inde verò Neapoli capta superbus cum regias se opes habere existimaret, regem se Vtriusq; Siciliae Ultrò nuncupauit, nempe cis Pharam, & Ultra Pharam. Quo tempore, cum Innocentius secundus Pontifex trans alpes profectus esset, vt à Lothario Imperatore auxilium contra Anacletum secundum imploraret, quem Romani Pontificem aduersus se tuebantur, Rogerius ad Anacletum conuersus ab illo regis titulum impetrauit, anno millesimo centesimo trigesimo. Post annos inde octo Innocentius quoq;, cum aduersus Rogerium cum exercitu profectus ab eo esset captus, & postea in libertatem restitutus, titulum ab Anacleto datum ei ratum esse iussit. idemq; post aliquot annos etiam titulus à Celestino secundo Pontifice, vel, vt alij volunt, à Lucio secundo est confirmatus. Atq; hoc quidem regni Vtriusq; Siciliae, quod feudum est Ecclesiae, fuit initium. Post Rogerium inde Gulielmus filius, & Gulielmus nepos regnauit. Quo sine filijs mortuo, Siculi Tancredum Rogerij filium ex concubina natum legerunt, cuius filius Gulielmus vltimus

ex

ex Nortmanorum genere regnum Vtriusq; Siciliae tenuit. Translatum inde ad Sueuos hoc modo est. Constantia Rogerij Ducis Calabriae filia, Rogerij primi regis neptis Henrico Sueuo-Imperatori, ac Friderici Barbarusse Imperatoris filio nupsit, eumq; regem Vtriusq; Siciliae fecit. quem titulum tunc etiam Celestinus tertius Pontifex confirmauit anno millesimo centesimo nonagesimo primo. Henricus Fridericum regem reliquit, qui etiam Imperator fuit. Fridericus Conradum filium, & post Conradum Manfredum notum, qui ex Sueuis fuit vltimus. Nam Urbanus quartus Pontifex Maximus ad comprimendos illius contra Romanam Ecclesiam conatus, Carolum Comitem Prouinciae, & Andegauensem, Ludouici Francorum regis, qui mortuus inter diuos relatus est, fratrem in Italiam euocauit. Hic sub Clemente quarto, (mortuus enim iam erat Urbanus quartus,) anno millesimo ducentesimo sexagesimo quinto Italiam ingressus, à Pontifice rex Siciliarum appellatus, & coronatus fuit. Itaq; armis in Manfredum conuersis, Neapolim, & Siciliam nullo fere negotio occupauit. Verum non multò post, anno millesimo ducentesimo octuagesimo primo, diuisa haec regna sunt, quae adhuc fuerant iuncta, atq; aliud Neapolitanum, aliud Siculum constitutum est. Neapolitanum in Andegauensibus mansit. Siculum ad Aragoniae

ragonie reges traductum est. Huius autem parandi decoris auctor Petrus tertius fuit rex Arragonie, qui cum Constantiam Manfredi ultimi regis filiam haberet in matrimonio, ab optimatibus ad regnum accersitus ius suum armis persequi non dubitavit, ac Siciliam Carolo Andegauensi ademit. Ut autem Arragonie regnum in Petri stirpe usq; ad Ferdinandum Catholicum est continuatum, sic etiam Siciliae. A quo inde Ferdinando Carolus Imperator Maiestatis vestrae pater, ipsiusq; Ferdinandi nepos accepit. Neapolitanum vero regnum varias interim tempestates est passum. Etenim Robertus Caroli primi nepos Ioannam ex Carolo Duce Calabriae filio neptem reginam reliquit, anno millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Hec primum Andreae Caroli Ungariae regis filio, deinde Ludouico Tarentino Principi, post Iacobo Arragonensi Maioricarum Infanti, postremo Othoni Duci Brunsvicensi nupsit. Ex Andrea porro Carolum tertium Neapolis regem peperit. (qui tamen à nonnullis alijs filius Ludouici Ducis Dyrrachij, fratris Caroli Dyrrachini Ducis, qui à Ludouico Hungariae rege, Andreae fratre *Anno 1348 *occisus est, & nepos Ioannis Principis Achaiae, qui Roberti Neapolitani regis frater fuit, esse perhibetur.) Hic deinde Ladislaum, & Ioannam secundam genuit. Ladislao post regni annum vigesimum octauum sine

Vlla

Vlla sobole vita defuncto, Ioanna secunda soror ad regnum est euecta. Quae cum liberos suscipere nullo modo posset, adoptauit sibi filium Alphonsum Arragonie, & Siciliae regem, deinde eo repudiato, Ludouicum Andegauensem Ducem, quo mortuo fratrem eius Renatum Ducem Lotharingiae, & Andegauensem heredem instituit. Itaq; cum Renatus Neapoli regnaret, Alphonsus adoptionis ius praefereus aduersus eum arma mouit: ac tandem eo pulso Neapolitanum regnum suae potestatis fecit, anno millesimo quadragesimo quadragesimo secundo. Cum autem Alphonsus tria in primis regna possideret, Arragoniam, Siciliam, & Neapolim, Arragoniam, & Siciliam Ioanni fratri reliquit, qui Ferdinandi Catholici pater fuit, Neapolim vero Ferdinando filio notho, qui anno millesimo quadragesimo nonagesimo quarto è rebus humanis excessit. Ferdinandum autem Alphonsus filius, & Ferdinandus nepos, & post Ferdinandum Fridericus Alphonsi frater excepit. Verùm hos tres ultimos reges Carolus octauus, & Ludouicus duodecimus Franciae reges, ac Duces Andegauenses, rati regnum ad se ex Andegauensium successione pertinere, bellis assiduis oppugnarunt, ac demùm regno exuerunt. Antequàm verò ipse Ludouicus rex infestis armis Fridericū Neapolis regem persequeretur, ut facilius eum regno depelleret,

1442

1494

DE TITVLIS

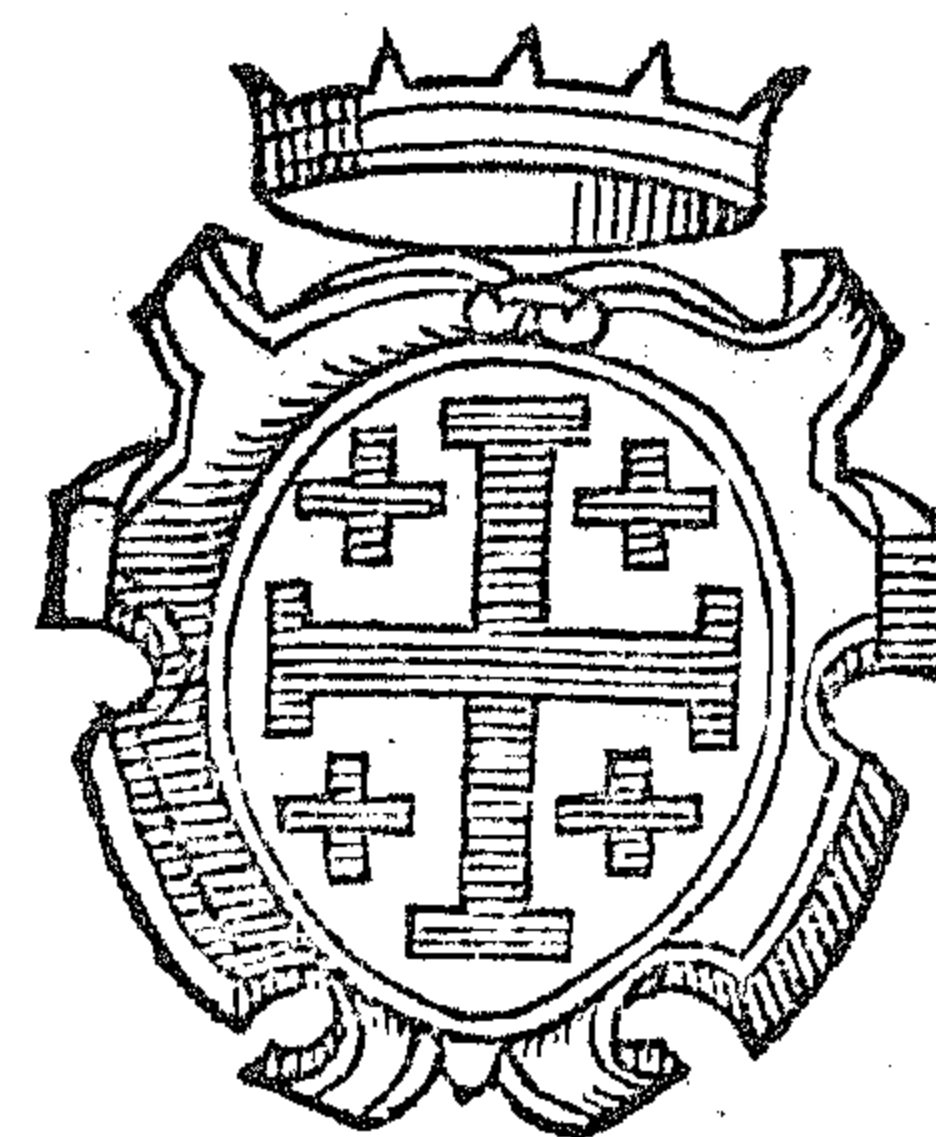
pelleret, cum Ferdinando Catholico filio Ioannis regis,
 ut dixi, Arragonie, & Siciliae, qui multis, magnisque
 de causis à Friderico consanguineo animo erat alienato,
 foedus pepigit, ut paribus auspicijs, opibusq; regnum
 Neapolitanum reciperetur, & Hispanis Apulia, Ca-
 labriaq; cederent, reliqua verò omnia Fræcorum essent.
 Parto igitur iam regno, ingens de finibus excitata est
 contentio, ita ut paulatim incaltescentibus animis ad
 arma fuerit deuentum, & praelio commisso, fugatisq;
 Francis, victoria Hispani potiti sint, toto regno occu-
 1503 pato, Neapoliq; ipsa, anno millesimo quingentesimo
 tertio, in potestatem adducta. Post duos inde annos
 Ferdinandus cum Ludouico rege pacem iniit, & quan-
 quam senex Germanam ex illius sorore genitam uxo-
 rem duxit, cum Ludouicus Neapolis regnum Hispani-
 nis libere dimitteret, omniq; iuri suo renunciaret. Atq;
 hoc quidem modo Ferdinandus regnum Neapolitanum
 obtinuit, & cum Siciliae regno coniunctum Carolo item
 parenti uestro reliquit. Ita vtrumq; regnum regibus Hi-
 spaniarum est subditum.

DE

PHILIPPI REGIS.

17

DE REGNO HIERVSALEM.

HIEROSOLYMA Vrbs est caput Iudæe, in qua
 Dominus noster IESVS Christus crucis supplicio
 est affectus, Iudæa Romano Imperatori Tiberio ob-
 temperante. Romanis inde à barbaris ademptam Chri-
 stiani principes ex Occidente profecti adhortante Vr-
 bano secundo Pontifice anno millesimo nonagesimo no-
 no receperunt, atq; ex Pontificis auctoritate regem ei
 Gotthofredum Bolionium Lotharingie Ducem prefe-
 cerunt. Post eum octauus rex regnauit Balduinus quin-
 tus puer, & post pueri mortem Vido Lusignanum Gal-
 lus, Sybillæ Balduini matris maritus. Hic Hierosoly-
 mis à Saladino Aegyptiorum Sultano spoliatus, regni
 quoq; titulo se abdicauit, ac Cypri, qua potitus fuerat,
 regem se appellauit. Titulum verò regni Hierosoly-
 tani nudum vsurpauit primum Conradus Marchio
 Montisferrati, quod Isabellam Almerici regis filiam,

1099

E

et

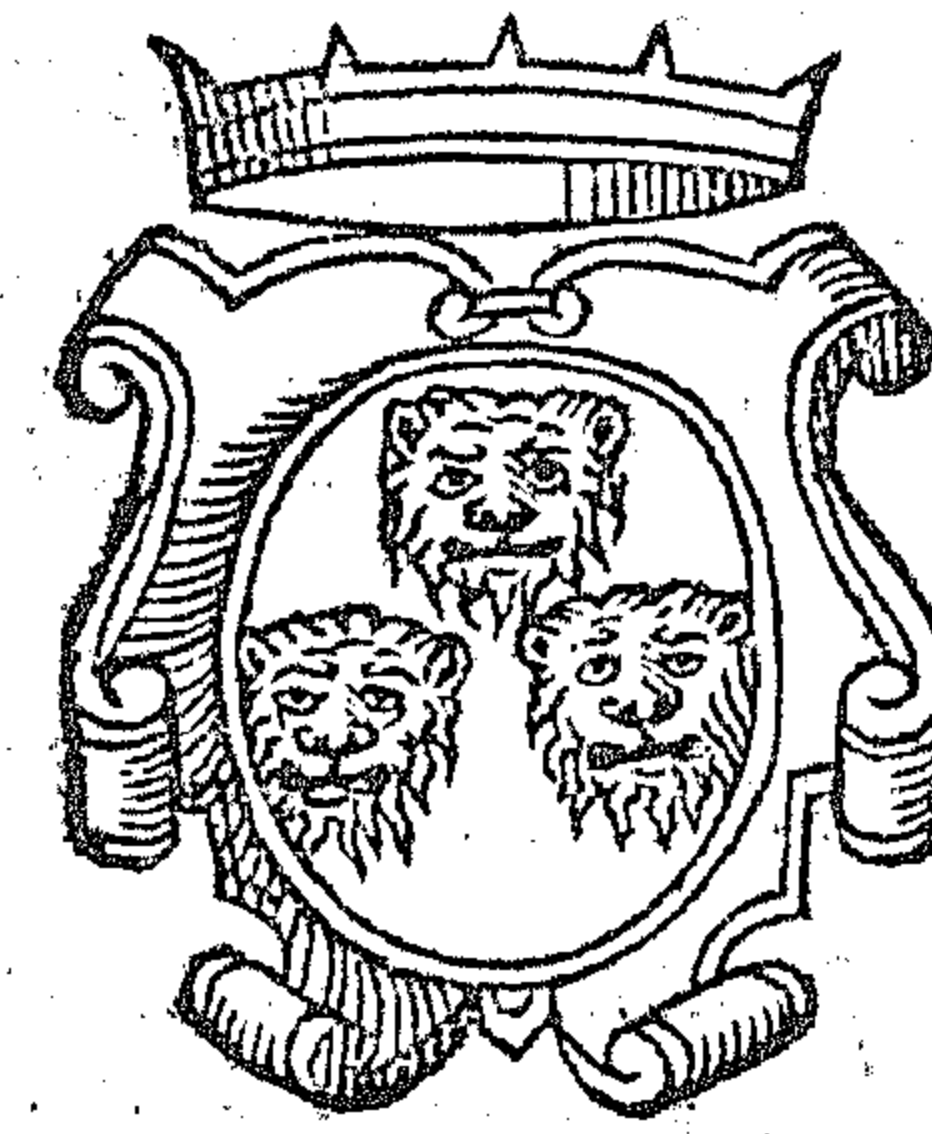
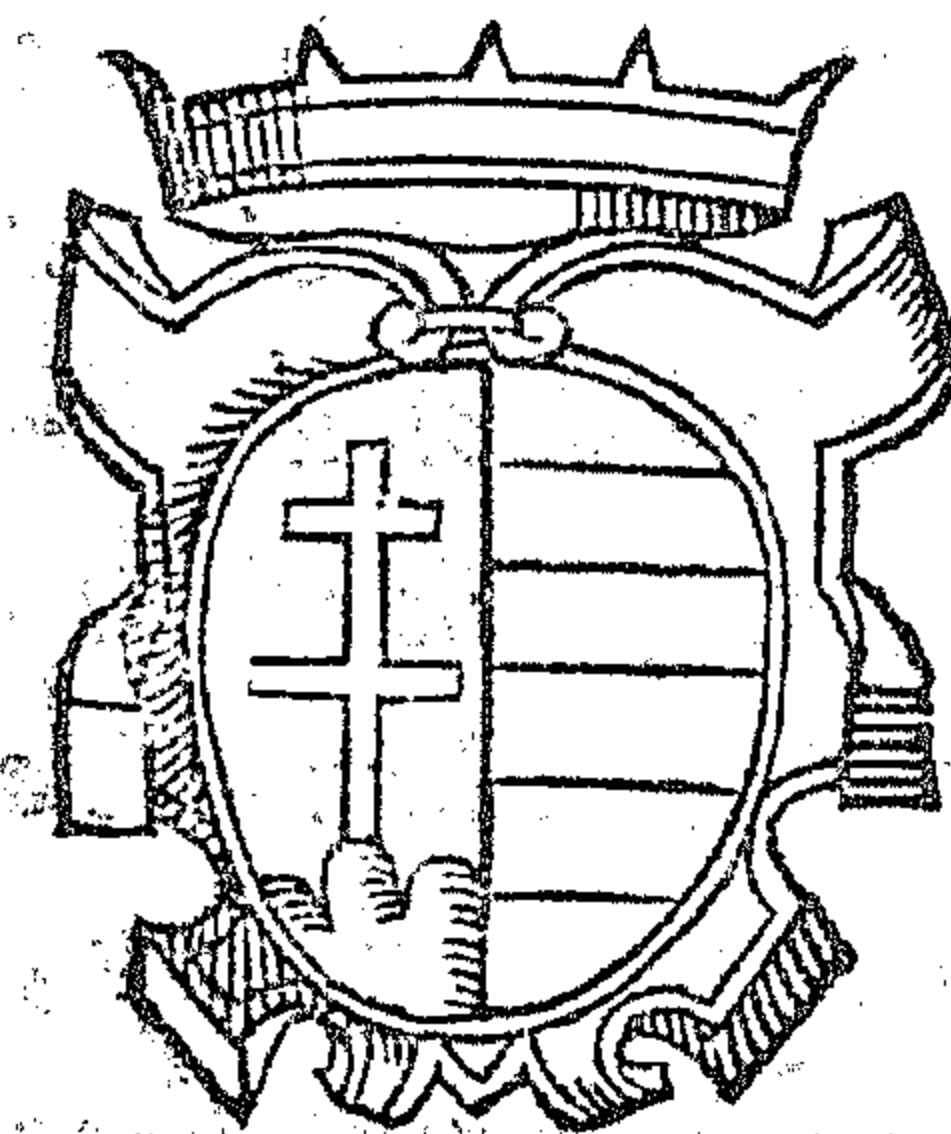
DE TITVLIS

1209 & sororem Balduini quarti uxorem haberet. deinde Almericus Vidonis frater, cum mortuo Conrado eandem Isabellam duxisset. Eo verò rem Christianam parum strenue defendente, Christiani titulum ad Ioannem de Brenna Gallum detulerunt, anno millesimo ducentesimo nono, quòd Iolem Isabelle, & Conradi Monferratenfis filiam in matrimonium accepisset. Verùm hic Ioannes, cum sibi plura, quàm par esset, tribueret, à Cardinali Columnio, qui ab Honorio tertio Pontifice legatus ad res Asiæ componendis missus fuerat, grauitèr obiurgatus, relictis rebus in Galliam est reuersus, alia sumpta uxore. filiamq, quæ à nonnullis Iole, ab alijs Violanta nominatur, quam ex Iole susceperat, Imperatori Cesari Friderico secundo, vtriusq, Siciliae regi eodem titulo pro dote concessò collocauit. Ex quo factum est, vt titulus regni Hierusalem sit accessio tituli regni vtriusq, Siciliae. Itaq, ad quos deinceps titulus regni vtriusq, Siciliae transijt, ad eosdem etiam titulus regni Hierusalem peruenit. Ex qua re intelligi potest, quemadmodum ab Arragonijs vnà cum ceteris regnis ad Maiestatem vestram tandem reciderit. Pandolphus Collenucius in historia Neapolitana scribenda & hanc, & aliam huius tituli affert causam, nempe Mariam Principis Antiochiæ filiam hunc titulum Carolo Comiti Andegauensi tradidisse, ei qui regnum vtriusq,

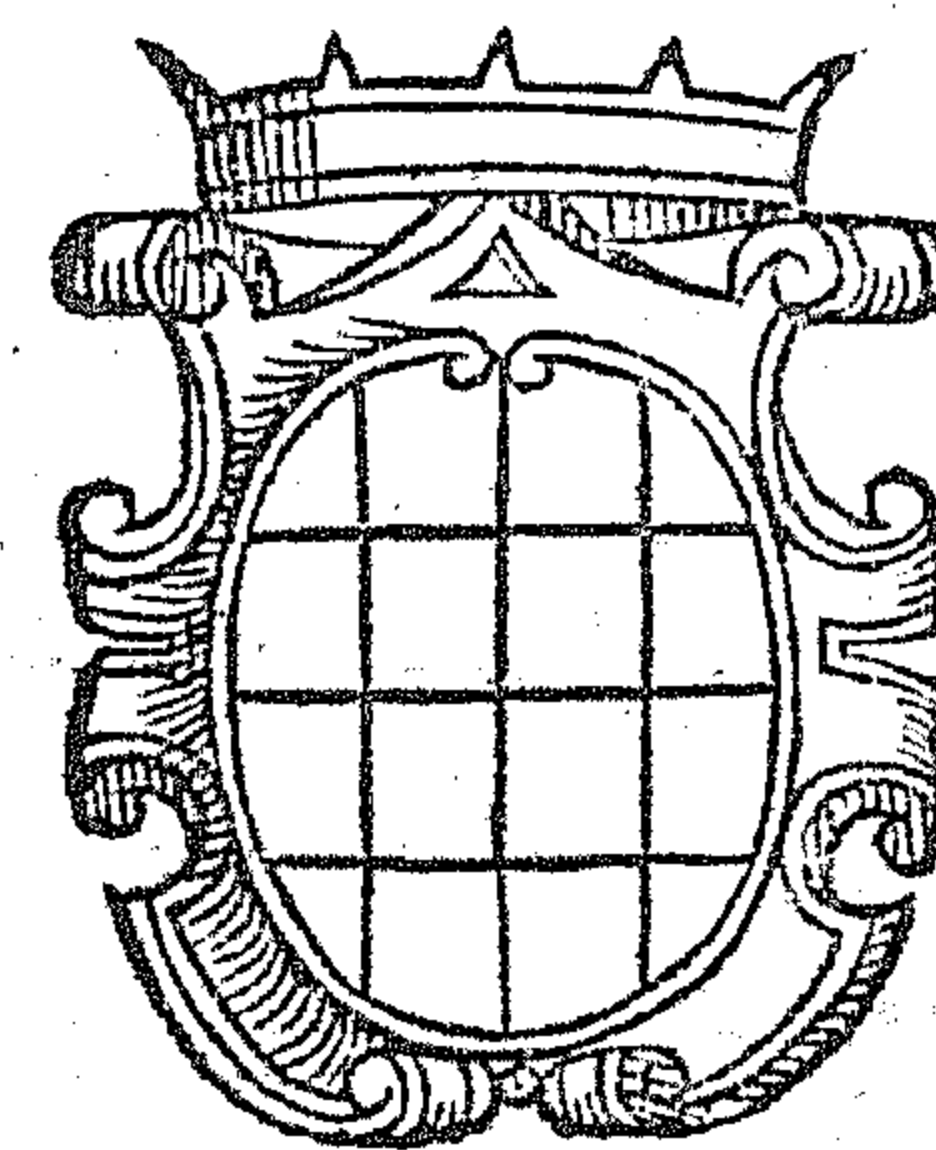
PHILIPPI REGIS. 18

vtriusq, Siciliae Sueuis ademit anno millesimo ducentesimo sexagesimo quinto. Sed vnde hunc Maria titulum accepisset, se fatetur ignorare, boniq, viri officio illum vsurum, qui hoc aliquando inuentum eius historiae adiecerit. 1265

DE REGNO HUNGARIAE. DE REGNO DALMATIAE.

DE REGNO CROATIAE.

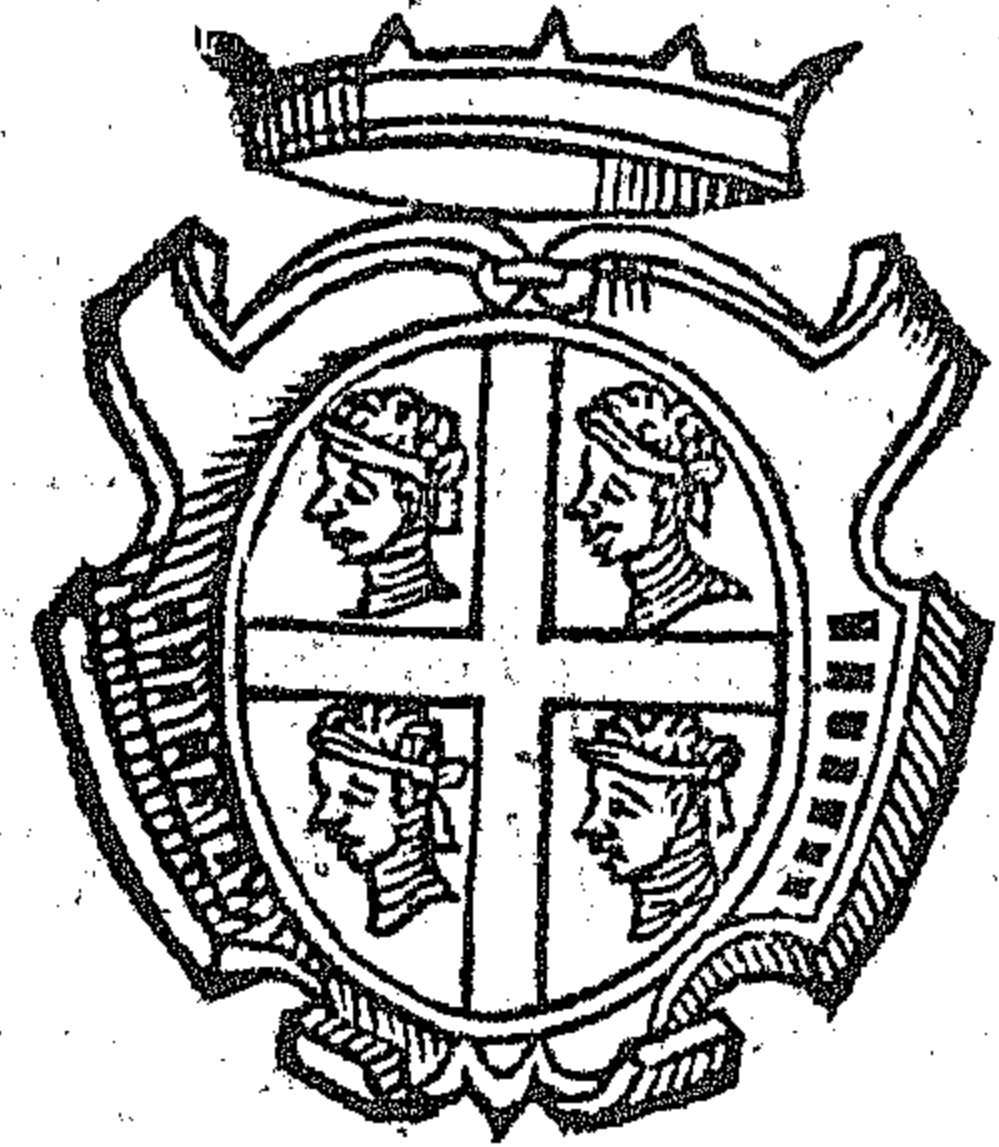

HUNGARIAE, DALMATIAE, CROATIAEQ. Regna simul coniunximus, quòd multis

eis iam ante annis Dalmatia, & Croatia fuerint Hun-
 garici regni coronæ subiectæ. Quo tempore autem, &
 qua ratione id acciderit, in eo libro demonstrare cona-
 bimur, quem de Titulis quoq; Maximiliani Cesaris
 patruelis vestri, ad quem hæc ditiones iure hereditario
 perueniunt, scribere meditamur. In quo non solum
 Dalmatiæ, atq; Croatia, sed etiam Hungariæ sigilla-
 tim historiam describemus. In presentia igitur vnum
 illud annotasse satis habebimus, cur Maiestas vestra
 sibi hos etiam titulos asciscat. Quorum quidem dupli-
 cem posse afferri causam inuenio: vnam, quæ ex pa-
 ctione quadam profiscitur, quam Maximilianus Cæ-
 sar proauus vester, Imperatoris Friderici tertij filius,
 1491 cum Hungaris iniuit anno millesimo quadringentesimo
 nonagesimo primo. vt si nulla virilis ex Vladislao sex-
 to, rege Hungariæ, Casimiri Poloniæ regis filio proles
 nasceretur, Hungariæ regnum ipse solus, aut sui hære-
 des recta linea descendentes consequerentur; interea ti-
 tulo Regis vteretur, qui etiam ad posteros transfret:
 alteram verò, si dicamus, hos titulos cum regno Nea-
 politano esse cõnexos. Nam Ioannes Cuspinianus in vi-
 ta Friderici tertij Imperatoris litteris tradit, ipsum Im-
 peratorem, cum Roma Neapolim profisceretur,
 Vladislauum quintum, Hungariæ regem, Alberti
 Cesaris filium, qui in ipsius erat comitatu, Romæ re-
 liquisse

liquisse, nè tumultus in regno aliquis exoriretur, cum
 Sicilia rex, Hungariæ quoq; se regem scribat. Quo au-
 tem iure Neapolitani reges eum titulum gerant, facile
 dictu est. Carolus quippe secundus rex Neapolis Caro-
 lum Martellum filium, & Carolum Robertum ne-
 potem, & Ludouicum pronepotem, omnes Hungariæ
 reges habuit. Et post eos quoq; Hungarici regni principes
 Carolum tertium, Neapolis regem, vt propinquiorem
 heredem ad regnum, & successionis ius euocarunt, Anno
 & Hungariæ regem coronarunt. Et post Carolum ter- 1386
 tium, Vladislauum etiam filium Neapolis regem, Hun-
 garie itidem regni successorem declararunt, & coro-
 na regia donarunt. Inde factum est, vt Vladislauus, Anno
 quamuis postea regni Hungariæ possessionem, in qua 1403
 tamen nunquam libere fuit, dimiserit, eiusq; successo-
 res omnes illud regnum sibi non iniuria deberi existima-
 rint, atq; iccirco Hungariæ regis titulum usurparint.
 Ex quibus omnibus cognoscere possumus, duas esse ra-
 riones, quibus innixa Maiestas vestra sibi hos titulos
 tribuat. Maximilianus autem patruelis vester Hun-
 gariam nunc eo nomine possidet, quod Ferdinandus
 Cesar pater suus matrimonium cum Anna Vladislai
 sexti, regis Hungariæ, de quo supra dixi, filia contra-
 xerit, & mortuo sine liberis Ludouico rege Annæ fra-
 tre, iure vxorio regnum suscepit. De qua re commo-
 dius erit nobis alio loco dicendum.

DE TITVLIS
DE REGNO SARDINIÆ.

SARDINIAM insulam Romanis Gotthi, Gotthis
Græci, Græcis Sarraceni ademerunt. Sarracenos au-
tem expulerunt armis simul iunctis Pisani, & Ge-
1015 nuenses circiter annum millesimum decimum quintum.
Etenim quamvis superioribus annis Pisani soli Sardi-
niam ab impia barbarorum dominatione ereptam Chri-
stiano nomini obtemperare coegissent, post tamen à Sar-
racenis insula fuerant exacti, qui valido exercitu Sar-
diniam iterum sui iuris fecerant. Quorum rex Mu-
sactus cum hac insula non contentus, Pisanorum, &
Genuensium littora etiam quotidianis incursionibus de-
predari non desisteret, hac de causa Pisani, & Ge-
nuenses contracta inter se societate, communibus opibus
bello Sarracenos aggressi sunt, atq; illos vi tandem ab in-
sula deturbarunt. Qua capta, inter eos ita pacto con-
uenit, ut præda Genuensibus, insula Pisanis cederet.

Hi

PHILIPPI REGIS. 20

Hi omnem Sardiniam in quattuor partes diuisere, Le-
godorum, Arboream, Calarim, & Galluram, sin-
gulisq; partibus magistratus præfecerunt, quos Iudices
nominarunt, eosq; Iudices ex primoribus ciuitatis sue
familiaribus selegere. Qui deinde paulatim temporum pro-
gressu ex Iudicibus Reges facti sunt. Primi verò, qui
nomine regio fuerint ornati, (quantum quidem con-
iectura assequi possumus,) fuere Iudices Legodori, &
Calaris. Si quidem Leo Cardinalis Ostiensis sedente
Alexandro secundo Pontifice, circa annum millesi- 1065
mum sexagesimum quintum, nominat duos reges Sar-
diniæ, Boresonem, & Torcitorium, quorum vterq;
Casinati monasterio dona tulerint. Quorum quidem
vnum Legodori, alterum verò Calaris regem fuisse ne-
cesse est. Nam Tristanus Chalcus in libris de rebus Me-
diolanensium refert, Fridericum Barbarussam Impe-
ratorem rogatu Genuensium, quattuor millibus drach-
marum acceptis, nouum regni titulum in Sardinia in-
stituisse, Barisonemq; Iudicem Arboreæ Regem decla-
rasse, anno millesimo centesimo sexagesimo quarto, eaq; 1164
de re Pisanos esse conquestos. Et in Bononiensium an-
nalibus illud litteris consignatum extat, post annos inde
fermè septuaginta Henricum Friderici secundi Impera-
toris filium nothum, vulgò Hencium appellatum à pa-
tre nouum Galluræ regnum in Sardinia accepisse. qui
quidem

1249 quidem Henricus anno millesimo ducentesimo quadra-
gesimo nono à Bononiensibus in praelio ad Mutinam
captus, & post annos duos & viginti in carcere mor-
tuus, unà cum vita regnum amisit. Hi autem omnes
reges, et si vnus tantum Sardiniae partis domini erant,
Sardiniae tamen regni titulum tanquam digniore vsur-
pabant. Post quos deinde qui reges in Sardinia fuerint,
compertum non habeo, cum nullam amplius regum Sar-
diniae memoriam apud scriptores inuenerim. Illud qui-
dem omnibus satis liquet, Pisanos magnas semper in
hac insula opes habuisse. Labentibus ergo annis, cum
ab auctoritate Pontificis Romani defecissent, Bonifa-
cius octauus Pontifex Iacobum secundum regem Ar-
ragoniae, Sardiniae regem creauit, anno millesimo du-
centesimo nonagesimo quinto, dummodò eam à Pisa-
nis liberaret. Hic igitur Alphonso filio, qui postmo-
dum patri successit, in insulam cum exercitu misso, &
Pisanos inde expulit, & eam breui tempore ditioni suae
subiecit. Quae cum postea ad Genuenses defecisset, Pe-
trus quartus Alphonsi filius, Iacobi secundi nepos, qui
1336 Arragoniae regnum susceperat anno millesimo trecen-
tesimo trigesimo sexto, in insulam rebellantem coactus
fuit transire, vbi Genuenses multis cladibus affecit.
Atq; ita regnum hoc nullis posthac magnis seditioni-
bus perturbatum posteris suis vsq; ad Ferdinandum
Catholicum

Catholicum reliquit. A quo unà cum Arragonum re-
gno ad patrem vestrum Carolum Imperatorem per-
manauit.

DE REGNO CORSICÆ,

CORSICA insula iam inde à Romanis, cum in
provinciae formam redacta est, Sardiniae insule
attributa, eandem ferè semper passa est, quam Sardi-
nia, tempestatem. Romano enim euerso Imperio, à Got-
this occupata, inde à Grecis Imperatoribus recepta,
post in Longobardorum ditionem venit. Quibus tan-
dem Italia exactis, sub Caroli Magni potestatem ad-
ducta, Romano deinde Pontifici beneficio ipsius Caro-
li Magni donata est. A Mauris tamen capta, atq;
incendijs, & ruinis deformata, vix vnquam Pon-
tifici obsequium debitum prestare potuit. Id quod tanquã
indignum, & fœdum cum progressu temporis nullo
modo ferre possent Genuenses, qui iam maritimas in-
gentes

DE TITVLIS

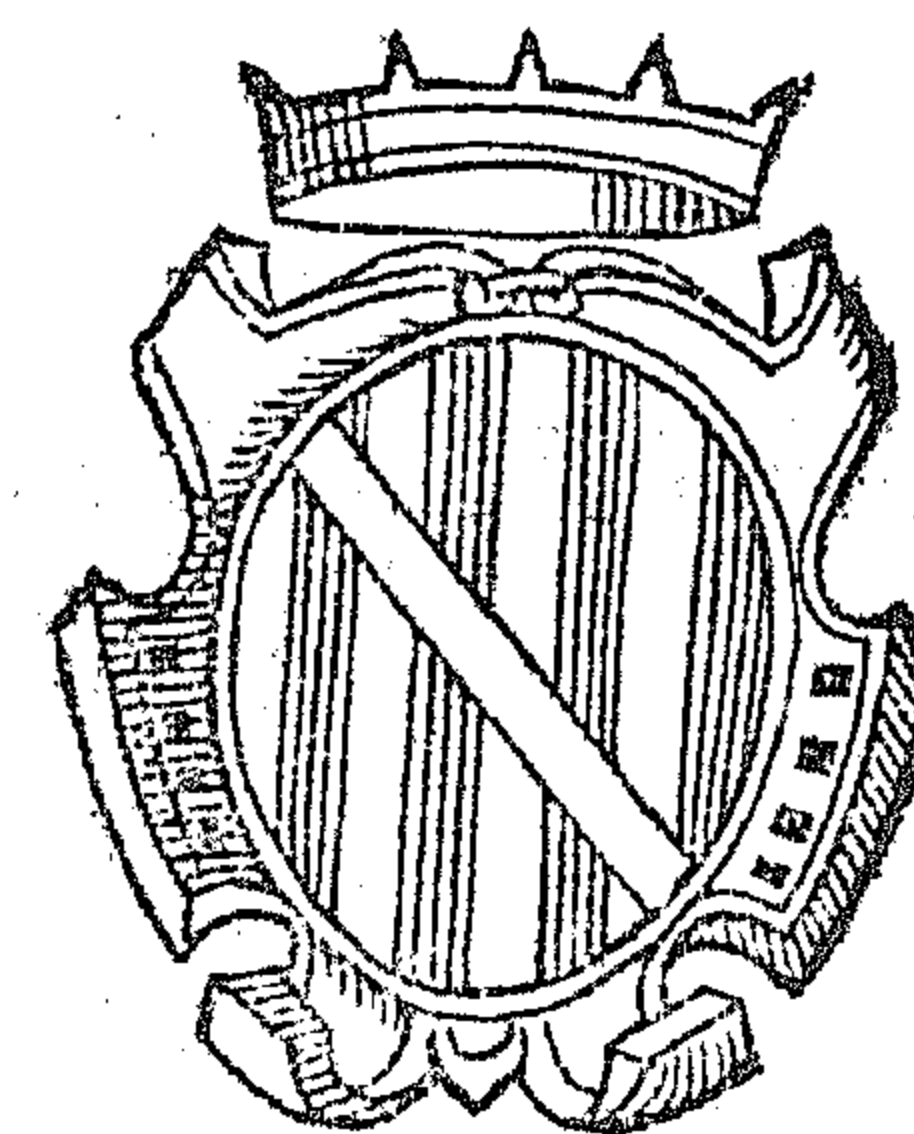
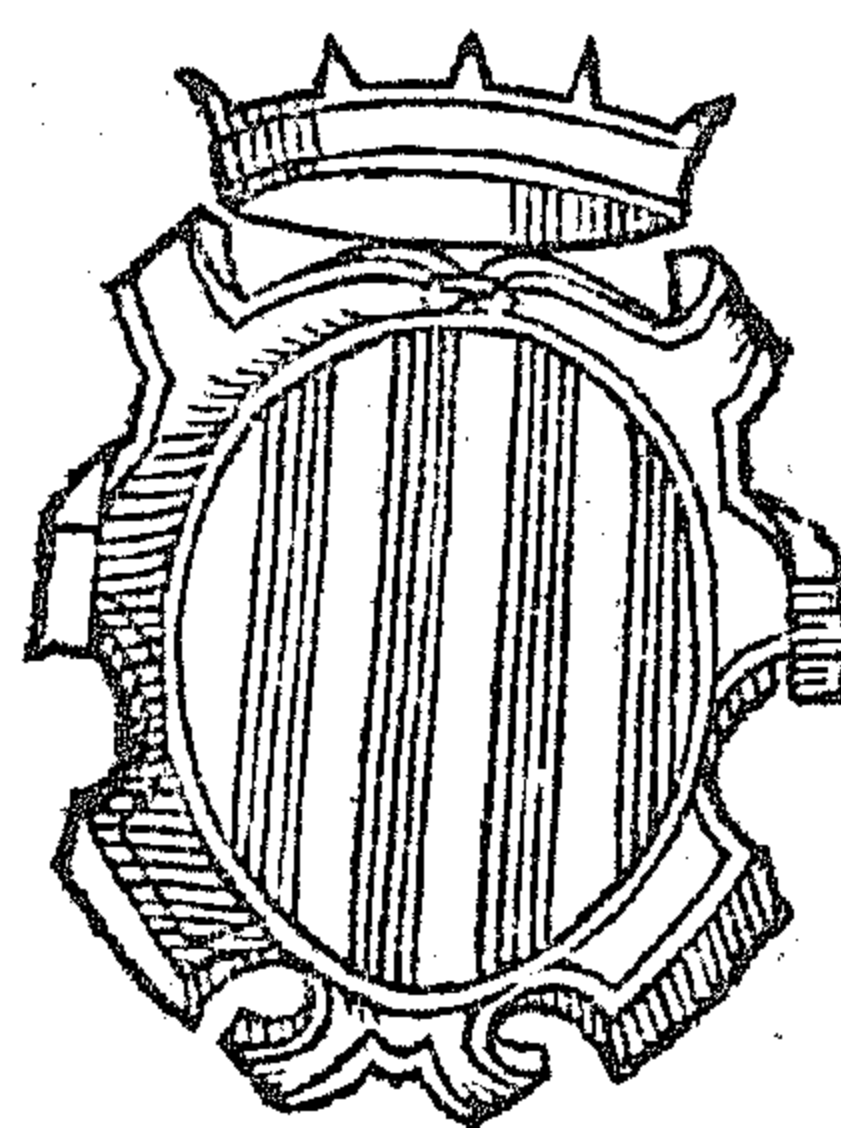
gentes opes comparauerant, quippe qui etiam barbaro-
rum crebris excursionibus irritabantur, classem egregie
instructam eduxerunt, & Sarracenis Corsicam eri-
puerunt. Ea verò diu potiti non sunt, cum circiter an-
1050 num millesimum quinquagesimum à Pisanis insula
fuerint expulsi. Quæ causa fecit, ut ij duo populi mu-
tuo propterea flagrantes odio, diuturno inter se bello con-
1290 tenderint; ita tamen, ut Pisani circiter annum mille-
simum ducentessimum nonagesimum in possessione Cor-
Anno sicæ fuisse reperiantur. Post annos inde quinq; Bonifa-
1295 cius octauus Pontifex, cum Iacobum secundum Ar-
ragonum regem, Sardinie regem fecisset, eundem quoq;
Corsicæ regem declarauit. Cuius inuestitura in secreta
Vaticani bibliotheca adhuc extat exemplum. Hunc au-
tem regni Corsicæ titulum tunc fuisse institutum, facile
crediderim, cum nunquam antea huius regni mentio
apud quemquã habeatur, posthac verò reges Arrago-
nia, Corsicæ itidem reges se se nominent. Hinc fit, ut in
eadem Vaticani bibliotheca adsint litteræ & eius Ia-
cobi, qui primus rex Corsicæ fuit, & Alphonsi filij
ad Ioannem vigesimum secundum Pontificem, &
Petri nepotis ad Benedictum duodecimum, in quibus
ipsi reges sacramentum fidei pro regnis Corsicæ, & Sar-
diniæ Romanæ Ecclesiæ præstant. Quin etiã aliæ quæ-
dam sunt Ioannis vigesimi secundi litteræ, in quibus
Iacobo

PHILIPPI REGIS. 22

Iacobo regi partem census regnorum Sardinia, & Cor-
sicæ remittit. Atq; hæc quidem causa est, cur Maie-
stas vestra, PHILIPPE REX, hoc regni titulo utatur,
cum hic titulus eadem ratione, qua regnum Ar-
ragonia, ad ipsam deuenerit. Et quamuis hoc tempore
Genuenses Corsicæ dominatum teneant, & multis
etiam ante annis tenuerint, cum Ioannes Villanus
Florentinorum annalium scriptor memoriæ prodat,
Corsicæ omnes ciuitates lubenti animo in Genuensium
ditionem concessisse anno millesimo trecentesimo qua-
dragesimo septimo, id tamen minimi est ponderis, ni-
hilq; de iuribus Arragonie regum detrahit, cum ma-
iores vestri à Romano Pontifice, ad quem insule do-
minium spectabat, Corsicam feudi nomine acceperint.

1347

DE REGNO MAIORICARVM.
Insigne Maioricæ. Insigne Minoricæ.

DVÆ sub hoc nomine Regni MAIORICARVM
F ij con

continentur insulae, Maiorica, & Minorica, quae in conspectu Hispaniae posita, à veteribus Baleares dictae sunt. Eas verò iam antea à Romanis victas, labente eorumdem Imperio, Gotthi occuparunt. Sarraceni inde Gotthos eiecerunt, easq; diu tenuere, donec tandem Iacobus primus, cognomine Fortunatus, qui anno millesimo ducentesimo decimo tertio in Arragonia regnare cepit, Bailearem maiorem, quae Maioricae nomen habet, ad imperium suum adiunxit, anno millesimo ducentesimo vigesimo nono. Nam & si aliàs saepe Christiani eas occuparant, post tamen nescio quo modo rursus amiserant. Nolo enim hic commemorare, quemadmodum Raymundus Berengarius, eius nominis, & cognominis tertius, Barcinonensis Comes, qui anno millesimo centesimo trigesimo primo ex hac vita migravit, Maioricam insulam expugnavit, & Sarracenis pulsus eius incolas ad fidem Christi reuocavit anno millesimo centesimo decimo tertio. quia illud memoriae proditum est, Genuenses postea, quibus à Berengario in Hispaniam reuerso Maioricae cura mandata fuerat, Sarracenis magni auri pondus offerentibus insulam reddidisse. Illud quoq; silentio praetero, Pisanos non multis inde annis à Paschali secundo Pontifice rogatos expeditionem in Sarracenos suscepisse, atq; has insulas in potestatem suam adduxisse, ita vt etiam interfecto rege Sarraceno-

norum

norum, reginam captiuam vnà cū filio paruulo in triumphum quodammodo Pisas perduxerint. quia illud quoq; in monumentis rerum gestarum est notatum, ipsos deinde ad postremum filium illum in paternum Maioricae regnum remisisse. Ex his igitur omnibus satis cuiq; constare potest, Iacobum Arragoniae regem, de quo ante mentionem feci, non immeritò primum posse appellari, qui has insulas è manibus Sarracenorum eripuerit, cum etiam Iacobum filium Maioricae regem declararit. Verùm hic Iacobus ab Alphonso, qui ex Petro Arragoniae rege fratre, nepos ipsius fuit, regno Maioricae priuatus est, propterea quod aduersus Petrum patrem suum Gallis adhereret. Quo regno postquam est potitus Alphonsus, animum simul ad recuperandam Bailearem alteram, quae Minorica nuncupatur, adiecit. Itaq; armis contra Sarracenos susceptis, & eos ex insula depulit, & totam illam gentem sub ius iudiciumq; suum coegit. Atq; hoc quidem modo haec insulae tunc primum inter se consociatae sunt, ita vt vnum tantummodo regnum constituerint. Hic autem Alphonsus est ille, qui, cum per annos sex Arragoniae regno praesisset, nullis relictis liberis, anno millesimo ducentesimo nonagesimo secundo mortuus est, quiq; & Largi, & Casti cognomina obtinuit. Ceterùm illud est notandum, Balearicum regnum non sub hoc Alphonso

Arra

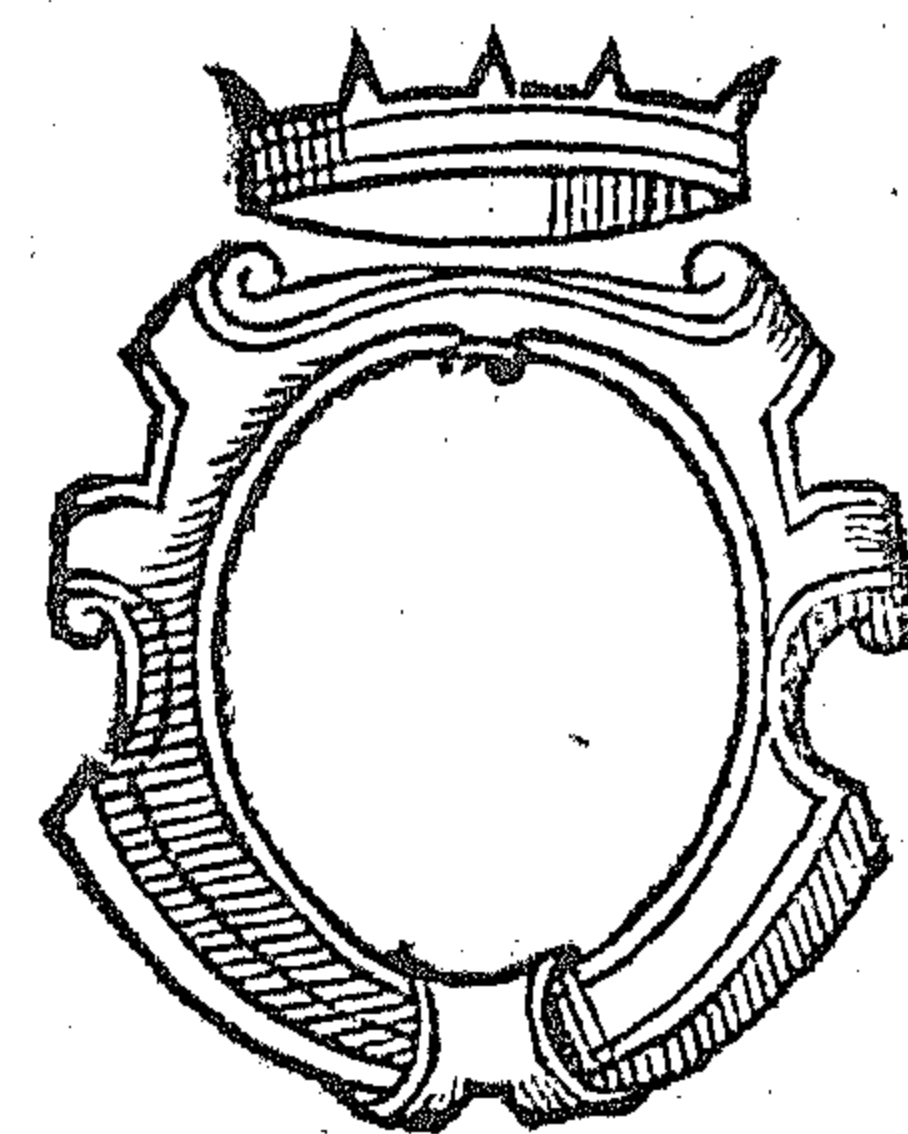
DE TITVLIS

- Arragonie regno fuisse additum, (si quidem Petrus
 Anno ipsius pater, cum vita decederet, Iacobo fratri restitui
 1286 iussit,) sed sub Petro quarto Arragonie rege, Alphonsi
 filio, & Iacobi, qui Alphonsi Largi frater fuit, ne-
 pote. Nam hic Petrus, post administrationem regni
 1336 Arragonie susceptam anno millesimo trecentesimo tri-
 gesimo sexto, cum videret Iacobum Maioricarum
 regem Iacobi primi regis fortasse nepotem, vel prone-
 potem obsequium sibi debitum denegare, hoc regnum,
 expulso illo, potestatis suae fecit, Arragoniaeque regno
 1387 attribuit. Post igitur Petrum, qui anno octuagesimo
 septimo supra trecentimum & millesimum obiit.
 Balearicum regnum in eadem Arragoniorum familia
 usque ad Ferdinandum Catholicum permansit. qui dein-
 ceptus una cum reliquis omnibus suis regnis illud in AV-
 STRIAM gentem transmisit.*

PHILIPPI REGIS.

24

DE REGNO INSULARVM CANARIAE.

QVAE à nobis INSULAE CANARIAE nomi-
 nantur, haec ad Occidentem in Oceano meridionali
 contra extremam Mauritaniam sunt, & Fortunatae
 priscis auctoribus fuere, à fructuum ubertate, atque aeris
 temperie sic dictae. Illas autem sex numero fuisse fe-
 runt, earumque primam Ombrion appellari, secundam
 Iunoniam, tertiam eodem nomine, quartam Capra-
 riam, quintam Niuariam à perpetua niue, sextam
 Canariam, ingentibus canibus plenam. Nostra ta-
 men etate has insulas decem esse inter omnes con-
 stat, atque ex his septem quidem inhabitari, reliquas
 verò incultas, & ab omnibus destitutas esse. Quae à
 cætu hominum frequentantur, haec nobis sunt Lanza-
 rote, Forteuentura, Canaria, Teneriffe, Gomera,
 Palma, Ferrum. reliquarum trium nomina obscuriora
 ad

ad hunc locum nihil pertinent. Eas verò septem insulas, quas dixi hominibus non carere, idolorum cultoribus semper paruisse inuenio, quousq; tandem à militibus Hispanis fuerint ad Christianorum imperium adiectæ. Primi autem, qui onus hoc subierint, fuere

1393 Hispalenses, & Cantabri quidam, qui anno millesimo trecentesimo nonagesimo tertio, tempore Henrici tertij, Castellæ regis, ad has insulas adnauigarunt, & prælio cum indigenis insulæ Lanzarotes conferto, non solum ingentem inde prædam, sed regem etiam insulæ cum regina captiuum in Hispaniã abduxerunt. Qua re valde accensus Henricus tertius Rex, ut insulæ Canariæ citius è barbarorum manibus extorqueretur, eas feudi loco Ioanni Vetancurtio militi Franco, & maximarum in Francia opum attribuit. qui postea

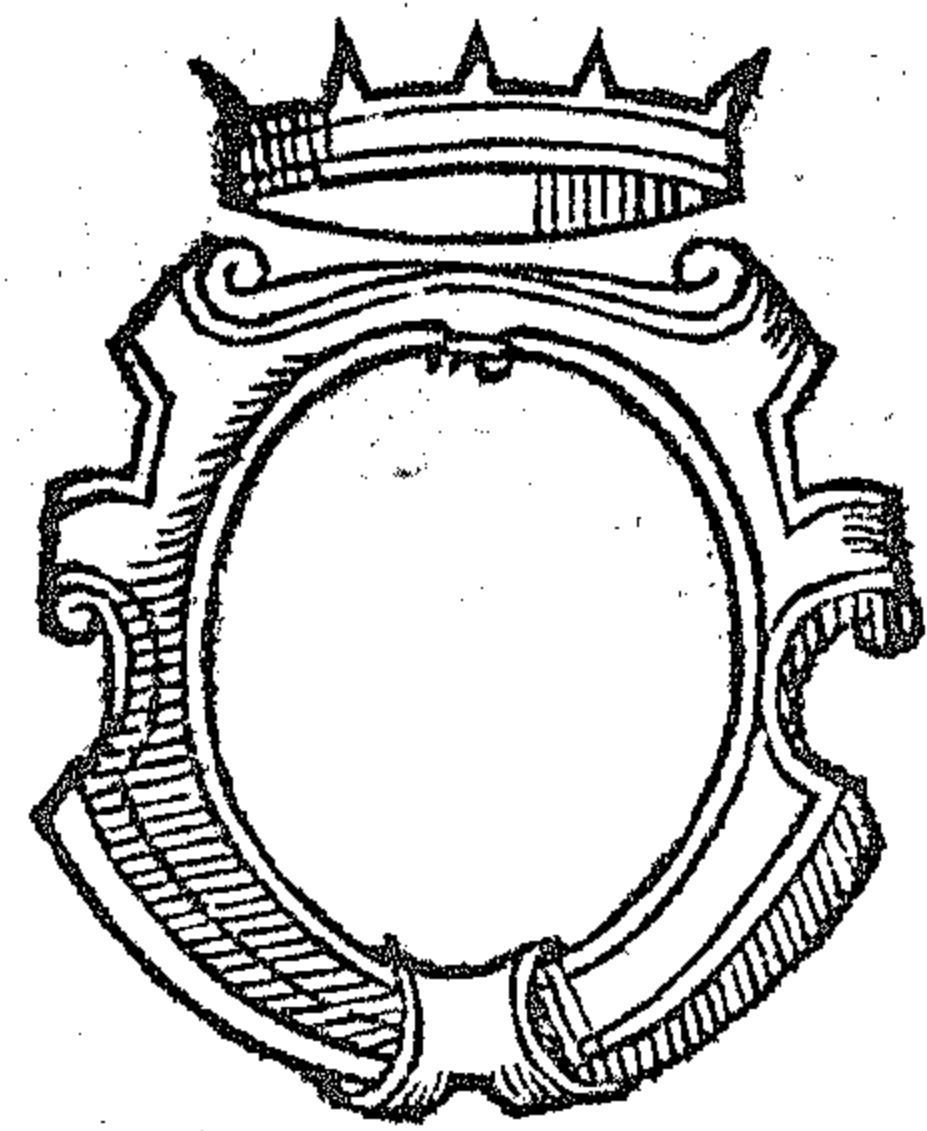
1417 etiam anno millesimo quadringentesimo decimo septimo, opera Rubini Bracamontij Franciæ Ammirantis propinqui sui, Insularum Canariæ Rex appellatus fuit. Hic igitur Ioannes classe comparata ad has insulas profectus, Lanzarotem, Forteuenturam, Gomeram, & Ferrum suo imperio subiecit. Interea Rex Portugalliæ has insulas ad se pertinere existimans, earum principatum ab Eugenio quarto Pontifice petere non dubitauit. Sed Pontifex re in disquisitionem adducta, eas Ioanni secundo Castellæ regi adiudicauit anno millesimo

millesimo quadringentesimo trigesimo primo. Mortuo autem Ioanne Vetancurtio, successit affinis eius Menautus quidam. Hic, cum populis nullo modo gratus, acceptusq; esset, has quattuor insulas Petro Barbe homini diuiti vendere coactus est. Petrus inde eas quoq; non parua prius accepta pecuniæ summa, Ferdinando Perazæ tradidit. qui cum omnes suas vires ad reliquas insulas acquirendas contulisset, nihil tamen vnquam profecit. Eius vita functi locum obtinuit Didacus Heredia, quod Ynem Perazam Ferdinandi filiam vxorem haberet. Hoc regnante Ferdinandus Arragoniæ rex, qui Catholici cognomen meruit, Castellæ quoq; regnum ob Isabellam coniugem, Ioannis secundi filiam consecutus, cum periniquo animo ferret, Herediam reliquas tres insulas nequaquam occupare posse, cum eo pactum huiusmodi fecit: ut omni iuri, quod sibi ipsi in insulis Canariæ competere affirmabat, renunciaret; Ferdinandus verò ob hoc quindecim millia nummum aureorum ei numeraret, atq; insuper titulum Comitis insularum Gomeræ, & Ferri concederet. Hoc pacto inito, Ferdinandus Rex nulla interposita mora circiter annum millesimum quadringentesimum octuagesimum, Petrum Veram cum classe misit, qui Canariã insulam subigeret. In eius expugnatione tres anni consumpti sunt. Tandem in Christiana

DE TITVLIS

1494 norum potestatem peruenit. Anno inde millesimo quadringentesimo nonagesimo quarto, aliae duae insulae, Palma, & Teneriffe, captae sunt, & Castellae regum coronae addictae. Ab eo tempore haec insulae Canariae summa cum pace Castellae regibus semper obtemperarunt. Ex quo fit, ut Maiestas vestra, PHILIPPE REX, cum Castellae regnum moderetur, harum quoque insularum non immerito regnum sibi vindicet.

DE REGNO ORANI.

ORANVM Vrbs munitissima, & nobilissima, quippe quae dignitatis Regiae titulum non sine caussa acceperit, in ea ora Africae parte, quae Murciae regno in Hispania respondet, posita est. Eam porro à Mauris iamdiu possessam, Ximenes archiepiscopus Toletanus, dum Ferdinandus Catholicus Hispaniarum regno potiretur, vi atque armis subegit, & captam Castellae regno adiudicauit. Verum, ut omnia plenius percipian

PHILIPPI REGIS. 26

percipiantur, exordium repetendum esse nobis paullo longius videtur. Franciscus Ximenes à principio fratrum minorum Observantium religionem professus, probitate morum, sanctitateque vitae adeo conspicuus euasit, ut eo praecipue nomine Isabella reginae Ferdinandi uxori carus haberetur. Qua de re praestantissima mulier, ut meritam Francisco gratiam iustis honoribus persolueret, illud maxime contendit, ut is ad Toletanum archiepiscopatum eueheretur, quod est totius Hispaniae amplissimum, atque opulentissimum sacerdotium. Quo in honore ob summam religionem, ac pietatem ita omnibus se se probauit, ut etiam à Iulio secundo Pontifice Maximo, anno millesimo quingentesimo septimo, S. R. E. Cardinalis renunciaretur. Itaque Ximenes archiepiscopi, & Cardinalis partes tunc sibi esse suscipiendas ratus, id est, dignum esse existimans, se aduersus omnes à Christiana fide abhorrentes Ecclesiam Romanam acriter tueri, ducentas naues omni bellico apparatu optime instruxit, & quattuordecim millia delectorum hominum, quos sumptibus suis conduxerat, in ipsas imposuit, ut Mauros ex Africa depelleret, & totam illam gentem Pontificis Romani sacris subijceret. Hoc igitur pio, nobilique praestantis animi decreto, classem ex portu iam eductam anno millesimo quingentesimo nono, ad proximum Mauritaniae littus applicuit: ubi primū

1507

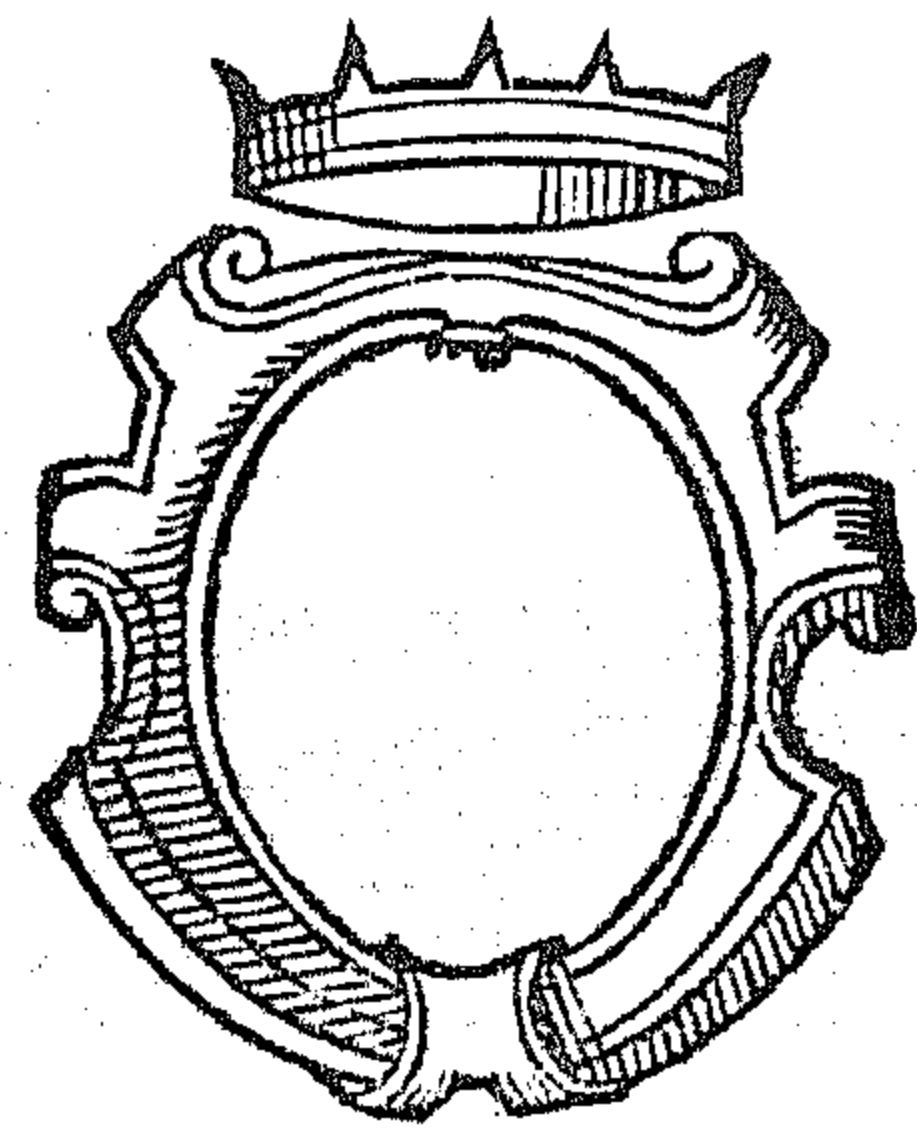
1509

G ij Portum

Portum Magnum, qui nunc dicitur Mazzanchibir, deinde verò Oranum urbem regiam, & per celebrem adeò felici rerum euentu oppugnauit, ut breui tempore sub potestatem suam redegerit. Atq; hoc quidem pacto regnum Orani à Ximene viro omni laude dignissimo, ut qui etiam Complutense gymnasium in Hispania ære suo instituerit, Castellæ regibus est attributum. Qui etiam hodie fauste, prospereq; ibi rerum potiuntur.

1518 Ximenes anno à partu Virginis millesimo quingentesimo decimo octauo, extremum vitæ spiritum edidit.

DE REGNIS INSULARVM
INDIARVM, TERRAE FIRMAE,
& Maris Oceani.

HÆC tria INSULARVM INDIARVM, TERRAE FIRMAE, ET MARIS OCEANI Regna totum fere nouum orbem continent, qui paullo ante patrum nostrorum memoriam ab Hispanis regibus non solum

solum apertus, sed etiam partus, eorum et dignitatem, & ditionem mirabiliter auxit. Sub nomine verò regni Insularum Indiarum eæ clauduntur insule, quæ ab Hispania ad nouum orbem nauigantibus occurrunt, inter quas præcipue sunt Hispaniola, Cuba, Iamaica, ut multas alias, de quibus inferius dicemus, prætereamus. Terra autem Firma totam illam noui orbis partem complectitur, quæ à Septentrione in Meridiem tendit sub forma duarum peninsularum, quæ tenui isthmo discernuntur. Quarum quæ ad Septentrionem vergit, Terram Floridam, & Nouam Hispaniam in primis, quæ verò ad Meridiem, Perutum, atq; alias amplissimas regiones comprehendit. Regnum autem Maris Oceani quod sit, nomen ipsum per se satis ostendit, cū illud indicet, maris Atlantici nauigationem & ab Hispanis inuentam, & ipsorum propriam esse. Ceterum nouus orbis vno etiam Indiarum vocabulo gaudet, quod sicuti India illa maxima, & celeberrima Asiæ regio claudit Orientem, sic hæc nostræ Occidentem. De quibus si omnia, quæ vel litteris prodita sunt, vel vulgò sermonibus hominum iactantur, hic ordine recensere vellem, & res esset infiniti propè laboris, & nullius ferè vtilitatis, cum pleraq; longè à vero abesse multi opinentur. Quamobrem illud vnum breuiter declarare conabimur, quis primus hanc nauigationem instituerit,

tuerit, & per quem deinceps, & quo tempore hic
 nouus terrarum tractus sit Hispaniarum regno contri-
 butus. Huius igitur navigationis auctor fuit Christopho-
 rus Columbus Genuesis, qui præalto ingenio, magni-
 tudineq; generosi animi eternam nominis famam sibi
 comparauit. Quippe cum multas esset regiones emen-
 sus, & multum maris, & Oceani perlustrasset, in
 eam sententiam venit, vt crederet, globum hunc ter-
 ræ esse huiusmodi, vt commeandi per omnes eius par-
 tes facultas hominibus suppeteret, atq; Oceanum non
 esse magnitudinis inertis, sed insulis, ac terris scatere.
 Qua de re hanc sententiam suam Ferdinando, & Isa-
 bella Hispaniæ regibus aperit, edocetq; ditionem ipso-
 rum magnopere iri auctum, si hanc rem susceperint,
 & sua ipsius consilia opibus iuuerint. Qua sententia Co-
 lumbi, quam quidem totum iam septennium respue-
 rant, tandem comprobata, tria ex his nauigia, quæ
 1492 vulgò Carabellæ dicuntur, anno Christi millesimo qua-
 dringentesimo nonagesimo secundo, omnibus rebus ad
 hanc navigationem necessarijs instruxerunt, atq; ipsi
 Christophoro tradiderunt. Quibus acceptis, cum Hi-
 spania soluisset, ad insulas Fortunatas, quæ Canariæ
 nunc appellantur, profectus, ab ijs tres & triginta to-
 tos dies Occidentem secutus solem, ad extremum Gua-
 nahanam, quæ est vna ex insulis Lucayos, accessit. atq;
 ibi

ibi regum Hispaniæ nomine possessionē noui orbis iniuit.
 Inde nonnullas alias insulas reperit, quas tamen cū præ-
 terisset, naues suas ad quendam Cubæ insulæ, quam
 Ferdinandam tunc nominauit, portū applicuit. Quam
 insulam circumuectus, & Hispaniam versus vela
 flectens Caitæ, siue Haytæ insulam attigit, quam Hi-
 spaniolam vocauit; quæ nunc S. Dominici nomine
 ornatur, propterea quod ibi Bartholemaeus Columbus
 Christophori frater urbem eius nominis, quæ nunc
 principem sibi locum asciuit, condiderit. Hic Colum-
 bus cum rege insulæ amicitia, federeq; inito, duo de qua-
 draginta ex suis apud illum reliquit, qui mores homi-
 num explorarent, & sermonem gentis addicerent.
 Deinde ex insularibus decem secum ducens, Hispani-
 am petere contendit. Quò cum peruenisset, summo
 est honore ab omnibus, & præcipue à Regibus excep-
 tus. quippe qui virtuti ipsius plurimum esse tribuendum
 existimarent, atq; etiam illud vnum animo agerent,
 Christianum nomen latius diffundere, ac propagare,
 barbarasq; gentes ad Christianam fidem adiungere; cū
 etiam paullo ante Mauros ex Granatæ regno expul-
 sissent. Itaq; Christophorum non amplius Columbum,
 sed totius maris Oceani Ammirantem dici voluerunt,
 & amplissimis stipendijs exornarunt, vt meritam
 ipsi gratiam aliqua ex parte persoluerent. Hac re sta-
 tim

tim Romam perlata, Alexander sextus, qui tunc Pontificiam dignitatem obtinebat, nihil sibi prius, atq; antiquius esse duxit, quam vt horum Hispaniæ regum animis rei pulcherrimæ cupiditate accensis quasi arden- tes faces aliquot adinoueret, quò magis atq; magis iam inceptam nauigationem retinerent. Quamobrem eorum pio voto permotus, cum interim Portugalliæ rex per legatos apud eosdem Hispaniæ reges cõquestus esset, sua littora, suasq; regiones ab ipsis tentari, diceretq; eas, quas reperissent, insulas ad se pertinere, cuius maiores Oceano se committere ante omnes alios essent ausi, tota re cognita constituit, vt à Polo Arctico in Antarcti cum recta linea duceretur, quæ ab Hesperidum insu- lis, quæ nunc Capitis Viridis appellantur, quatercente- na millia passum in occasum distaret, vt quicquid no- ui orbis in Oceano ad occidentalem plagã detegeretur, ad Hispaniæ reges spectaret; quæ verò pars orbis esset ad orientem, ea Portugallensibus cederet. Atq; ita orbem terrarum in duas diuisum partes duobus regibus perquirendum, & obtinendum tradidit. ad quam qui- dem rem magna vterq; diligentia consequendam se de- dit. Nam, (vt omittamus Portugallenses, quem- Anno admodum nostrorum cõmentariorum ratio postulat,) 1493 Catholici reges acrius inflammati, anno insequenti de- cem & octo nauium classẽ compararunt, vt Christo- phorus

phorus maris Oceani Ammiras maiorem hominum numerum omni genere armorum instructum, & mul- tum commeatus, seminaq; frumenti, atq; arbores, quæ terræ mandarentur, & instrumenta omnis generis fer- rea, quæ ad urbem condendam vsui essent, reliquaq; huiusmodi in illas orbis terrarum partes nunquã antea cognitæ posset comportare. Cum igitur nactus idoneum ventum Gadibus naues soluisset, primum ad insulas Canariæ peruenit, atq; inde ad leuam iter faciens me- ridiem versus, post quattuor & viginti dies ad com- plures insulas Anthropophagorum, qui Canibali vo- cantur, est delatus, eamq; insulam, quam ante omnes alias conspexit, Desideratam nominauit, propterea quòd terræ videndæ summo teneretur desiderio. Ulterius progressus quandam aliam insulam inuenit, quam Cru- cem nuncupauit. Qua relicta, multas alias præterijt insulas, inter quas vna erat Matinina nomine, quam sole mulieres Amazonum more inhabitabant. Illinc discedens eas præternauigauit insulas, quas appellauit Montemferratum, S. Mariam rotundam, S. Mar- tinum, S. Mariam antiquam, S. Crucem, ad quam hauriendæ aquæ gratia processit. Inde innumerabiles alias nobis aperuit insulas, quas tamen ob seuitiam maris, & scopulorum in littore frequentiam attingere non potuit. Quasdam tamen naues, quæ altiore fundo

non indigebant, speculandi causa misit, quæ cum propius accessissent, supra quadraginta septem insulas numerarunt. Hinc digressus, nactus est aliam insulam nomine Buchenam. Tandem verò cum tota classe ad insulam Hispaniolam deuenit, omine tamen inauspicato. Ibi enim de morte suorum, quos, ut diximus, reliquerat, cognoscit, quos omnes Indorum rex, cum homines alienos in suis regionibus diutius immorari nullo modo ferre posset, interfecerat. Quamobrem nè quid posthac grauius sibi accideret, urbem condere, muroq; præcingere cepit, cui in honorem Hispanæ Reginae nomen Isabella indidit. Aliam quoq; in interioribus insulae locis arcem extruxit, quam nomine diui Thomæ decorauit. Dehinc naues duodecim, nè quid detrimenti acciperent, in Hispaniam remisit, quæ de Hispanorū morte nuncium attulerunt, & quosdam etiam Anthropophagos secum abduxerunt. His omnibus peractis rebus, ipse cum tribus liburnicis nauibus profectus est nouas regiones, nouaq; littora quæsiturus. Et primum illam Cubæ insulae partem, quæ meridiem respicit, deinde Iamaicam, quæ nunc diui Iacobi nomen habet, reperit. Qua dimissa, cum percurrrens litus maris innumeras vidisset minores insulas, Hispaniolam repetere instituit. Ex qua postea, dum interim insulam Bartholemæo fratri administrandam relinqueret, re-

ditum

ditū in Hispaniam apparauit anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto, ut regem Hispania de singulis rebus certiores faceret. Ex quibus omnibus cum Ferdinandus rex & eximiam Columbi virtutem, & singularem erga se fidem liquido perspexisset, primum ei amplissimis verbis gratias egit, deinde omnibus liberalibus eū officijs excoluit, adhortatusq; est, ut etiam in posterum eandem erga se voluntatem tueretur. Post hæc octo naues omnibus rebus instructas ipsi Christophoro attribuit, ut adhuc noua littora posset appetere. Quarum ille duas statim ad insulam Hispaniolam cursum dirigere iussit, ut & hominum, & rei frumentariae præsidia Bartholemæo fratri supportarent. Reliquas verò ex portu educens, anno quadringentesimo & nonagesimo septimo supra millesimum, (quamuis non desint, qui hoc tertium iter in annum nonagesimum octauum conferant,) Mederam insulam petijt. Ibi classem bifariam partitus, tres naues ad insulam Hispaniolam misit. Ipse autem cum tribus reliquis meridiem versus cursum tenuit, Aequatorem traiecturus, deindeq; ad occidentem deflexurus, ut diligenter ea omnia, quæ nobis omnibus antea fuerant incognita, scrutaretur. Cum igitur ad promontorium, quod Viride à nostris dicitur, peruenisset, ulterius etiam vsq; ad zonam torridam nauigauit, ubi in

1495

1497

H ij tantos

DE TITVLIS

tantos incidit calores, ut non sine magno vitæ discrimi-
 ne illis orbis partes adierit. Illinc naues in occidentē re-
 flectens, tandem ad regionem quandam & auro, &
 gemmis maximè diuitem, quæ Paria vocatur, est
 deuectus. Inde omnem illam maritimam oram per mil-
 lia trecentaq; & viginti milliaria legit vsq; ad illud
 promontorium, quod nos Lauellanum appellamus. De-
 ficiente enim re frumentaria, coactus fuit Ammiras
 hinc discedere, citatoq; cursu se ad insulam Hispanio-
 lam conferre. Vbi quidem omnia in peiorem partem
 versa, atq; mutata inuenit, cum Hispani & suum,
 & fratris sui imperium detrectarent. Vnde etiam ob
 hanc rem falsis obiectis criminibus, eorum nomen apud
 regem Hispaniæ detulerunt, & tandem vinc-tos quoq;
 1499 in Hispaniam miserunt, anno millesimo quadringente-
 simo nonagesimo nono. ita ut fortuna per se inconstans
 in attollendo, premendoq; Christophoro mirabiles ludos
 ediderit, cum eum tam vario euentu iactauerit, ut qui
 modò insigni gratia floreret, nunc graui pressus inuidia
 penitus mergeretur, cum omni dignitate spoliatus non
 sine maximo dolore vitam duceret. Ipsa tamen Colum-
 bi iam sepe perspecta, probataq; virtus, quæ nulla vn-
 quàm vi perfringi, labefactariuè potuerat, tandem
 regis Ferdinandi animum leniuit, ita ut Christophorū
 in antiquum gratiæ locum restitueret. Qua de re quat-
 tuor

PHILIPPI REGIS. 31

tuor naues omni rerum necessariarū copia repletas ipsi
 tradi iussit, ut denuò inaccessas orbis partes adiret. Cum
 igitur anno quingentesimo secundo post millesimum ex 1502
 Hispania discessisset, recto cursu ad insulam Hispanio-
 lam contendit. Inde in occidentalem plagam iter arri-
 puit, & Guanaxiam insulam continenti terræ fini-
 timam nactus, ad prouinciā quandam maximam
 perrexit, quæ ab incolis Iguera, ab Hispanis verò Fon-
 duri promontorium nominatur. Ibi è naui egressus, ab
 incolis liberaliter susceptus est, amplissimisq; muneri-
 bus ornatus. Illinc recedens, velaq; in orientem flectens,
 oram illam rasit, & Veraquam, Zorobariq; insulas
 non longè à continenti seiunctas reperit. Quin etiam lon-
 gius progressus, illud promontorium tenuit, quod No-
 men Dei vocant. Inde mare traiecit, & Cubam pri-
 mū, deinde Iamaicam, tandem verò post multos la-
 bores exhaustos Hispaniolam petijt. Ex qua postea in
 Hispaniam profectus, non sine maxima omnium ad-
 miratione regem Ferdinandum de his regionibus, quæ
 nuper à se ipso fuerant inuenta, fecit certio-rem. ita ut
 omnes eum perspicaci ingenio, peracri iudicio, singulari
 prudentia, omni deniq; virtute præditum non iniuria
 prædicarent. Verumtamen ille diuus hac tanta gloria
 diutius perfrui non potuit, cum non multò post, anno
 millesimo quingentesimo sexto, atroci fato nobis erep- 1506
 tus,

ius, summum apud posteros sui desiderium reliquerit. Illud tamen non minimum debet ei asferre solatiū, quod ei defuncto tantus habeatur honos, quantus Virtutis causa tribui homini possit. cum tot gentes abditas, atq; sepositas primus nobis ostenderit, & quò nullæ unquã priscorum litteræ penetrarant, eò ipse Hispaniæ regum signa audacissime, felicissimeq; intulerit.

Columbo autem morte sublato, non defuerunt, qui maritimarum navigationum periti Oceanum percurrere, atq; ipsi quoq; pari emulatione laudis, & spe questus adducti noua littora querere auderent. Ceterum inter hos, qui inaccessas orbis plagas summo studio petierunt, quinq; præcipue Viri tantam sibi laudem compararunt, vt perpetuis Hispanorū monumentis celebrati, æternam nominis sui famam sint consecuti. De quibus nos tantum verba faciemus, cum reliqua omnia, quæ ad Indiarum cognitionem pertinent, ab Hispanis historicis, à quibus etiam hæc ipsa accepimus, sint diligenter, & accurate litteris consignata.

Atq; vt ordine procedamus, Blasus in primis Nunius summa fuit laude dignus, nisi fœdissimo uitæ exitu partem iam ante gloriam corrupisset. Hic siquidem, cum iamdiu Partiæ terræ, & Darienæ regionis littora peruagatus esset, isthmum quendam ad Urabanum sinum nactus est, quo duo ingentia maria, Boreale,

Et

Et Australe, diuiduntur. Anno enim salutis humane millesimo quingentesimo decimo tertio, à Darienis littore cum ducentis ferè militibus discedens, monstrantibus iter indigenis, summorum montium iuga tenuit, & subiectum in aduerso littore vastissimi pelagi sinum conspexit, quem S. Michaelis nomine insigniuit, quod eo ipso die possessionem huius noui maris nomine sui regis adisset. In eo autem terrarum tractu auri, & Vnionum ditissima regna reperta sunt, ita vt non iniuria Castellæ Auræ nomen illa regio tulerit. Quin etiam conspectæ, aditæq; aliquot insulæ earum rerum opulentia maxime celebres, quas nos iccirco Insulas Vnionum vocitamus. Ibi multo auro inuento, regulisq; eius regionis aut muneribus delinitis, aut cruenta acie subactis, Blasus eò, unde profectus erat, breuiori itinere redire constituit: atq; ita non plus inter se distare diuersa maria, quam miliaribus centum, deprehendit. Verum non multò post in atrocem regni affectati suspensionem venit, eo rerum euentu, vt in vincula coniectus, reusq; maiestatis factus, capitali pena damnatus fuerit. Indignus certè eo supplicio, nisi perfidiose noui imperij libido eius animum peruasisset, quod & opulentissimam regionem Hispaniæ imperio adiecerit, & ad leuam longo tractu Peruti amplissimum regnū successoribus Didaco Almagro, & Francisco Pi-

zarro

zarro demonstrarit. Quorum res antequam memorie prodantur, ne temporum ordo inuertatur, prius de Ferdinando Cortesio, & de Ferdinando Magallane commemorandum videtur.

1504
CORTESIUS annos natus decem & nouem ingenti Oceano se se credere non dubitauit, anno millesimo quingentesimo quarto, ut omnia ea, quae de orbe nuper inuento afferebantur, oculis certius perlustraret. Cum autem per annos quindecim illis in oris commoratus esset, maxima sibi animo pollicitus, si eximiam Columbi, admirabilemque in Oceano enauigando virtutem emulatus esset, ab ultimo Cuba insula promontorio, quod in occidentem recta protenditur, & Tropico Cancrisubiaceat, cum undecim nauibus, quae quingentos, & quinquaginta milites Hispanos adducebant, profectus, directo ad occidentem cursu, in maximum occidentui littoris sinum delatus est. Ibi cum ditissima Mexicanae prouinciae regna in mediterraneis extendi ad occidentem didicisset, terrestri itinere eò cum exercitu statuit proficisci. Egressus è nauis oppidum quoddam, quod Veram Crucem nuncupauit, condidit, ut si Indorum impressiones sustinere nequiret, eò loci se se recipere tuto posset. Illinc progrediens Zempoallam urbem, quam Sibilliam vocauit, in deditiorem accepit. ex qua multa praetergressus oppida, tandem Mexicum, quam

Anno
1519

quam urbem etiam Temistitan fuisse appellatam à scriptoribus traditur, peruenit. Quae medio in stagno, cuius pars aquae dulcis, altera salae esse perhibetur, posita, edificiorum, & incolarum frequentia admirabilis, totius prouinciae obtinet principatum. In ea Mutezuma potentissimus omnium barbarorum rex, quippe cuius imperium longe, lateque se se diffunderet, sedem regiam habebat. Qui incredibili Christianorum virtute, felicitateque perterrefactus statim se se deditit, & Christianos libentissime hospitio suscepit. Sed paullo post, cum deditiõis penitere diceretur, in custodiam coniectus, cum sui eum è seruitute eximere conarentur, forte fortuna caput lapide ictus interijt. In eius locum Cortesius post multam, & cruentam contentionem suffectus est, eo titulo, ut Caesaris Caroli Hispaniarum regis vices se gerere profiteretur. Qui postea titulus etiã à Carolo confirmatus est, anno millesimo quingentesimo vigesimo secundo, cum omnem hanc prouinciam, quae Noua Hispania appellari cepta fuerat, Cortesio pro arbitrio suo gubernandam tradidisset. Exinde noua, ingensque cupido Cortesij animum inuasit vltiora perquirendi, eaque omnia regna agnoscendi, quae multo auro, argentoque scatere, ac pretiosis gemmis abundare ferebantur, cum etiam varijs percunctationibus non longe abesse Oceanum comperisset. Et Mexicana igitur regione

1522

1 per

per occidentalem lineam terrestri itinere contendens, paucis diebus ad littus exterioris Oceani accessit. Vnde, si naues adessent, peti posse consideret per Antipodas Sinarum regna, Catainasq; oras ad orientem nostrum, à quibus Molucchas insulas omnibus aromatum, atq; vnionum diuitijs refertas non longe sitas esse constaret. Ibi Cortesius latè explorato littore, Mexicum est regressus. Vbi barbarorum templis rite expiatis, Deo Christo, Mariaq; Virgini eius matri solemnes aras excitauit, & Baptistarium condidit, vt eo modo Indorum gentem abdicatis idolorum superstitionibus ad Verum Christi cultum traduceret. In Hispaniam inde venit, Anno 1529 et ingens auri pondus, gemmasq; supra opinionem pretiosas Cesari Carolo obtulit, atq; eum de omnibus rebus, quas pro commodo, dignitateq; ipsius gessisset, admonuit, cum tam magnū terrarum tractum imperio eius parere coegisset. Ob quam rem premium rettulit à principe clementissimo Marchionatum Vallis Huaxacac, eumq; titulum, vt summus rei militaris praefectus per Nouam Hispaniam diceretur. Quibus honoribus decoratus Mexicum redijt, nouamq; expeditionem ad Oceani oram maritimam suscepit. Postea rursus in Anno 1540 Hispaniam coactus fuit reuerti, cum inuidia tantarum opum non deessent, qui aliquid ei detrahere conarentur. Vbi septennio post, quàm venerat, sexagenario

rio maior fato concessit.

AT CORTESIO nouis regionibus adiuuentis aequari potuit Ferdinandus Magallanes memorabili nauigatione inclytus, si totum nauigationis suae iter perficere feliciter potuisset, & si in limine ipsarum Moluccharum, quas tanto studio quaeritabat, nobis atroci morte surreptus non fuisset. Hic enim auspicio Caroli Caesaris quinq; nauium classem comparauit, vt nouum, & breuius iter, quàm quo proficiscebantur Portugallenses, reperiret, quo insulas Molucchas celeriter Hispani petere possent. Itaq; Hispania soluens anno 1519 millesimo quingentesimo decimo nono, insulas primùm Fortunatas, deinde Hesperides attigit. ex quibus cum mare traiecisset, ad promontorium S. Augustini naues appulit, legendoq; illam oram praeteruectus lineam Capricorni, atq; ostia immensi Argentei fluminis, (sic enim Hispani vocant,) ferocium gigantum instar praegrandes homines inuenit. Nec multum inde, vti auide querebat, prope Antarcticum polum in anfractuosas fauces incogniti antea freti summa cum audacia inuectus est, cum non vana coniectura sibi persuasisset, eum sinum non longo tractu in apertum ad occidentem pelagus desinere, atq; ita noui orbis terras illac irrum-pente Oceano peti posse. Neq; eum ratio, quam ex naturae lege hauserat, ludificata est, cum nautas, sociosq;

I ij suos

suos post vigesimum & septimum diem, ex quo sinum ingressus esset, in vastissimum Oceanum eduxerit, ad dextram vela detorquens, ut ad Capricorni, & ad ipsam Aequatoris lineam rediret, sub qua Molucchas insulas, ad quas contendebat, esse positas cognouisset. Nihil inde terrarum Magallanes per quadraginta amplius dies vidit, praeter quasdam insulas, quas Desertas appellauit, quod ibi nulla hominum vestigia apparerent. Quibus relictis, cum secundissimo cursum teneret vento, quamplurimas inuenit insulas. Tandem Zebutham ingentem insulam multis alijs praeteritis adiit. Ibi cum regulo insulae foedus, amicitiamque iunxit, & verum Christianae religionis cultum induxit, cum regem ipsum, et maximam incolarum partem sacro fonte baptismatis expiandos curarit. Erat autem huius regis tanta in illis regionibus auctoritas, ut multi alij propinquarum insularum reguli eius precibus Zebutham venirent, ut cum Christianis foedera sancirent, & Christianos ritus addiscerent. Unus tamen extitit Mauthanae insulae princeps, qui Christianos inuisere abnuuit, quod sibi turpe fore diceret, si illis, quos ne fama quidem unquam cognouisset, dicto audiens fuisset. Quam iniuriam vlciscendam ratus Magallanes, Zebuthani socij regis auxilio contra eum profectus est, diuino tamen numine aduerso, cum praelio inito fortiter dimi-

cans

cans sagitta confossus occubuerit, anno millesimo quingentesimo vigesimo primo. infelix quidem, quod qui Molucchas insulas tantopere quasitas vidisset, eas tamen voti sui compos attingere non potuisset: beatus autem, atque ea de causa cum antiquis heroibus comparandus, quod primus uniuersum prope orbem circumire tentarit, & inauditum antea fretum, quod a cognomine suo nomen sortitus est, inuenit, quo ex occidente transgredi ad orientem possumus. Ei vero a militibus suffectus est Ioannes Serranus, qui dum ab insula discessum parat, perfidia Zebuthani regis, qui Christianos odio persequi caeperat, cum multis alijs Hispanis captus, a socijs misere ibi derelictus est, cum omnium salutem noui ducis libertati, vitaeque anteferendam esse iudicarent. Multas igitur praetergressi insulas, tandem Molucchas adiere, cum duas naues vti reliquarum armamentis refecissent. Ibi cariophylo, ac cinnamomo, & omni aromatum genere naues suas replentes, naturam, magnitudinemque Moluccharum diligenter scrutati sunt. Inde inter eos ita conuenit, ut ex duabus nauibus vna eo, quo utebantur Portugallenses, itinere in Hispaniam rediret, (naui nomen Victoriae inditum erat,) altera vero Panamam, vel Nouae Hispaniae littus breuiori itinere appeteret. Quamobrem Hispani, qui Victoria naui debebantur, ventis vela

DE TITVLIS

1522 *Vela dantes incogniti Oceani immensis spatijs vsq; adeò audacter se se commiserunt, vt præteruecti Auream Chersonesum, & Samotrã, Bonæ Spei promontorium superarint, & ad Hesperides insulas peruenerint; ex quibus in Hispaniam tandem incolumes deuecti fuerint, anno millesimo quingentesimo vigesimo secundo. Altera verò nauis, quæ alium cursum tenebat, cum tempestatis, ac ventorum vi ad Molucchas regressa esset, ibi à Portugallensibus capta, & omnibus rebus exspoliata est. Atq; hic quidem totius Magallanis nauigationis exitus fuit. Nunc partes nostræ postulant, vt ad Didacum Almagrum, & Franciscum Pizarrum orationem nostram conferamus.*

1525 *Hi cum per multos iam annos Panamæ, quæ vrbs Nicaraguae prouinciæ finitima est, domicilium suum habuissent, magnamq; sibi pecuniæ summam adesse intelligerent, inita societate nouas regiones proprijs sumptibus quærere instituerunt, anno millesimo quingentesimo vigesimo quinto. Itaq; eo anno cum Panama discessissent, per S. Michaelis sinum, quem primus Blasus Nunius, vt supra diximus, adierat, cursum tenuere, littora illa, quæ ad leuam sunt, legendo per quadringenta ferè millia passuum, cum ulterius progredi non potuerint. Nam rerum necessariarum inopia conflictati cum in terram exire contenderent, ab incolis*

PHILIPPI REGIS. 36

incolis prohibiti domum reuerti coacti sunt. Vbi maiore contracto exercitu rursus idem iter alacri animo sunt ingressi, & tandem post multos, ingentesq; labores, vsq; ad Tumbes magnam Peruti urbem peruenerunt. Quo factum est, vt maximæ, ditissimæq; prouinciæ, quæ in illis orbis partibus constitutæ sunt, & quæ deinde temporum progressu sub Christianam ditionem uenerunt, vno Peruti nomine contineantur, quòd nostræ classis ad eam primùm regionem, quæ reuera Perutum vocatur, fuerit appulsa. In hac verò tota nauigatione tres amplius anni insumpti sunt. Pizarrus autem, cum uidisset illa littora multo auro referta, audiissetq; regna etiam, quæ essent in continenti, maiore auri copia redundare, in Hispaniam proficisci decreuit, vt à Cesare Carolo Peruti administrationem impetraret. Eò cum accessisset, expositis postulatis suis, ab Imperatore obtinuit, vt summus exercitus dux, & Peruti præses appellaretur. multa enim de immensis huius regionis opibus, ac diuitijs Imperatori commemorauerat, cum montes geminis collucere, fluminaq; prope vniuersa auream arenam ducere, atq; priuatis in domibus omnium rerum suppellectilem solido ex auro confectam reperiri diceret. ita vt omnium animos propter insitam auri sitim ad hanc expeditionem alacriter suscipiendam accenderet, & Imperatorem in certissimam spem induceret,

DE TITVLIS

ceret, fore, ut breui maximos ab hac prouincia fructus consequeretur. Pizarrus igitur his dignitatum titulis affectus Panamam sibi esse redeundum censuit, ut Perutum repeteret, & Imperatori, quod promiserat, praeſtaret. Postquam autem eò est peruentum, Tumbez primùm, quae ciuitas suscipere Christianos recusabat, expugnauit, deinde urbem non longo inde tractu condidit, cui S. Michaelis nomen imposuit. Ibi cum de opibus Caxamalcae urbis amplissimae, in qua Attabalipa rex potentissimus residebat, certior factus esset, eò cum militibus contendere optimum esse duxit. Itaque Caxamalcam profectus, conferto cum Indis praelio, incredibilem eorum multitudinem interfecit, atque insuper ipsum regem Attabalipam captiuum abduxit. Qui statim immensam prope auri vim Christianis pollicitus est, ut e carcere eductus in libertatem restitueretur. Post eius captiuitatem Almagrus etiam Caxamalcam venit, ut de omnibus rebus partem suam à Pizarro ferret. Hic deinde una cum eodem Pizarro Cuscum celeberrimam urbem, ac diuitijs maximè affluentem potestatis suae fecit. & Quitum quoque regionem latissimam per duces suos Christianorum imperio subiecit. Postea ipse solus anno millesimo quingentesimo trigesimo quinto, Chilem prouinciã quandam illustrem petijt, ut nihil relinqueretur, quod Christiano

nomini

1535

PHILIPPI REGIS.

37

nomini non pareret. Vbi multo auro potitus, Cuscum redijt. Sed non multo post, cum Pizarro, quem honoris gradu multo superiorem conspiciebat, inuidere coepisset, atrocissimas cum eo contraxit inimicitias, quae in diuturna bella ciuilia proruperunt, & utriusque mortem acerrimam pepererunt. Si quidem Almagrus anno millesimo quingentesimo trigesimo octauo, victis, fugatisque quodam in praelio militibus suis, in hostium potestatem venit, & in carcerem detrusus, atque à Ferdinando Pizarro Francisci fratre capitis condemnatus, laqueo strangulatus est. Pizarrus verò non multos inde annos à Didaco Almagro Almagri filio, & ab alijs coniu-

Anno
1541

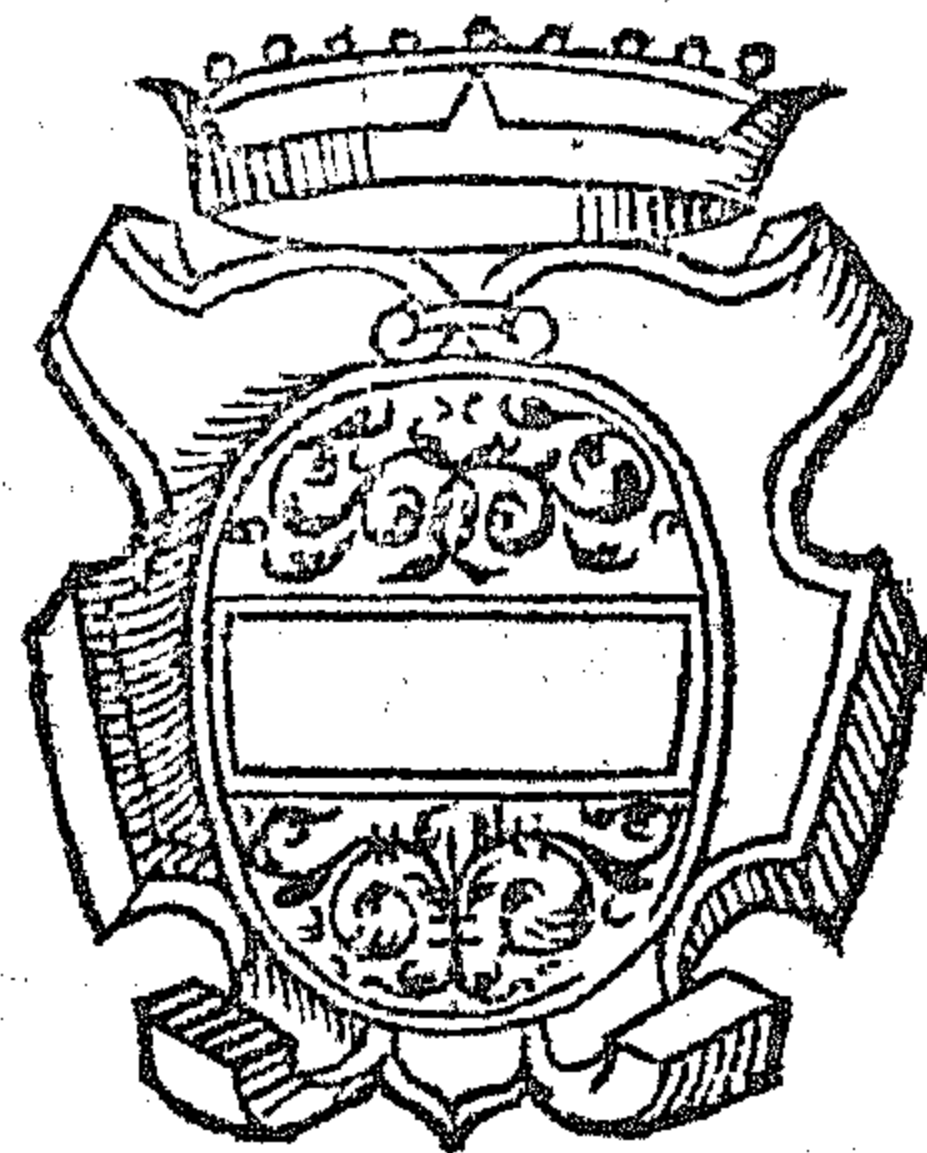
statuerant, domi suae interfectus, omnia bona sua una cum vita perdidit. Atque hunc quidem finem Almagrus, & Pizarrus tulere, qui Peruti regnum auriferum, & amplissimas alias prouincias sub Hispanorum imperium subiunxerunt, & Christianam religionem longe lateque propagarunt. Ex quibus omnibus satis quisque intelligere potest, PHILIPPE REX, Maiestatem vestram non immeritò huius noui orbis dominatum tenere, cum auspicijs, atque armis Hispaniae regum fuerit in Christianorum potestatem adductus. Nam & sub Ferdinando Catholico, & Carolo quinto Imperatore patre vestro Hispaniae regibus haec omnes nouae

K regiones

DE TITVLIS

regiones fuerunt aditæ, atq; armis subactæ. Cum autem multa, maximaq; regna contineant, Maiestas vestra tribus duntaxat regnorum titulis omnia complectitur, quando nimij esset laboris, illa omnia regna numerando percensere. Quæ quidem Hispanis regibus ingentem gratiam habere debent, quòd post multa tandem secula abrogatis idolorum superstitionibus, ueram Christi religionem nunc susceperint, & perpetua ciuili pace fruuntur, cum inuictæ gentis præsidio terra, mariq; munitissima nihil amplius à quoquam finitimo hoste vim, & arma extimescant.

DE ARCHIDVCATV AVSTRIÆ.

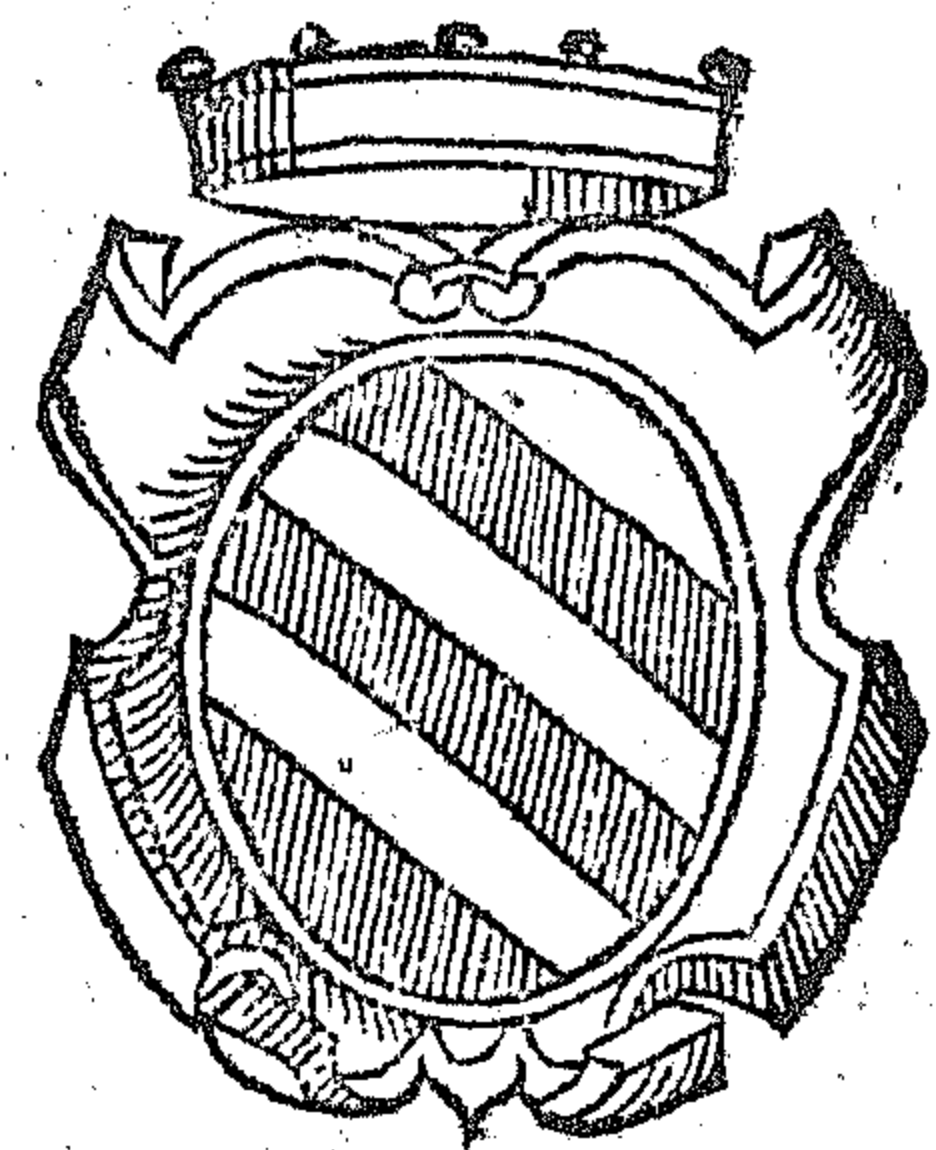
AVSTRIA, quæ olim Pannonia superior dicebatur, nobilissima totius Germaniæ prouincia, quam Danubius maximus Europæ fluius mediam secat, inter Hungariam, Bauariam, Bohemiam, ac Styriam sita est. Hæc, cum à Marchionibus primum teneretur,

PHILIPPI REGIS. 38

teneretur, qui ab Imperatoribus finium tutandorum causa creabantur, Ducatus deinde titulo à Friderico primo Imperatore decorata est. Postremò uerò, cum ad tantas opes ascendisset, ut ceteros omnes Ducatus longe post se relinqueret, digniorem Archiducatus titulum à Friderico secundo Imperatore obtinuit. De quibus omnibus quia uberius in libro de Titulis Maximiliani Cesaris, qui hoc tempore Austriæ dominatur, sumus dicturi, nunc illud tantum ostendemus, cur vestra quoq; Maiestas Archidux Austriæ nuncupetur. Cuius quidem rei causam omnibus credo esse notissimam, cum Cesar Rodolphus Habspurgensis Comes Austriam, quæ tunc legitimo successore carebat, Alberto filio dono dederit, & inde amplissima gens AVSTRIACA nomen acceperit, ita ut omnes, qui ab Alberto suam repetunt originem, Archiducis titulo utantur. Id quod in peruoluendis historiarum monumentis non minimum aliquando solet hominibus scrupulum iniicere, cum multi vno tempore Archiduces nominentur. Apparet ergo Maiestatem vestram sanguinis, & agnationis iure hunc sibi titulum asciscere. De Archiducum porrò successione opportunius alio loco, pleniusq; disputabitur.

K ij

DE TITVLIS
DE DVCATV BVRGVNDIÆ.

BVRGVNDIA celebris in Gallia regio, cuius fines, cum non eisdem semper terminis fuerit comprehensa, nimis est operosum describere, in duas hodie partes distinguitur, Inferiorem, & Superiorem. Inferior, quæ & Regia vocatur, et Ducatus titulo gaudet, ab Aeduis quondam fuit inhabitata. Superiorem autem, quæ Imperatoria dicitur, & Comitatus nomine censetur, cuius Metropolis est Vesontio, Sequani olim habuerunt. Hanc verò omnem regionem, quo tempore Franci, & Gotthi reliquam ferè Galliã occuparunt, Burgundiones Septentrionales populi Romanis ademerunt, atq; sub Regni titulo possederunt. Burgundionibus inde à Francis erepta, Francicoq; regno subdita, post tamen alijs proprijs, ac peculiaribus suis regibus paruit. postremo verò in Ducatum, & Comitatum distributa est, quæ diuisio nunc quoq; manet.

Burgun-

PHILIPPI REGIS. 39

Burgundionum autem gentis, tum cum eius nomen in Gallia illustre factum est, quod in annum salutis quadringentesimum vicesimum ferè incidit, Gundencum quendam primum regem inuenio. A quo eius posteri per aliquot annos regnarunt, quousq; tandem Childebertus, & Clotarius fratres, Francorum reges, pulso, fugatoq; Gundemaro rege, qui Gundeci ex Gundebaldo filio nepos erat, hanc prouinciam inter se partiti sunt. quod anno quingentesimo vicesimo sexto factum esse, in quibusdã annalibus notatum extat. Post Francos, qui diu hoc regno potiti sunt, iterum Burgundia ad proprium regem recidit. Anno enim octingentesimo & nonagesimo, Rodolphus vir potens corona imposita rex Burgundionum statuitur. Quod inde regnũ per annos plusquam centum & triginta propagatum est: siquidem postea, id est, anno millesimo trigesimo quarto, Burgundia, vt dixi, in Ducatum, & Comitatum est diuisa, quemadmodum quidam Francicorum annaliũ scriptores litteris prodiderunt, cum nihil eiusmodi apud eos auctores, qui huic ætati ferè proximi fuere, scriptum inuenerim. Verum de Ducatu tantum nunc est agendum, nam de Comitatu inferius dicam. Qui quidem Ducatus, quamuis nunc à Francorum rege teneatur, iure tamen ad AVSTRIAM gentem spectat. Cuius rei non est difficilis admodum explicatio. Etenim post

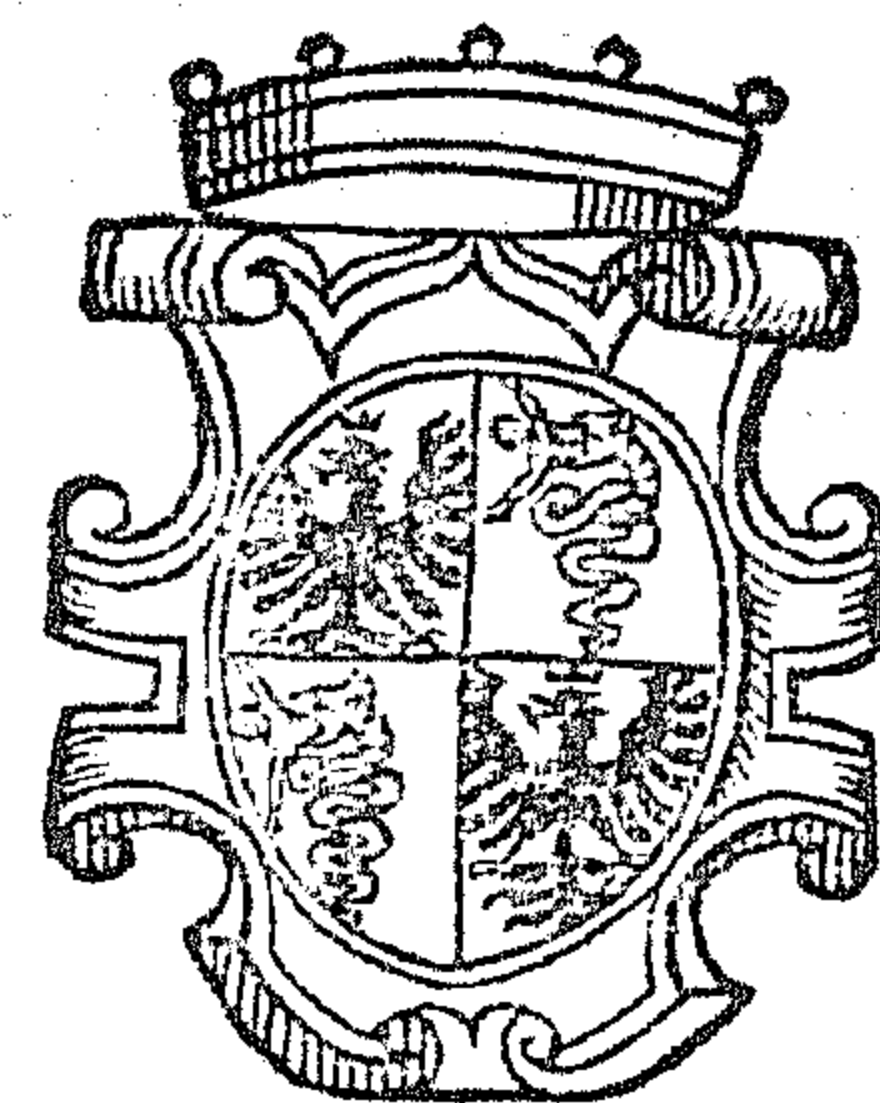
DE TITVLIS

post interfectum Carolū vltimum Burgundie Ducem, Maria vnica eius filia, & heres, Maximiliano Archiduci Austriae, qui Maiestatis vestrae proauus est, in matrimonium data, omnia bona ad maritum iure uxorio traduxit, sicuti etiam inferius narrabimus. Verumtamen Burgundie Ducatus à Ludouico vndecimo, qui ea tempestate Francorum regnum administrabat, præoccupatus fuit, cum illum ad Francorum regiam sedem pertinere affirmaret, & quòd Duces è stirpe regia essent, & quòd Ioannes rex ipsiusmet Ludouici abauus, illum Philippo Audaci filio secundogenito, & Caroli quinti Regis fratri tradidisset, cum mortuo Philippo Burgundionum Duce, heres & successor Ducatus ob Ioannam matrem Philippi Ducis consanguineam fuisset, anno supra mille trecentosq; sexagesimo primo. Qua de re multa bella inter Francos, Germanosq; subsequuta sunt, cum Maximilianus ius suum acriter tueretur. Eum tamen hæc tota res habuit exitum, vt tandem ciuitas Gandauensis Maximilianū ad id adegerit, vt desponsa filia Margarita Carolo Francie Delphino, cum Ludouico rege pacem componeret, & quas terras, & loca Rex occupasset, ei concederet. id quod anno millesimo quadringentesimo octuagesimo secundo actum est. Atq; hoc quidem modo Burgundie Ducatus ad Francorum reges

PHILIPPI REGIS. 40

reges peruenit, cum tamen ad Maiestatem vestram, PHILIPPE REX, directo iure pertineat. Nam & Maximilianus vi compulsus societatem illam cum Ludouico rege contraxit, & si quid ipsa societas roboris antea habuit, tunc prorsus amisit, cum Carolus rex Ludouici regis filius Margaritā Maximiliani filiam repudiavit, & Annam Britannie Ducissam ipsi Maximiliano per legatum nuptam, vxorem accepit. Nō mirum igitur cuiquam esse debet, si hunc titulum Maiestas vestra sibi ascribat, quamuis re ipsa Franci Burgundia potiantur.

DE DVCATV MEDIOLANENSI.

MEDIOLANVM illustris quondam citerioris Gallie, rebus Populi Romani florentibus, ciuitas, eandem quoq; sub Imperatoribus Romanis retinuit dignitatem. Afflicta inde à Gotthis, & Longobardis, procedentibus tamen temporibus restituta, magnas

DE TITVLIS

magnas sibi opes cum incredibili civium potentia, tum summa Archiepiscopi auctoritate comparavit. Othone inde Magno Germaniae rege in Italiam adversus Berengarium Italiae regem vocato, multo etiam quam antea magis crevit, cum Archiepiscopus regnum Italiae Othoni detulisset, eumque in aede S. Ambrosij corona regia, quae ferrea erat, ornasset. Quibus rebus elata civitas eo superbiae prouecta est, ut non solum Conrado Imperatori Archiepiscopo duce restiterit, sed etiam Laudenses, Comenses, ac Papienses, neglecto ipsorum imperio, sibi parere coegerit. Quo factum est, ut a Friderico Barbarussa eo nomine sit deleta. Restituta inde, et privilegijs multo amplioribus decorata, plerumque Imperatorum rebus inuidit. Itaque cum Friderico secundo Imperatore, una cum ceteris Italiae civitatibus in duas factiones esset distracta, Guelforum, et Gibellinorum, Turriani exorti sunt, qui se in ea excellentius gerere caeperunt. Turrianorum autem paullo post opibus fractis, Vicecomites principatum exceperunt. Qui cum se diu pro vicarijs Imperatoris tulissent, tandem nomine Ducum ornati sunt. Quos deinde Sfortiani, ac postremo Austriaci sunt consecuti. Vicecomitum vero nobilem familiam ad tantum euexit imperium Otho Archiepiscopus. Hic enim, cum Pontificia auctoritate creatus Archiepiscopus adversus duos falsos

antistites

PHILIPPI REGIS. 41

antistites sacri imperij sui sedem, et patriam armis repeteret, quinque a Turrianis repulsus, post viginti annos, victis acie, captisque eius familiae principibus, in sua Vicecomitum domo huius nobilissimi principatus fundamenta feliciter iecit. Post Othonem, qui anno millesimo ducentesimo nonagesimo quinto vita functus est, undecim principes numerantur, qui Mediolani per annos ferme centum et sexaginta rerum potiti sint: tot enim sunt a Mattheo Magno, qui Othoni successit, usque ad Philippum, in quo principum progenies defecit, cum sine ulla legitima sobole decesserit. Tres tamen ex his principibus tantum fuere, qui Ducis nomine fuerint insigniti, Ioannes Galeacius, qui primus a Cesare Venceslao hunc titulum impetrauit anno millesimo trecentesimo nonagesimo quinto, et duo filij, Ioannes, et Philippus, qui Mariae cognomentum tulere. Quibus mortuis, cum nulla, ut diximus, proles legitima superstes esset, Mediolanenses se se in libertatem vindicarunt. Cum interim non deessent multi principes, qui hunc Ducatum ad se pertinere dictarent. In primis enim Fridericus Imperator illum ad se iure feudali deuolutum asseuerabat. Contra Alphonsus rex Arragonum, et Neapolitanorum ex Philippi testamento hereditatem petebat. Quin etiam Carolus Dux Aurelianensis ab intestato sibi illum deberi affirmabat,

L bat,

1295

1395

DE TITVLIS

bat, quòd ex Valentina Ioannis Galeacij primi Ducis filia, Philippiq; sorore progenitus esset. Præter hos aderat Franciscus Sfortia filius Sfortiæ præstantissimi rei militaris præfecti, qui etiam hunc Ducatum ad se iure spectare contendebat, quòd & Blancam Mariam Philippi filiam, quam ex Agnete Maina nobili concubina susceperat, uxorem haberet, & quòd à Philippo filius adoptatus, Vicecomitum stirpi esset insertus. Eumq; tandem hæc tota res tulit exitum, ut Sfortia, Anno cum iam duo anni à morte Philippi præterijissent, per-
1450 domitis, subactisq; Mediolanensibus, hoc imperium per annos sexdecim obtineret. Post eum quinq; alij ex Sfortianorum genere Duces Mediolani extiterunt, cum quibus ferè omnibus Ludouicus duodecimus Caroli Aurelianorum Ducis, de quo supra fecimus mentionem, filius, & Franciscus primus Francorum reges, pro suo in hoc Ducatu recuperando iure, adeò continenter, & sæue bella gesserunt, ut nonnunquam captis, vel alio quo modo expulsis Ducibus, ipsi per aliquot annos Mediolano potirentur. Contra Verò Imperator Cæsar Carolus quintus pater vester Francos validis adeò præstitit armis, ut sæpe pulsus, multisq; attritus prælijs bellum redintegrare cogerentur. Illius demùm virtuti fortuna arrisit: quippe qui solus eiectis prorsus Gallis, & Sfortiana domo penitus extincta, hunc Ducatum sit consecutus

PHILIPPI REGIS. 42

sit consecutus anno millesimo quingentesimo trigesimo quinto. iam enim Franciscus secundus Sfortia ultimus Dux, cui ab ipso Carolo Cæsare auitum, paternumq; imperium redditum fuerat, maximo omnium cum luctu sine liberis diem suum obierat, cum per quinq; tantum annos post illud Caroli beneficium summæ rerum præfuisset. Ceterum, nè quis existimet, Carolum Imperatorem vi potius, quam vlla iusta de causa hunc Ducatum occupasse, aperiendum est, quem possessionis titulum præ se tulerit, & quo iure illum sibi asciverit. Ludouicus duodecimus Francorum rex, cum Ludouicum Sfortiam Ducem, Francisci primi filium, inito cum Venetis fœdere, Mediolano magnis opibus expulisset, reuersumq; deinde ex Germania ad Nonariã cepisset anno millesimo & quingentesimo, quod hereditate legitima, & iustis armis vindicatum arbitratur, idem auctoritate quoq; Maximiliani Cæsaris corroborandum existimauit. Atq; in hunc quidem modum pax esse firmata dicitur, ut Ludouicus rex, eiusq; posteri successores beneficiario iure Mediolani Duces appellarentur, si Claudiam filiam primogenitam dotali iure Britannia ditionem in nuptias trahentem Carolo Philippi Hispaniarum principis filio, & Maximiliani ipsius nepoti collocaret: alioquin, si hæc nuptiæ ad optatum exitum non peruenissent, Mediolanensis Ducatus
L ij catus

1535

Anno

1530

1500

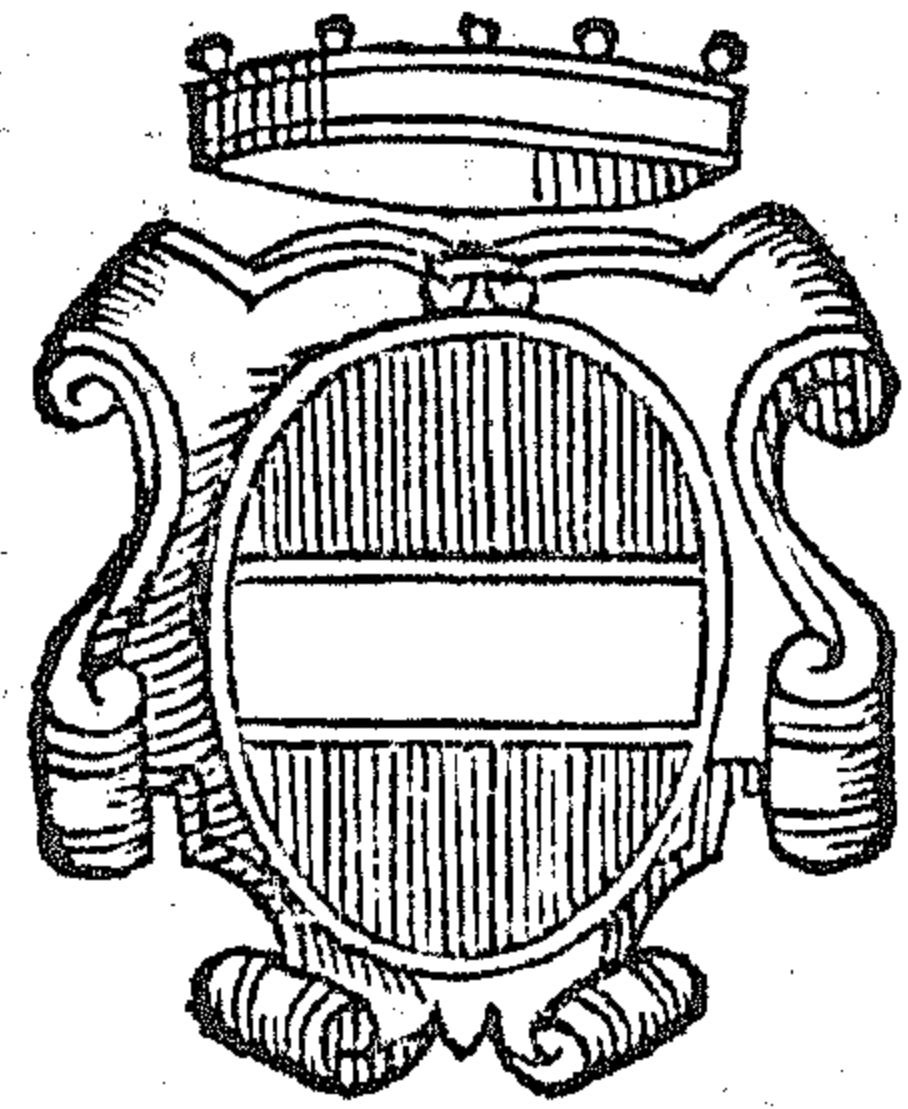
carus ad Carolum nepotem directo iure transferretur. Itaq; Ludouicus, si quid iuris antea in hoc Ducatu habuit, deinde prorsus amisit, postquam neglectis his conditionibus, Claudiam filiam Francisco Duci Angolismorū, qui postea mortuo Ludouico socero ad Gallie regnum est euocatus, in matrimonium dedit. Contra Verò Carolus ius sibi maximum parauit, postquam à Cesare Maximiliano auo Dux institutus est, qui antiquo Cesarum iure huiusmodi beneficij conferendi potestatem habuit, cum Mediolanum feudi ratione Imperio sit obnoxium. Confirmatum inde hoc ius est Carolo, postquam mortuo auo Maximiliano ipse ad Imperium est euectus. Nam Ducatus, qui ab Imperatore Venceslao fuerat institutus, extincta Vicecomitū, qui inuestiti fuerant, stirpe iure feudi ad ipsum, ut ad Imperatorem, & regem Italie redijt. Inde Verò multò etiam magis est stabilitum, tum cum ipse Franciscus secundus Sfortiam in paternū regnum restituit. siquidem ea conditione est restitutus, ut si ei sine liberis mori contigisset, Mediolanensis principatus ad se perueniret. Quod cum euenisset, iure optimo Carolus Ducatum tam multis, tamq; iustus de causis ad se pertinentem Francis frustra renitentibus occupauit, atq; occupatum possedit, & tibi filio suo, Rex Clementissime PHILIPPE, reliquit. Ceterum Mediolanensis Ducatus, qui ab

qui ab vna Vrbe Mediolano nomen habet, multas, easq; magnas Vrbes finitimas est amplexus. Ex quibus CREMONA patria mea inter principes merito numeratur, siue antiqua decora, siue presentes opes eius respiciantur. Nam vigente Populo Romano, quod maximo tum honori tribuebatur, & colonia, & prima trans Padum colonia, & non exhauriendæ plebis Urbane, sed tutandi imperij gratia nempe aduersus infestos Gallorum impetus est deducta. & post Romanum deletum Imperium irrumptibus in hanc regionem Longobardis, diutius, & constantius fidem erga Romanum Imperatorem, qui Constantinopoli sedebat, Italicamq; dignitatem, quam aut Mediolanum, aut Ticinum, est tutata. Si quidem illæ Vrbes Alboino regi sub primam Longobardorum impressionem cesserunt: hæc non nisi post multos annos ab Agilulfo subacta est. cui quanta vi restiterit, quantaq; ope dominatum barbarorum repudiarit, illud esse argumento potest, quòd ab ipso Agilulfo ira feruido fædo in primis incendio fuit deleta. Postquam autem regnum Italie vnà cum Imperio ad Germanos translatum est, cum prauis Italia factionibus Guelforum, & Gibellinorum teneretur, quarum vna Ecclesie, altera Imperij partes assereret, hæc semper Imperio adhesit, & Gibellinorum partes defendit, & maximas pro ijs cōtentiones suscepit. Itaq; multis

DE TITVLIS

multis propterea privilegijs, & iuribus, quae nunc etiã nostra diligentissimè asseruat ciuitas, ab Imperatoribus exornata, ad eum statum euectã est, vt hodie neq; rerum copia, neq; commerciorum, neq; opificiorum varietate, neq; ciuium celebritate, atq; in omni laudanda arte industria primoribus multis Italiae vrbibus cedat, reliquas verò Ducatus Mediolanensis ipso excepto Mediolano longè superet. Cuius felicitatis nostrae maximam partem clementiae, ac iustitiae vestrae tribuendam esse, REX PHILIPPE, nos & opinione arbitramur, & sermone libentissime confitemur, ac praedicamus; atq; iccirco Maiestatem vestram omnibus, quae prestare possumus, officijs, & honoribus meritò amplectimur, & excolimus.

DE DVCATV LOTHARINGIAE.

QVO iure Maiestas vestra sibi Ducatus LOTHARINGIAE titulum vindicet, cum etiam nunc

PHILIPPI REGIS. 44

nunc à proprio, & peculiari Duce obtineatur, facile ostendam, si prius, vnde hoc Lotharingiae manauerit nomen, exposuero. Ludouicus cognomento Pius, Imperator, Caroli Magni filius cum regna filijs suis iniqua diuisione partitus esset, grauissimi inter eos belli post mortem caussam attulit. Quo cum filij Carolus, Ludouicus, & Lotharius vires ipsas Franciae attriuisissent, demùm sedatis rebus pacem in hunc modum composuerunt: vt Lotharius natus maximus Imperij titulum, Italiam, Prouinciam, & partem Franciae orientalem, quae Austrasia dicebatur, obtineret; Carolus Franciae partem occidentalem à Britanico Oceano vsq; ad Mosam fluumium, (in qua postea Franciae semper nomen remansit,) haberet; Ludouicus verò omnia trans Rhenum paterna bona possideret. Ita factum est, vt Lotharius Imperatoris, & regis Italiae nomen gesserit, Carolus autem regis Franciae, & Ludouicus regis Germaniae. Ceterum Lotharius Transalpina sede delictatus, Italia cum titulo etiam Imperij Ludouico filio suo commissa, ipse Austrasiam magna administrare cura Metis, & Aquisgrani praecipue sedens instituit. Vnde Austrasiam ipsam quoq; à nomine suo Lotharingiam appellauit. Quo nomine Austrasiae non solum quae nunc Lotharingia vocatur, sed etiam Brabantia, Hannonia, Hollandia, Geldria, Clina, & multae

DE TITVLIS

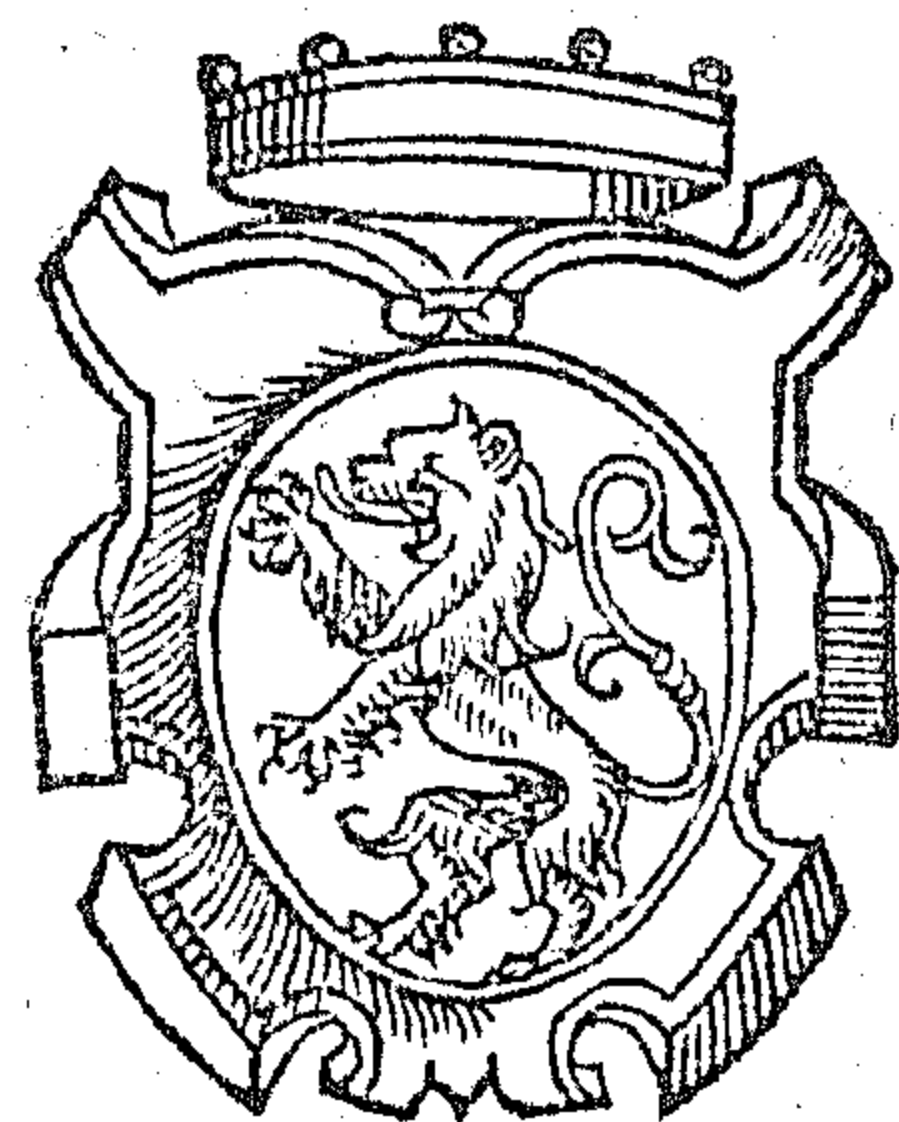
multae aliae quoque regiones includebantur. Hoc Lothario
 855 vita functo anno octingentesimo quinquagesimo quin-
 to, Lotharingiae regnum in eadem Caroli Magni pro-
 genie usque ad Carolum quartum Francorum regem co-
 gnomento Simplicem permansit. Hic enim, cum non
 solum cognomine, sed etiam re ipsa simplex esset, Lo-
 tharingiam Henrico Aucupi Germaniae regi permisit
 924 anno nongentesimo vigesimo quarto. Hinc factum est,
 Anno ut aliquot post annis, cum bellum acre inter Imperato-
 977 rem Othonem secundum, qui Henrici Aucupis nepos
 fuit, et Lotharium Francorum regem exortum esset,
 Otho Carolum Lotharij fratrem ex Francia euocarit,
 atque ei Lotharingiam Ducatum, qui titulus per idem
 tempus usurpari coepit, dono dederit: ut is benefi-
 ciarius Caesarum iureiurando effectus, fratrem regem,
 Francosque minus respiceret. Lotharingia tamen tunc an-
 gustioribus finibus est descripta, quam unquam antea
 fuisset. Non contemnenda enim pars hinc Coloniensium,
 illinc sacrae Leodiensium Ecclesiae attributa est. Noui
 etiam postea magni nominis Ducatus, Comitatusque in-
 stituti sunt, ex illius cuius regno aquandae regionis cor-
 pore velut membra dirempti. Mortuo deinde Lothario
 986 Francorum rege anno salutis nongentesimo octuagesimo
 sexto, Ludovicus quintus, filius in eius locum suc-
 cessit, ultimus qui ex agnatione Caroli Magni nomen
 regis

PHILIPPI REGIS. 45

regis Franciae gesserit. Hic, cum unius tantum anni spa-
 tio regnasset, vita defunctus Franciae regnum varijs se-
 ditionum procellis agitatum reliquit. Hugo enim Cape-
 tus Parisiorum Comes vi, et militum favore regnum
 sibi assumebat. contra vero Carolus Lotharingiae Dux
 Ludouici mortui patruus Galliae fines cum exercitu
 erat ingressus, ut regnum sibi iure debitum vindicaret.
 Verum res haud prospere cecidit. Etenim, cum Fran-
 cis ea de causa esset inuisus, quod nimium Germano-
 rum rebus studeret, et praelio victus fuit, et non
 multo post fraude Ascelini Laudunensis Episcopi Lau-
 duni captus, Aurelianum in custodiam est missus.
 Inde Capetus nihil praeterea grauius in Carolum statuit,
 quam ut perpetua, diligentique asservaretur custodia. ei
 tamen copiam uxoris tam liberam fecit, ut liberos duos
 sustulerit, Ludouicum, et Carolum: sed qui intra pue-
 ritiae annos decesserint. Othonem tamen filium, quem
 ex priore susceperat uxore, reliquit. Hic, cum per ali-
 quot annos Lotharingiae Ducatum obtinisset, sine ulla
 sobole morte sublatu anno millesimo quinto, belli inter 1005
 Francos, Germanosque redintegrandi, ob incertum Lo-
 tharingiae ius, causam attulit. Verumtamen, cum in
 conditiones esset ab utrisque descensum, Imperator Hen-
 ricus Claudus, qui in Othonis tertij defuncti locum suffe-
 ctus erat, hunc Ducatum Comiti Gotthofredo filio
 M Gottho-

Gotthofredi Arduennensis concessit. Cuius agnati per aliquod tempus ei præsuerunt, donec tandem Imperator Henricus Iunior hanc prouinciam, quam tunc temporis obtinebat Henricus Lemburgensis princeps, cum eam ab Henrico Seniore Imperatore dono accepisset, in duas partes diuisit circiter annum Domini millesimum centesimum sextum. Nam cum alia esset Lotharingia superior, alia inferior, superiorem, quæ sola nunc Lotharingiæ nomen habet, & à domo Valdemōtensi possidetur, Tero Gotthofredi Ducis, de quo mentionem supra fecimus, nepoti assignauit: inferiorem uero, quæ hodie Brabantia appellatur, Gotthofredo Barbato Louaniensi Comiti attribuit, qui ex muliebri sexu originem ducere ab illo Carolo Ultimo, de quo supra diximus, Lotharingiæ Duce uidetur. Atq; hic Gotthofredus quidem fuit primus, qui se Ducem Brabantiæ nuncuparet, uel potius illum titulum, qui iam obsoleuerat, recuperaret, cum etiam interim se Ducem Lotharingiæ inscriberet, propterea quòd ad Carolum Ultimam, Lotharingiæ Ducem genus suum referret. Hinc postea factum est, ut qui in ipsius locum successerunt, etiam hodie illum sibi titulum assumant, quamuis uerè Lotharingia, ut dixi, à proprio Duce teneatur. Quomodo autem illius Gotthofredi Barbati opes ad Maiestatem uestram fuerint translatae, in Brabantia proximè declarabimus.

DE DVCATV BRABANTIÆ.

BRABANTIA olim magna ex parte Aduaticorum sedes, de quibus Caesar in suis Commentarijs meminit, hodie Mosa, Schaldi, Sabi, & Tenera fluminibus ferè circumscribitur: habetq; à Septentrione Hollandiam, & Geldriam, ab Oriente Leodiensem Diocesem, à Meridie Namurci Comitatum, & Hannoniam, ab Occidente Flandriam. Eius porrò Ducatus & opum amplitudine, & uetustatis nomine reliquis ferè omnibus uidetur esse superior. Ac diuitias quidem, & potentiam eius declarant in primis illæ nobilissimæ vrbes, quibus maximè exornatur, Louanium, Bruxellæ, & Antuerpia, ut ceteras, quæ minoris sunt nominis, omittamus. Nam Louaniū gymnasiij amplissimi celebritate longè clarissimum, Bruxellæq; principis aula frequentes latè nomen, famamq; suam extendunt. Antuerpia uero celeberrimum totius orbis

M ij terra-

terrarum emporium ad tantam ascendit dignitatem, ut nulla penè sit alia ciuitas, quæ cum ea iure possit comparari. Antiquitas autem ex duobus vetustissimis Caroli Martelli, & Pipini filij, qui Caroli Magni pater fuit, uulgatis epitaphijs cognosci potest, cum ex illis planè constet, hunc Ducatus Brabantie titulum priscis etiam temporibus fuisse usurpatum. Quæ operæpretium erit, ut omnia præ oculis sint, hinc subiungere. Caroli Martelli epitaphium ita se se habet.

Ecce Brabanticus Dux quartus in orbe triumphat,
Malleus in mundo specialis Christicolarum.

Dux, dominusq; Ducū, regū quoq; : Rex fore spernit.
Non vult regnare, sed regibus imperat ipse.

Pipini Verò filij hoc modo.

Iste Brabanticus Dux quintus Austrasiorum,
Ex Duce fit tandem Rex primus germinis huius.

751 Ex quibus satis intelligi potest, septem fuisse ex hac nobilissima familia Brabantie Duces, cum enim ille Pipinus, qui regnum Franciæ, Chilperico rege abdicato, sibi asciuit anno septingentesimo primo & quinquagesimo, Dux quintus Brabantie appelletur, profecto sequitur, ut Carolus Magnus filius, Dux sextus, Ludouicus verò Pius nepos, septimus fuerit. Nam post ipsum Pium vsq; ad Gotthofredum Barbatum Comitem Louaniensem, (quod est spatium ducentorum am-

plius

plius & quinquaginta annorum,) nulla est certâ Brabantie memoria, cum hæc regio nunc sub Austrasiæ, nunc sub Lotharingiæ nomine contineretur, quemadmodum etiam superius fuit demonstratum. Postquam autem Gotthofredus ille Barbatus Lotharingiæ inferiorem ab Imperatore Cesare Henrico Iuniore accepit anno Christi millesimo centesimo sexto, tunc iterum Brabantie 1106 nomen celebrari cæptum est. Gotthofredus enim, reiecto Louaniensis Comitis titulo, se Barbatiæ Ducem ex suo Barbati cognomine appellauit, vel potius illum titulum, qui iam in obliuionem abierat, restituit. Nam quod nonnulli asserunt, Brabantiam primum ita esse à Gotthofredo Barbato appellatam, prorsus à veritate alienum esse, ex his, quæ supra commemorauimus, manifestè deprehendi potest, cum hoc Brabantie nomen multò fuerit antiquius. Gotthofredi inde posterii per multos annos Brabantiam tenuerunt vsq; ad Ioannem tertium 1355 Ducem, qui anno millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto nullis superstibus filijs mortuus est, cum tamen aliquot filias post se reliquisset, & in primis Ioannam primogenitam, & Margaritam. Ioanna verò, quæ primum Gulielmo Hollandiæ Comiti, deinde Venceslao Imperatoris Cesaris Caroli quarti Bohemiæ regis fratri nupsit, sine liberis mortua, hic Ducatus ad posterios Margaritæ sororis, quæ Ludouicum Malea-

num

num Flandriae Comitem maritum habuit, directo iure peruenit. Ex ea nata est Margarita altera omnium bonorum haeres, quam alij Kunigundem appellant, quae Philippo Audaci Burgundiae Duci, & Caroli quinti Francorum regis fratri in matrimonium collocata fuit. Ea porro genuit Ioannem Burgundiae, & Antonium Brabantiae Duces. Antonio inde in hoc Ducatu successerunt duo filij, Ioannes, qui academiam Louaniensem instituit anno millesimo quadringentesimo vicesimo sexto, & Philippus. Quibus nulla relicta sobole vita functis, Brabantia ad Ducem Burgundiae, tanquam propinquiorem heredem deuenit anno millesimo quadringentesimo trigesimo, ad Philippum scilicet Pium, Ioannis filium, & Philippi Audacis nepotem. Ex hoc Philippo Pio editus est Carolus potentissimus Dux Burgundiae, Brabantiaeq;, qui multis etiam alijs regionibus imperabat, vir magnitudine animi non suae modo, verum superioris etiam aetatis omnibus Ducibus longe superior. Hic cum Nansœum Lotharingiae oppidum pertinacius oppugnaret, ab Heluetijs petitus, imitoq; praelio circumuentus, atq; misere trucidatus anno millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo, Mariam unicam filiam heredem reliquit. Quae deinde, cum non multo tempore post mortem patris Maximiliano Archiduci Austriae, Friderici tertij Imperatoris

ratoris filio nupsisset, omnia in virum iure hereditario transtulit. Ex ea verò natus est Philippus, qui postea regnum Hispaniarum ob Ioannam uxorem suam est adeptus, & qui Caroli quinti Imperatoris inuictissimi pater, & Maiestatis Vestrae auus fuit.

DE DVCATV LEMBURGI.

LEMBURGVM ampla, nobilisq; vrbs, & huius Ducatus princeps, ad fluvium Vueser posita, non multum ab Aquisgrani, atq; à Leodio distat. Hic verò Ducatus à quo Imperatore fuerit institutus, non satis liquet, cum nemo ex priscis auctoribus hoc litterarum monumentis mandarit. Illud quidem apud quosdam recentiores scriptum extat, ipsam Lemburgensem urbem, cum antea esset Comitatus dignitate ornata, ad hunc Ducatus titulum fuisse euectam circa annum Domini serè septuagesimum secundum post millesimum & centesimum. ita vt suspicari possimus, aut Frideri cum-

cum primum Imperatorem, qui Barbaruffe cognomine
 vsus est, aut Henricum eius filium huius Ducatus au-
 ctorem fuisse. Ceterum virilis horum Ducum progenies
 1293 iam pridem defecit anno millesimo ducentesimo nonage-
 mo tertio, quo tempore Henricus vltimus Dux Lem-
 burgi sine vlla sobole mortuus est. Cui deinde successit
 Ioannes primus, Brabantie Dux, qui hanc regionem,
 praterquam quod eam magna pecunie vi ab Henrico
 Duce mercatus esset, armis etiam sub ius, ditionemq;
 suam redegit, cum eam Geldrensis Comes sibi vindi-
 caret, quod Irmingardim sororem, & heredem
 Henrici nuper mortui in matrimonio haberet. Ob qua
 rem cum odia inter Brabantinos, & Geldrenses ve-
 hementius exarsissent, magnum initum est praelium,
 in quo ipse Geldriae Comes, multis alijs captis, occisisq;
 viris nobilibus, in Brabantinorum potestatem venit.
 Ex eo tempore Lemburgensis Ducatus Brabantinis
 Ducibus vsq; ad hanc nostram aetatem semper paruit,
 ita vt quo iure Brabantie, eodem etiam Lemburgi
 Ducatus ad Maiestatem vestram peruenerit. Verum
 1355 Ioanni primo Brabantie Duci successit alter Ioannes,
 quem postea excepit Ioannes tertius, qui anno millesi-
 mo trecentesimo quinquagesimo quinto supremum vite
 spiritum emisit. Quem inde qui in his Ducatibus sub-
 secuti fuerint, cum superius tradiderimus, tum cum de
 Braban-

Brabantia egimus, nunc sermonem nostrum ad reliqua
 transferemus.

DE DVCATV LVCEMBVRGENSI

LVCEMBV RGI Ducatus, qui à Metropoli sua
 Lucemburgo nomen habet, à Septentrione Leo-
 diensem, & Namurcensem regionem attingit, à Me-
 ridie Lotharingiam, ab Oriente Mosam fluuium, &
 Treuerensem Diocesem, ab Occidente Mosam, &
 Syluam Arduennam. Ipsa vero Vrbs Lucemburgum
 ad Alifunciam amnem sita, Augusta Romanduorū
 à Ptolemaeo dicitur, quemadmodū Ludouicus Guic-
 ciardinus existimauit. Cum autem primum Comitatus
 nomen ferret, insigniorem deinde Ducatus titulum est
 adeptus. Sed quis fuerit primi Comitatus tituli auctor,
 nemo quidem est, quem adhuc legerim, qui literis
 tradiderit, quod res obscuris sit vetustatis tenebris
 N involuta.

inuoluta. De Ducatu verò variæ sunt auctorum sententia. Alij id Imperatori Cesari Henrico, qui dicitur septimus, qui Lucemburgensis Comes fuit, acceptum referunt, alij Carolo quarto, nonnulli etiam Venceslao Cesari. ita ut in re tam ambigua vix quicquam certi statuere possimus. Eorum tamen opinioni magis accedimus, qui Henricum septimum hunc Ducatum instituisse asserunt, cum verisimile sit, Henricum potius, qui primus ex Lucemburgensibus Comitibus ad Imperij summum honorem euectus est anno millesimo trecentesimo octauo, quam ullum aliū dignitatis hunc titulum auitæ ditioni suæ, nobilitandæ eius gratia concessisse. Utcunq; tamen res sit, illud certè constat, Lucemburgenses principes in Germania summæ semper auctoritatis fuisse, cum per annos amplius centum Bohemie regno potiti sint, et cum etiã quattuor ex hac illustrissima familia Imperatores, Germaniq; reges designati fuerint: Imperator Cesar Henricus septimus, Imperator Cesar Carolus quartus, Cesar Venceslaus, & Imperator Cesar Sigismundus, qui quoq; Ungariæ rex fuit. Ceterum post Henricum septimum Imperatorem, Henrici filium, & Henrici cognomento Blondelli Comitum Lucemburgensium nepotem, (nè rem altius repetamus,) eius posteri hunc Ducatum tenuerunt vsq; ad Venceslaum Cesarem, qui Caroli quarti filius,

filius, & Ioannis Bohemie regis nepos, ipsiusq; Henrici pronepos fuit. Hic enim Venceslaus Elisabetham Goriciensem sibi ipsi sanguine coniunctam Antonio Burgundioni, Brabantie Duci, Philippiq; Audacis filio uxorem dedit, doti ascripto Lucemburgensi Ducatu, cū tamen ipse Antonius ingentem pecunie summam ob id Venceslao pependisset. Antonio inde, qui anno millesimo quadringentesimo decimo quinto ex hac vita decessit, nulli ex hoc matrimonio liberi fuerunt. Ioannes autem, & Philippus, quos ex priori sustulerat coniugio, & qui in hunc Ducatum mortua noerca, (sic enim conuenerat,) successuri erant, & ipsi quoq; nullam unquam sobolem susceperunt. Post eos igitur Burgundie Dux Philippus Pius patruelis, (ex Ioanne enim Burgundie Duce Antonij fratre genitus erat,) tanquam proximior heres hunc Ducatum armis inuasit, cum Lucemburgenses Sigismundi Imperatoris, qui Venceslai Cesaris frater fuit, heredibus se se dedere vellent. Elisabetha enim unica Sigismundi filia, & heres, quæ Alberto Cesari Austrie Duci nupserat, duas reliquerat filias, Annam, quæ Gulielmo Saxonie Duci, & Elisabetham, quæ Casimiro Poloniae regi in matrimonium data fuerat. ita ut & Saxonie Dux, & Poloniae rex in hoc Ducatu aliquem iuris hereditarij titulum pretenderent, cum

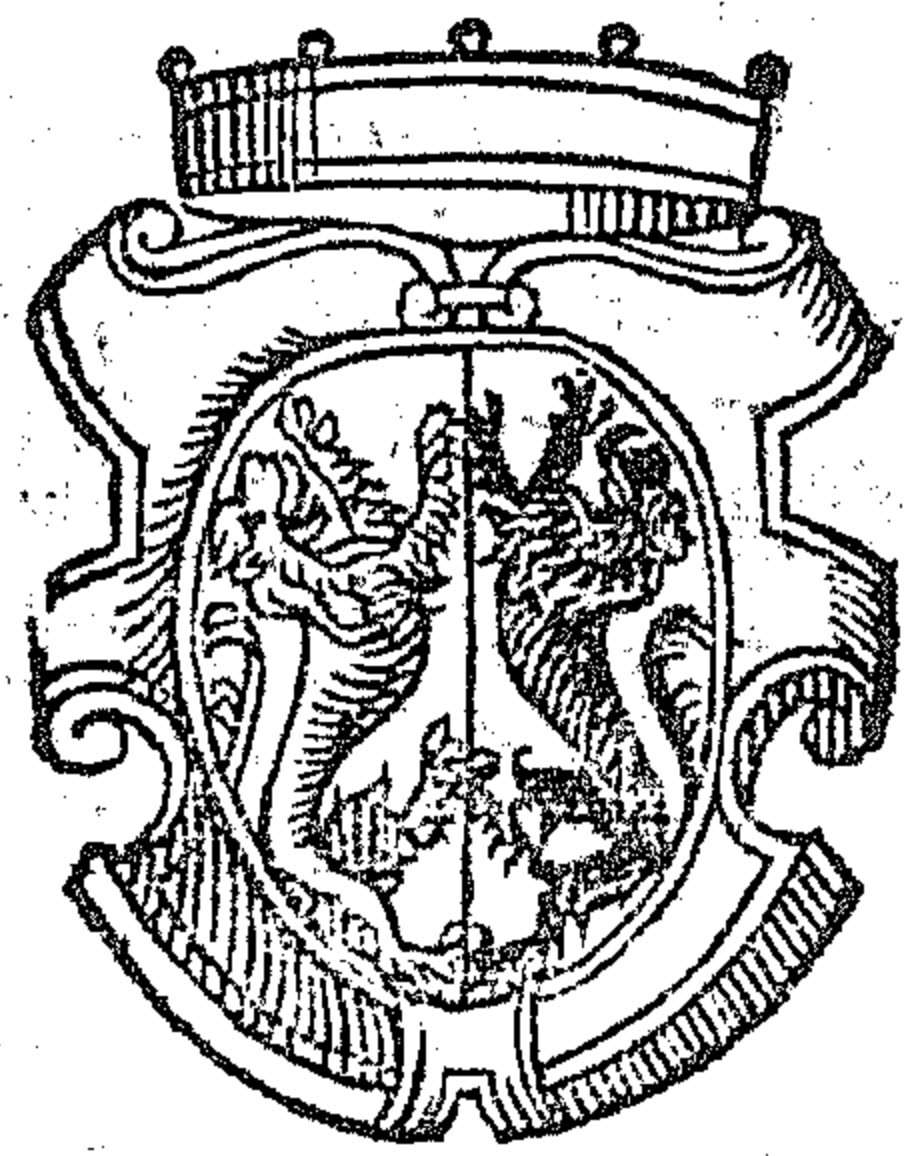
1415

N ij iam

DE TITVLIS

iam Vladislaus Alberti Caesaris filius posthumus Hungariae, & Bohemiae rex sine ullis liberis decessisset. Quamobrem, ut tandem huic liti finis imponeretur, Carolus Burgundiae Dux, Philippi Pij filius, quicquid iuris & Saxoniae Dux, & Poloniae rex in hoc Ducatu praeserebant, magna numerata pecunia emit. Quo factum est, ut Maximilianus Archidux Austriae, qui Carolo ob Mariam unicam eius filiam uxorem ductam in omnibus eius ditionibus successit, Luxemburgensem etiam sine ulla controuersia sibi Ducatum assumpserit. Ex quo tempore Ducatus ille AVSTRIAE familiae in hunc usque diem obtemperavit.

DE DVCATV GELDRENSI.

GELDRIA antiquorum Sicambrorum, (uti fere omnes scriptores consentiunt,) sedes respicit à Septentrione Frisiam, & sinum Germanici maris vulgò Zuyder

PHILIPPI REGIS. 51

Zuyder zee, ab Oriente Cluiae Ducatum, à Meridie Iuliacum, ab Occidente Brabantiam, & Hollandiam. Ceterum Geldrenses principes alij atque alij temporibus diuersis nominibus sunt usi, cum modo Praefecti, modo Comites, postremo uero Duces fuerint appellati. Primus autem, qui Praefecti nomen tulerit, fuit Uuicardus quidam, qui floruit anno salutis plus minusue octingentesimo & octuagesimo. quo etiam tempore Geldriae nomen in lucem prodijt, cum hic oppidum quoddam Gelder ad flumen Niers, quod longo inde tractu in Mosam influit, condiderit, à quo postea tota prouincia nomen accepit. Ab eo sex alij Praefecti fuere, quorum postremus, qui Uuicardus quoque nuncupatus est, cum sine virili stirpe diem suum obiisset, filiam tamen Adeleidem reliquit, quae dotali iure Geldrensem principatum in Othonem Comitem à Nassau, cui collocata fuerat, contulit. Hic autem Otho primus Geldriae Comes fuit, quem dignitatis titulum ab Imperatore Henrico Seniore consecutus est anno millesimo septuagesimo nono. 1079 Post eum quinque alij Comites numerantur, nam Reinoldus, qui septimus fuit, primus Geldriae Dux à Caesare Ludouico Bauariae Duce in Francofordiensi conuentu creatus est anno Christi millesimo trecentesimo viceesimo nono. 1329 Hic uero Reinoldus duas habuit uxores, Mariam, ex qua Isabellam genuit, cuiusdam Bertoldi

DE TITVLIS

Bertoldi Mechliniensis, qui prædiues erat mercator, filiam, & Isabellam Eduardi regis Angliæ sororem, ex qua Reinoldum sibi cognominem, & Eduardum, atq; filiam Ioannam suscepit. Defuncto igitur Reinoldo primo Duce, duo filij alter alteri successere. Post quorum mortem, cum nulla soboles virilis extaret, magnum est inter duas sorores dissidium excitatum. Ioanna enim ius successionis ad se pertinere, fratribus suis extinctis, putabat. Isabella verò, ut quæ priori matrimonio esset edita, sibi iure deberi omnia contendebat. Hanc Ioannes à Bloys vir summæ in Francia potentie uxorem duxerat, ita ut ei magna fuerit cum aduersarijs super hereditate contentio, futura sine dubio perniciosissima, & in bellum grauisimum eruptura, nisi opportuna Isabelle mors omne prorsus hoc incendiū extinxisset. Ea igitur mortua, Ioanna, quæ Gulielmo Iuliacensi principi nupsit, vnica patris hæres sine vlla controuersia fuit. Ex coniuge porro filium Gulielmum procreauit, eiusdem, cuius pater, nominis, qui hac de causa dominus Geldriæ factus, quartus Dux fuit. Quem deinde excepit Reinoldus frater Dux Iuliacensis. Quo factum est, ut Iuliacenses Duces in hoc Geldrensi Ducatu aliquem semper iuris hereditarij titulum prætulerint, quousq; tandem omni suo iure decedere & pecuniæ, & armorum vi fuerint coacti. id quod

PHILIPPI REGIS. 52

quod inferius demonstrabitur. Verum Reinoldo, cū ipse quoq; sine virili prole uita excessisset, Margarita vnica eius filia successit, (quæ tamen nonnulli alij filiam Ioannæ, quæ Gulielmi, & Reinoldi Ducū soror fuerat, esse dicunt,) quæ Arnoldo Egmondano, qui originē à filia Reinoldi primi Ducis trahebat, nuptui data fuit. ex quo ipse Arnoldus sextus Geldriæ Dux numeratur. Sed euenit inde, ut Adolphus ipsius Arnoldi filius, qui pro septimo Duce habetur, diuturnæ patris vitæ pertæsus, ipsum patrem detestanda, & inaudita quadam impietate ceperit, & multis contumelijs affectū in teterrimum carcerem detruserit, in quo per sex menses eum detinuit. Quod tam nefandum scelus cum Paulus secundus Pontifex Maximus, & Imperator Cæsar Fridericus tertius dissimulare non possent, Carolo Burgundiæ Duci, Philippi Pij filio imperarunt, ut contractis copijs Reinoldum ex carcere liberaret. Id quod sentiens Adolphus, cum Pontificis, atq; Cæsaris auctoritatem, & Caroli quoq; summas vires formidaret, patrem ex vinculis exemit, & vnà cum eo Carolum, qui tum erat Dorlani, (id Artesiæ oppidum est,) litis componendæ causa conuenit. Qui quidem Carolus, & si cupiebat huic controuersiæ finem aliquando imponere, magis tamen erat effusus in filium, cui & Burgundiæ præfecturam, & Geldriæ possessionem

nem deferebat, vno tantum excepto oppido, Grauiam
 vocant, quod est ad Mosam, Brabantie vicinum.
 Illud enim patri volebat seruari vna cum tribus flore-
 norum millibus, qui quotannis persoluerentur, & nu-
 do Geldriae titulo. Quae conditiones cum Adolpho pro-
 positae fuissent, statim ille nimis acerbè respondit, se
 malle, vna cum patre mortem oppetere, quam eas
 accipere: patrem enim per totos quadraginta quattuor
 annos Ducatui praefuisse, equumq; esse, vt tandem &
 ad se quoq; principatus perueniret: placere tamen, illum
 quotannis tria millia florenorū habere, sed ea lege, vt
 ex Geldria discederet, nec vnquā eò reuerteretur. Qua
 oratione permotus Carolus in Adolphum animo incita-
 ri cepit. Itaq; ille mutata veste rediturus in Geldriam
 via se se dedit, sed cum apud Namurcum traiceret
 flumen, ab vno atq; altero agnitus, Namurcum cap-
 tiuus deductus est, & in custodia habitus, donec tan-
 dem mortuo Carolo Duce, Gandauenses illum libera-
 runt, eiq; bello, quod cum Tornacensibus gerebant,
 praefecerunt. quo quidem in bello miserè trucidatus,
 aliqua ex parte flagitiorum suorum penas persoluit. In
 terea verò, dum filius in carcere tenebatur, Arnoldus
 I 472 pater Geldriae Ducatum Carolo vendidit anno millesi-
 mo quadringentesimo septuagesimo secundo. atq; etiam
 mox è vita discedens eum instituit heredem, filium
 tanquam

tanquam ingratum, impiū, atq; rebellem exheredans.
 Quo multiplici iure fretus Carolus Geldriam, quae,
 & si fortiter obsistebat, non poterat tamen se se tueri,
 occupauit, & iurata à populis fide, possessionem eius
 iniuit. Quo etiam tempore, vt ditionem nuper partam
 firmiorem redderet, quicquid iuris & Gherardus Iu-
 liacensis Dux, & eius posteri in hoc Ducatu praten-
 derent, aut prætendere potuissent, summo precio com-
 parauit. cum interim Carolum, & Philippam Adol-
 phi captiui liberos in Flandriam educationis causa re-
 legasset. Atq; hac quidem ratione Carolus Burgundio-
 num Dux Geldriam sub ius potestatemq; suam addu-
 xit, quam inde moriens iure hereditario Mariae vni-
 cae filiae suae reliquit. quae cum Maximiliano Archiduce
 Austriae matrimonio coniuncta, florentissimarum
 opum heredem eum fecit. Verum Maximilianus,
 cum Geldrenses imperata sua facere recusarent, ma-
 gno vndiq; collecto aduersus eos exercitu Bolducū vsq;
 quod est Brabantiae oppidum, processit. Qua de re sum-
 mum in timorem adducti statim sub imperium eius re-
 dierunt, & debitum ei obsequium iurarunt. Exinde
 Maximilianus hanc prouinciam summa cum pace
 semper possedit, donec tandem Carolus Adolphi filius,
 qui à Francis Betuniae, quod oppidum in Artesia po-
 situm est, captus, non multo post dimissus fuerat, in
 O Geldriam

DE TITVLIS

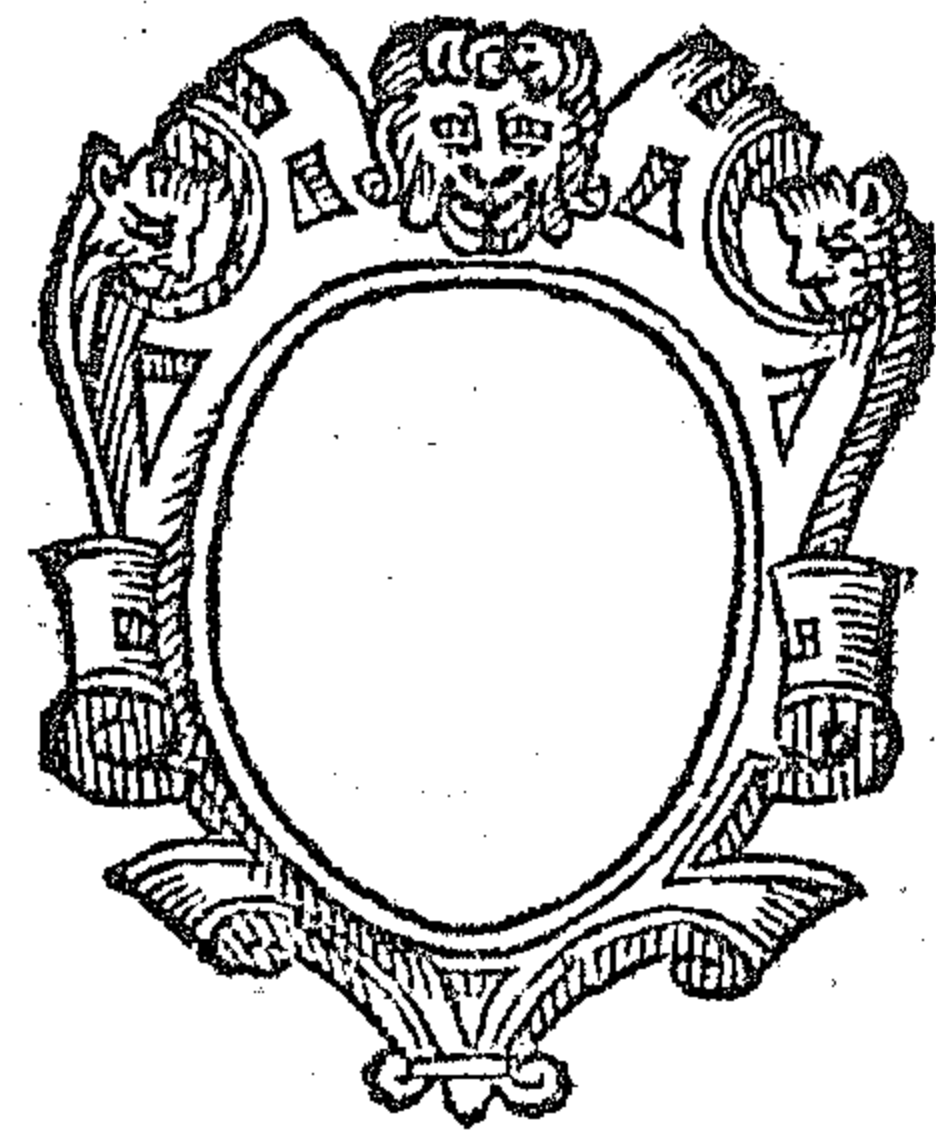
Geldriam redijt. Vbi à Geldrensibus perbenignè accep-
tus, pro vero domino habitus, atq; summis honoribus
cultus est. ita vt octauus in ordine Dux appellatus fue-
rit. Hic Princeps tam magni animi fuit, tamq; multa
bella gessit, vt finitimos omnes armis petierit, & cum
Maximiliano, & Philippo eius filio, & Carolo
quinto Imperatore nepote congregari bello non dubitarit,
adeò quidem feliciter, vt tandem à Carolo quinto po-
tentissimo hoste pacem æquissimam impetrarit, cuius
hæ præcipuæ conditiones fuere. Vt ipse, & eius legiti-
mi filij Geldriæ Ducatum, & Zutpheni Comitatum
possiderent, Imperatorem tamen tanquam Brabantie
Ducem, & Hollandiæ Comitem, vt dominum prin-
cipem respicerent. Quòd si illo mortuo nulli filij relin-
querentur, hæ ditiones ad Carolum quintum, aut ad
ipsius hæredes sine vlla controuersia redirent. Præterea
verò, vt Carolus Dux Gruningam, & Couorden-
sem agrum obtineret, ita tamen, vt hæc statim à mor-
te ipsius ad Carolum Imperatorem, aut ad eius poste-
ros pertinerent. Extincto igitur sine liberis Carolo Du-
ce anno trigesimo octauo supra mille & quingentos,
1538 Geldriæ quidem Ducatus ad AVSTRIAM domum
directo iure peruenire debebat, nisi Geldrenses, (quæ
gens assueta armis ingentis est ferociæ,) Gulielmum
Ioannis filium Ducem Cluensem, Iuliacensem, &
Bergen-

PHILIPPI REGIS. 54

Bergensem euocassent, atq; eum propter Vetera Ducu
Iuliacensium in hoc Ducatu iura, Geldriæ Ducem
creassent. Quamobrem vehementer irritatus Carolus
quintus, quippe qui etiam à Gulielmo, cum se se Fran-
cis socium adiunxisset, bello esset petitus, summis com-
paratis copijs eius regionem inuasit, atq; suæ pote-
statis fecit, adeò vt etiam Gulielmum ad officium
redire, ac se se dedere coegerit. Cui tamen Imperator
pro summa sua erga omnes clementia tres Ducatus,
excepto vno Geldrensi, qui ad se iure spectabat, con-
donauit, ita tamen, vt omne ius suum, si quod for-
tasse haberet in Geldrensi Ducatu, remitteret. Atq;
hoc quidem modo Carolus quintus Geldriam sibi mul-
tis de causis debitam recuperavit anno millesimo quin- 1543
gentesimo quadragesimo tertio. Qua re tu quoq; PHI-
LIPPE post sex inde annos à Geldrensibus, vt verus Anno
princeps, exceptus es, atq; excultus, cum omnes Ma- 1549
iestati vestræ de præstanda fide iureiurando se se obstrin-
gerent.

O ij

DE TITVLIS
DE DVCATV ATHENARVM.

ATHENAS totius Græciæ nobilissimam quondam ciuitatem, & disciplinarum omnium altricem, atq; etiam inuentricem, hodie corrupto vocabulo Sethinas appellamus. Hæc à Romanis capta Græcia omni, eaq; sub nomine Achaie, quòd principatum Græciæ tunc temporis obtinerent Achæi, prouincia facta, libertate tamen donata est, ac legibus proprijs vti permiffa. Eandem libertatem inde non solum florente Romanorû Rep. sed etiã sub Imperatoribus tutata est. Post diuiso in duas partes Imperio, in Occidentale, & Orientale, tandiu Imperatoribus Orientalibus paruit, quoad tandem propriû dominum, qui Dux est nuncupatus, fuit naëta. Id quod in hunc modû accidisse legimus.

1195 Vertebatur annus salutis millesimus centesimus nonagesimus quintus, cum Alexius Angelus exacto fratre Isacio, atq; oculis priuato, Constantinopolis occupauit Imperium.

PHILIPPI REGIS. 55

Imperium. Eius viam, atq; insidias Alexius Isacij filius metuens, antequam à patruo comprehendi, & in custodiam conijci posset, fuga elapsus, & ad principes Latinos se conferens, in primis Philippum Cæsarem, cui soror ipsius Eirene iuncta erat matrimonio, adiit. A Cæsare cum frustra petiisset auxilium, quòd acri bello contra Othonem Imperij æmulum implicitus esset, ad Francos se conuertit. Iam Franci sacra induerant arma, & in Syriam, vt rem Christianam ibi iacentem subleuarent, cursum dirigere parabant, cum in Græcos tota uis belli prorupit. In eo bello Veneti se se Francis socios eò libentius adiunxerunt, quòd superioribus annis Emmanuel Græcorum Imperator Venetos mercatores vno eodemq; omnes die tota Græcia comprehensos indignis habuisset modis. Hinc etiam Pontificis auctoritas accedebat, qui Francos cohortationibus suis excitabat, cum diceret, Græcos ad sanitatem esse reducendos, à Romanæ Ecclesiæ corpore vsq; ad eam diem fuisse diuulsos, nunc cû Ecclesia Catholica iungendos, vt quemadmodum decebat, Pontifici Romano dicto essent audientes. In Thraciam igitur magna animorum alacritate proceres Latini nominis profecti, Constantinopolim caput Imperij petunt, & prælio cû Græcis inito, ingentem eorum multitudinem cadunt, alios fundunt, fugantq;. Ea clade consternatus Alexius tyrann-

tyrannus fuga sibi esse consulendum ratus est. Qua
 Anno 1203 vulgata, Constantinopolim Latini hostile nihil molien-
 tes ingrediuntur, atq; Isacio in antiquum dignitatis lo-
 cum restituto paullo post morte sublato filium Alexiū
 substituunt. Hic, cum Latinis quicquid domestica ma-
 iestatis gratia recuperanda spondisset, cumulatè præ-
 stare vellet, in suorum acerrimum odium incurrit, qui-
 bus ingentis pecuniæ collatio grauis ingrataq; erat. Præ-
 terea etiam indignè admodum ferebant, Ecclesiam
 Græcam subesse, seruireq; Pontifici Romano debere, à
 cuius imperio iam fuisset subtracta. Duce igitur Ale-
 xio Myrtilo, quem Murtzuphlum alij vocant, Cæsa-
 reæ stirpis viro arma capiunt, atq; ipsum Myrtilum
 Imperatorem salutant. Qui statim principatus sui sta-
 biliendi causa, post sextum imperij mensem Alexiū
 spiritu faucibus oppressis intercluso sustulit, & Lati-
 nos magna vi armorum est aggressus. Hac de causa
 proceres nostri prius inter se iureiurando firmato pacto,
 ut cum debellatum esset, quicquid in potestatem ve-
 nisset, inter fortes fidosq; socios distribueretur, Con-
 stantinopolim acriter oppugnare cœperunt, & post mul-
 ta præclara edita facinora, tandem sub ditionem suam
 Anno 1204 coegerunt. Vrbe capta, atq; Imperij summa ad Fran-
 cos translata, Balduinus Flandriæ Comes primus ex
 Latinis Imperator Orientis omnium suffragijs creatus
 est.

est. Diuisæ inde aliæ alijs prouinciæ. Bonifacius Mon-
 tisferrati Marchio Thessalia donatus, regem se Thessa-
 lorum nominauit. Venetis datæ maris Aegæi insulæ.
 Gotthofredus præterea è Tricassium nobilitate, excel-
 lenti virtute præditus, Dux Athenarum, & Achaiæ
 Princeps declaratus fuit. Atq; hæc quidem huius Du-
 catus est origo. Quem postea qui successionis ordine in-
 corrupto tenuerint, exploratum non habeo. Illud quidem
 apud Paulum Aemilium Francicarum rerum aucto-
 rem reperi, Athenas à piratis quibusdam, cum etiã
 se illis exules Græci consociassent, fuisse occupatas, atq;
 earum Ducem Brennæ nobilitatis virum interfectum
 circiter annum millesimum trecentessimum quintum. 1305
 Ad hæc Raphael Volaterranus scribit, Gallos, cum
 rebus excidissent Constantinopolitanis, Athenas ni-
 hilominus diu tenuisse, post in regnum Neapolitanum
 eas fuisse translatas, inde sub potestatem Acciaio-
 rum nobilium Florentinorum beneficio Ioannæ secundæ
 Reginae peruenisse. Post quos sub impium Turcarum im-
 perium fuerint redactæ anno millesimo quadringentesi-
 mo quinquagesimo secundo, cum per annos ferè trigin-
 ta Acciaiolis obtemperassent. Quin etiam in annalibus
 Florentinis apud Ioannem Villanum mentio fit Gual-
 terij Brennæ Comitis, & Athenarum Ducis, qui Flo-
 rentiæ dominatum occupauit anno millesimo trecentesi-
 mo 1342

DE TITVLIS

mo quadragesimo secundo. Qui tamen Gualterius ab ipso Villano titulotenus fuisse Dux Athenarum dicitur, cum alij urbem possiderent. Quos ego fuisse existimo piratas illos, de quibus supra dixi, cum Athenis captis diuturno errori suo finem imposuerint, & illam oram sibi domicilio delegerint. Ea vero ratione *Maiestatem vestram*, PHILIPPE REX, arbitror hunc titulum sibi tribuere, quod iam antea Neapolitanorum regum, quorum illa nunc merito tenet locum, Athenae fuerint. Quo iure autem Reges Neapolis non Athenas solum, sed etiam omnem Achaiam, atque ipsum quoque Constantinopolitanum Imperium ad se pertinere iudicent, non est difficile demonstrare. Balduinus enim Junior Graecorum Imperator à Michaele Paleologo Anno imperio exactus in Italiam venit, & cum Carolo 1260 Andegauensi Neapolis rege congressus, illius filiam suo filio Philippo matrimonio locauit, concessa puellae in dotem, quam amiserat, Constantinopoli, si Caroli opibus in bello adiuuaretur. Cuius rei testis est in sua Byzantia historia Nicephorus Gregoras. Qui etiam tradit Athenarum dominum suis temporibus Ducem vocatum, cum Magnus Dux appellari deberet, origine huius tituli iam inde à Constantino Magno deducta. Cui opinioni uix possum assentiri, cum tanto temporis spatio, quod à Constantino Magno usque ad Latino-

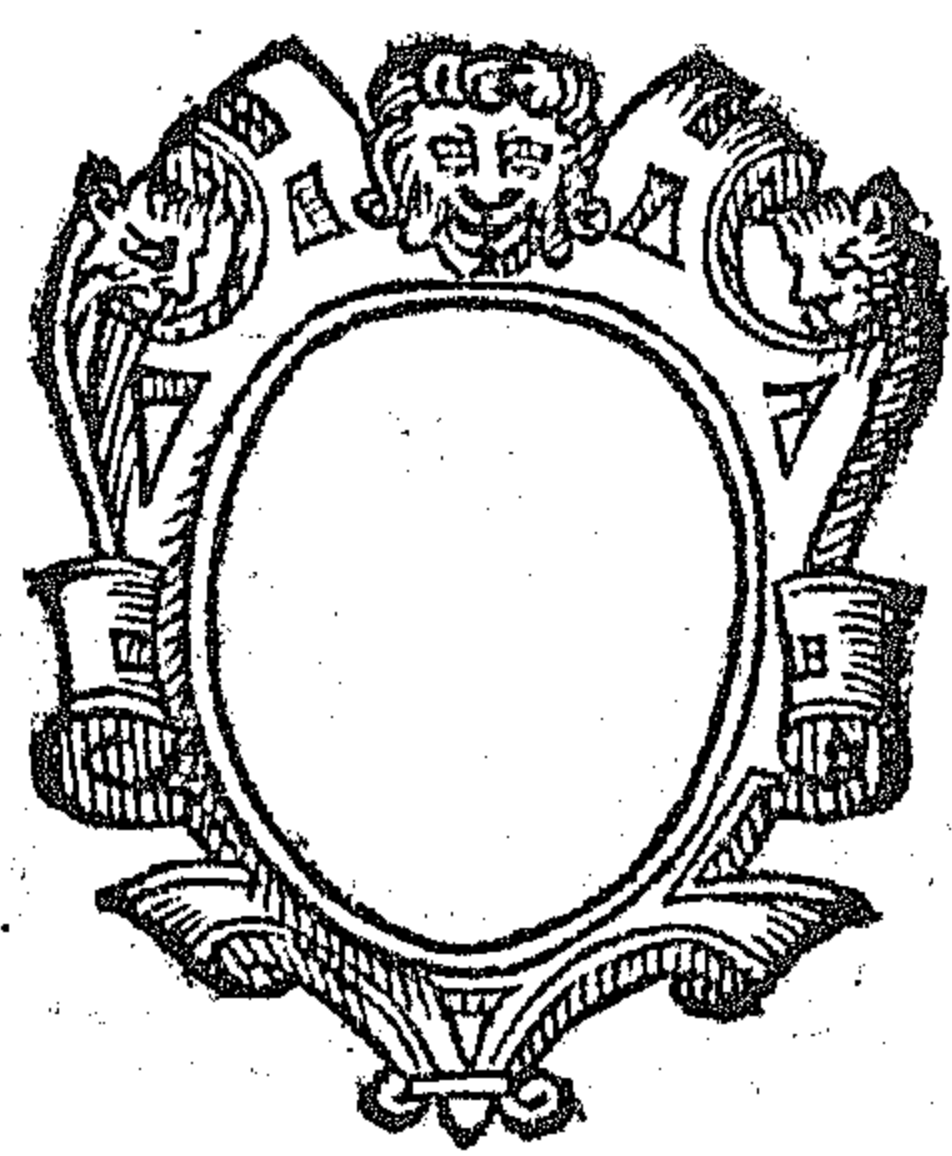
rum

PHILIPPI REGIS. 57

tum Imperium currit, nullam Magni Ducis Athenarum mentionem inuenerim. Ex Philippo porro, & Caroli filia genita est Catharina haeres Imperij, quae Carolo Valesio Philippi Pulchri Francorum regis fratri nupsit. Ex ijs nata est filia, Graecorum Imperatrix, quae Philippum Principem Tarentinum, Caroli secundi Neapolitani regis filium, maritum habuit. Ex quibus & Robertus Princeps Tarentinus, Imperatorque Constantinopolitanus, & Philippus Imperator itidem Byzantij procreati sunt. Quibus sine ulla sobole vita functis, non immerito omne ius Imperij ad reges Neapolis, qui ab eodem stemmate genus ducebant, traditum est. Hinc fit, ut ego pro certo affirmare ausim, non Athenas tantum, verum etiam omne Graecorum Imperium ad *Maiestatem vestram* debito iure spectare. ita ut nobis sperare liceat, illam pro singulari sua erga Catholicam Ecclesiam pietate nunquam quieturam, donec tandem Constantinopoli expugnata, pristinum Latinis honorem restituerit, & in barbarico solo trophaea virtutis eximia monumenta de fixerit.

P

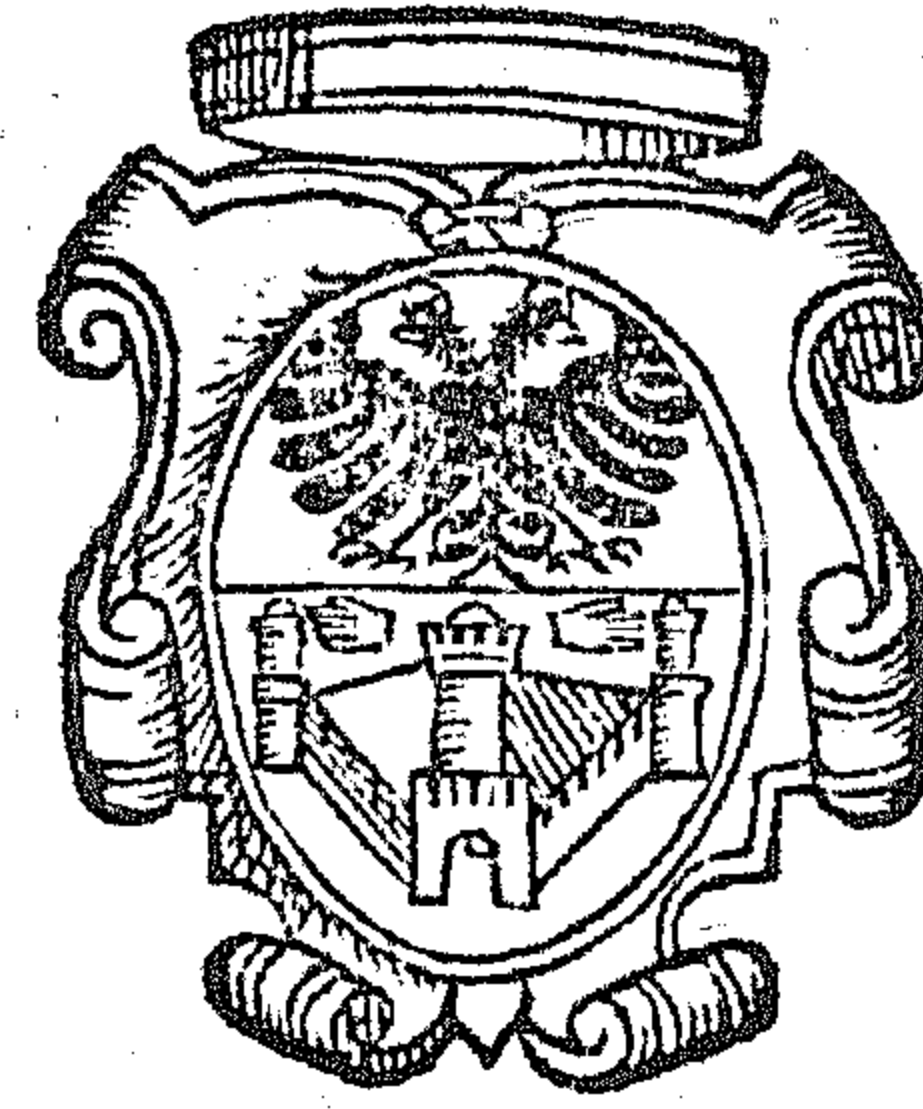
DE TITVLIS
DE DVCATV NEOPATRIÆ.

NEOPATRIA nec ubi posita sit, nec quo tempore Ducatus titulo fuerit affecta, nec qua ratione ad Maiestatem Vestram reciderit, mihi comperitum est, cum apud scriptores, quos legi, nullam eius mentionem repererim. si tamen, quò me ducit opinio, eò me dare velim, facile crediderim, ipsam urbem in Gracia esse, eodemq; nomine, quo Ducatus Athenarum, ad Maiestatem Vestram fuisse deuolutam. Id verò cum proponere pro certo non ausim, rem doctioribus perquirendam uiris relinquam. Volui enim hunc Ducatum, & si nihil, quod de eo dicerem, habebam, quasi digito monstrare, ut viam alijs aperirem, atq; etiam ut illud ostenderem, me omni ope contendisse, nè quid, quoad fieri posset, huic tractationi deesset.

PHILIPPI REGIS. 58

DE MARCHIONATV
Sacri Romani Imperij.

MARCHIONATVS SACRI ROMANI IMPERII summe dignitatis est titulus, quem Brabantie domini sibi ascribunt, quòd opes, quæ olim sub hoc Marchionatu continebantur, nunc Brabantinis Ducibus debeantur. Cuius rei cognoscende gratia, prius explicandum est, quo tempore hic Marchionatus principium sumpserit. Ut igitur multa, quæ de eius initio à nonnullis litteris produntur, quæ mihi cum ipsa Veritate coniuncta esse non videntur, silentio preteream, placet super hac re Pauli Aemilij, qui res Francorum scripsit, opinio. Ex eo enim colligere possumus, originem huius Marchionatus ob Othone secundo Imperatore fluxisse circa annum ferè salutis humane non

975
P ij Ludo-

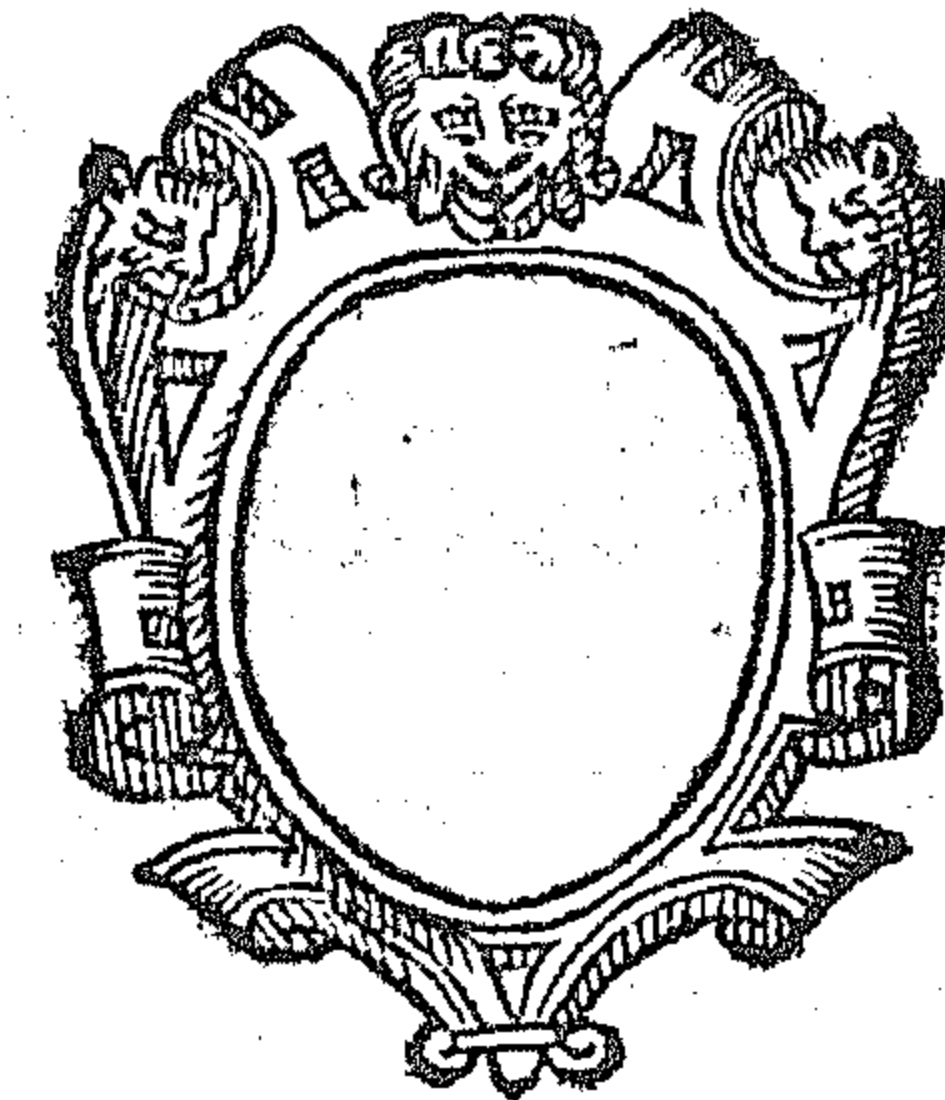
DE TITVLIS

Ludouico Transmarino Francorum regi matrimonio sociata fuerat, quattuor Vrbes pro dote assignasse, Louanium, Bruxellas, Antuerpiam, & Niuellam, eumq; Marchionatum Sacri Imperij à Germanis appellari cœptum esse. Verùm causam, cur eæ ciuitates nomine illo fuerint insignitæ, non addit: nisi nos fortasse eam asserre volumus, vt dicamus, Marchionatum Sacri Imperij ea de causa fuisse nuncupatum, quòd illæ ciuitates, quæ essent Imperatoris, & in finibus Imperatorie ditionis, ab Imperatore loco dotis ad alium fuerint translatae. Quocunq; tamen modo res sit, idem Aemilius auctor est, hunc Marchionatum procedente tempore Gotthofredo Barbato Gerbergæ consanguineo obuensse. Qui quidem Gotthofredus ille est, qui neglecto Louaniensis Comitis titulo, Brabantie Ducis titulum, qui iam perierat, recuperauit, cum etiam interim se Sacri Imperij Marchionem nominaret, proptereaquòd his ciuitatibus, ex quibus Marchionatus constabat, imperaret. Ex eo tempore Brabantie Duces, Marchiones Romani Imperij appellari cœpti sunt, qui deinde titulus hereditario quodam iure semper principibus Brabantinis adhæsit. ita vt nulla quenquam admiratio capere debeat, si Maiestas quoq; vestra, PHILIPPE REX, eum sibi attribuat. Verùm quomodo, & quo iure in locum illius Gotthofredi Barbati sequentibus

PHILIPPI REGIS. 59

tibus temporibus successerit, superius fuit à nobis, cum res Brabantie exponeremus, latè explicatum.

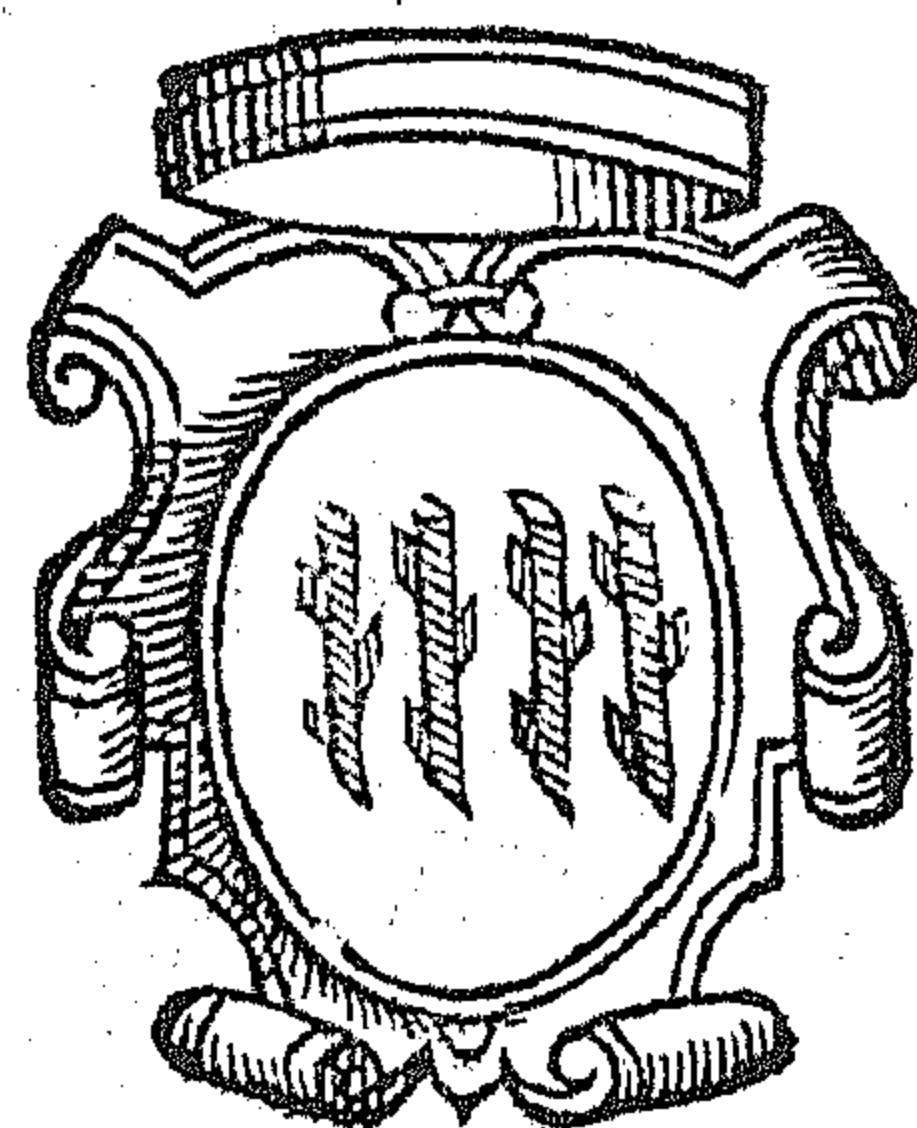
DE MARCHIONATIBVS Oristani, & Gotiani.

ORISTANI, ET GOTIANI Marchionatus nec quia tempestate initium acceperint, nec quo modo fuerint ad Maiestatem vestram deducti, expiscari adhuc potui. Illud vnum apud Damianum à Goes in sua Hispania scriptum legi, hos dignitatum titulos in Hispania esse. Vnde facile conijcere possumus, eos iam ante vel cum Castelle, vel cum Arragonie regno copulatos, succedentibus deinde temporibus ad Maiestatem vestrã vnà cum eisdem regnis deuenisse. Id tamen totum eruditioribus considerandum uiris relinquam, cum illud, quod mihi non liquet, pro vero affirmare nullo modo debeam.

DE TITVLIS

DE COMITATV BARCINONENSI.

BARCINO apud Hispanos totius tractus Tarraconensis celeberrima Vrbs, cum à Sarracenis occupata esset Hispania, eandem, quam reliqua ferè vniuersa prouincia, tulit fortunam. Inde, cum Carolus Magnus religionis propagandæ causâ in Hispaniam cōtra Sarracenos à Christiana fide prorsus abhorrentes venisset, & Pompeiopolim, Cesaraugustamq; nobilissimas ciuitates armis captas, militibus diripiendas dedisset, eius fidei metu adacta vtrò se se credidit, Zato vrbs præfecto id maximè contendente. Ditionis igitur Caroli Magni facta, Bernardum quendam ab eo Comitem accepit. qui egregiæ suæ erga Imperatorem voluntatis non minimū specimen edidit, cum terramariq; ab hostibus petitus, nunquam tamen ab eo descuerit. Bernardo extincto, Ludouicus Pius Caroli filius

Anno
796

PHILIPPI REGIS. 60

filius Barcinonem adiit, depulsisq; Sarracenis, urbem Iamfredo gubernādā tradidit anno vigesimo quinto supra octingentesimum. Ab hoc Iamfredo postea Comitēs Barcinonis originem traxerunt, qui per multos annos hunc Comitātū feliciter administrarunt, quoad demum cum regno Arragoniæ fuerit hoc modo connexus. Mortuo sine liberis Alphonso rege Arragoniæ, Raymirum monachum fratrem eius proceres Arragoniæ regem deligunt, impetrataq; à summo Pontifice facultate, è monasterio educunt, atq; ei vxorem collocant. Ex ea Raymirus unicam tulit filiam Petronellā, siue, vt alijs placet, Vrracam. quæ Raymundo Barcinonensi Comiti vxor data, regem eum Arragoniæ iure dotis constituit, quamuis ex Raymiri testamento non Regis, sed Principis Arragoniæ titulum vsurparit. Raymundo ex hac vita sublato successit filius Alphonsus, qui primus Rex Arragoniæ, & Comes Barcinonis post horum principatuum coniunctionem fuit appellatus. Ex quo sequitur, Maiestatem vestram, cum Arragoniæ regno præsit, meritò quoq; Barcinonensi Comitātui iura dare, cum hæc ditiones iam retroactis multis annis vnā fuerint copulatæ. Ceterum, antequam hæc consociatio fieret, ex Iamfredi primi genere decem fuerunt Barcinonis Comites, quorum nonnulli plurima virtutis suæ monumenta posteris reliquerunt.

825

Ex

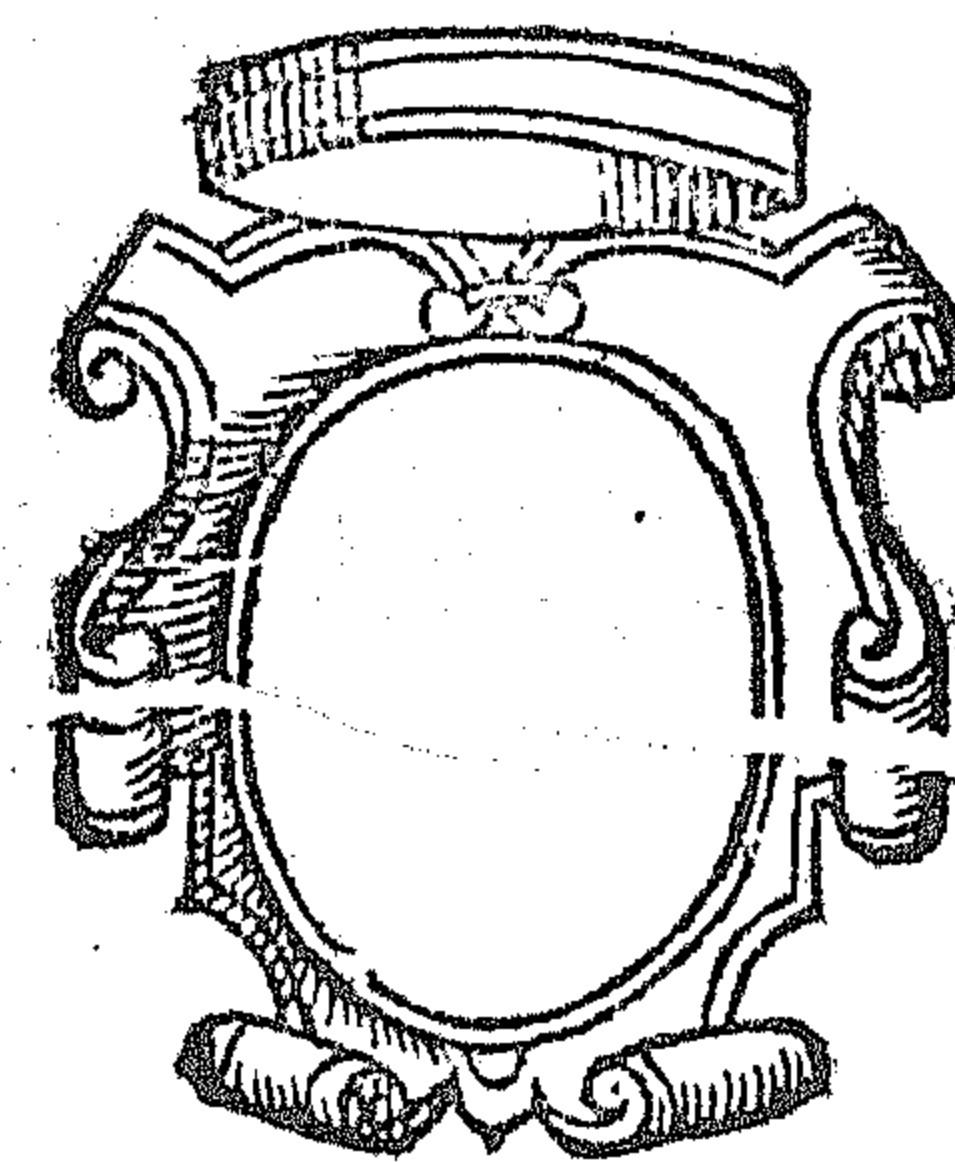
DE TITVLIS

885 Ex Iamfredo enim susceptus est Iamfredus secundus, cui Ludouicus quartus, cognomento Nihilus, Rex Franciæ, quicquid in Barcinonis Comitatu iuris habebat, liberaliter concessit anno octingentesimo octuagesimo quinto, cum proprijs uiribus aduersus Mauros prouinciam tueri non desisteret. Iamfredum secundum duobus interiectis Comitibus subsecutus est Borrellus, qui Barcinonem à Mauris occupatã illicò recuperauit, & Sarracenos à tota prouincia Barcinonensi breui tempore eiecit. Post eum alijs duobus Comitibus præteritis, locum tenuit Raymundus Berengarius, qui non solum partem Barcinonensis principatus negligentia superiorũ Comitum amissam recepit, sed Maurorum etiam reges duodecim campestri prælio victos tributum sibi ipsi pendere coegit. Unde Propugnator, & Murus Christiani populi uocitari meruit. Huius nepos Raymundus Berengarius tertius, virtute bellica maxime fuit insignis. Maioricam enim insulam à Mauris possessam ditionis suæ reddidit, atq; eius incolis omnes ad fidem Christianam reduxit. Post in Hispaniam reuersus, ut Barcinonensibus, qui à Mauris dura obsidione premebantur, auxilium ferret, eos statim obsidione liberauit. atq; insuper Ilerdæ, Dertose, & Valentie reges uictigales sibi fecit. Huius Raymundi filius fuit Raymundus ille, qui uxore ducta Raymiri regis filia, Barcinonis

PHILIPPI REGIS. 61

cinonis Comitatum, ut dixi, ita cum Arragonia regno coniunxit, ut sequentibus temporibus qui Arragonia Rex, idem & Barcinonis Comes extiterit.

DE COMITATIBVS Ruscinonis, & Cerretaniæ.

RVSCINONIS, ET CERRETANIAE Comitatus simul esse iungendos duximus, quòd nullam ferè scriptores Ruscinonis Comitatus mentionem faciant, quin aliquam quoq; Cerretaniæ commemorationem adiungant. Ruscinonis porro Comitatus in montibus Pyrenæis, qui Hispaniam, Galliamq; diuidunt promontorijs in duo diuersa maria proiectis, situs est, præcipuamq; habet urbem Perpinianum. Cerretani uero etiam ab antiquis nominati, & ipsi ad Orientem Pyrenæos inhabitant. Quo tempore autem hi Comitatus principium nacti sint, aperte non comperi. Affirmare tamen possum scriptorum auctoritate fultus, eos antiquissimos

DE TITVLIS

quissimos esse. Nam Frācisus Tarapha in libro de Re-
gibus Hispaniæ scribit, Iamfredum secundum Barci-
nonis Comitem à Ludouico rege Franciæ dono accepisse
885 anno octingentesimo octuagesimo quinto, quicquid ipse
Rex iuris habebat in Barcinonis, Ruscinonis, & Cer-
retaniæ Comitatus. Ex quo suspicari etiam licet, hos
Comitatus unà cum Barcinonensi originem sumpsisse,
cum videamus illos iam inde ferè à primo exordio cum
eo fuisse coniunctos. Mortuo verò Iamfredo secundo,
locum subiit Miron filius, qui horum trium Comita-
tuum est potitus. Miron, cum tres filios ex uxore susce-
pisset, vni Iamfredo Barcinonis, alteri Oliuano Ruscino-
nis, & Cerretaniæ, tertio Mironi Gerundæ Comitatus
attribuit. Oliuano inde qui in his Comitatus successer-
int, clarum mihi non est. Credo tamen Barcinonenses
Comites illorū imperium tenuisse, cū Raymundus Ray-
mūdj Berengarij tertij filius, is qui Princeps Arragoniæ
fuit, duos filios procrearit, Alfonso regē Arragoniæ,
Comitemq; Barcinonis, & Sanctium Ruscinonis, &
Cerretaniæ Comitem. Sanctio postea è rebus humanis
erepto, hos Comitatus arbitror ad reges Arragoniæ
peruenisse. Iacobus enim Fortunatus Arragonum rex
Petrum filium regem Arragoniæ, Iacobum verò re-
gem Maioricæ, Comitemq; Ruscinonis, & Cerreta-
niæ reliquit. Habuit etiam Fortunatus filiā Isabellam,
quam

PHILIPPI REGIS. 62

quam Philippus rex Francorum Diui Ludouici regis
filius uxorem duxit, pacto prius inito, vt Carcassonem,
quæ vrbs in controuersia erat, loco dotis haberet: omni
autem iure, si quod ei competeret in Cathalonia, &
Ruscinone, cederet. Verùm Iacobus Maioricæ rex,
& Ruscinonis, Cerretaniæq; Comes his omnibus suis
ditionibus ab Alphonso Petri regis Arragoniæ filio
exutus fuit, quòd Gallorum partes contra Petrum tue-
retur. Petrus inde moriens Iacobo fratri eas reddi
iussit. Ita per nonnullos annos hi Comitatus cum regno
Maioricæ fuerunt connexi, quoad demùm ad reges
Arragoniæ unà cum ipso Maioricæ regno redierunt.
Id autem factum est tempore Petri quarti regis Arra-
goniæ, qui Ceremoniosus est appellatus. Hic enim Ia-
cobum vltimum Maioricæ regem non regno solum,
sed Ruscinonis etiam, Cerretaniæq; Comitatus spolia-
uit, cum prestare debitum obsequium recusaret. Quas
prouincias regno Arragoniæ subdidit. Anno postea mil- 1462
lesimo quadringentesimo sexagesimo secundo Ioannes
Rex, Ferdinandi Catholici pater Barcinonensium de-
fectione percussus opem à Francorum rege Ludouico
vndecimo postulauit: quam tradito ac veluti oppigno-
rato, quanti auxilia lata constarent, Ruscinonensi Co-
mitatu impetrauit. ex qua re maxime contentiones
exortæ, quæ vsq; in annum millesimum quadringente- 1492
L ij

DE TITVLIS

simum nonagesimum secundum protracta sunt. Quo anno Carolus octauus rex Francie Ruscinonis Comitatum Hispanis restituit. Ab eo tempore hi duo Comitatus Arragonie semper regibus subiecti fuere. ita vt cognoscere clarè possimus, qua ratione ad Maiestatem Vestram demum peruenerint.

DE COMITATV FLANDRIÆ.

FLANDRIA, quæ in tres partes diuisa est, Teutoniam, Gallicam, & Imperatoriam, hodie Brabantia, Hannonia, Artesia, & Oceano clauditur. Nescio autem, an ullus sit alius in vniuerso Christiano orbe Comitatus hoc Flandrico nobilior, atq; illustrior, cum tot, tantaq; sint, quæ eius dignitatem, & præstantiam nobis aperte prodant, vt vix sciam, unde mihi sit exordium capiendum. Sed, (vt hanc rem quoquo modo persequamur,) eius amplitudinis testes sunt in primis nobilissima, quas complectitur, vrbes,

PHILIPPI REGIS. 63

bes, Gandauum, Bruga, Hypræ, Douacum, Insule, (quam urbem nostro sermone Lillam vocamus,) et Tornacû, vt interim inferiores multas prætereamus. Deinde verò Comitum ipsorum virtus, atq; excellentia, cum Balduinus, & Henricus fratres ob spectatam multis in bellis virtutem ex Flandrie Comitibus Constantinopolitani Imperatores acclamari, & coronari meruerint circiter annum millesimum ducentesimû quartum. Nam Rubertum Hierosolymitanum, Theodoricum, & Philippum Alsatios mitto, qui magnis bellis in Oriente contra hostes Christianos gestis, ingentem gloriam, æternamq; nominis famam reportarunt. Huc etiam illud accedit, quod huic regioni non parum nobilitatis asferre potest, quod nos omnem Germaniam Inferiorem, quæ multos Ducatus, & complures etiam alios Comitatus continet, vno Flandrie nomine vocamus, illud nimirum significantes, Flandrie Comitatum eius præcipuam esse partem. Quod si nondum satis ex his Flandrie decus perspicitur, illud quidem nobis facile ostendet, eam esse præclarissimam, quod ipsius Comes fuerit olim vnus ex Fræcie Paribus. Quod nomen non in Francia solum, sed in Italia, & Germania etiam fuit antiquis temporibus vsurpatum, cum Pares dicerentur conuassalli, qui ab eodem domino, eadem uè domo feuda tenerent. qui in legibus Feudorû

1204

Pares

DE TITVLIS

Pares curtis, siue curie, siue domus appellantur. In Francia igitur multos abhinc annos duodecim principes ex omni procerum nobilitate selecti fuere, (cui autem Francorum regi hoc sit attribuendum, inter auctores, quos ego legerim, non constat,) qui Pares ea de causa fuerunt nuncupati, quod omnes eidem Francia regi feudi ratione essent obnoxij, atque ita inter se pares essent. Quorum ita late patuit potestas, ut ad ipsorum arbitrium, & iudicium omnium rerum, & consiliorum summa recideret, constituendiq; regis, cum de successione controuersia esset, facultatem haberent, atque ipsi regi tandem omnibus in rebus adessent. Ex his sex profani fuere, sex vero sacri: ex profanis tres Duces numerantur, Burgundiae, Nortmaniae, & Guiennae, seu Aquitaniae, totidemq; Comites, Flandriae, Tholose, & Campaniae. Ex sacris autem tres episcopi, qui Ducis etiam nomen tulerunt, Rhemensis, Laudunensis, & Lingonensis, atque tres alij, qui Comites vocati sunt, Niodunensis, Bellouacensis, et Cathalaunensis. Ex priori ordine nulli hodie tituli supersunt, praeter Flandriae Comitum. A multis enim annis Galliarum reges Nortmanniam, et Guiennam, et Campaniam, Tholosanamq; ditionem, & a morte Caroli Ducis Burgundiam tenent, atque patrimonio suo coniunxerunt. Flandria sola restat, quam tamen Carolus quintus Imperator pater vester superioribus

Pares
Comites

PHILIPPI REGIS. 64

his annis, quando cum Francisco Valesio Francorum rege * Madriti, et postea * Cameraci pactus est, exemit * An. 1525
a fide, qua Galliae prius erat obstricta, cum Francorum regum esset Beneficium, ita ut ex Flandria ad Senatum Parisiensem prouocari soleret. Cui iuri postquam 1529
Franciscus primus cessit, prouocationes omnes vel Atrebatum, vel Mechliniam nunc deferuntur. Quod ad reliquos Pares attinet, ij, quoniam sunt ecclesiastici, adhuc manent, quanquam non magna sit eorum auctoritas, & Rex, quicquid sibi velit, agat. Ceterum, ut ad propositam historiae nostrae seriem reuertamur, (a qua tamen non sine causa digressi eramus,) non uno eodemq; modo auctores sentiunt, quo tempore hic Flandriae Comitatus initium ceperit. Maior tamen pars id Carolo Caluo Francia regi, qui postea Imperator quoque fuit, ascribendum putant. aiunt enim Balduinum Arduenne Saltuarium, qui ob ingentem fortitudinem, virilemq; animum Ferreus est dictus, Iuditham filiam ipsius Calui, quae mortuo Edulolpho Angliae rege, cui nupserat, ad patrem trans mittebat, interceptisse, thoroq; sibi iunxisse, atque ea de causa per aliquot annos regis gratiam inire non potuisse: tandem vero precibus mulieris paternum animum motum, ita ut Balduinus ex hoste, praedoneq; gener fieret, Flandriaq; tota vna cum nouo Comitatus titulo donaretur anno octingentesimo sexagesimo 863

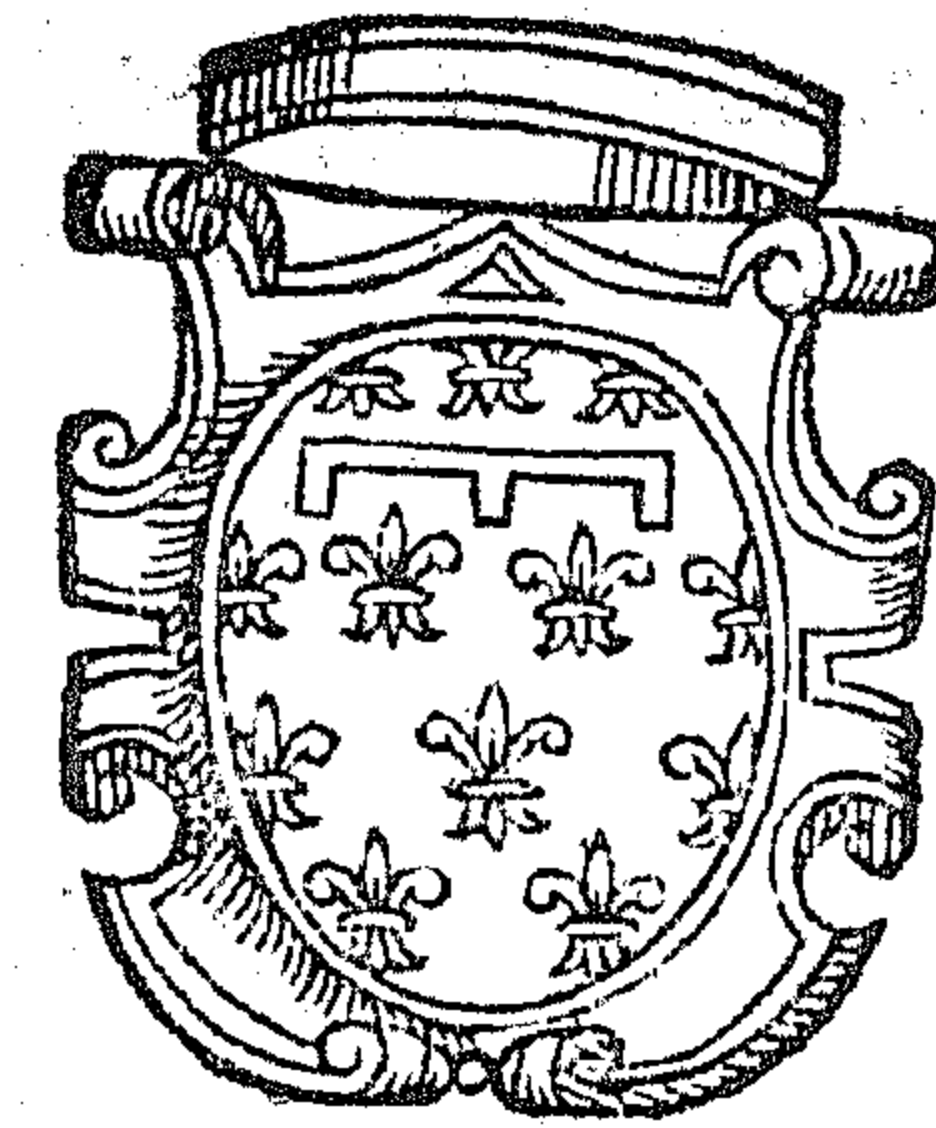
DE TITVLIS

Anno 879 sexagesimo tertio. Post hunc Balduinum, qui post annos inde sexdecim fato functus est, vnus et triginta alij Flandriae Comites recensentur, connumeratis tamen quinq; Comitibus, & te PHILIPPE REX potentissime. qui per annos septingentos Flandriam possederunt, & varijs semper se bellorum tumultibus exercuerunt, cum & contra Francos, & Anglos, & Germanos, & nonnunquã etiam in subiectos populos assidue bella gesserint: adeo vt nullus ferè extiterit Flandriae Comes, qui non ingentis virtutis, atq; animi fuerit, cum maximas victorias grauibus ex bellis tulerint, & huius regionis non paruam potentiam omnibus notam fecerint. Verùm, quo iure Maiestas vestra Flandrico Comitatu potiatur, non est difficile commemorare. cum enim Burgundica domus heres fuerit, vt superius sepe docuimus, non iniuste Flandriam, quam Burgundiones antea tenerent, sibi vindicat. Sed hic peropus est ostendere, quomodo Burgundiae Duces ad reliquas suarum ipsorum ditiones eam quoq; adiecerint. Ludouicus Maleanus Ludouici Niuernensis, vel, (vt alij eum nominant,) Crestiaci filius, qui fuit vigesimus quartus Flandriae Comes, cum anno millesimo trecentesimo octuagesimo tertio moreretur, Margaritam filiam vnicam, quae omnes eius ditiones exciperet, superstitem reliquit, quae iam antea viuente patre, Philippo Audaci

PHILIPPI REGIS. 65

Audaci Burgundiae Duci, & Caroli quinti Franciae regis fratri nupserat. Hac post patris obitum omnium se bonorum heredem dixit, & Burgundiae Ducem virum suum, dominum constituit. atq; ita ex eo tempore Burgundionum Duces, Flandriae quoq; Comites nominari cepti sunt. Erepto autem è rebus humanis Philippo Audace, successit Ioannes filius eius, Philippi Tij pater, & Caroli potentissimi Ducis, atq; Comitibus auus. Cuius inde maximae opes, cum in eo defecerint, quippe qui nullam vnquam virilem prolem suscepit, in AVSTRIAM, quae adhuc rerum potitur, familiam traducta sunt.

DE COMITATV ARTESIAE.

ARTESIA, quam Atrebates à Cesare sepe nominati maiori ex parte olim tenuerunt, non eisdem semper finibus contenta fuit. Nunc verò à Septentrione Lisa fluuio, ac magno Fosse nouae alueo terminatur,

DE TITVLIS

minatur, ab Oriente Flandria Gallica, & Camera-
 censi regione, à Meridie autem, & ab Occidente Pi-
 cardia. Hæc porrò regio multis iam antè annis vnà cū
 Flandriæ Comitatu fuit coniuncta. Nam & Baldui-
 no illi Ferreo, qui primus Flandrensiū Comes à Ca-
 rolo Caluo est constitutus, & reliquis subinde Comiti-
 bus paruit, donec tandem à Philippo Alsatio, qui fuit
 decimus sextus Flandriæ Comes, in hunc modum se-
 iuncta est. Hic enim Philippus cum Margaritam so-
 rorem Balduino Hannoniæ Comiti collocasset, ex eaq;
 multi liberi essent progeniti, ex ijs Elisam, seu Isabel-
 lam idem auunculus admodum puellam euocatā apud
 se educarat, loco filie habiturus, quòd ex vxore sua
 neq; vllos liberos haberet, neq; speraret, quippe insana-
 bili morbo implicata. Elisam igitur sibi heredem fami-
 liaribus in sermonibus destinabat; perpulitq; Philippū
 Franciæ regem, qui Augustus, & Adeodatus appel-
 latus est, Ludouici septimi filium eam in matrimoniū
 ducere, tributis nomine dotis Atrebatibus, Oderna-
 rensisibus, Lendensibus, Effedimensibus, omniq; illa
 Flandriæ parte, quæ à Fossa noua in Occidentem ver-
 git. Qui terrarum tractus non multò inde post, anno
 1195 millesimo centesimo nonagesimo quinto, siue, (vt alij
 volunt,) nonagesimo octauo, Comitatus est ab eodem
 Philippo rege institutus, (sunt tamen nonnulli, qui
 huius

PHILIPPI REGIS. 66

huius Comitatus originem Diuo Ludouico ascribāt,) Anno
 Artesiæq; Comitatus dictus, ac primus Atrebatium 1236
 Comes creatus Ludouicus Regis filius, & Diui Ludo-
 uici Francorum regis pater. Diuus indè Ludouicus Ru-
 bertum fratrem hoc donauit Comitatu, quem postea
 excepit Rubertus alter, filius, qui Artesiam multò,
 quàm antea fuisset, ampliorem successoribus suis re-
 liquit. Atq; ita quidem hic Comitatus per annos plus-
 quàm centum & octuaginta à Flandria disiunctus
 fuit: nam post id temporis, anno millesimo trecentesi- 1382
 mo octuagesimo secundo, sub Ludouico Maleano Flā-
 driæ Comite iterum cum ea sociatus est, proptereaquòd
 Ludouicus ex Margarita Philippi Longi Franciæ re-
 gis filia, quæ Comitatum Atrebatensem secum trabe-
 bat, editus esset. Post hunc Ludouicum, Flandriæ
 Comites Artesiam semper sibi dicto audientem habue-
 re, exceptis tamen paucis aliquot annis, quorum inter-
 uallo sub Ludouici undecimi, & Caroli octauī Fran-
 corum regum imperio fuit, cum Ludouicus undeci-
 mus statim à morte Caroli vltimi Burgundiæ Ducis,
 qui Flandriæ quoq; Comes erat, sui iuris eam fecisset
 anno millesimo quadringentesimo septuagesimo septi- 1477
 mo. Quam tamen Carolus octauus post annos inde sex-
 decim, quando cum Cesare Maximiliano fædus, Anno
 amicitiamq; inijt, Philippo Archiduci Austriæ eius 1493
 R ij filio.

DE TITVLIS

filio, & Caroli Burgundionum Ducis heredi restituit. Quibus ex rebus cum satis appareat, Maiestatem uestram illo eodem nomine Artesiam, quo Flandriam tenere, ordo postulat, ut Verba nunc de Hannonia fiant.

DE COMITATV HANNONIÆ.

HANNONIA, quæ magnam regionis eius partem occupat, quam Neruij luculento Cæsaris nobilitati testimonio quondam incoluerunt, à Septentrione Brabantiam, Flandriamq; spectat, à Meridie Campaniam, & Picardiam, ab Ortus Namurci Comitatum, et Leodiensem Episcopatum, ab Occasu Schaldim fluium, ac Flandriam Gallicam. Eius verò Comitatus neq; quo anno, neq; quo Imperatore fuerit institutus, mihi vel diutius querenti compertum est. Illud quidem apud quosdam inueni, Montensem Comitatum, (quæ Vrbs totius est Hannoniæ princeps,) iam inde à
Carolo

PHILIPPI REGIS. 67

Carolo Magno originem traxisse, ita ut verisimile videatur, hos deinde Comites succedentibus temporibus, repudiato priore nomine, Comitum Hannoniensis titulum tanquam nobiliorem sibi ascivisse. cum præsertim ex nonnullis alijs auctoribus illud elicere possimus, Comites Montenses uniuersæ Hannoniæ iura dedisse. Vt cumq; tamen res æstimetur, illud profecto nullius ferè negotij est, ostendere, cur Maiestas uestra Hannoniam in potestate habeat, cum eadem de causa hic Comitatus, qua Flandrensis, atq; Atrebatensis, ad ceteras eius ditiones accesserit. Verumtamen, ut rerum omnium vberior habeatur cognitio, percomodum fuerit docere, quo pacto Burgundiæ Duces hanc quoq; regionem ad imperium suum adiunxerint. Albertus Bauariæ Dux, Hannoniæq; Comes, Cæsaris Ludouici Bauari filius duos tulit ex vxore liberos, Margaritam, quæ cum Ioanne Burgundiæ Duce, & Philippi Audacis filio matrimonio copulata fuit, & Gulielmum, qui Iacobam filiam genuit, quæ unica patris heres superfuit. Hæc Iacoba, quanquam matrimonij vinculo quattuor viris fuit coniuncta, nullos tamen unquam filios parere potuit. Post eius itaq; mortem, Philippus Pius Burgundiæ Dux, Ioannis filius rebus Hannonicis præesse cepit anno millesimo quadringentesimo trigesimo quinto, quod ex Margarita Alberti Comitum filia, Guliel-
miq;

1435

DE TITVLIS

miq; sorore natus esset. Ab hoc Philippo, qui deinceps eum consecuti sunt, (de his verò multis in locis superius diximus,) Hannonie quoq; dominatum semper tenuere: ita vt non immeritò Maiestas vestra, PHILIPPE REX, hoc Comitatus titulo vtatur.

DE COMITATV HOLLANDIÆ.

HOLLANDIA clarissima Inferioris Germanie prouincia, à Septentrione, & Occidente mari Oceano cingitur, à Meridie Mosa fluuius, & Brabantie Ducatu, ab Oriente sinum habet Germanici maris vulgò Zuider zee, Geldrieq; Ducatū. Quæ verò à nobis Germanico nomine dicitur Hollandia, quòd terra sit cauernosa, ea fuit priscis temporibus Batania. quam Meroueus Francorum rex, (nè longius exordium ducamus,) dum per Germaniam in Gallias contenderet, fluctuantibus iam Romanorum rebus, magno armorum impetu sub ditionem suam coegit anno qua-

PHILIPPI REGIS. 68

quadringentesimo vndequinquagesimo. Hanc deinde 449 Francie reges ipsius successores, licet per multos annos à Danis, atq; alijs diuersarū gentium populis oppressam, tandiu tenuerunt, quoad demum à Carolo Caluo rege, Ludouici Pij filio ad Comitatus fastigium est elata, Theodoricoq; e regia Francica stirpe oriundo attributa anno Christi octingentesimo sexagesimo tertio. Theodo 863 rico verò e rebus humanis exempto, progenies eius exceptam dominationem per annos amplius quadringentos vsq; ad Ioannem perduxit, qui decimus sextus inter Hollandie Comites numeratur. Qui omnes cum ceteris in rebus insignes fuere, tum eo maxime nomine celebrantur, quòd non solum regionem suam ab hostilibus impressiõibus tutam præstiterint, sed multis etiam accessionibus auxerint. Quin etiam Gulielmus secundus laudes omnium ante se Comitum cumulauit, cum, præterquam quòd à principibus Germanie Cesar est declaratus, multas victorias contra hostes suos fuerit consecutus. Verum Ioanni illi, de quo antea dictum est, & qui Florentij quinti filius, Gulielmiq; secundi Romanorum Regis nepos fuit, cum nulla virilis soboles existeret, successit alter Ioannes, Hannonie Comes, eo quòd ex Adeleide, (Margaritam alij eam nominant,) Gulielmi Regis sorore progenitus esset. Quo postea factum est, vt qui Hollandie, ijdem etiã Hannonie

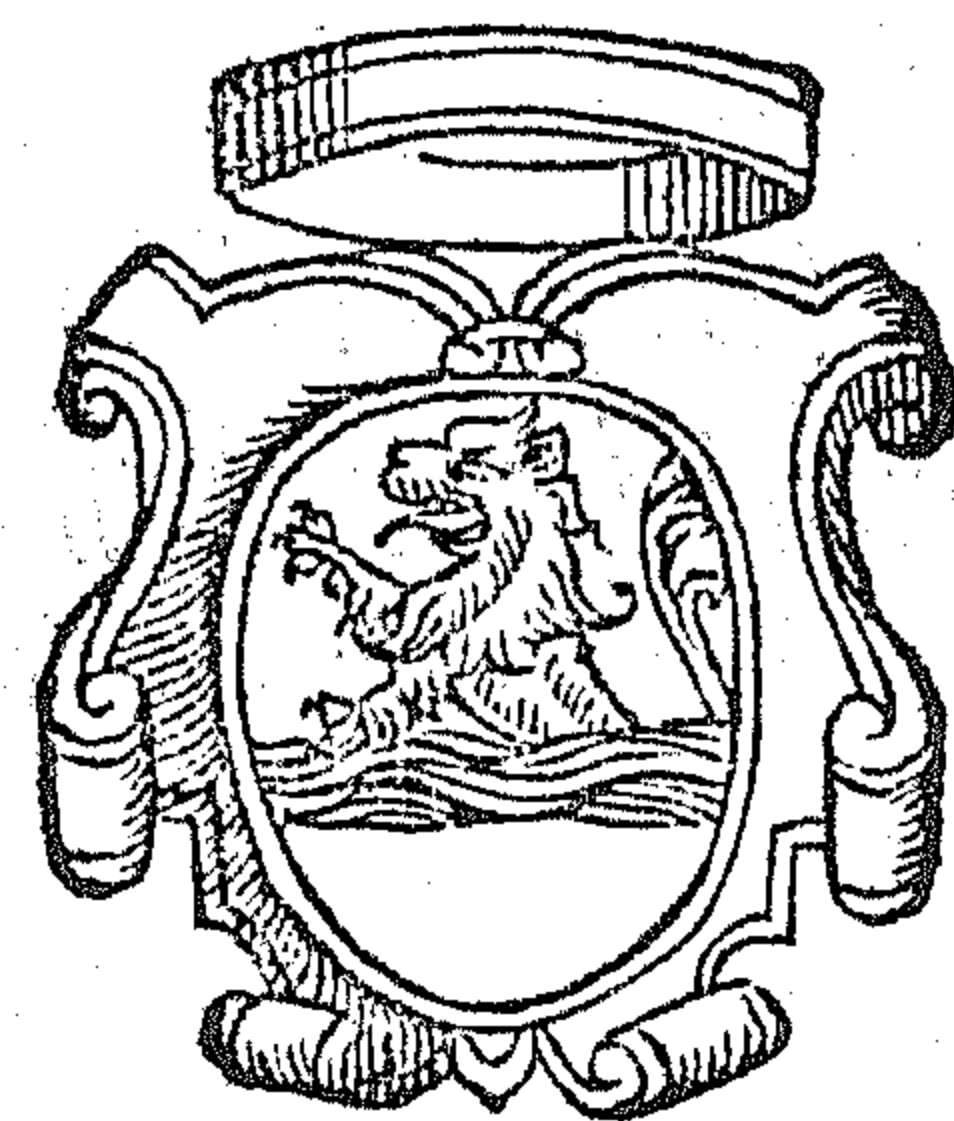
DE TITVLIS

- 1304 Hannoniae Comites fuerint. Ioannis inde in locum subijt Gulielmus tertius, filius anno millesimo trecentesimo quarto, qui Gulielmum quartum post se Comitem reliquit. In quo cum virile genus rursus perierit, Caesar Ludouicus Bauariae Dux, Hollandiae, Hannoniaeq; Comitatum adeptus est anno millesimo trecentesimo quadragesimo sexto, quod Margarita, quae Gulielmi tertij filia, quartiq; soror erat, matrimonio uteretur. Tum vero Caesaris Ludouici locum obtinuit Gulielmus quintus, filius, & eo mortuo, Albertus alter filius, cui duo liberi fuerunt, Margarita, Gulielmusq; sextus. Ex quibus Margarita Ioanni Burgundiae Duci nuptui data est, Gulielmus vero paternas possessiones gubernandas suscepit anno millesimo quadragesimo quarto; Iacobamq; vnicam filiam habuit, quam moriens tantorum bonorum heredem reliquit. Quae Iacoba quattuor quidem maritis praedita fuit, nullos tamen vnquam filios suscepit. Cum igitur vita decessisset, Philippus Pius Burgundiae Dux, Anno Ioannis filius eo nomine Hollandiam imperio suo subiecit, quod Margarita mater sua Gulielmi vltimi Comitis soror esset, sicuti etiam in Hannonia paullo ante demonstratum est. Philippum autem excepit Carolus 1435 filius anno sexagesimo septimo post mille & quadringentos, qui Mariam vnicam filiam omnium suarum regionum

PHILIPPI REGIS. 69

regionum heredem procreauit. Quae postea, cum Maximiliano Archiduci Austriae nuptiarum vinculo fuerit sociata, omnes ditiones paternas in Austriacum genus traduxit. cuius auspicijs hodie quoq; felicissime administrantur.

DE COMITATV SELANDIAE

MVLTAE sunt in Oceano Germanico insulae, quae à Septentrione Hollandiam respiciunt, à Meridie Flandriae Comitatum, ab Oriente Brabantiam, ab Occidente Angliae regnum, exiguae illae quidem, singulaeq; diuersi nominis, sed quae omnes simul iunctae non contemnendum constituunt Comitatum, vnoq; SELANDIAE, siue ZELANDIAE nomine contineantur. Quod nomen veteribus incognitum à terra & mari conflatum est, vt si quis dicat, terram & solum maritimum. nam Selandiae Comitatus mari vndiq; perfusus varijs insulis distinguitur. Ex quibus

S septem

Septem præcipue recensentur, quæ ceteris & incolarum frequentia, & mira soli vbertate longè præstant, tres quidem Orientales, quattuor verò Occidentales satis nota de causa dictæ. Orientales autem sunt, Schaldia, Duuelant, & Tolon. Occidentales, Valacria, Zutebeuera, Noribeuera, & Vuolfersdyck. Has verò insulas iam inde à Caroli Magni posteris, à Ludouico scilicet Germaniæ rege, Ludouici Pij filio, & Caroli Magni nepote, (vt antiquiora omittamus tempora,) Hollandi muneris loco sunt assecuti, qui per multos annos earum potiti sunt. Nam deinde ab Imperatore Henrico, qui Claudus est nominatus, in Balduiniâ Barbatum, qui fuit sextus Flandriæ Comes, fuerunt translatae anno millesimo septimo, propterea quòd Balduinus vir strenuus, & bello, paceq; clarus Imperatori valde esset acceptus. Ex quo diuturnū inter Flandriam, & Hollandiam ortum est dissidium, quod ferè quadringentos duravit annos, cum Hollandi ius suum, quod à principio in his insulis nacti fuerant, acriter defendere non desisterent. Multa quoq; insecuta sunt bella, eaq; nonnunquam adeò seua, vt quodam nauali in prælio, quod anno millesimo ducentesimo quinquagesimo tertio inter Margaritam Flandriæ Comitissam, & Gulielmum Hollandiæ Comitem, qui etiâ Romanorum Rex fuit, commissum est, Flandren-

suum

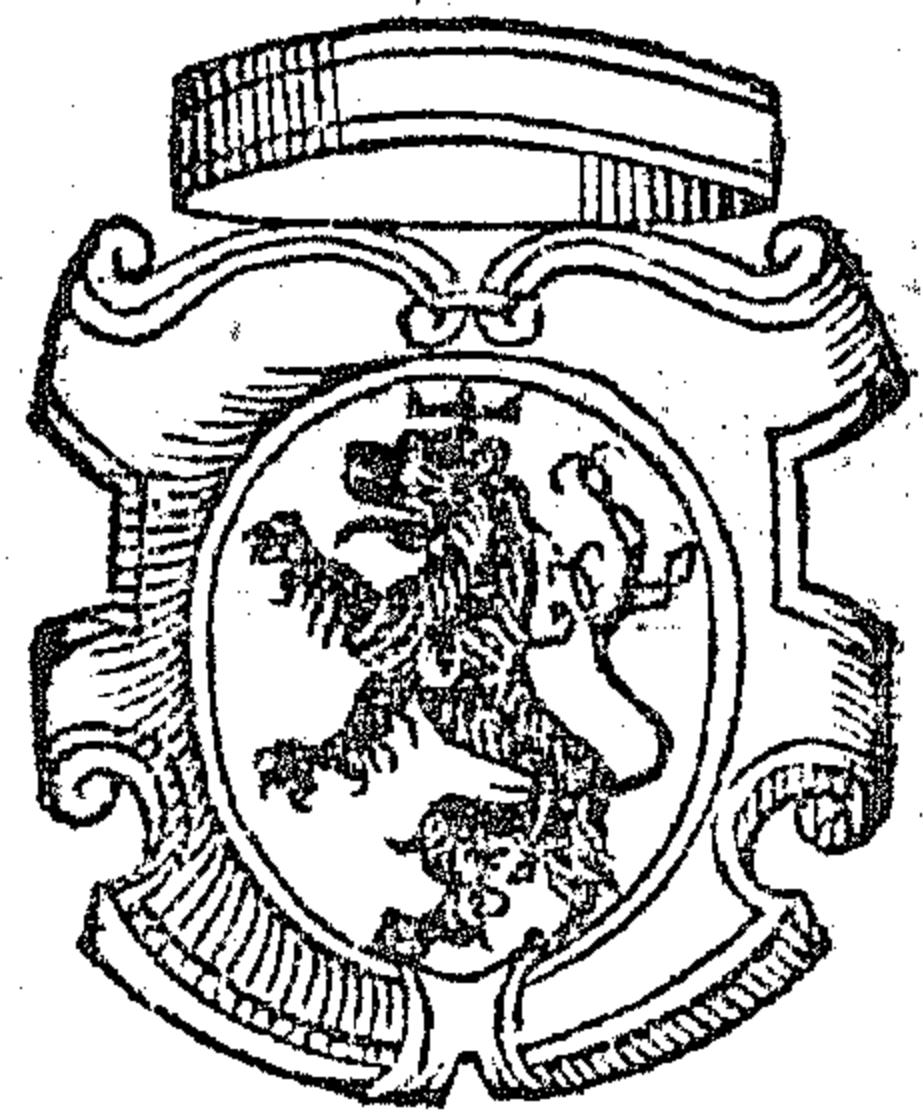
suum quinquaginta millia fuerint interfecta, præter incredibilem eorum numerum, qui vel gurgitibus maris fuerint hausti, vel capti in carceres detrusi, cum idem numerus mari absumptorum, itemq; captiuorum, qui & occisorum à nonnullis scriptoribus prodatur. Quo felici rerum successu elatus Gulielmus nullas pacis conditiones, præterquam ipsi Margaritæ durissimas, accipere volebat. ita vt etiam ingentem pecuniæ summam aspernaretur, quam Margarita vtrò deferebat, vt duo filij Vido, ac Ioannes Dampetræ, qui eodem in prælio capti fuerant, in libertatem restituti domum remitterentur. Verum paullo post in Frisiam profectus, vt eam gentem, quæ imperata sua detrectabat, bello frangeret, sub iugumq; reduceret, ibi à Frisijs occisus, vnâ cum vita omnia quoq; bona sua amisit. Post eius itaq; obitum liberati sunt Vido, ac Ioannes, & pax in hunc modum conciliata: vt Florentius Gulielmi mortui filius Beatricem Vidonis filiam, Margaritaq; neptem in matrimonium duceret, nomineq; dotis omne illud ius obtineret, quod Flandriæ Comites in Selandia vel haberent, vel prætenderent. Atq; ita tunc primum Selandia ad Comitatus gradum est euecta, primusq; Selandiæ Comes appellatus Florentius, qui decimus quintus Hollandiæ Comes fuit. Id quod anno millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto factum est. Huic

S ij autem

DE TITVLIS

autem Florentio successit Ioannes filius, ultimus, qui ex agnatione Theodorici primi Hollandiae Comitatus hos rexerit Comitatus, cum sine ullis filiis extremum diem obierit. Quem inde subsequutus est Ioannes secundus, Hannoniae Comes, quod ex sorore Gulielmi Romanorum regis natus esset. Qua re Hannoniae, Hollandiae, & Selandiae Comitatus inter se fuerunt consociati, ita ut vnus & idem Comes summæ rerum præesset. Quicquid igitur supra in Hollandia post mortem Ioannis primi diximus, (nè eadem repetantur,) huc quoque referendum est. Ut enim Hollandia, sic Selandia eo rerum successu, de quo scripsimus, ad Maiestatem vestram, REX PHILIPPE, deuenit.

DE COMITATV NAMVRCENSI

NAMVRCI Comitatus inter Brabantiam, Hannoniam, & Leodiensem regionem continetur. Ipsa verò vrbs Namurcum ad Mosam fluvium posita,

PHILIPPI REGIS. 71

sita, non mediocrem habet nobilitatem, cum & Comitatus titulo multis iam ante seculis fuerit insignita, et nomen suum toti Comitatus impertiat. De cuius origine quod pro certo asseram, nihil mihi est, cum rerum gestarum auctores eam non prodant. Illud quidem apud Vuolfgangum Lazium in Genealogia Austriaca legi, Carolum Martellum Caroli Magni auum Comitum primum Namurcensem, deinde Brabantiae Ducem fuisse. Ex qua re intelligi potest, hunc Comitatus titulum antiquissimum esse. De subsequentibus deinceps Comitibus nihil comperti habeo. immò potius apud quosdam inuenio, Namurcum Marchionatus titulum gessisse circiter annum millesimum ducentesium quartum, quo tempore Balduinus Flandriae Comes Constantinopolitanum Imperium est adeptus, deinde temporis progressu, repudiato nescio qua de causa priori nomine, Comitatus titulum accepisse. Alij verò contra nominant Henricum quendam Namurci Comitem, ex cuius sorore progenitus fuerit Balduinus Hannoniae Comes, Balduini Imperatoris pater. ita ut facile credam, hos principes pro arbitrato suo vel Marchiones, vel Comites se appellasse: id quod etiam ex Iacobo Meyero in libris de Flandricis rebus colligere possumus. Verum Henricus ille Comes, cum nullis susceptis liberis è vita discessisset, hunc Comitatum magnis bellorum perturbatum

baturum contentionibus reliquit. Si quidem cū due ipsius sorores extarent, Adela, quæ Comiti Hannonie, & Isabella, quæ Lucemburgensi nuptijs locata fuerat, non modica excitata est dissensio. Adela enim natu maior omnia ad se iure trahebat. Isabella verò, accedente Henrici fratris voluntate, Comitatum sibi vindicabat. Quamobrem inter Balduinum Adela, Valeramumq; Isabella filium acriter prælio decertatum est: in quo ipso Valeramo Lucemburgensi capto, fugatisq; eius militibus, Balduinus nobilem tulit victoriam, & Namurci Comitatum sub imperium suum subiunxit. Eo mortuo Balduinus filius, qui sibi Græcum Imperium egregia virtute sua comparauit, Hannoniam, & Flandriam, quam Balduinus pater ob Margaritam uxorem fuerat consecutus, obtinuit. Philippus verò alter filius Namurcum administravit. Quo sine vlla sobole extincto, credo Henricum eius fratrem, qui Imperator quoq; Constantinopolitanus post Balduinum alium fratrem constitutus est, illud hereditario iure tenuisse, cum Iolem filiam, (quam tamen alij sororem eius faciunt,) Petro Comiti Altisiodorensi, & post Imperatori Græcorum matrimonio iunxerit, & inde natus fuerit Robertus Imperator Constantinopolitanus, & Philippus Comes Namurcensis. Ex quo etiam conijcere possumus, aut Græcorum Imperatorum propin-

quos,

quos, aut ipsos Imperatores Namurcum deinde eousq; possedisse, quousq; tandem ab Henrico Lucemburgensi Comite, qui Henrici septimi Imperatoris auus fuit, ob antiqua Lucemburgensium in hoc Comitatu iura fuerunt possessione deiecti. Atq; ita hic Comitatus ad principes Lucemburgenses deuenit, quorum tamen in familia diutius non mansit. Siquidem Henricus ille, cum Isabellam filiam Vidoni Dampetræ Flandriæ Comiti matrimonio copulasset, Namurcum filie loco dotis assignauit. Ex qua inde multi procreati sunt liberi, præcipue verò Ioannes, qui Namurcensis Comes fuit. Cuius inde progenies huic semper Comitatu præfuit vsq; ad annum millesimum quadringentesimum vigesimū octa-
uum. Quo anno, Ioanne ultimo Comite nullis relictis liberis morte sublato, Philippus Pius Burgundie Dux, Flandriæq; Comes Namurci possessionem adiit, cum paullo ante à Ioanne Comite hunc Comitatum non exigua numerata pecunia comparasset. Post Philippi deinceps virilem stirpem extinctam, Namurcum eadem de causa, de qua sæpe iam diximus, ad Maiestatem vestram deductum est. sub cuius tutela hodierno etiã die prospere degit.

DE COMITATV ZVTPHENI

ZVTPHENVM oppidum, quod in Geldria ad Isalam amnem situm est, quo tempore fuerit Comitatus honore decoratum, scriptores, qui ad nostras peruenerint manus, non aperiunt. Illud verò dubium non est, hunc Comitatum iure posse cum reliquis vetustate contendere, cum suprâ quingentos iam annos eius memoria extet. ita vt etiam nobilitatem eius immensam propè esse iudicare liceat. Quo iure autem Maiestas vestra eum teneat, facile est ad indicandum. cum enim Geldria Ducatum possideat, meritò quoq; hunc titulum sibi asciscit, cum Zutpheni Comitatus circa

1082 annum millesimum octuagesimum secundum cum Geldria ditone fuerit hoc pacto coniunctus. Otho Comes à Nassau, qui propter Adeleidem vxorem Geldriae dominatum obtinuit, & qui primus Geldriae Comes factus est anno millesimo septuagesimo nono, mortua

tua Adeleide aliam vxorem duxit. Ea fuit Gerlarci Zutpheni Comitatis filia, quae omnes possessiones paternas ad maritum iure vxorio transportauit. Ex quo deinde tempore Zutphenum semper fuit cum Geldria copulatum. ita vt quae suprâ copiosè de Geldria diximus, hîc quoq; repetita esse existimari debeant, nè tempus in re iam patefacta teratur.

DE COMITATV BVRGVNDIAE.

DE BVRGVNDIAE regno, quod priscis floruit temporibus, quomodo, & quo tempore fuerit in Ducatum, & Comitatum diuisum, itemq; quae de causa Ducatus ad Maiestatem vestrâ pertineat, superius breuiter narrauimus. Nunc res postulat, vt eodem ordine differamus, quemadmodum hic Comitatus ad eandem fuerit deuolutus. Cuius rei aperiendae gratia, principium paulò altius ducamus, necesse est. Cum Philippus Longus post mortem Ludouici Hutini

T
fratris

1316 fratris Francorum rex constitutus esset anno millesimo trecentesimo decimo sexto, initio regni sui Ioannam trium filiarū maximam Odoni Duci Burgundiae uxorem dedit, ascripto loco dotis Burgundiae Comitatu, in quem defuncto Othone auo materno, Rubertoq, auunculo, ea virgo successerat. Margaritam vero secundam filiam Ludouico Ruberti Flandriae Comitis ex Ludouico filio nepoti, eidemq, materno iure Comiti Niuernensi, & Mariam tertio loco genitam Delphino Viennensi collocavit. Ex Odone, & Ioanna editus est Philippus Burgundiarum dominus: ex illo alter Philippus, quo ineunte adolescentia mortuo, Margarita secunda Longi regis filia, quae Flandro iuncta fuit, in Comitatum Burgundiae successit, cum Ioannes Franciae rex ob Ioannam matrem, Philippi Ducis consanguineam Ducatum excepisset. Atq, hoc modo hic Comitatus ad Flandriae Comites delapsus est, in quorum deinde progenie semper mansit. Etenim ex Margarita, & Ludouico Niuernensi, qui vigesimus tertius Flandriae Comes fuit, susceptus est Ludouicus Maleanus, qui & Flandriae, & Burgundiae dominationem ad posteros suos in hunc vsq, diem transmisit. Qui vero Comites mortuo Maleano locum eius tenuerint, superius in Flandria pluribus expositum est.

DE

DE COMITATIBVS
Habsburgi, & Tyrolis.

HABSPURGI, & TYROLIS Comitatus quo tempore fuerint instituti, & à quibus subinde Comitibus possessi, peropportune in libro de Titulis Maximiliani Caesaris ostendam. Nunc vero causam tantum afferam, cur vestra quoq, Maiestas eorum Comitatum titulos gerat, cum ab eius patruelibus Ferdinandi Caesaris filijs nunc teneantur. Atq, Habsburgi quidem Comitatum, qui ab Habsburgo celebri oppido, quod in Heluetia in finibus Iurae, ac Vogesi montium situm est, nomen accepit, antiquissimū fuisse gentis Austriae patrimonium nemini dubium est. Nam quae nunc AVSTRIACA est familia, quondam HABSPURGICA fuit, cum Austria nobilissima regione parta, titulus Habsburgensis Comitatus paulatim obsoleuerit, Austriae vero Archiducatus nomen ad tantam per-

T ij uenerit

DE TITVLIS

1360 uenerit amplitudinem, ut nihil hodie illustrius, nihil augustius dici posse constet. Tyrolis autem Comitatus, qui & argenti fodinis admodum est insignis, & annuis prouentibus reliquos ferè omnes Comitatus superat, circiter annum millesimum trecentessimum sexagesimū vnā cum Austria, & Habspurgo fuisse coniunctum ex historiarum monumentis apparet. Eo enim tempore Rodolphus cognomento Ingeniosus, Alberti Sapientis Austriae Ducis filius, Caesaris Alberti nepos, Caesarisq; Rodulphi pronepos Margaritam filiam Henrici Ducis Carinthiae, & Comitatus Tyrolis, qui etiam per aliquod tempus Bohemiae rex fuit, uxorem duxit, ac nomine dotis genus suum Comitatus Tyrolensi auxit. Nam Carinthia mortuo Henrico Duce ad Imperium deuoluta, ipsis quoq; Austriae Ducibus à Cesare Ludouico Bauariae Duce iam in feudum attributa fuerat. Hec autem Margarita, quae ob turpem, & deformem faciem uulgò à Germanis per risum Multaschyn nominata est, duos antea viros habuit, Ioannem Henricum Moraviae Marchionem, Ioannis Bohemiae regis filium, ex quo nullam suscepit prolem, & Ludouicum Marchionem Brandeburgensem, Caesaris Ludouici Bauari filium, ex quo Meinhardum Comitem Tyrolis peperit. Quo sine stirpe vlla defuncto, ipsa Margarita mater loco dotis, ut dixi, Comitatum Tyrolensem

PHILIPPI REGIS. 75

Tyrolensem ad Principes Austrios transtulit. In quorum deinde imperio, ac ditione semper fuit. Cognosci igitur ex his omnibus potest, Maiestatem vestram iure sanguinis, & gentilitatis hos Comitatum titulos sibi ascribere. De quibus quia vberius alibi dicetur, haec nunc sufficiat in medium breuiter attulisse.

DE DOMINATV CANTABRIÆ

CANTABRIA, quam hodie Biscayam appellamus, in eo littore Hispaniae, quod respicit Septentrionem, suprâ Asturiam Orientem versus posita est. Hanc olim populi efferi, & nullam esse vitam sine armis existimantes incoluerunt, qui hac de caussa, cum etiam locorum accederet asperitas, à Romanis uigente Rep.

DE TITVLIS

Rep. nullo modo subigi potuerunt. Eos inde Caesar Augustus acri bello fatigatos Romano demum imperio adiecit. Vnde cecinit Horatius Poeta,

Cantaber fera domitus cathena.

Et alio loco,

Cantabrum indoctum iuga ferre nostra.

Post Augustum hæc regio Romanis Imperatoribus per multos annos fuit subiecta. Inde sensim deficiente

Anno Imperio à Gotthis vnà cum reliqua omni prouincia est
411 occupata, qui eam per Ducem videntur administrasse.

Pelagius enim, qui primus Asturum, & Legionis Rex fuit, Fauilla Ducis Cantabrie uiri inter Gotthos illustris, quem Vitiza rex occiderat, filius fuisse per-

Anno hibetur. Gotthos postea exceperunt Sarraceni, qui ex-
717 pulsis Gotthis quicquid terrarum à mari vsq; ad Pyre-

neos longè lateq; patet, Cantabris solum, & Asturi-

bis exceptis breui temporis spatio sue ditionis fecerunt. Hoc modo occupata à Sarracenis Hispania, Pelagius,

de quo dixi, in Asturiam se contulit, & quorundam Gotthorum, qui è manibus Sarracenorum effugerant,

auxilio fultus, oppidum Legionis recepit, & Astu-

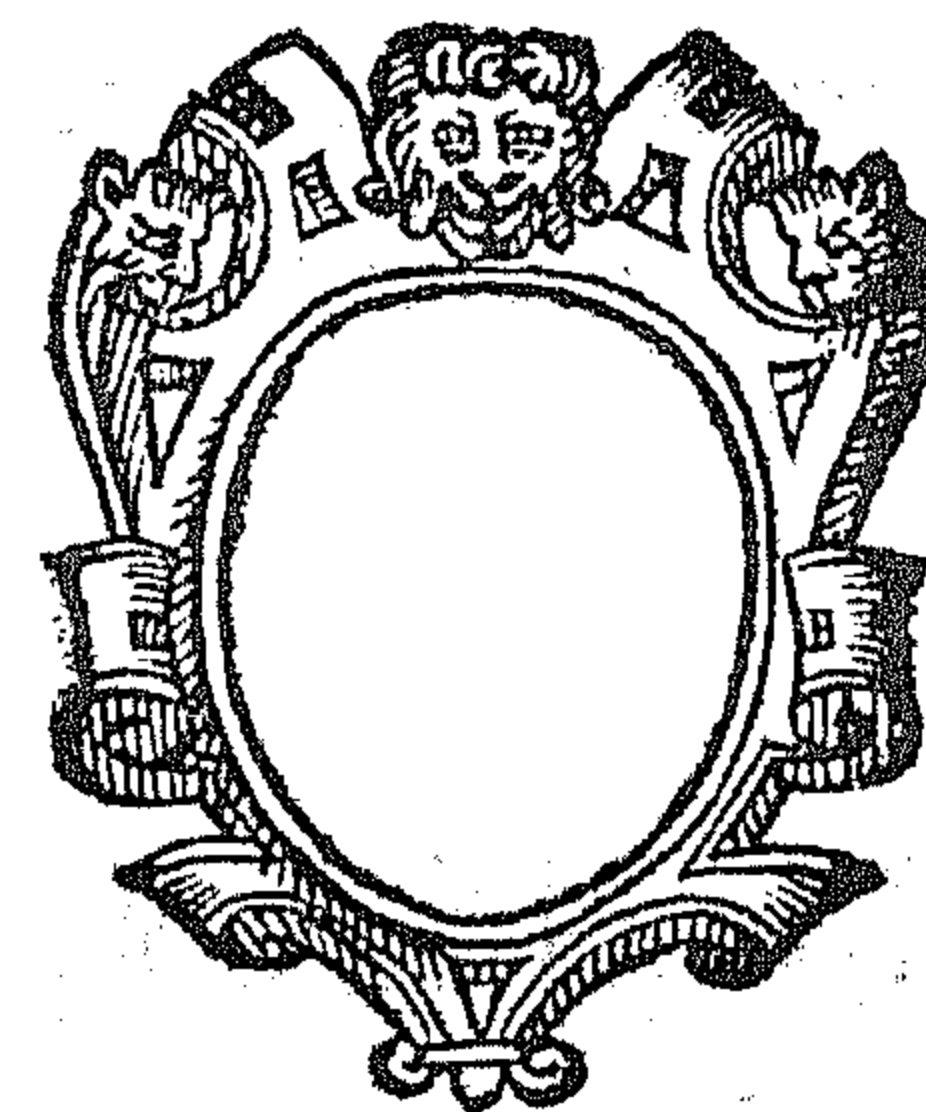
rum, Legionisq; Regem se nominauit: atq; assidue cum Sarracenis bella gerendo, paullatim effecit, vt afflicta

gens reuiuiscere aliquantulum uideretur. Eo morte sublato successit filius Fauilla, & post eum Alphonsus
Petri

PHILIPPI REGIS. 76

Petri Cantabrie Ducis filius, & Pelagij regis ex filia Ermisenda gener. Atq; ita Cantabria sub potestate regum Asturie, qui postea Castella dicti sunt, semper fuit. Ex qua re satis liquet, nullam aliam regionem in Hispania esse, quæ non longo tempore post eam sub Castellæ regum ditionem venerit, cum Gotthi post primam in Hispaniam irruptionem illam semper obtinuerint.

DE DOMINATV MOLINÆ.

MOLINA oppidum est in Castella nobilissimum non longè à finibus Arragonie, quod ferè septem leucarum interuallo à Segontia Vrbe celeberrima distat. Illud porrò qua etate concesserit in Castella regum potestatem, certis rerum monumentis traditum non reperi. Si tamen suspicari licet, coniecturamq; aliquam adhibere, ego puto Molinam iam antea à Sarracenis recuperatam, Castella regno fuisse additam circiter annum millesimum ducentesimum no-
nageimum

1290

DE TITVLIS

agesimum. Cur autem ita credam, afferre possum. Etenim legi Sanctium quartum, Regem, qui per ea tempora vixit, Mariam filiam Alphonsi Infantis de Molina uxorem accepisse. Alphonsus vero ea fortasse de causa Infans de Molina appellabatur, quod ei oppido imperaret. De cuius filijs cum nullam aliam mentionem inuenerim, coniectura ducor, ut existimem, Sanctium Regem iure uxorio Molinam consecutum esse. Hæc tamen res, cum mihi non constet, pro certa non videtur esse ponenda. Ea igitur in medio relicta, illud saltem proficiemus, ut alij studio nostro accensi veritatem diligentius inquirent, & tandem cognitam litteris, ac posteritati prodant.

DE DOMINATV FRISIÆ.

FRISIA, cuius nomen antiquissimum est, longè latèq; olim patuit. Hodie verò in Occidentalem, & Orientalem diuiditur. Occidentalis, quæ à finibus Transisalanæ

PHILIPPI REGIS. 77

Transisalanæ ad Amasium vsq; fluium protenditur, habetq; sub se Ostergoiam, Vuestergoiam, Septem syluis, & Gruningam inclytam urbem, (quæ tamen proprio titulo principem afficit,) ad Maiestatem Vestram pertinet. Orientalis autem, quæ Ultra Amasium posita est, quamuis ei subiecta non sit, multa tamen complectitur oppida, quæ vel illi parent, vel quæ ad eam, ut ad præcipuum dominum spectant. Præterea verò Maiestas quoq; vestra, PHILIPPE REX, ut quæ Inferiorem Germaniam imperio teneat, in vniuersa Frisia pro perpetuo Imperatoris vicario habetur, quia dignitatem hanc Cæsar Maximilianus à Friderico Imperatore patre delatam nõ sibi tantum, sed & posteris suis quæsiuit. Verum Occidentalem Frisiam, de qua solum locuturi sumus, Carolus Magnus, (ut vetustiora prætereamus tempora,) multis atritam bellorum calamitatibus non modo imperij sui iugum, sed Christianam etiam religionem, quam sæpe antea respuerat, suscipere coegit. Sed inde, cum à Frisijs summa cum fide multis in bellis esset adiutus, ut egregiam ipsorum virtutem munere aliquo compensaret, eos suis vti legibus, nulliq; parere voluit. Temporis tamen processu, Carolus Caluus Franciæ rex, qui & Imperator fuit, cum Theodoricum regij sanguinis virum Hollandiæ Comitem * fecisset, eundem 863
V quoq;

* An.

863

DE TITVLIS

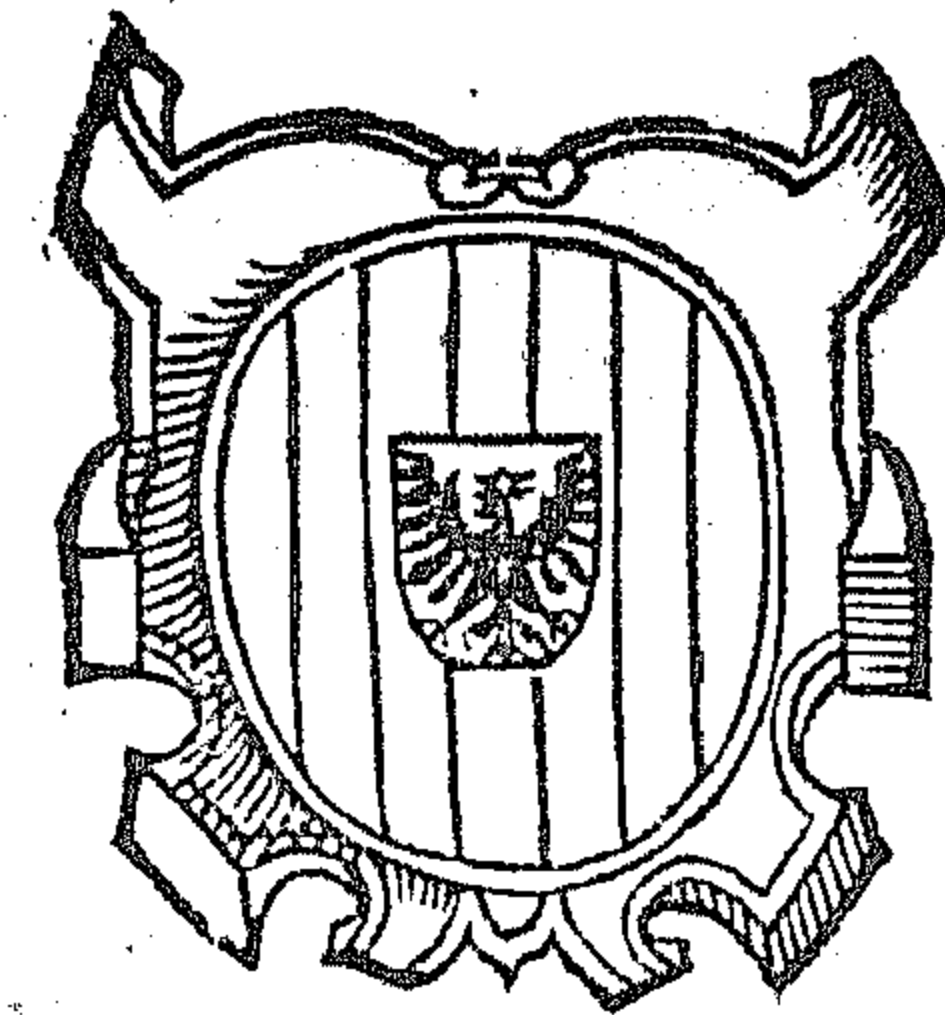
quoq; Frisia donauit. At Frisij post memoriam Caroli Magni se se liberos esse affirmantes, ægre seruitutis onus subierunt. ita vt sepe Hollandiæ Comitum imperium detrectarint, ab eorumq; fide defecerint. Nam & sub Theodorico secundo, qui Theodoricum primum Comitem patrem habuit, & sub Theodorico quinto, qui Florentij primi filius fuit, & Hollandiæ Comitatum suscepit gubernandū anno millesimo septuagesimo sexto, arma sumpserunt, vt se se in libertatem vindicarent. Quin etiam Gulielmum Regem Romanorum, Hollandiæ Comitem, Dominumq; suum anno millesimo ducentesimo quinquagesimo quinto quodam in prælio interemerunt. Quibus tamen rebus omnibus nihil vnquā profecere, cum Hollandiæ Comitū imperiū deicere nullo modo potuerint, inuictisq; eorum armis cedere semper fuerint coacti. Extincta igitur progredientibus temporibus vltima Comitum Hollandiæ familia, Frisia vnā cum ipsa Hollandia ad Philippum Pium, Burgundiæ Ducem, & Flandriæ Comitem, Caroliq; potentissimi Ducis patrem deuenit, vt in Hollādia quoq; supra docuimus. Carolo deinde mortuo, Cesar Maximilianus Austriacus successit, qui Philippum regem Hispaniarum, & harum omnium regionum heredem progeniuit. Philippus inde feudi nomine in Albertum, & Georgium Saxonie Duces Frisiam contulit, qui ta-

men

PHILIPPI REGIS. 78

men per magnum temporis spatium eam nō tenuerunt. Etenim Georgius ob crebras Frisiorum defectiones sollicitus prouinciam hanc Carolo Philippi filio, quem postea summum Imperatorem vidimus, vt legitimo domino cessit anno quingentesimo decimo quinto post millesimum. Frisij tamen ob hoc in fide nō perstiterunt. quin potius armis captis sepe tentarunt, quo modo se se ab imperio Caroli subtraherent. Sed res commode non cecidit, cum vi armorum in officio semper fuerint retenti. ita vt nunc quoq; Maiestati vestre, PHILIPPE REX, obnoxij vitam traducant.

DE DOMINATV MECHLINIÆ

MECHLINIA Vrbs, quamuis in Brabantia inter Louanium, Bruxellas, Antuerpiamq; posita sit, & à singulis earum ciuitatum per idem ferè quattuor leucarum spatium absit, cum Brabantia tamen Ducatu non est coniuncta, sed propriam, & ma-

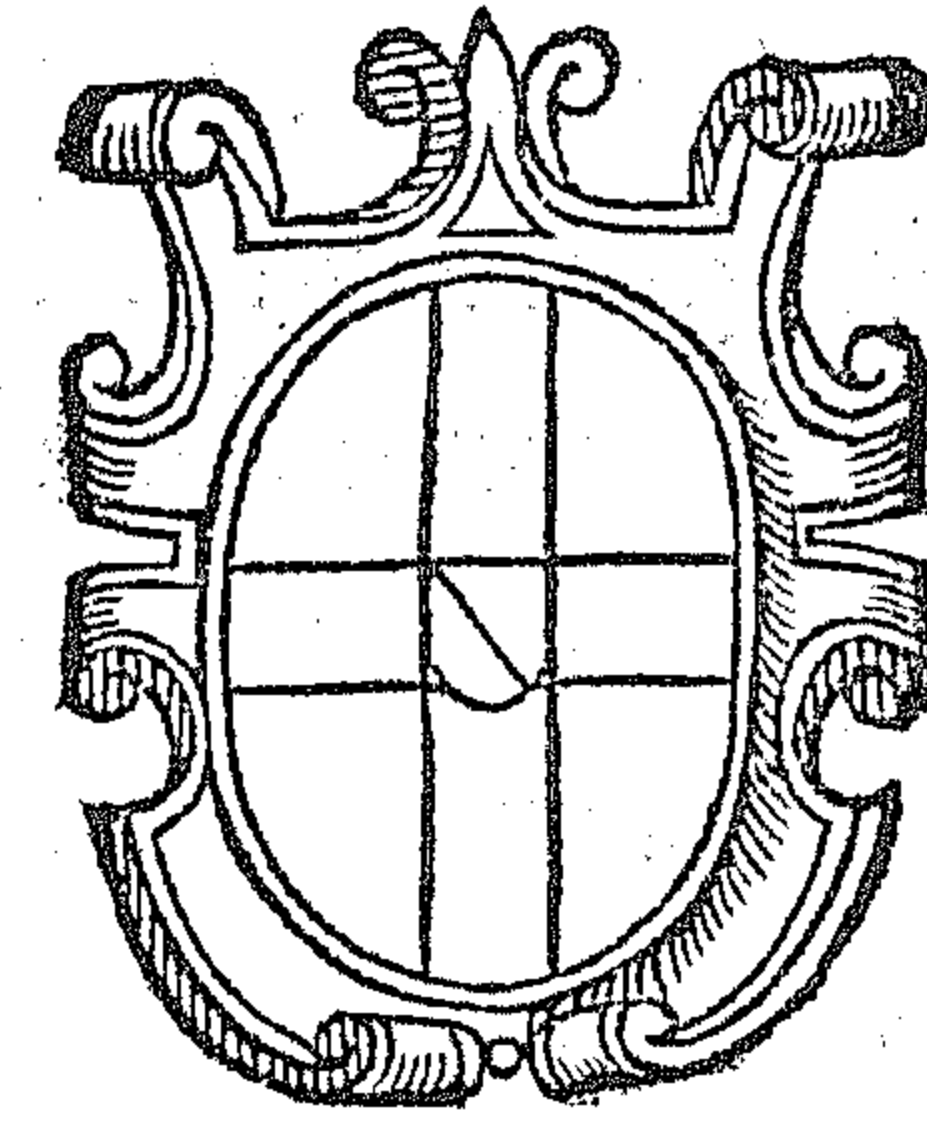
V ij gnam

DE TITVLIS

gnam habet iurisdictionem, ita vt titulum Domini pariat. Nobilis est autem vrbs, cum & antiquitatis nomine, & descriptione edificiorum, pulchritudineq;, & populi frequentia cum singulis Germaniæ Inferioris Urbibus sine dubio possit comparari: & cum amplissimus Senatus Regius in ea resideat, cui tota ferè Germania Inferior pareat, cum ad eum omnes prouocationes deferantur. Ceterùm Mechlinia multis iam retrò annis illustrissimæ Bertholdorum familiæ obtemperabat. Quæ demùm cum legitima sobole fuisset destituta, non defuerunt, qui varios iuris titulos præferrent, vt eius Urbis dominatum occuparent. sed post multas contentiones vna pars Urbis ad episcopum Leodiensem, altera ad Comitem Geldrensem peruenit. Qui cum per aliquot annos eam tenuissent, tandem anno millesimo trecentesimo trigesimo tertio omne ius, quod in ea habebat, Ludouico Niuernensi, qui & Cressiacus, vt diximus, ab alijs vocatur, Flandriæ Comiti vendiderunt. Ex eo tempore Flandriæ Comites Mechlinia potiti, eius se Dominos appellarunt. Qui verò Comites Ludouicum Niuernensem fuerint consecuti, superius varijs in locis patefecimus.

DE

DE DOMINATV VLTRAIECTI

VLTRAIECTVM illustrima est in Hollandia Vrbs, fuitq; antiquis temporibus ita cum ea coniuncta, vt quicquid ferè Hollandiæ Comites nunc tenent, ipsa tunc temporis sub imperio suo cõplecteretur. Etenim Carolus Magnus, (nè rem altius auspiciemur,) cum hanc Urbem, quæ à Normanis penitus vastata fuerat, episcopaliq; dignitate exuta, instaurasset, & in ea rursus episcopatum excitasset, episcopum omni Hollandia, vt se se ab ingruentium hostium impetu tueri posset, cum omnibus eius prouentibus donauit. Ex quo ita creuit Urbis potentia, vt quadraginta militum millia, si quando necessitas postularet, ad bellum mitteret, & contra omnem barbarorum vim ditionem suam strenuè defenderet. At Carolus Caluus Franciæ rex, qui Imperator etiam anno octingentesimo septuagesimo quinto factus est, cum Hollandiæ

Comitatum

1333

875

863 Comitatum erexisset anno octingentesimo sexagesimo tertio, atq; eum Comitatum à principatu Ultraiecti se-
 creuisset, multis urbibus, & castris episcopatum Ul-
 traiectinum spoliauit. Qua re inter Hollandiæ Comites,
 & episcopos maxima sunt orta dissidia, diuturnaq; bel-
 la, cum episcopi Imperatorum auxilio pristinas opes
 suas recuperare conarentur, Comites verò imperium
 nuper partum Francorum regum auspicijs adaugere
 contenderent. Non solum autem cum Hollandis bello
 decertatum est, sed etiam cum Frisijs & Geldrensi-
 bus, cum omnes illud vnum spectarent, quemadmo-
 dum episcopum sua ipsius ditione depellerent. Quorum
 tamen omnium conatus ita sunt cohibiti, & fracti, vt
 pauca quidem ad se trahere potuerint, cum ipsi quoq;
 multis detrimentis quotidie afficerentur. Permanserunt
 autem hæ discordiæ vsq; ad patrum nostrorum
 memoriam, quando hic principatus fuit cum Hollan-
 diæ Comitatu sociatus, sublaturq; omnis dissensionis
 semen. Id quod in hunc modum euenisse scriptum inue-
 nimus. Cum Henricus Bauarus episcopus Ultraiecti-
 nus à Carolo Duce Geldriæ grauissimè affligeretur, ita
 vt etiam à ciuibus, quorum maior pars Geldrensi fa-
 uebat, vrbe expelleretur, et se vndiq; ab hostibus cir-
 cumuentum videret, auxilium à Carolo quinto Impe-
 ratore, Duce Brabantiae, Comiteq; Hollandiæ petere
 statuit,

statuit, vt eius opibus sacri sui imperij sedem repeteret.
 Sed quò magis ipse Caesar ad praesidia subministranda
 accenderetur, inuito consilio optimum esse duxit, ditia-
 nem suam in eum, quippe qui esset Hollandiæ Comes,
 transferre, cuius viribus à quibuscunq; hostium incur-
 sionibus defendi posset. Existimabat enim & sibi, &
 subsequentibus episcopis, & subiectis populis id vtilissi-
 mum fore, cum non deceret sacros viros huiusmodi
 semper bellorum tumultibus implicari, & cum populi
 hoc modo optatae pacis, quietisq; fructum singularem
 percepturi essent. Anno igitur millesimo quingentesimo
 vigesimo septimo ita inter Imperatorem Carolum, &
 Henricum episcopum conuenit; vt Henricus, quicquid
 iuris haberet in principatu Ultraiectino, & in regione,
 quæ est trans Isalam flumen, Carolo Imperatori tan-
 quàm Brabantiae Duci, & Hollandiæ Comiti conce-
 deret, ita vt Imperator pro se, suisq; legitimis heredi-
 bus, quibus post eum cessura erant Brabantia, et Hol-
 landia, possessionem iniret: Contra verò Carolus iure-
 iurando se astringeret, fore, vt contra hostes episcopi
 arma caperet, auxiliaq; non mediocria ad episcopatum
 recuperandum suppeditaret. Principio ergo sequentis
 anni bellum ingens coortum est, cum omnia ea, quæ ad
 exercitum, atq; ad rem militarem pertinent, summo
 cum studio fuissent conquisita. Quo maximo belli appa-
 ratus

1527

Anno
1528

DE TITVLIS

ratus optimè res sunt administratæ. Nam non solum ciuitas Ultraiectina è manibus Ducis Geldrensis erepta est, sed omnia etiam alia oppida, quæ ipse Dux occuparat, præsentis metu victa in deditiõnem concesserunt. Postquam autem Henricus episcopus in antiquum dignitatis episcopalis locum fuit restitutus, ut Carolo Imperatori, quod promiserat, plenè præstaret, totius ditionis suæ proceres conuocauit, illisq; quid sibi cum Imperatore conuenisset, aperuit, atq; insuper eos adhortatus est, ut libenti animo Caroli imperium subirent, cum eius auspicijs vitam semper summa cum pace traducturi essent. Quæ oratione episcopi post multas sententias tandem approbata, communi consilio constitutum est; ut Ultraiectinæ cum omnibus eius oppidis, iurisdictione, prouentibus, agris, montibus, syluis, fluminibus, & quicquid ad profanum attineret dominium, cederet deinceps in proprietatem Carolo Cæsari, & omnibus eius legitimis heredibus utriusq; sexus Ducibus Brabantia, atq; Hollandia Comitibus: Episcopus verò posthac nihil præter iurisdictionem ecclesiasticam haberet. Ut autem hæc ditionis translatio magis rata, firmaq; esset, illicò missa est legatio Romam ad Clementem septimum, Pontificem Maximum, ut ille quoq; sua auctoritate eam confirmaret. Atq; in hunc quidem modum principatus Ultraiectinus, quem episcopi
illius

PHILIPPI REGIS. 81

illius Urbis per multos annos tenuerant, ad Duces Brabantinos, & Comites Hollandia translatus est. Vnde fit, ut Maiestas vestra, PHILIPPE REX, cum & Brabantia Ducatum, & Hollandia Comitatum possideat, non iniuria titulum huius Dominatus ferat.

DE DOMINATV TRANSISALANÆ.

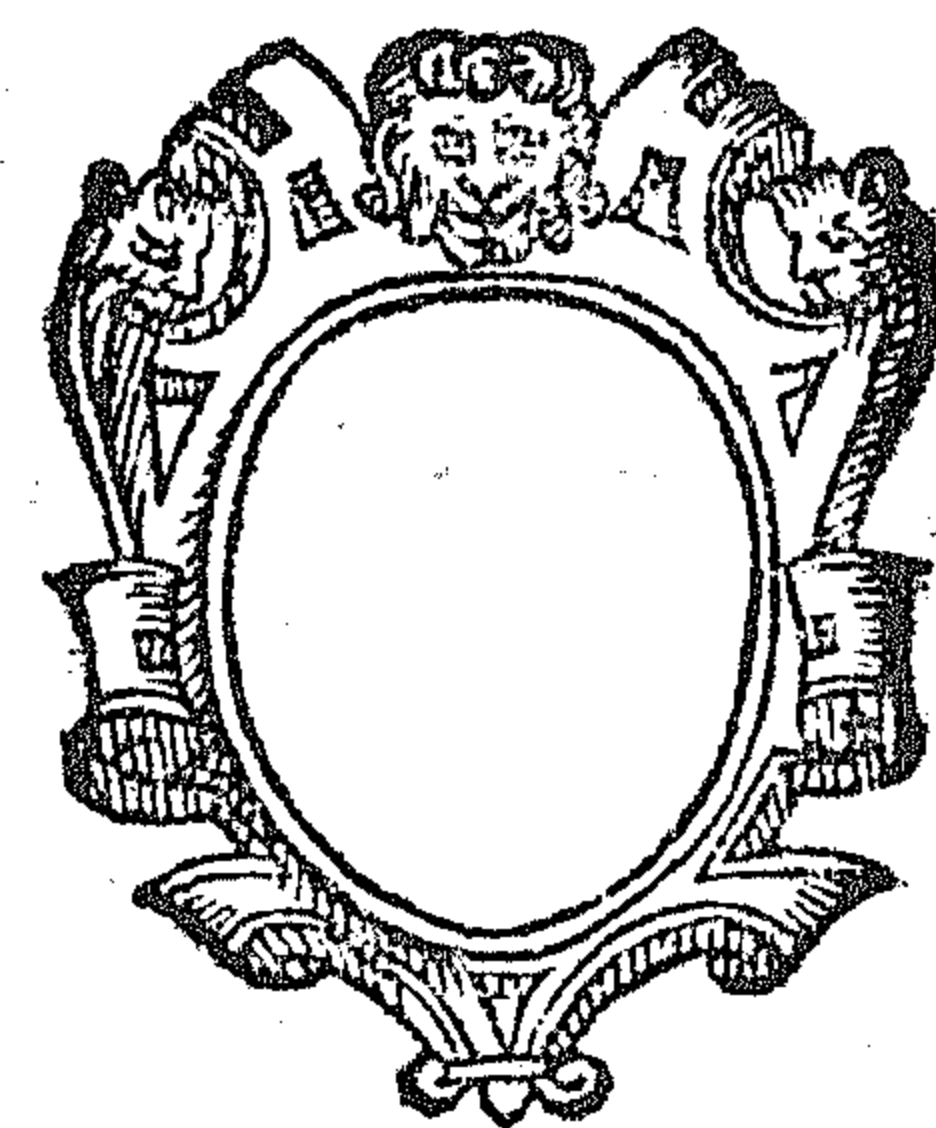

ANTEQVAM narremus, quemadmodum TRANSISALANA ad vestram Maiestatem transierit, ut omnia sint illustriora, explicandum est, qua in parte Germaniæ Inferioris constituta sit. In quo de Rheni fluminis ostijs disputatio mihi pernecessaria videtur. Intelligendum est igitur, Rhenum, qui post Danubium maximus totius Germaniæ fluminis iudicatur, non procul à Curia Rhetorum Vrbe in alpibus, quæ olim Summæ appellabantur, hodie mons sancti Gotthardi dicitur, initium sumere, & inde post immensa terrarum peragrata spatia circa Batavorum
X fines

fines in tria cornua diuidi, totidemq; ostijs in Oceanum Septentrionalem effundi. Illa autem tria cornua à Germanis hodie nominantur, *Valis, Lecca, & Isala*, quorum postremum antiquitus non erat, sed *Drusi* aduersus Germanos bellantis iussu, ducta fossa à Rheno ad mare, factum est, ut munimentum contra barbarorum irruptiones esset. Atq; ideo tria sunt nobis *Rheni ostia*, quæ veteribus duo tantum, ita ut mirum non sit, tertium hoc ostium *Virgilio* fuisse incognitum, qui *Rhenum* vocauit *bicornem*, quasi duo ostia habentem. Quicquid igitur ultra *Isalam* fluiuium, siue extremum *Rheni ostium* inter *Frisiæ Occidentalis, & Geldriæ, Vuestfaliæq;* fines continetur, id totum *Transisalana* dicitur, quod trans *Isalam* collocata sit. Complectitur verò tres paruas ditiones, quæ appellantur *Iselant, Drent, & Tuent*, quæ simul iunctæ sub vestro, **PHILIPPE REX**, imperio florent. Ad Maiestatem vestram autem eodem modo peruenerunt, quo *Ultraiecti principatus*. Nam cum *Episcopis Ultraiectinis* olim paruissent, tandem anno millesimo quingentesimo vigesimo septimo ab *Henrico Bauaro* episcopo eadem de causa, qua ditio *Ultraiectina*, in *Carolum quintum Imperatorem patrem vestrum* fuerunt traductæ.

1527

DE DOMINATV GRVNINGÆ.

GRUNINGÆ Urbis, quæ *Frisiæ Occidentalis* caput est, dignitas, & splendor ex eo præclare cognosci potest, quod propriam, & à *Frisiâ* seiunctam habeat ditionem. Cui verò nobili familiæ hic principatus iam antea paruerit, mihi incertum est, cum nullam ferè principum horum mentionem apud scriptores inuenirim. Solum enim *Ioannem* quendam *Gruningæ Dominum* reperi, qui anno millesimo quadringentesimo nonagesimo primo à *Philippo Burgundiæ Duce, Caesaris Maximiliani filio* inter equites aurei *Velleris* ascitus fuit. Quo deinde vita sublato, hanc urbem ad ipsum *Philippum*, ut ad præcipuum dominum peruenisse credo. Etenim cum *Saxoniæ Ducibus* *Frisiam* feudi nomine attribuisset, in eosdem quoq; *Gruningam* transtulit. qui tamen diu eam tenere non potuerunt, cum à *Comite Emdensi* (qui *Comitatus* in *Orientali*

1491

X ij est

est Frisia,) eius possessione fuerint depulsi. Ceterum hic Comes, cum pacatè Gruninga frui non posset, ut qui à Georgio Saxonie Duce, Frisiaeq; Domino armis quotidie peteretur, vtilius sibi fore existimauit, si urbem Carolo Geldriae Duci concessisset, cum maximi animi vir nihil ab hoste vel potentissimo timeret. Atq;

1514 hæc quidem translatio anno millesimo quingentesimo decimo quarto facta est. Quo etiam ferè tempore, (id

Anno enim anno insequenti actum est,) Georgius Saxonie

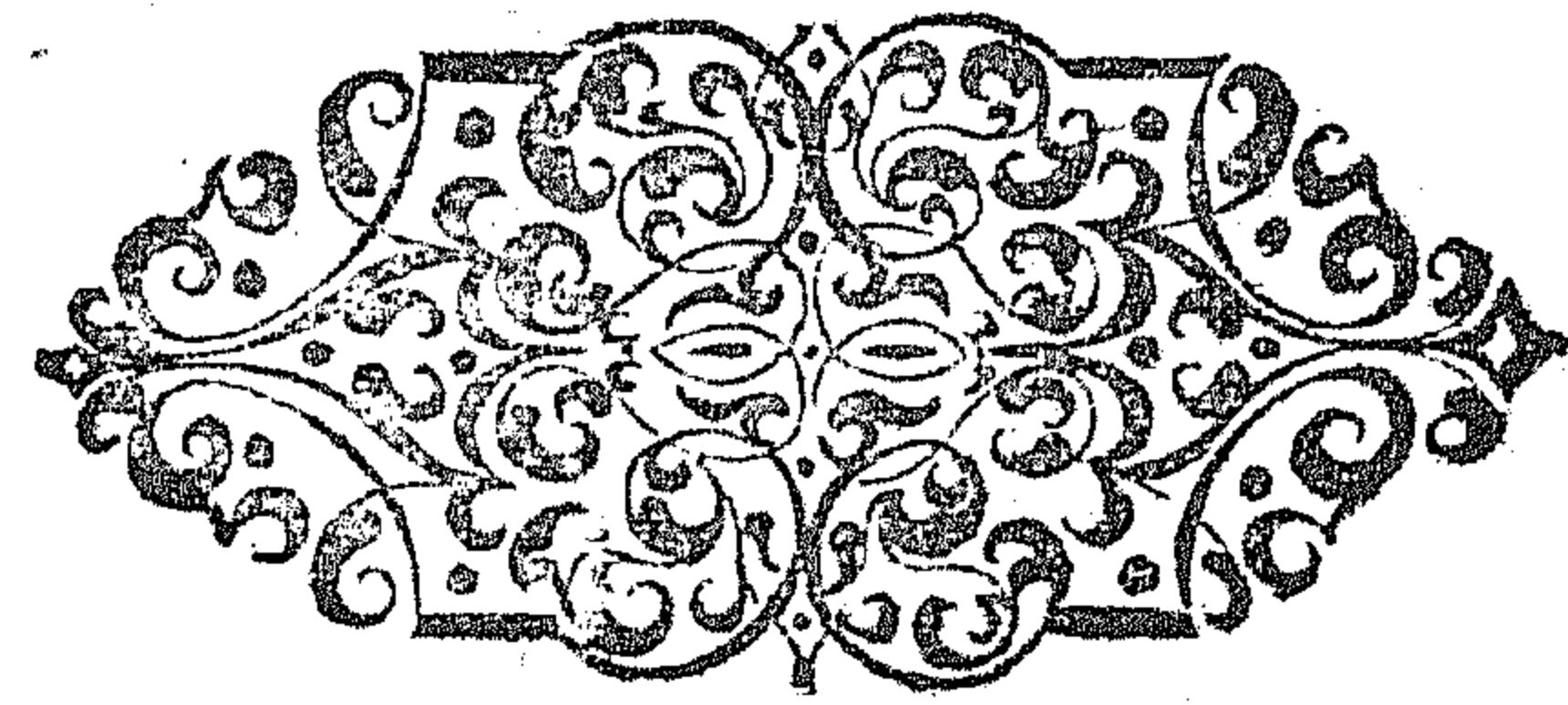
1515 Dux, crebris Frisiorum seditionibus perturbatus Frisiam Carolo Philippi Hispaniarum regis, Burgundiaeq; Ducis filio, ut legitimo, summoq; domino remisit. Ex quo inter Carolum, & Geldrenses maxima, & diuturna sunt consecuta bella. Tandem pax ita conuenit, ut Carolus Geldriae Dux Gruningam possideret, sed ea conditione, ut illa post mortem suã ad Imperatorem, vel ad hæredes eius legitimos recideret. quemadmodum etiam in Geldria supra narrauimus. Mortuo igitur Ca-

1538 rolo Duce anno millesimo quingentesimo trigesimo octauo, Carolus Imperator Gruningensem ditionem in potestatem suam accepit, quam postea in te, Serenissime REX PHILIPPE, hereditario iure transmisit.

QUI DEO ipso auspice non Gruningam solum, sed tot præterea etiam Comitatus, tot Ducatus, tot Regna, tot ditiones longè latèq; dispersas obtines, ut iure Christianorum

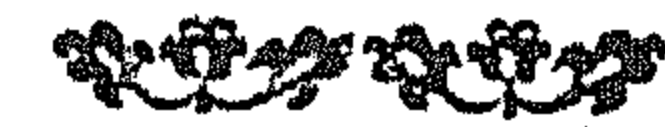
Christianorum regum omnium maximus, ac potentissimus habearis. Idem verò hæc omnia adeò pacatè possides, ut id vnum argumentum certissimum sit, te non minus moderatum, ac iustum esse, quàm opibus, & potentia firmum. adeò verò carus populis longè inter se lingua, moribusq; disiunctis es, ut qui propter imperij tui magnitudinem omnibus es metuendus, te vniuersi summo studio, atq; incredibili beneuolentia complectantur. Ex quo sperare possumus, non solum diuturnum fore istud Maiestatis vestrae in terris imperium, sed etiam apud omnem posteritatem illustre, & gloriosum. Quod ut ita sit, nos qui benignitate vestrae equitatis præcipue fruimur, summis à Deo precibus, assiduisq; petimus.

FINIS.

84

IACOBI MAINOLDI GALERATI
CREMONENSIS
In Successiones Titulorum
PHILIPPI REGIS
TABVLÆ.

NON sum nescius, Potentissime
R. EX PHILIPPE, me, dum
successiones singulorum Maie-
statis vestrae titulorum digesti,
obscuritatis aliquid contraxisse,
quæ lectori etiam diligenter at-
tendenti aliquam ad intelligendum moram possit affer-
re. Nam & rerum, quas tractavi, insita implicatio,
& nominum, factorumq; similitudo, & historia eius-
dem necessario sepe iterata narratio plurimum retar-
dare lectoris intelligentiam, aut memoriam potuerunt.
Quem scopulum quia vitare ipsa re coactus non potui,
opportunum esse duxi, ut ad ipsam successionum ex-
positionem tabulas earundem successionum adiungerem,
ut quam doctrinam homines animis imbibissent, ean-
dem etiam propositam oculis diutius retinerent. Sic enim

SUCCESSIONVM

Et ipsos quoque facere Cosmographos video. Nam postquam terrarum, mariumque disputatione perfuncti sunt, quae mentes humanas situs singularum partium imbuerunt, tabulas etiam attextunt, quibus oculis humanis eadem illa ad faciliorem cognitionem rursus obijciunt, ita ut non solum docendi, sed etiam delectandi laudem quaerere videantur. neque id iniuria. Fit enim nescio quo modo, ut quae unum in locum collata uno spectari intuitu possunt, ea et facilius comprehendantur, et maiore cum voluptate aspiciantur. ex quo firmior etiam perceptio ad diuturnitatem memoriae proficiscitur. Hoc igitur consilio usus, quae superiore commentario pluribus verbis perpetua oratione exposui, eadem magna ex parte in his tabulis mihi proponenda ad lectoris commoditatem, ut dixi, constitui.

TABVLÆ.

DE REGNIS HISPANIARVM.

85
Vn in Hispania multa regna sint, quorum titulis Maiestas vestra utitur, ut superius aperui, haudquaquam mihi in animo est, omnium illorum regnorum successiones inquirere, cum nec tempora, nec nomina Maurorum regum omnium nobis cognita sint. Sed eorum duntaxat regnorum successiones perscrutabor, quae et à principio à Christianis regibus instituta, et deinde ab eisdem possessa sunt. Sub quorum ditionem cum alia etiam omnia regna temporum progressu venerint, mihi faciendum esse duxi, ut, quo tempore id acciderit, breuiter adiungam, ut hoc modo omnium Hispaniae regnorum, ex quo sub Christianorum potestate redierunt, successiones facile percipiantur. Primum verò Castellae reges, qui prius Asturum, et Legionis dicti sunt, deinde Arragoniae, postremo Nauarrae expediam. Neque enim alij sunt in Hispania reges, quorum successione ad hunc locum pertinere existimem.

Y

		SUCCESSIONVM		
Anni Dni.	Or do Re gū.	ASTVRVM, ET LEGIO- NIS REGES.	Anni Regni.	
717	1	P ELAGIVS. Fauilla Ducis Cantabrie, quem Vitiza rex Gotthorum occiderat, filius, Roderico Ultimo Gotthorum in Hispania rege interfecto, & Sarracenis Hispanias inuadentibus, se in Asturiam rettulit, & caelesti fretus auxilio oppidū Legionis recepit. ex quo Asturum, & Legionis Rex dici voluit. Regnavit autem		
737	2	Fauilla Pelagij regis filius	an. 20	
739	3	Alfonfus cognomento Catholicus Petri Cantabrie Ducis filius, & Pelagij regis ex filia Ermisenda gener	an. 2	
		Hic Gallaciam, & complura aliarum ditionum oppida eiectis Sarracenis recuperavit.	an. 19	
758	4	Froilla Alfonsi filius	an. 13	
		Hic Sarracenos Gallaciam infestates repressit.		
771	5	Aurelius Froilla frater, & Alfonsi F.	an. 6	
777	6	Sillo Alfonsi regis ex Egimūda F. gener	an. 6	
783	7	Maurigatus, siue Magaretus Alfonsi		

		TABVLÆ.		86
		fonsi regis filius nothus		an. 3
786	8	Veremundus Vimerani filius, Alfonsi regis nepos		an. 2
788	9	Alfonfus II, cognomento Castus Froilla regis F. Alfonsi regis Catholici N.		an. 41
		Hic Sarracenos in Asturum fines irruentes cecidit.		
829	10	Raymirus Veremundi regis filius an. 6.		mēs. 9
836	11	Ordonius Raymiri filius		an. 10
845	12	Alfonfus III, cognomento Magnus Ordonij filius		an. 40
		Hic Lusitaniam, que nunc magna ex parte dicitur Portugallia, expulsis Sarracenis, incolendā Christianis tradidit.		
886	13	Garcias Alfonsi Magni filius		an. 3
889	14	Ordonius II, Garciae frater, Alfonsi Magni filius	an. 8.	mēs. 6
898	15	Froilla II, Ordonij II, & Garciae frater, Alfonsi Magni filius		an. 1
899	16	Alfonfus IV, Froilla II filius	an. 5.	mēs. 7
904	17	Raymirus II, Alfonsi IV frater, Froilla II filius		an. 12
916	18	Ordonius III, Raymiri II filius		an. 25
941	19	Ordonius IV, cognomento Malus, Alfonsi IV regis F. Froilla II regis N.		an. 20

SUCCESSIONVM

961	20	Sanctius, cognomento Crassus Ordonij III F. Raymiri II N.	an. 13
974	21	Raymirus III, Sanctij Crassi F.	an. 25
999	22	Veremundus II, Ordonij III filius, & Raymiri III patruus	an. 7
1006	23	Alfonfus V, Veremundi II filius	an. 9
1015	24	Veremundus III, Alfonsi V filius A Pelagio vsq; ad hoc tempus hi Reges titulum Asturum, & Legionis tulerunt. Inde Castella, & Legionis.	an. 10

CASTELLÆ, ET LEGIONIS REGES.

1025	25	F ERDINANDVS Sanctij Maioris Arragonum, & Nauarre regis filius, cum Castelle Comitatum ob Eliurã matrem esset consecutus, Asturum quoq; & Legionis regnũ obtinuit, quòd Sanctiam Veremundi III sororem, & Alfonsi V filiam vxorem duxisset. Inde Castella, & Legionis Rex primus voluit appellari. Regnavit vero Hic Conymbricam ciuitatem, potioremq; Portugallie partẽ recepit à Sarracenis.	an. 47 mès. 8
1073	26	Sanctius II, Ferdinandi filius Alfonfus	an. 6

TABVLÆ.

1079	27	Alfonfus VI, Sanctij II frater, Ferdinandi filius Hic Toletum pulsus Sarracenis recuperavit. Portugalliam verò alienauit, ea loco dotis attributa Taresiæ filie nothæ, qua Henrico Lotharingiæ Comiti nupsit. Unde Portugallie reges originem suam trahunt.	an. 27
1106	28	Alfonfus VII, rex Arragoniæ, Sanctij III regis Arragonum filius, & Alfonsi VI ex Vrraca filia gener Hic Sarracenis multa oppida eripuit.	an. 20
1126	29	Alfonfus IIX, Raymundi Berengarij Comitum Tholosæ filius, & Alfonsi VI ex Vrraca filia nepos Hic Imperator Hispaniarum dictus est.	an. 50
1176	30	Sanctius III, Desideratus, Alfonsi IIX filius, Castella rex tantum, nam Alfonso IIX pater Legionis regnum Ferdinando alteri filio reliquit.	an. 1
1177	31	Alfonfus IX, Bonus Sanctij III filius, Castella rex tantum Hic commisso cum Sarracenis prælio, ducenta eorum millia interfecit.	an. 38
1215	32	Henricus, Alfonsi IX filius Castella rex tantum	an. 2

SVCCSSIONVM

1217	33	Ferdinandus III, Alfonsi IX ex Berēgaria filia nepos, Alfonsiq; Legionis regis filius, Ferdinādi I Legionis regis nepos, et Alfonsi IX Castellæ, Legionisq; regis pronepos. & ipse Castellæ, Legionisq; rex Hic Cordubam, Hispalim, Giennum, & totam ferè Vandaluziam recuperavit, Sarracenosq; ab omnibus ferme alijs Hispaniæ finibus exactos in Granatam compulit.	an. 45
1262	34	Alfonso X, Astronomus, qui & rex Germaniæ fuit, Ferdinandi III F. Hic Murciam recepit à Sarracenis. Algarbij verò Comitatum filie Beatrici, quam ex pellice genuerat, in dotem dedit, quæ Alfonso regi Portugalliæ nupta Dionysium regem peperit, qui primus Algarbij regis titulum sibi ascivit, eodem etiam regni titulo apud Castellæ reges permanente.	an. 25
1287	35	Sanctius IV, Alfonsi X filius	an. 8
1295	36	Ferdinandus IV, Sanctij IV filius Hic Sarracenis Gibraltarum eripuit, quod oppidum inde amissum Henricus IV recuperavit.	an. 13

TABVLÆ.

1308	37	Alfonso XI, Ferdinandi IV filius Hic subegit Algeziram pulsis Sarracenis	88 an. 42
1350	38	Petrus Crudelis, Alfonsi XI filius	an. 19
1369	39	Henricus II, Alfonsi XI filius nothus	an. 8
1377	40	Ioannes Henrici II filius	an. 11
1388	41	Henricus III, Ioannis filius	an. 16
1404	42	Ioannes II, Henrici III filius	an. 50
1454	43	Henricus IV, Ioannis II filius	an. 23
1477	44	Ferdinandus V, Arragoniæ, & Siciliae rex, Ioannis II Arragonum regis filius, & Ioannis II Castellæ regis ex Isabella filia gener Hic Granatam Sarracenis ademit, & Sarracenos omnes Hispania expulit, ex quo rex CATHOLICVS meruit appellari. Nauarram quoq; sui iuris fecit. Primus deniq; novas extra orbem nostrum insulas inuenit.	an. 27
1504	45	Philippus Magnus Archidux Austriae, Dux Burgundiae, & Flandriæ Comes, Caesaris Maximiliani filius, & Ferdinandi Catholici ex Ioanna filia gener	an. 2
1506		Interregnum tutelare decem annorum	an. 10
1516	46	Carolus Philippi Austriae Archiducis filius	

SUCCESSIONVM

filius, qui etiam Arragoniam, Siciliam, Neapolim, Nauarram, Nouum Orbem, & multas alias ditiones obtinuit. Fuitq; Romanorum Imperator Augustissimus, & Christianæ religionis propugnator acerrimus

an. 40

1556 47 Philippus II, Caroli Imperatoris filius, qui nunc feliciter regnas.

ARRAGONIÆ, ET NAVARRÆ REGES SIMVL.

912 I ENNECVS, cognomento Arista, ex Gotthica iam olim christiana familia, pulsus ex Tarraconensi Mauris, cum in Nauarram victor se rettulisset, à populis primus rex Arragoniæ, & Nauarræ factus est. Regnavit

an. 7

919 2 Garcias Ennecus, Enneci Arista F.

an. 10

929 3 Sanctius Garcias, cognomento Abarca, Garcia Enneci filius

an. 7

936 4 Garcias Sanctius, cognomento Tremulus, siue, vt alij eum appellant, Temulentus, Sanctij Garcia filius

an. 28

964 5 Sanctius II, Maior, Garcia Sactij F.

an. 53

Post hunc Arragoniæ, & Nauarræ regna

TABVLÆ.

regna fuere inter se disiuncta. Nam Raymirus Sanctij Maioris filius Arragoniam, Garcias verò alter filius Nauarram obtinuit.

ARRAGONIÆ REGES TANTVM.

1017 6 RAYMIRVS Sanctij Maioris filius, vt nonnullis placet, nothus

an. 46

1063 7 Sanctius III, Raymiri filius

an. 35

1098 8 Petrus Sanctij III filius patre viuentis Ribagorciæ, & Montisoniæ regis titulum sibi vindicauit, post regis Arragoniæ nomen tulit

an. 10

1108 9 Alfonsus, Petri frater, & Sanctij III filius, qui etiam ob Vrracam uxorem Alfonsi VI filiam Castellæ, & Legionis rex fuit

an. 18

1126 10 Raymirus II, Monachus, Alfonsi, & Petri frater, Sanctij III filius

an. 20

1147 11 Raymundus, Comes Barcinonensis, Comitis Raymundi Berengarij III filius, & Raymiri Monachi ex Petronella, seu Vrraca filia gener

an. 15

Hic non Regis, sed Principis Arrago-

SUCCESSIONVM

		nie nomen tulit. Nam Raymirus rex socer ipsius ijs conditionibus regnum re- liquerat, vt non Rex, sed Princeps di- ceretur, & Comes Barcinonis.	
1162	12	Alfonfus II, Raymundi filius primus rex Arragonie, & Comes Barcinonen- sis post horum principatum coniuñtio- nem	an. 34
1196	13	Petrus II, Alfonsi II filius	an. 17
1213	14	Iacobus Fortunatus, Petri II F. Hic Valentiam, & Maioricam insu- lam Sarracenis eripuit.	an. 63
1276	15	Petrus III, Iacobi Fortunati filius, qui & ob uxorem Constantiam Manfre- di regis filiam Siciliae rex fuit	an. 10
1286	16	Alfonfus III, Largus, & Castus, Petri III filius	an. 6
1292	17	Iacobus II, Alfonsi Largi frater, Pe- tri III filius, qui & Siciliae rex	an. 35
1327	18	Alfonfus IV, Mitis, Iacobi II F.	an. 8
1336	19	Petrus IV, Cæremoniosus, Alfon- si IV filius	an. 51
1387	20	Ioannes, Petri IV filius	an. 9
1396	21	Martinus, Ioannis frater, Petri IV F.	an. 14
1410		Interregnum duorum annorum	an. 2

Fer

TABVLÆ.

90

1412	22	Ferdinandus, Ioannis I Castellæ regis filius, & Petri IV Arragonie regis ex Leonora filia nepos	an. 4
1416	23	Alfonfus V, Ferdinandi filius, qui & Siciliae, & Neapolis rex	an. 42
1458	24	Ioannes II, Alfonsi V frater, & Fer- dinandi filius, qui & Nauarræ, & Siciliae rex	an. 21
1479	25	Ferdinandus II, Catholicus, Ioan- nis II filius, qui & Castellæ, Siciliae, Nauarræ, Neapolisq; rex fuit	an. 37
1516	26	Carolus Austriacus, Philippi Archi- ducis filius, & Ferdinandi Catholici ex Ioanna filia nepos, qui Imperator fuit	an. 40
1556	27	Philippus, Caroli Imperatoris filius, qui regnas.	

NAVARRÆ REGES

TANTVM.

1017	6	G ARCIAS Sanctij Maioris Arra- gonum, et Nauarræ regis filius, cū fratribus facta rerū diuisione, Nauar- ram tulit. ex quo sextus rex Nauarræ numeratur. Aliqui tamen hunc primū regem Nauarræ faciunt. Sed nos Fran-
------	---	---

Z ij ciscum

SVCCSSIONVM

		<i>ciscum Tarapham sequimur</i>	an. 11
1028	7	Sanctius, Garcia filius	an. 5
1033	8	Raymirus, Sanctij filius	an. 8
1041	9	Garcias II, Raymuri filius	an. 58
1100	10	Sanctius II, Sapiens, Garcia II F.	an. 63
1163	11	Sanctius III, Fortis, Sanctij Sapien- tis filius	an. 42
1205		<i>Interregnum 23 annorum.</i>	an. 23
1228	12	Theobaldus, Campanie Comes, San- ctij Sapiens ex Blanca filia gener	an. 32
1260	13	Theobaldus II, Theobaldi filius	an. 11
1271	14	Henricus, Crassus, Theobaldi II fra- ter, & Theobaldi filius	an. 3
1274		<i>Interregnum decem annorum.</i>	an. 10
1284	15	Philippus, Pulcher, Francie rex, Philippi III filius, S. Ludouici Fran- corum regis N. & Henrici Crassi ex Ioanna filia gener	an. 23
1307	16	Ludouicus, Hutinus, Philippi Pul- chri filius, qui & Francie rex postea	an. 9
1316	17	Philippus II, Longus, Pictauiæ Co- mes, Ludouici Hutini frater, Philippi Pulchri filius, qui & Francie rex	an. 5
1321	18	Carolus, Pulcher, Philippi Longi, & Ludouici Hutini frater, Philippi Pul-	

TABVLÆ.

		Pulchri filius, qui & Francie rex	an. 7
1329	19	Philippus III, Eburouicum Comes, vel, ut alij eum nominant, Aurelie Comes, Ludouici filius, Philippi III Frã- cia Regis N. S. Ludouici pronepos, & Ludouici Hutini Francie, et Nauarræ Regis patruelis sui ex Ioana filia gener	an. 13
1343	20	Carolus II, Ambustus, Philip. III F.	an. 44
1387	21	Carolus III, Iunior, Caroli Ambu- sti filius	an. 12
1399		<i>Interregnum trium annorum.</i>	an. 3
1402	22	Martinus Sicilie rex, Caroli Iunioris ex Blanca filia gener	an. 7
1409		<i>Interregnum 25 annorum.</i>	an. 25
1434	23	Ioannes, Ferdmandi I Arragonum regis filius, secundus Blanca reginae Na- uarræ maritus, et Caroli Iunioris gener	an. 44
1478	24	Gasto, Foxanus Comes, Ioannis ex Leonora filia gener	dies 15
		<i>Ab aliquibus tamen ob temporis breui- tatem in numero regum non ponitur.</i>	
1480	25	Phœbus, Ioannis filius, Gastonis, & Leonora N. Ioannis regis ex Leonora filia pronepos	an. 25
1505	26	Ioannes II, Alebretius, Druidum Comes	

SUCCESSIONVM

Comes, Gallus, ob Catharinam coniu-
gem Phæbi sororem

an. 8

Hic Ioannes à Julio II Pontifice Max.
sacris interdictus, ac regno est priua-
tus, quod Francorum partes aduersus
Ecclesiam tueretur. Nauarræ verò re-
gnum Castellæ regno addictum est, occu-
pante Ferdinando Catholico Castellæ,
Arragoniæ, & Siciliæ rege, Ioannis
i Nauarræ regis filio, non tamen ex
Blanca Nauarræ regina, sed ex Ioan-
na Friderici Ammirantis Castellæ filia,
& Ioanne Alebretio quadriennio ad-
huc in exilio superuiente.

1513 27

Ferdinandus Catholicus, ex sum-
mi Pontificis auctoritate

an. 3

1516 28

Carolus Austriacus, Philippi Au-
striæ Archiducis filius, & Ferdinandi
Catholici ex Ioanna filia nepos, qui Im-
perator fuit

an. 40

1556 29

Philippus, Caroli Imperatoris filius,
qui regnas

TABVLÆ.

92

DE REGNO VTRIVSQ.
SICILIAE.

ANTEQVAM Utriusq; Siciliae
reges enumeremus, ut omnia ple-
nius cognoscantur, placet eorum proge-
niem altius repetere, & quibus initijs
creuerint, demonstrare.

APVLIAE COMITES, ET APVLIAE
CALABRIAEQVE DVCES.

1040

GVLIELMVS, qui propter fortitu-
dinem Ferebrach, id est, brachium for-
te dictus est, Nortmanorum Comes,
Tancredi filius, & Ricardi nepos circi-
ter annū millesimum quadragesimum
cum exercitu Apuliam est ingressus,
& profligatis Constantinopolitani Im-
peratoris ducibus, primus ex Nortma-
nis in Apulia pedem fixit, & se Apu-
liæ Comitem vocauit. mortuus est non
multò inde post.

Drogo, Gulielmi frater, Apuliae Co-
mes i mortuus est an. 1050.

1050

Hunfridus Drogonis frater, Apuliae
Comes

SUCCESSIONVM

1057

Comes III mortuus an. 1057.
 Robertus Viscardus, trium superiorum Comitum frater, quartus Nortmannorum in Italia Apulie Comes. Hic cum Troiam in Apulia, & Rhegium in Calabria de Græcis vicepisset, primus ex Nortmanis se non Comitem, sed Apulie, & Calabriae Ducem vocauit an. 1059. Et non longè post omnem Apuliam, Calabriam, Lucaniam, & magnam Siciliae partem subegit. primusq; omnium pro ditione, quam tenebat, ligium, siue homagium Papæ Nicolao II fecit, eiq; fidelitatis solenne prestitit iuramentum. A quo per vexillum Dux Apulie, & Calabriae confirmatus est, inuestituram terræ suæ accipiens. Rerum autem potitus est partim Comes, partim Dux annos 27. et menses 7. Comes enim fuit biennio, Dux vero an. 25. mens. 7. Obijt sexagenarius mense Iunio, anno 1085.

1085

Rogerus Roberti Viscardi filius, Tancredi Nortmannorum Comitum nepos, Ricardi pronepos, quintus Comes, & secundus

TABVLÆ.

93

1110

cūdus Apulie, Calabriaeq; Dux. Præfuit annos 24. mens. 8. Obijt annorum l. anno 1110. mense Februario.

Gulielmus Rogerij filius, Roberti Viscardi nepos, sextus Comes, & tertius Apulie, Calabriaeq; Dux. Præfuit annos 17. mens. 5. Obijt annorum triginta, anno 1127 sine liberis. Ducatumq; testamento reliquit Rogerio Siciliae Comiti, Rogerij filio, patris sui patrueli.

1085

SICILIAE COMITES.

ROGERIVS Tancredi Nortmannorum Comitum filius, Ricardi N. & quattuor priorum Apulie Comitum frater. Hic, cum à Roberto Viscardo fratre accepisset Siciliae partem, quam ipse Viscardus bello acquisierat, primus se Comitem Siciliae appellauit, omnemq; postea insulam pulsis Sarracenis obtinuit. Fuit autem Siciliae Comes ab obitu Viscardi fratris, annoq; 1085 vsq; ad annū 1102, quo mortuus est, annos 17.

AA Simon

SUCCESSIONVM

1102

Simon Rogerij Siciliae Comitatus filius primogenitus, secundus Siciliae Comes praefuit annos 8. mortuus est an. 1110.

1110

Rogerus II, Rogerij Siciliae Comitatus filius secundogenitus, tertius Siciliae Comes mortuo fratre Simone creatus est anno 1110. Praefuit Comitatus Siciliae annos 17. usq; ad annu 1127. quo anno, mortuo sine liberis Gulielmo Rogerij filio, Duce Apuliae, & Calabriae, ex eius testamento Dux ipse quartus factus est. Dux autem fuit annos 3. homagiumq; more maiorum Honorio II Pontifici praestitit. Inde Neapolim de Imperatore Constantino politano cepit, & anno Christi 1130 Rex utriusq; Siciliae appellatus est ab Anacleto II Pontifice apud Beneuentum. Qua re die Natalis sequentis, ineunte anno 1131, ab episcopis, & archiepiscopis regni sui se iungi, & coronari voluit in Sicilia. Anno etiam 1138 idem regni titulus ab Innocentio II Pontifice est confirmatus, & anno 1144 a Celestino II, vel, ut alij volunt,

TABVLA.

94

lunt, a Lucio II multo etiam magis est stabilitus. Regnavit autem annos 22, menses 5. Obijt Panormi in Sicilia anno Christi 1153. anno, ex quo primum Comes factus fuit Sicilia post mortem fratris Simonis, 43. Ducatus vero Apuliae, & Calabriae 26. Ceterum anno Domini 1150, triennio ante, quam moreretur, filium suum Gulielmum coronari regem Siciliae voluit, cum quo tribus fere annis regnavit.

Ordo Regū	Anni Dñi.	Reges.	Anni Regni.
		VTRIVSQ; SICILIAE REGES.	
	1130	R OGERIVS Rogerij Siciliae Comitatus filius, & ipse Siciliae Comes, de quo diximus, primus Utriusq; Siciliae rex Regnavit annos 22. mēs. 5.	
	1153	Gulielmus Malus, Rogerij Regis F. Prius autem cum patre Rogerio regnaverat an. 2. mens. 10.	an. 13 mēs. 2.
	1166	Gulielmus II, Bonus, Gulielmi Mali filius, Rogerij nepos	an. 20
	1186	Tancredus, Rogerij primi regis F. notus	an. 9
	1186	Rogerus II, Tancredi filius, vivente patre rex creatus, regnavit cū eo annos AA ij plus	

SUCCESSIONVM

- plus minus nouem.
- 1195 6 Gulielmus III, Tancredi filius, Rogerij frater, regnavit menses aliquot, captus est enim ab Henrico VI Imperatore, & oculis, atq; virilibus priuatus.
- 1195 7 Imp. Cæs. Henricus VI, Augustus, Friderici Barbarussæ Imperatoris filius, ob Constantiam uxorem Rogerij Ducis Calabriae filiam, & Rogerij primi regis neptem. an. fere 4
- 1198 8 Imp. Cæs. Fridericus II, Rogerius Augustus, Henrici VI Imperatoris F. an. 52
- 1250 9 Cæsar Conradus rex Romanorū, Friderici II Imp. filius an. 3. mēs. 5
- 1254 Interregnum anni unius, & mensium aliquot. an. 1
- 1255 10 Manfredus Imperatoris Friderici II filius nothus an. 11
- Contra hunc Urbanus quartus Pontifex Carolum Comitē Prouinciæ, & Andegauensem in Italiam vocauit. qui anno 1265 Italiam ingressus, à Clemente IV Urbani successore rex Vtriusq; Siciliae coronatus est. Quamobrem aduersus Manfredum bellum mouens Neapo

TABVLÆ.

Neapolim, & Siciliam occupauit, atq; ipsum Manfredum anno 1266 in prælio occidit. Sed anno 1281 à Petro rege Arragoniæ Sicilia pulsus est, qui, cum Constantiam Manfredi ultimi regis filiam uxorem haberet, ab optima tibus ad regnum accersitus Siciliam Carolo eripuit. Atq; ita hoc regnum in duo est diuisum regna, nanq; aliud Neapolitanum, aliud Siculum constitutū est. Neapolitanū in Andegauensibus mansit. Siculum ad Arragoniæ reges peruenit.

REGES NEAPOLITANÆ, VEL Siciliae cis Pharam.

1265 II Carolus Comes Prouinciæ & Andegauensis, Ludouici Mitis Francorum regis filius, Philippi Augusti, vel Adeodati nepos, S. Ludouici regis Fr. frater, Rex vtriusq; Siciliae à Clemente IV Pont. contra Manfredum coronatus est, cui & Neapolim, & Sicilia ademit, & regnavit in vtraq; Sicilia usq; ad annum 1281 an. 16

Rex

SUCCESSIONVM

		Rex verò Neapolis tantum fuit	an. 3
1284	12	Carolus II, Caroli regis filius	an. 25
1309	13	Robertus Caroli II filius an. 33.	mēs. 8
1343	14	Ioanna, Roberti ex Carolo filio Duce Calabriae, qui ante patrem obiit anno 1328, neptis.	an. 39
1382	15	Carolus III, Dyrrachij Dux, Ioannae ex Andrea Vngaro filius, quamuis alij aliter dicant.	an. 4
1386	16	Ladislauus, siue Vladislauus, Caroli III filius	an. 28
1414	17	Ioanna II, Ladislai soror, & Caroli III filia	an. 20
1434	18	Renatus Dux Lotharingiae, & Andegauensis, Ludouici filius, Ludouici nepos, Ioannis regis Francorū pronepos, adoptatus à regina Ioanna	an. 8
1442	19	Alfonus rex Arragoniae, & Siciliae Ultra Pharum, Ferdinandi regis Arragonum filius, cum à Ioanna II regina primū esset adoptatus, deinde verò repudiatus, praelato Ludouico Duce Andegauensi, & post Renato Ludouici fratre, suscepta semel regni iura amittere noluit. sed Renatum regno expulit,	

TABVLÆ

		& Neapoli capta, solus regnum pacatè tenuit	an. 16
1458	20	Ferdināus Alphōsi F. nothus an. 35.	mēs. 6
1494	21	Alfonus II, Ferdinandi filius	an. 1
1495	22	Ferdinandus II, Alfonsi II F. an. 1.	mēs. 6
1496	23	Fridericus Ferdinandi I filius, Alfonsi II frater an. plus minus	5
		Nam regno exactus an. 1501 in Gallias fugit, ubi & mortuus est.	
1502	24	Ferdināus III, Catholicus, Ioannis regis Nauarrae, & Arragoniae, et Siciliae ultra Pharum filius, Alfonsi I ex fratre nepos, Castella, & Arragoniae Rex, pulso Friderico consanguineo, & Gallis victis, regnum Neapolitanum obtinuit	an. 14
1516	25	Carolus V, Imperator Augustus, Philippi Austriae Archiducis filius, Ferdinādi Catholici ex Ioāna filia N.	an. 38
1554	26	Philippus Caroli Imperatoris filius, qui regnas.	

**RÈGES SICILIAE
VLTRA PHARVM.**

CVM Carolus Comes Prouinciae regnum vtriusq; Siciliae Manfredo regi

SUCCESSIONVM

regi ademisset, & iam per aliquot annos regnasset, Petrus rex Arragonie à Siculis ad regnum vocatus, Siciliam insulam Carolo ereptam sibi parere coegit. Unde præcipui reges Siciliae originem duxere, qui Siciliam administrarunt vsq; ad Ferdinandum Catholicum, sub quo regnum Sicilia iterum cum Neapolitano fuit coniunctum.

1281	12	Petrus Arragonum rex, Iacobi Fortunati filius, & Manfredi Vtriusq; Siciliae regis ex Constantia filia gener, duo decimus Siciliae rex	an. 5
1286	13	Iacobus Petri F. qui et Arragonie rex	an. 10
1296	14	Fridericus II, Iacobi frater, & Petri filius	an. 40
1336	15	Petrus II, Friderici II filius	an. 6
1342	16	Ludouicus, Petri II filius	an. 12
1355	17	Fridericus III, Simplex, Ludouici frater, & Petri II filius	an. 13
1368		Interregnū decem et octo ferè annorū.	an. 18
1386	18	Martinus Martini Montisalbi Ducis filius, Petri IV regis Arragonie nepos, Alfonsi IV pronepos, Iacobi Arragonie, & Siciliae regis abnepos, & Friderici	

TABVLÆ.

		derici III Simplicis Siciliae regis ex Maria filia gener	an. 23
1409	19	Martinus Senior, Martini regis pater, qui, cum prius Montisalbi esset Dux, defuncto Ioanne fratre Arragonie iam regnum adeptus erat	mēs. 10
1410		Interregnum duorum annorum	an. 2
1412	20	Ferdinandus Ioannis I Castella regis filius, & Petri IV Arragonie regis ex Leonora filia, quæ Martini Senioris soror erat, nepos, Arragonie, & Siciliae Rex	an. 4
1416	21	Alfonus Ferdinandi filius, Arragonie, & Siciliae rex, qui etiam Neapolim armis sibi vindicauit	an. 42
1458	22	Ioannes Alfonsi frater, & Ferdinandi filius, qui & Arragonie, & Nauarra Rex	an. 21
1479	23	Ferdinandus II, Catholicus, Ioannis filius, qui & Castella, Arragonie, Nauarra, & Neapolis Rex	an. 37
1516	24	Imp. Cæs. Carolus V, Maximiliani Cæsaris ex Philippo filio, & Ferdinandi Catholici regis ex Ioanna filia nepos	an. 40

1556 25

SUCCESSIONVM
 Philippus Caroli Imperatoris filius,
 qui regnas.

DE REGNO HIERUSALEM.

SEQVUNTUR nunc Hierosolymitani reges, quorum successionem ad hæc vsq; tempora non deduximus. postquam enim constiterit, qua de causa Utriusq; Siciliae reges hunc titulum gerant, poterimus eorum successionem inspicere, quando nimis absurda res esset, eadem oculis hominum sæpius repetita subiicere.

HIEROSOLYMITANI REGES.

1099 1

Gotthofredus Bolionius, Lotharingia Dux, F. Eustathij Comitris Bononiae Belgicae, cõmuni totius Europae principum expeditione captis in Palestina Hierosolymis, consensu omnium primus rex Christianus ibidem ex auctoritate Pontificis constituitur. Negavit tamen vir pius, & verè Christianus se in ea vrbe auream coronam sumpturũ, vbi Dominus Deusq; spineam gestasset. Ita regia potestas sine Regio nomine, insi-

TABVLÆ.

98

		insigniq; ei credita est. Regnavit Verò	an. 1
1100	2	Balduinus Gotthofredi frater Hic regiam coronam accepit, vnde fit, vt ab aliquibus rex primus Hierosolymorum appelletur.	an. 18
1118	3	Balduinus II, à Burgo ciuis Rhemensis, Balduini consobrinus	an. 13
1131	4	Fulco Ruffus, Andegauensis Comes, Fulconis, qui à moribus Asper nominatus est, Andegauensium, & Turo-nũ Comitris filius, & Balduini II regis ex Melisenda filia gener	an. 11
1142	5	Balduinus III, Fulconis filius	an. 20
1162	6	Almericus Pinguis, Balduini III frater, Fulconis filius	an. 11
1173	7	Balduinus IV, Leprosus, Almerici filius, Fulconis nepos	an. 12
1185	8	Balduinus V, Puer Gulielmi Longespæthæ Montisferrati Marchionis filius, & Almerici regis ex Sybilla filia nepos	mēs. 8
1185	9	Vido Lusignanus, Gallus, è nobilissima Pictonum familia, Almerici regis ex Sybilla filia gener, quæ & Balduini pueri mater fuerat, an. plus	min. 3

BB ij Hoc

SUCCESSIONVM

Hoc regnante propter prauum nostrorum
dissidium Urbs Sancta vndenonagesi-
mo, quam de barbaris recepta fuerat,
anno à Saladino Aegyptiorum Sultano
est occupata, & eius reges exacti. Ipse
Vido rex à Saladino captus, indeq; di-
missus. regni quoq; titulum deposuit,
ac se regem Cypri, quam insulam à
Ricardo Angliæ rege acceperat, no-
minauit. Ricardus enim, cum religionis
caussa in Syriam cum maximo exerci-
tu transmitteret, tempestatis vi in Cy-
prum eiectus, Græcos, à quibus littori-
bus arcebatur, deuicit, atq; insulam cepit
anno 1191, eamq; præsidio tenuit,
quoad in ipsius locū successit Vido rex.
Id quod anno insequenti est actum.

10 Conradus Marchio Montisferrati,
Bonifacij filius, & Almerici regis ex
Isabella filia, quæ Sybillæ soror erat,
gener, Hierosolymorū rex titulo tenus an.

11 Almericus Lusignanus, Vidonis
Cypri regis frater, ob eandem Isabellā
mortuo Conrado uxorem ductam,
Rex titulo tenus an.

Ioannes

TABVLÆ.

1209 12 Ioannes de Brenna, Gallus, contra
Almericum Lusignanum regem à mi-
litibus rex eligitur, atq; ei Iole Isabella,
& Conradi Monferratensis filia vxor
datur, Rex titulo tenus an. 13

1222 13 Imp. Cæs. Fridericus II, Vtriusq;
Siciliæ rex, & Ioannis de Brenna regis
ex Iole filia gener an. 28
Hinc postea factū est, ut reges Vtriusq;
Siciliæ titulū Hierosolymitani regni per-
petuò in hunc usq; diem sibi ascripserint.

R Eliquorum omniū, quæ subsequun-
tur, regnorum successiones non adiunxi,
quia de nonnullis alio loco opportunius di-
cturus sum, de alijs verò nihil habeo,
quod dicā. Nam quod spectat ad regna
HUNGARIÆ, DALMATIÆ, &
CROATIÆ, cum de illis in libro de
Titulis Maximiliani Cæsaris sigilla-
tim tractaturus sim, eò successorum
etiam tabulas conferre necessarium esse
dixi. De regibus verò SARDINIÆ,
cum quattuor illæ Sardinie partes diuer-
sis temporibus Regiū nomen acceperint,
præter

SUCCESSIONVM

præter ipsam primam regnorum institu-
tionem nihil præterea amplius reperi.
Si enim reges Arragoniæ intueamur,
qui anno millesimo ducentesimo nona-
gesimo quinto Sardinia quoque reges à
Pontifice sunt declarati, eorum nobis
successio, quam superius attulimus, per-
uoluenda est, nè eadem iterentur. Id
quod etiam de regibus CORSICAE
intelligendum est, cum nulla unquam
alia de illis memoria extet. Quin etiam
idem de MAIORICARVM regibus
est iudicium, cum ex successione regum
Arragoniæ, quicquid ad eos reges atti-
net, colligere possimus. Præterea verò,
si reges INSULARVM CANARIAE
contemplerur, nihil amplius, quod in
medium proferam, sum nactus, cum
omnia, quæ inuenire potui, accuratè
exposuerim. Si autem reges ORANI
inspiciamus, cum regnum illud sub Fer-
dinando Catholico fuerit Hispaniarum
regno addictum, satis apparet, suc-
cessionem regum superuacaneam esse.
Quæ eadem ratio locum etiam in reli-
quis

TABVLÆ.

100

quis tribus INSULARVM INDIA-
RVM, TERRAE FIRMAE, ET
MARIS OCEANI regnis habet,
cum ille vltimarum regionum tractus
et à Ferdinando Catholico, et à Ca-
rolo quinto Imperatore patre vestro fue-
rit sub Christianorum imperium addu-
ctus. Præteritis igitur regnis, sequitur,
vt ad ea, quæ supersunt, orationem no-
stram conuertamus.

DE ARCHIDVCATV AVSTRIAE.

Hic non solum Austria Archidu-
cum, sed etiam Ducum, et Marchio-
num successio attextenda esset, vt hinc
cognoscere possimus, quomodo Austria
ad Comites Habsburgenses tandem fue-
rit deuoluta, et quot inde principes ad
hoc vsq; tempus emanauerint. Sed, quia
de his omnibus, vt dixi, in libro de Ti-
tulis Maximiliani Caesaris commo-
dius differetur, hoc nunc munere super-
sedebo, et me ad Ducatum Burgun-
diæ conferam.

DE

SVCCSSIONVM

DE DVCA TV

BVRGVNDIAE.

BVRGVNDIAE regum successionem ad hunc locum non arbitror pertinere, cum instituti sit nostri, de Ducibus tantum verba facere. Præterea verò ipsa regum successio adeò est obscura, ut in tanta rerum caligine verum inter noscere summi sit operis, atq; laboris. Quin etiam, quod grauius est, ipsorū Ducum successio ab anno millesimo trigesimo quarto vsq; ad annum millesimū trecentessimū sexagesimū primum tam magnis est inuoluta tenebris, ut mihi vel diligentius omnia perscrutanti nihil certi constare potuerit. Quamobrem eos solū Duces, qui ex regio Francorum sanguine floruerunt, ex quibus Maiestas vestra directò ducit originem, percensēbimus, cum & satis sit illos cognoscere ad ea, quæ diximus, illustranda.

BVR-

TABVLÆ.

BVRGVNDIAE DVCES

ILLI, QUI EX REGIO FRAN-
corum sanguine fuerunt.

1361

I

PHILIPPVS AVDAX, Ioannis regis Francorum filius, & Philippi Valesij regis nepos

an. 39

Hic à patre Ioanne rege anno, de quo dixi, 1361 Burgundiæ Ducatum accepit. Ipse autem Ioannes rex ea de causa Burgundiam sui iuris fecerat, quòd ex Ioanna magna amita Philippi ultimi Ducis à Philippo rege procreatus esset. Philippus enim ultimus Burgundiæ Dux alterius Philippi filius, & Odonis Ducis nepos fuit. Qui Odo Ioannam sororem habuit, quæ Philippo Valesio regi Francorum nupsit. ex qua Ioannes rex, de quo loquimur, progenitus, mortuo Philippo Duce, Burgundiam obtinuit, eamq; Philippo Audaci filio dono dedit.

1400

2

Ioannes Diuionius, Philippi Audacis filius, Ioannis regis Francorum nepos

an. 19

1419

3

Philippus II, Pius, Ioannis Ducis F.

an. 48

cc Caro

SUCCESSIONVM

1467	4	Carolus Bellicosus, Philippi Pij F.	an. 10
1477	5	Maria Caroli filia, quæ Maximilianus
Cæsaris, Austriae Archiducis uxor
fuit	
1482	6	Philippus III, Mariæ, & Maxi-
miliani F. Caroli Bellicosi ex filia N.	an. 5
1506	7	Carolus II, Philippi III filius, qui Im-
perator fuit	an. 24
1556	8	Philippus IV, Caroli Imperatoris fi-
lius, qui diuis.	an. 50

DE DUCATV MEDIOLANENSI.

HOC in loco non Mediolanenses
tantum Duces, sed omnes etiam
illos, qui ex Vicecomitum clarissima stir-
pe se se Mediolani pro principibus gesse-
runt, nobis duximus esse numerandos.
Nam & de illis in hoc Ducatu mentio-
nem aliquam fecimus, atq; ita omnia,
quemadmodum quidem volumus, fa-
cilis percipientur.

VICECOMITES, QUI SE MEDIO-
lani pro Principibus tulere.

1277	I	O THO VICECOMES, Uberti
filius, Othonis nepos, & Othonis
Asia- | |
|------|---|---|--|

Anni Or
Dñi. do
Prī
ci
pū.

TABVLÆ.

Asiatici pronepos, eius qui Volucem
Sarracenorum ducem anno 1099
clarissimo sacro bello interfecit, ac sibi,
posterisq; suis vulgatissimum illud vipe-
re complicatis spiris puerum passis ma-
nibus euomentis insigne quaesuit.

Hic Pontificia auctoritate creatus Ar-
chiepiscopus Mediolanensis, iure episco-
pali exactus, cæsis, & prælio captis
Turrianis aduersæ factionis ducibus,
& tyrannis, Urbis & patriæ suæ impe-
rio potitus est anno Domini 1277. Cui
præfuit an. 18. mortuus est enim an.
1295.

1295	2	M ATTHÆUS Magnus, Theobaldi filius,
Andreoccij, qui Othonis Archiepisco-
pi frater fuit, N. & Uberti pronepos.
Hic creatus populi Mediolanensis Capita-
neus ex auctoritate patris sui maioris
Othonis Archiepiscopi anno Domini
1287, creatus vicarius generalis Im-
perij in Lombardia ab Adulpho Imp.
an. 1294, imperio Urbis exactus à
Turrianis, & in exilium compulsus est
an. 1302. Urbis dominatum recupera- |
|------|---|---|

cc ij uit

SUCCESSIONVM

uit expulsis Turrianis an. 1311. Factusq; iterum vicarius generalis Imperij ab Henrico VII Augusto eodem anno, creatus princeps ciuitatis an. 1316, rerum potitus est primò ante exilium an. 14. mēs. 6. Post restitutionem an. 10. mens. 9. omnino autem an. 25.

Obijt anno 1322.

1322 3 Galeatius Matthæi Magni filius, Theobaldi nepos.

Hic creatus Pop. Mediolanensis Capitaneus à patre an. 1300, post patrem solus princeps ciuitatis factus est, et Dominus à populo appellatus an. 1322. Urbi præfuit à morte patris annos 5. coactus à Ludouico Bauaro Imp. abdicauit an. 1327. & cum filio, ac fratribus in carcerem est detrusus. Vnde postea omnes dimissi. Ipse tamen exul in castro Piscia in Tuscia obiit anno 1328.

1329 4 Actius Galeatij filius, Matthæi Magni nepos.

Hic creatus vicarius Imperij in Vrbe Mediolano ab Imp. Ludouico Bauaro
mense

TABVLÆ.

1339 5 mense Ianuario an. 1329, confirmatus mense Septembri eodem anno, præfuit an. 10. menses 7. obiit an. 1339.

Luchinus Matthæi Magni F. Theobaldi nepos, & Actij patruus.

Hic mortuo Actio nepote Mediolanensium princeps creatus cum Ioanne fratre Mediolanensi Archiepiscopo, præfuit annos 9. mēs. 5. mortuus est an. 1349.

1349 6 Ioannes Matthæi Magni filius, Theobaldi nepos, & Luchini frater.

Hic ex episcopo Nouariensi Archiepiscopus Mediolanensis factus, solus Urbis dominus creatus est an. 1349, mortuo fratre Luchino. Præfuit an. 5. mens. 8. Obijt an. 1354.

1354 7 Mathæus II, Stephani filius, Matthæi Magni nepos.

Hic mortuo Ioane Archiepiscopo patruo, cum duobus alijs fratribus eius hereditatem æquissima ratione trifariã diuisit, ita tamen, vt Mediolanum, & Genua communis essent ditionis, ab vnoq; tantum prætore regerentur, quem pari iudicio delegissent. Mathæus igitur creatus
ius

SUCCESSIONVM

tus est dominus *Laudis, Placentie, Bononie, Parme, Lugi, Masse, Bobij, Pontremuli, Burgi S. Domnini, Lucae, & c.* Obijt sine virili sobole an. 1356.

1354 8 Galeatius II, Stephani filius, Matthaei Magni nepos.

Hic die obitus Ioannis Archiepiscopi, Mediolanensium tyrannus cum fratribus creatus, dominus quoq; factus est *Comi, Nouariae, Vercellarum, Hastae, Albae, Alexandriae, Verthonis, Castri noui, Basignani, Vicleuani, et c.* Quibus omnibus praefuit an. 23. mens. 10. Obijt an. 1378.

1354 9 Barnabas Stephani filius, Matthaei Magni nepos.

Hic Mediolanensium tyrannus an. 1354 creatus, facta cum fratribus diuisione tulit *Cremonam, Cremam, Soncinum, Bergomum, Brixiam, Vallem Camunicam, Leonatum, Riperiam, Salodium, Carauagium, & c.* Praefuit an. 30. mens. 7. cum fratribus, & nepote. Coactus à Io. Galeatio nepote

TABVLA.

Anni Dñi. Ordo Ducu

nepote abdicauit an. 1385. Quo anno etiam mortuus est.

104
Anni
Ducatus.

DVCES MEDIOLANI.

1395

1

Ioannes Galeatius Vicecomes, Galeatij filius, Stephani N. Matthaei Magni pronepos.

an. 7

Hic anno Domini 1378 patri successit in administratione paterna ditionis.

Anno vero 1395 Dux primus Mediolani creatus est ab Imp. Venceslao. Praefuit Dux an. 7. à patris vero obitu ad Ducatum an. 17. omnino vero an. 24.

Obijt an. 1402. Vixit annos 55.

1402

2

Ioannes Maria Vicecomes, Ioannis Galeatij filius

an. 9. mēs. 8

Occisus est aliquot ciuium conspiratione an. 1412. Vixit annos 24.

1412

3

Philippus Maria Vicecomes, Io. Galeatij filius secundogenitus an. 35.

mēs. 3

Mortuus est an. 1447. Vixit an. 55.

1447

Eo morte sublato Mediolani fuit interregnum annos ferè tres

an. 3

1450

4

Franciscus Sfortia, Sfortiae Attenduli praestantissimi ducis filius.

Hic

SUCCESSIONVM

Hic ex duce exercitus, tertio anno post obitum Philippi Mediolanensium Ducis, quartus Dux Mediolani creatus est an. 1450. Fuit autem gener Philippi Ducis ex filia Blanca, & adoptione filius. Ducatum tenuit an. 16
 Obijt anno 1466. Vixit annos 66.
 1466 5 Galeatius Maria Sfortia Vicecomes, Francisci Sfortia filius an. 11
 Interfectus est Mediolani quorundam ciuium conspiratione in templo S. Stephani ineunte anno 1477. Vixit an. 33.
 1477 6 Ioannes Galeatius Maria Sfortia Vicecom. Galeatij Mariae F. an. 17. mès. 9
 Obijt anno 1494. Vixit an. 25.
 1494 7 Ludouicus Maria, cognomento Morus, Sfortia Vicecomes, Francisci Sfortia filius mortuo ex fratre nepote Ioanne Galeatio creatus est Dux VII Mediolani an. 5
 Ducatu exactus à Ludouico XII Francorum rege an. 1499, & postea captus ad Nouariam an. 1500 in Franciam captiuus est deductus. Vbi in carcere diem suum obiit an. 1508.
 Maximilianus

TABVLÆ.

1512 8 Maximilianus Sfortia, Ludouici F. 105
 Hic creatus Dux an. 1512 mense Decembri, à Francis exactus an. 1515 mense Septembri, in Gallijs tandem ex hac vita discessit anno 1530. an.
 1522 9 Franciscus Sfortia II, Ludouici filius, & Maximiliani frater an.
 Hic creatus Dux an. 1522, & anno 1530 à Carolo Imperatore restitutus, obiit Mediolani anno 1535.
 1535 10 Carolus V, Imperator Augustus an. 21
 1556 11 Philippus, Caroli V Imp. filius, Rex Hispaniarum, & c. qui Dux es.

DE DVCATV LOTHARINGIAE.

CVM huius Ducatus titulum ea de causa Maiestas vestra, PHILIPPE REX, sibi attribuat, quòd ipsa in locu illius Gotthofredi Barbati posterioribus tēporibus successerit, qui Lotharingia inferioris, quæ hodie Brabantia nomine continetur, Dux cum esset, Lotharingiam quoq; superiorem, quæ hodiernum Lotharingia Ducatum complectitur, ad se pertinere existimabat,

SUCCESSIONVM

non opus nunc est, eius posteros hîc enumerare, cum proximè in Brabantie Ducibus & de illo, & de eius successoribus plenè simus locuturi. Nam quod ad eos Lotharingie Duces attinet, quorum adhuc posterî Lotharingiam superiorem regunt, non est huius loci, de illis sermonem facere, cum ab eis origo huius tituli non repetatur. Quapropter ad Brabantie Duces accedamus.

DE DVCATV BRABANTIAE.

HORVM Ducum intercisa est admodum series, cum post aliquot Duces nulla de eis per annos amplius ducentos & quinquaginta extet memoria, deinde verò alij Duces exoriantur, quorum etiam nunc successores Ducatum teneant. In his igitur enumerandis quod ceteris præstare nobis visum est, id pro iudicio nostro secuti sumus.

BRABANTIAE PRIMI DVCES.

PIPINVS Caroli filius
Hic quo anno Brabantie Ducatum accepit,

Anni Dñi. Or do Du. cū. I

Anni Ducatus. an.

TABVLÆ.

		perit, mihi non liquet. Illud quidem inueni, cum ex omnibus proceribus Austriæ Maiorem Domus in eodem Austriæ regno delectum esse anno Domini 625. præfuisse autem illi muneri annos 22. cum mortuus sit anno 647.	
647	2	Grimoaldus Pipini filius	an. 11
658	3	Pipinus II, cognomento Crassus, Ansegisi filius, Grimoaldi ex Begga sorore nepos.	an. 56
714	4	Carolus Martellus, Pipini Crassi F.	an. 27
741	5	Pipinus III, Breuis, Caroli Martelli F. Hic quoq; Rex Francorum creatus est anno 751.	an. 27
768	6	Carolus Magnus, Pipini III filius, qui & Rex Francia, & Rom. Imp.	an. 47
814	7	Ludouicus Pius, Caroli Magni F. qui & Rex Francia, & Rom. Imp. Hic omittuntur illi Duces, qui ab anno octingentesimo quadragesimo vsq; ad annum millesimum centesimum sextum floruerunt. Quo etiam temporis spatio nulla est certa Brabantie memoria. sequitur nunc	an. 26

SUCCESSIONVM

BRABANTIAE SECVNDI DVCES.

1106 I

GOTTHOFREDVS Barbatus, Henrici Louaniensis Comititis filius an.
 Hic accepta ab Imp. Henrico Iunioro Lotharingiae nouae, & in angustias redacta ea parte, quae dicitur Lotharingia inferior, Comititis Louaniensis titulum aspernatus est, & Brabantiae Ducis titulum assumpsit. Eum verò primum Brabantiae Ducem appello, quòd tam magnum temporis interuallum à Ludouico Pio usq; ad hunc fluxerit, vt antiquorum Brabantinorum Ducum memoria ferè esset extincta. Quot annos autem Ducatum administrarit, non legi. Ex quo fit, vt Christi annorum supputatio mihi non pateat usq; ad annũ 1260, quo anno Henricus III Dux mortuus est.

- 2 Gotthofredus II, Barbati filius an.
- 3 Gotthofredus III, Gotthofredi II F. an. 43
- 4 Henricus Gotthofredi III filius an. 48
- 5 Henricus II, Henrici filius an. 22
- 6 Henricus III, Henrici II filius an. 13

Ioannes

TABVLÆ.

107

1260	7	Ioannes, Henrici III filius	an. 34
1294	8	Ioannes II, Ioannis filius	an. 18
1312	9	Ioannes III, Ioannis II filius	an. 43
1355	10	Ioanna, Ioannis III filia	an. 51
		Hæc primum Gulielmo Hollandiae Comiti, deinde Venceslao Ioannis Bohemie regis filio nupsit, nullosq; vnquam liberos tulit. Mortua est anno 1406.	
1406	11	Antonius Philippi Audacis Burgundiae Ducis F. mortua magna matertera Ioana Ducissa, Dux ipse factus est.	an. 9
1415	12	Ioannes IV, Antonij filius, Conditor gymnasij Louaniensis.	an. 12
1427	13	Philippus, Antonij filius, Ioannis IV frater	an. 3
1430	14	Philippus II, Pius, Burgundiae Dux, Ioannis filius, Philippi Audacis nepos, & Ioannis, & Philippi Brabantinorum Ducum patruelis	an. 37
1467	15	Carolus Bellicosus, Philippi Pij F.	an. 10
1477	16	Maria Caroli Bellicosi filia, quae Maximiliano Cesari, Austriae Archiduci collocata fuit.	an. 5
1482	17	Philippus III, Maximiliani Cesaris filius, et Caroli Bellicosi ex Maria N.	an. 24
			Imp.

1506 18

Imp. Cæs. Carolus V, Philippi filius,
Maximiliani Cæsaris nepos

an. 50

1556 19

Philippus IV, Imp. Cæs. Caroli v F.
Qui Ducatum tenes.

DE DUCATV LEMBURGI.

MINIME mirum alicui videri de-
bet, si nihil mihi est, quod de Lem-
burgensium Ducum successione dicam,
cum neq; huius Ducatus origo mihi con-
stet, neq; apud scriptores frequens eius
mentio sit. Quod verò pertinet ad Du-
ces Brabantiae, qui non sine caussa hunc
titulum usurpant, cum anno millesi-
mo ducentesimo nonagesimo tertio Lem-
burgum ditionis suae fecerint, eorum no-
bis successio, quam supra adduximus,
cognoscenda est, ne eadem repetantur.

DE DUCATV LVCEMBVRGENSI.

LVCEMBVRGENSIVM Ducu suc-
cessio, quae hic apponenda esset, haud
quaquam mihi comperta est, tum quia
huius Ducatus institutio alijs atq; alijs
attribuitur, tum quia difficile admodum
est ad

TABVLÆ.

est ad iudicandū, et qui ex ipsa Lucem-
burgica familia Ducatum tenuerint, et
quanto temporis spatio ei praesuerint, cū
nulla horum Ducum series existat. Ut
tamen ijs, quae dixi, lucis aliquid adhi-
berem, optimum esse duxi, si ipsam
familiae Lucemburgicae genealogiam li-
teris proderem, ut cognosceremus, &
quot ex ea principes fluxerint, & quo
quisq; tempore uixerit. Feminas autem
consulto omisi, quia ad hunc locum nihil
faciunt. Quas verò commemorare ne-
cessarium esse ratus sum, eas adiunxi.
Ceterum ab auo Henrici septimi Impe-
ratoris initium ducam, cum supra eum
nihil certi mihi pateat.

FAMILIAE LVCEMBVRGICAE
Genealogia.

HIC igitur fuit HENRICVS co-
gnomento BLONDELLVS, Co-
mes Lucemburgensis, quem tamen Pau-
lus Aemilius in historia Francorum
REGINALDVM appellat, dicitq; mor-
tuum esse anno 1290. Huius filius
HEN-

SUCCESSIONVM

HENRICVS, qui proximè post mortem patris vnà cum duobus fratribus in quodam prælio contra Brabantie Ducem est interfectus, genuit HENRICVM, qui Imperator creatus, SEPTIMVS inter Henricos Cæsares appellatus est, & VALERAMVM Comitem fortissimum, et BALDVINVM Archiepiscopum Treuirensẽ. Henricus septimus mortuus est anno 1313, et IOANNEM filium reliquit, qui ob Elisabetham vxorem Bohemie regnum consecutus, obiit anno 1346, quattuor ex ea susceptis filijs, CAROLO QUARTO Imperatore, Bohemique rege, qui anno 1379 mortem oppetijt, VENCESLAO, qui propter vxorem Ioannam Ducatum Brabantie obtinuit, periijtque anno 1383, IOANNE HENRICO, qui Morauie Marchio fuit, & PRIMISLAO, qui puer decepsit. Habuit etiam Ioannes Bohemie rex aliam vxorem Beatricem, quæ ei peperit VENCESLAVM, et IOANNEM. Ex omnibus autem Ioannis regis filijs

nemo

TABVLÆ.

nemo stirpem vllam edidit præter Carolum quartum, & Ioannem Henricum. VENCESLAVS enim Cæsar, Bohemique rex, qui an. 1418 interiijt, & SIGISMVNDVS Imperator, Hungarie, & Bohemie rex, qui mortem obiit anno 1437, Caroli quarti Imperatoris filij fuerunt. Ioannes Henricus autem filios procreauit IODOCVM BARBATVM, Morauie Marchionem, & regem Romanorum, qui mortuus est an. 1411, et PROCOPIVM virum strenuum, & SOBESLAVM Marchionem Morauie, qui tres fratres sine liberis vita defuncti sunt. Sed & Venceslaus Cæsar, Caroli quarti filius nullam sobolem reliquit, nisi ei filiam EVFEMIAM, quod nonnulli faciunt, affingere velimus. Sigismundus verò Venceslai frater vnicam tulit filiam ELISABETHAM, quæ Alberto Cæsari, Austrie Duci matrimonio collocata, duas filias peperit, ANNAM, quæ Gulielmum Saxonie Ducem maritum habuit, & ELISABETHAM,

EE que

SUCCESSIONVM

que Casimiro Poloniae regi nupsit, & unicum filium VLADISLAVM POSTHVMVM, qui Hungariae, & Bohemiae rex obiit anno 1457.

Ex his Verò omnibus apparet, quomodo haec principum Lucemburgensium familia defecerit, & qua de caussa Saxoniae Dux, & Poloniae rex in Ducatu Lucemburgensi aliquem iuris hereditarij titulum prætenderent, cum tamen Venceslaus Caesar in Antonium Burgundionem, Brabantiae Ducem illum Ducatum contulisset. Quare, si post Antonium qui Lucemburgenses Duces fuerint, perdiscere volumus, Brabantiae Duces adire debemus, cum vna eademq; successio fuerit.

DE DVCATV GELDRENSI.

CVM Geldria primùm à Praefectis, deinde à Comitibus, postremò verò à Ducibus fuerit administrata, nihil ab instituto meo alienum mihi visus sum facturus, si horum omnium in hunc locum successiones conijcerem, ut
vbe-

TABVLÆ.

vberior eorum, quae dixi, cognitio pararetur. Quamuis autem temporum ratio nequaquam iniri potuerit, cum immensis antiquitatis tenebris implicata sit, horum tamen principum nomina, & seriem cognoscere haud inutile esse existimo. Praefecti igitur hi fuerunt.

Anni Or
Dñi. do
Præ
fec.

GELDRIÆ PRÆFECTI.

I Vicardus à Pont an.

Hic primus appellatus est Praefectus, floruitq; circiter annum octingentesimum octuagesimum, & vna cum fratre Leopoldo Gelder oppidum extruxit, à quo Geldriae nomen emanauit.

910 2 Gerlaccus Vuicardi filius an.

Hic successit patri anno 910.

3 Gotthofredus. an.

4 Vuicardus II. an.

5 Mergofus an.

6 Vuinderkinus. an.

7 Vuicardus III. an.

Hic filiam Adeleidem reliquit, quam duxit uxorem Otho Comes à Nassau, qui primus Geldriae Comes factus est.

EE ij Otho

Anni
Dñi.
1079

Or
do
Co
mi
tū.

SUCCESSIONVM

GELDRIÆ COMITES.

O Tho Comes à Nassau. *an.*

Hic dotali iure Geldriæ ditionem consecutus, primus Comitiss Geldrensis titulum ab Imperatore Henrico Seniore accepit anno 1079.

2 Gerardus. *an.*

3 Henricus. *an.*

4 Gerardus II. *an.*

5 Otho II. *an.*

Hic anno 1248 Gulielmo Romanorum regi ingentem pecuniã mutuam dedit, ab eoq; pignoris loco Nouiomagum ciuitatem antea liberam accepit, quæ nunc Ducatus Geldriæ caput est.

6 Reinoldus Othonis II filius. *an.*

7 Reinoldus II, Reinoldi filius. *an.*

Hic vltimus Comes fuit, & primus Geldriæ Dux.

GELDRIÆ DVCES.

Reinoldus Geldriæ Comes, Reinoldi Comitiss filius *an.*

Hic à Cesare Ludouico Bauaro primus Dux

Anni
Dñi.
1329

Or
do
Du
cū.

TABVLÆ.

Dux Geldriæ creatus est anno 1329.

2 Reinoldus II, Reinoldi filius *an.*

3 Eduardus, Reinoldi II frater *an.*

Hic in prælio contra Brabantinos occisus est anno 1378.

1378 4 Gulielmus, Iuliacensis Dux, Gulielmi filius, & Reinoldi primi Geldriæ Ducis ex Ioanna filia nepos. *an.*

5 Reinoldus III, Dux Iuliacensis, Gulielmi frater *an.*

Hic mortuus est anno 1423.

1423 6 Arnoldus Egmondanus, Reinoldi III ex Margarita filia gener. *an. 49*

Aliqui tamen dicunt hanc Margaritam fuisse ipsius Reinoldi ex Ioanna sorore neptem.

Hic, cum annos quadraginta quattuor Ducatui iam præfuisset, à filio Adolpho captus, & in carcerem coniectus est. Liberatus verò post sex menses, cum filius nullo modo patris gratiam recuperare voluisset, Ducatum Carolo Burgundie Duci vendidit an. 1472, quem etiam, cum paullo post vita discederet, heredem instituit. Ita Carolus

SUCCESSIONVM

lus Burgundiae Dux Geldriae Ducatum obtinuit.

7

Adolphus Arnoldi filius

an.

Hic, cum patri suo Arnolde reconciliari nolisset, à Carolo Duce Burgundiae custodiae traditus est. è qua tandem post mortem ipsius Caroli fuit à Gandauensibus liberatus. Sed non multò post in eo bello interfectus est, quod Gandauenses cù Tornacensibus gerebant an. 1477.

Post eius mortem Maximilianus Archidux Austriae, Caroli Ducis Burgundiae ex Maria filia gener per aliquot annos Geldria potitus est.

8

Carolus Adolphi filius

an.

Hic Geldriae Ducatum recuperavit, illumq; tenuit vsq; ad annum 1538. quo anno sine liberis mortuus est.

1538

9

Gulielmus II, Ioannis Ducis Cluensis, Iuliacensis, et Bergensis filius à Geldrensisibus Dux Geldriae factus est.

an. 5

Hic anno 1543 à Carolo quinto Imperatore, ad quem Geldria iure pertinebat, omni ditioe sua exutus fuit, ac deinde ea donatus, excepto tamen Geldria

TABVLÆ.

112

driae Ducatu.

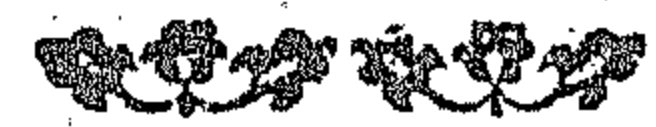
1543 IO

Imp. Cæs. Carolus V, Philippi Austriae Archiducis filius, Maximiliani Cæsaris nepos.

an. 13

1556 II

Philippus Caroli Imp. F. qui Dux es.

Q Vinq; sequentium titulorum successiones hic non subieci, quia nihil prorsus mihi suppetit, quod de illis afferam. Nam de Ducatu ATHENARVM quæ reperire potui, suprâ omnia commemoravi. NEOPATRIAE Verò Duces, nomine ipso etiam incòperto, ne odorari quidem licuit. Marchiones autem SACRI ROMANI IMPERII si quis scire aueat, is Brabantiae Duces, qui non sine caussa hoc titulo vtuntur, cognoscere studeat. De ORISTANI Verò, & GOTIANI Marchionibus idem, quod de Neopatriæ Ducibus, existimandum est. Quamobrem his omisus ad Barcinonenses Comites transeamus.

Anni Dñi.	Ordo Comitatus.	SUCCESSIONVM COMITES BARCINONENSES.	Anni Comitatus.
825	I	I Amfredus Hic ex quo genere fuerit, non legi. Comes autem Barcinonis factus est à Ludouico Pio, Caroli Magni filio capta de Sarracenis Barcinone. Quamuis verò ante eum quidam Bernardus à Carolo Magno constitutus Comes fuerit, hunc tamen primum Comitem nominant, credo, quia eius posterì diu regnarint, Bernardi autem stirps in ipso defecerit.	an. 60
885	2	Iamfredus II, cognomento Pilofus, Iamfredi filius	an. 27
912	3	Miron Iamfredi Pilosi filius	an. 17
929	4	Iamfredus III, Mironis filius	an. 35
964	5	Borrellus, Sunyeri Comitis Vrgellensis filius, Iamfredi Pilosi nepos, & Iamfredi III patruelis	an. 28
993	6	Raymundus Borrellus, Borrelli F.	an. 24
1017	7	Berengarius, Raymundi Borrelli F.	an. 18
1035	8	Raymundus Berengarius, Berengarij filius	an. 42
1076	9	Raymundus Berengarius II, Raymundi	

TABVLÆ.		113
		an. 7
1082	10	an. 50
1131	11	an. 38
<p>Hic matrimonio sibi coniuncta Raymiri Monachi regis Arragonie filia, regnum Arragonum est adeptus. Inde factum est, ut hæc due semper ditiones inter se fuerint consociata. Quare, si posthac Barcinonenses omnes Comites addiscere volumus, nobis reuoluenda est regum Arragonie successio.</p>		
<p>DE COMITATIBVS Ruscinonis, & Cerretaniae.</p>		
<p>Nihil de successione Comitum Ruscinonis, & Cerretaniae mihi dicendum est, cum Barcinonenses Comites, & Arragonie reges possimus inspicere, & inde, quicquid ad hunc locum pertinet, excipere. Nam, cum hic Comitatus nunc cum Barcinonensi Comitatu fuerint coniuncti, nunc verò ab eo disiuncti, ut solet fieri ob multi-</p>		
		cem

SUCCESSIONVM

cem sobolem, ac multas ex vna gente familias, summi est operis certa fide, qua quisq; tempestate, & cui successerit, affirmare. Quapropter locus nos admonet, vt ad Flandriæ Comitatum deueniamus.

DE COMITATV FLANDRIÆ.

ANTEQVAM Flandria ad Comitatus gradum eueheretur, à tribus principibus fuit administrata, qui diuersis titulis à scriptoribus ornantur; nunc enim Principes Flandriarum, nunc Saltuarij, vel Forestarij, nunc Præfecti Flandrici littoris dicuntur. Eos verò illa de caussa constituit Carolus Magnus, vt regionem syluestrem ab excursionibus, & latrocinijs tuerentur. Quorum nomina sunt hæc, Lydericus Harlebecanus, qui mortuus est anno 808, Engerrannus filius eius, qui perijt anno 824, & Odoacer Engerranni filius, qui anno 837 mortem obiit. Post hunc Flandria Comitatus titulo est affecta, & omnes, qui subsequuntur, Comites tulit.

Anni
Dñi.

Or.
Co
mi-
tū.

TABVLÆ.

114

FLANDRIÆ COMITES.

Anni
Com.

863	1	BALDUINUS FERREUS Hic ex Saltuario primus Flandriæ Comes à Carolo Caluo Franciæ rege creatus est anno 863	an. 16
879	2	BALDUINUS II, CALUUS, FERREI FILIUS	an. 39
918	3	ARNULPHUS MAGNUS, CALUI FILIUS	an. 46
958	4	BALDUINUS III, IUNIOR, ARNULPHI F. Hic viuente adhuc patre obiit anno 961. pro quarto tamen Comite numeratur.	an. 3
964	5	ARNULPHUS II, IUNIOR, BALDUINI IUNIORIS FILIUS	an. 24
988	6	BALDUINUS IV, BARBATUS, ARNULPHI IUNIORIS FILIUS	an. 47
1035	7	BALDUINUS V, PIUS, QUI & INSULANUS, BARBATI FILIUS	an. 32
1067	8	BALDUINUS VI, MONTENSIS Pij, F.	an. 3
1070	9	ARNULPHUS III, MONTENSIS FILIUS	an. 2
1072	10	ROBERTUS FRISIUS, BALDUINI Pij F.	an. 21
1093	11	ROBERTUS II, HIEROSOLYMITANUS, FRISIJ FILIUS	an. 18
1111	12	BALDUINUS VII, SECURIS, HIEROSOLY. F.	an. 8
1119	13	CAROLUS BONUS, QUI & DANUS.	

SUCCESSIONVM

		Canuti regis Danie filius, Roberti Frisij ex Atelea filia nepos	an. 8
1127	14	Gulielmus Nortmanus, Roberti filius, Gulielmi Ducis Nortmanie nepos, & Balduini Pij, vel Insulani Flandriae Comitiss ex Mathilde filia pronepos	an. 1
1128	15	Theodoricus Alsatius, Theodorici Landgrauij Alsatie filius, et Roberti Frisij Flandriae Comitiss ex Gertrude filia nepos	an. 40
1168	16	Philippus Alsatius, Theodorici F.	an. 23
1191	17	Margarita Alsatia, Theodorici filia	an. 3
1194	18	Balduinus IX, Hannoniae Comes, Balduini Comitiss Hannoniae filius, & Theodorici Alsatiij ex Margarita filia nepos	an. 11
		Hic Balduinus ille est, qui anno 1204 Imperator Constantinopolitanus est factus, cui deinde in Imperio successit Henricus frater.	
1205	19	Ioanna, Balduini Imper. filia	an. 39
		Hec duos quidem viros habuit, sed nullos vnquam liberos peperit.	
1244	20	Margarita II, Ioannae soror	an. 35

Vido

TABVLÆ.

113

1279	21	Vido Dampetra, Gulielmi Dampetra, & Margaritae filius	an. 25
1304	22	Robertus III, Betuniensis, Vidonis F.	an. 18
1322	23	Ludouicus Niuernensis, qui & Cressiacus, Ludouici Comitiss Niuernensis F. Roberti Betuniensis nepos	an. 24
1345	24	Ludouicus II, Maleanus, Niuernensis filius	an. 37
1385	25	Margarita III, Maleana, Maleani filia	an. 21
		Hec ab alijs vocatur kunigundis. Nupsit autem Philippo Audaci Burgundiae Duci.	
1404	26	Ioannes, Burgundiae Dux, Audacis, & Maleanae filius	an. 15
1419	27	Philippus II, Pius, Ioannis filius	an. 48
1457	28	Carolus II, Bellicosus, Pij filius	an. 10
1477	29	Maria, Caroli Bellicosi filia	an. 5
1482	30	Philippus III, Archidux Austriae, Maximilianii Caesaris, & Mariae F.	an. 24
1500	31	Imp. Cæs. Carolus V, Philippi filius	an. 50
1556	32	Philippus IV, Caroli v Imp. F. Rex Hispaniarum, & c. qui Comitatus tenes.	

DE

SUCCESSIONVM

DE COMITATV ARTESIAE.

HOC in loco nullam aliam Comitum Artesiae successionem arbitror necessariam esse, nisi eorum, qui ex regio Francorum sanguine per annos centum octuaginta septem Artesiam tenuerunt. Nam supra eos hac regio, antequam Comitatus titulum adipisceretur, Flandriae Comitibus subiecta fuit, & post illud temporis sub Flandriae Comitum potestatem redijt. ex qua re intelligi potest, Comitum Flandriae successionem nobis peruoluendam esse, si, qui fuerint Artesiae domini, cognoscere velimus. Comites autem Artesiae ex regia Francica nobilitate hi fuerunt.

COMITES ARTESIAE.

1195 I

LUDOVICVS Philippi Augusti regis Francorum filius, qui et postea rex Franciae fuit

an. 38

Hic à patre Philippo rege anno, de quo dixi, 1195 primus Artesiae Comes creatus est. Ipse autem Philippus rex,

cum

TABVLÆ.

116

cum Isabellam filiam Balduini Comitis Hannoniae uxorem duxisset, loco dotis Artesiam à Philippo Flandriae Comite puellae auunculo acceperat.

1226 2

S. Ludouicus, rex Francorum, Ludouici regis filius

an. 10

1236 3

Robertus, S. Ludouici frater
Hic Comitatum Artesiae à S. Ludouico fratre dono accepit. A nonnullis autem primus Artesiae Comes fuisse dicitur.

an. 14

1250 4

Robertus II, Roberti filius

an. 52

1302 5

Otho Burgundiae Comes, Roberti II ex Mathilde filia gener

an.

Hic Philippus Pulcher Franciae rex Atrebatium Comitatum dono dedit, quod Mathildem filiam Roberti II uxorem haberet, nulla Roberti nepotis ex Philippo filio ante Robertum secundum patrem mortua ratione habita.

Post hunc neque temporum ratio, neque Comitum series mihi perspicua est. Ut tamen intelligamus, qua ratione Artesia ad Flandriae Comites reciderit, ipsam Comitis Othonis genealogiam hic adiungendam esse duxi.

Ille

SUCCESSIONVM

LLE igitur ex Mathilde Atrebatensi
 vxore liberos suscepit Robertum
 Comitem Burgundie, & Artesie,
 Ioannam, quæ Philippo Longo Fran-
 cie regi nupsit, & Blancā, quæ Ca-
 roli Pulchri Francie regis vxor fuit, po-
 steaq; repudiata, nullos vnquam libe-
 ros edidit. Robertus item sine vlla stirpe
 vita excessit. Ioanna ex Longo rege fi-
 lias tres peperit, Ioannam, quæ Odo-
 nem Burgundie Ducem maritum ha-
 buit, Margaritam Ludouici Niuer-
 nensis Flandrie Comitis vxorem, &
 Mariam, quæ Delphino Viennensi
 collocata fuit. Ex Ioanna, & Odone
 genitus est Philippus, ex illo alter
 Philippus, Dux Burgundie, Co-
 mesq; Artesie, & Burgundie: quo sine
 liberis morte erepto, Ioannes Francie
 rex Ducatum Burgundie accepit,
 Margarita verò secunda Longi regis
 filia in Comitatus Burgundie, & Ar-
 tesie successit, atq; eos iure hereditario
 Ludouico Maleano filio reliquit anno
 1382. Post quem vnus & idem Co-
 mes

TABVLÆ.

mes Flandrie, & Artesie fuit.

DE COMITATV HANNONIAE.

COMITVM Hannonie successio,
 quæ hîc subiungenda esset, nequa-
 quàm mihi omni ex parte cognita est,
 nisi ex eo tempore, quo Ioannes Hanno-
 nie Comes Hollandie Comitatum ade-
 ptus est. id quod circiter annum millesi-
 mum ducentesimum nonagesimum ac-
 cidit, cum Gulielmus Ioannis filius an-
 no millesimo trecentesimo quarto Hollā-
 die Comitatum inierit. Postquàm igi-
 tur omnium Hannonie Comitum se-
 riem oculis intueri non licet, eos saltem
 Comites non grauemur inspicere, qui ab
 anno millesimo trecentesimo vsq; ad
 hanc diem fuerunt. Hi autem unā cum
 Hollandie Comitibus erunt coniuncti,
 quorum successionem ab institutione Co-
 mitatus initium capientes hîc subijcie-
 mus.

HOLLANDIAE COMITES.

863

Theodoricus è regia Frætica stirpe

GG oriun-

SUCCESSIONVM

oriundus
 Hic à Carolo Caluo primus Hollandiæ
 Comes factus est anno 863. Quot an-
 nos autem Comitatum administrarit,
 non legi. neq; etiam subsequentiũ Com-
 itum tempora inueni. Satis igitur no-
 bis sit eorum nomina, & ordinem in-
 telligere.

	2	Theodoricus II, Theodorici filius	an.
	3	Arnoldus, Theodorici II filius	an.
	4	Theodoricus III, Arnoldi filius	an.
1035	5	Theodoricus IV, Theodorici III F.	an.
	6	Florentius, Theodorici IV frater	an.
1076	7	Theodoricus V, Florentij filius	an.
	8	Florentius II, Theodorici V filius	an.
	9	Theodoricus VI, Florentij II filius	an.
	10	Florentius III, Theodorici VI filius	an.
	11	Theodoricus VII, Florentij III F.	an.
1203	12	Gulielmus Theodorici VII frater	an.
	13	Florentius IV, Gulielmi filius	an.
	14	Gulielmus II, Florentij IV filius	an.
		Hic anno 1246 Rex Romanorum electus est, & post annos inde nouem in quodam prælio cum Frisijs occubuit.	
1255	15	Florentius V, Gulielmi Regis filius	an.
		Hic	

TABVLÆ.

Hic primus Selandiæ Comes fuit, qui
 Comitatus ad reliquos subinde Hollan-
 diæ Comites transijt.

	16	Ioannes Florentij v filius	an.
		Hoc mortuo nulla sobole relicta, Comi- tatus ad Ioannem Hannoniæ Comitem peruenit, qui fuit filius sororis Gulielmi Regis.	
	17	Ioannes II, Hannoniæ Comes, Ioan- nis Comitis Hannoniæ filius, & Gu- lielmi Regis ex Margarita, siue Ade- leide sorore nepos	an.
		Posthac qui Hollandiæ, idem etiã Han- noniæ Comes fuit.	
1304	18	Gulielmus III, Ioannis II filius	an. 33
1337	19	Gulielmus IV, Gulielmi tertij filius	an. 9
1346	20	Cæsar Ludouicus Bauriæ Dux, Gu- lielmi tertij ex Margarita filia gener	an. 1
1347	21	Gulielmus V, Cæs. Ludouici filius	an. 41
1388	22	Albertus Cæsaris Ludouici filius	an. 16
1407	23	Gulielmus VI, Alberti filius	an. 12
1416	24	Iacoba, Gulielmi VI filia	an. 19
		Hæc quattuor viros habuit, sed nullos vnquam liberos peperit.	
1435	25	Philippus Pius, Burgundiæ Dux,	
		66 ij Ioan	

1467 26

SUCCESSIONVM

Ioannis Ducis filius, & Alberti Comitis Hollandiae ex Margarita filia N. Carolus Bellicosus, Philippi Pij F. Post hunc si volumus scire, qui fuerint Comites Hollandiae, Selandiae, & Hannoniae, nobis Burgundiae Duces, vel Flandriae Comites retractadi sunt, cum unus & idem princeps has omnes ditiones summo cum imperio tenuerit.

an 32
an. 10

DE COMITATV SELANDIAE.

Hic nullo modo Selandiae Comites persequi oportet. nam, cum Selandia, quando Comitatus titulum consecuta est, fuerit Hollandiae Comitibus subiecta, atque eis deinceps paruerit, Hollandiae Comites nunc a nobis perlustratos adire omnino debemus, ne de eisdem Comitibus sepius agatur.

Porro autem quinque etiam sequentium Comitatum, & septem Dominatum successiones praetermisi ob eam causam, quam supra identidem attuli,

TABVLAE.

attuli, quod nihil de eis, quod afferrem, inuenerim. Nam de Comitibus NAMVRCI nihil prorsus habeo, quod adijciam. Comites autem ZVTPHENI si quis cognoscere cupiat, is Geldriae Comites, & Duces, quos superius commemoravi, adeat, cum haec duae ditiones multis iam retro saeculis una fuerint coniunctae. De Comitibus vero BURGUNDIAE nihil certi peruestigare potui. Ut tamen omnia clarius percipiantur, quae paullo ante de Comitibus Artesiae adduxi, huc quoque referenda sunt. De Comitibus autem HABSPURGI, et TYROLIS in libro de Titulis Maximiliani Caesaris uberius mihi dicendum erit, atque iccirco successio- num etiam tabulas eò conijciam. Si vero Dominos CANTABRIAE contemplemur, Asturum, & Castellae reges inspiciamus, cum illi semper eam provinciam in potestate sua habuerint. De Dominis autem MOLINAE, nulla unquam eorum mentione reperta, expiscari quicquam non licuit. Si vero Dominorum FRI-

SUCCESSIONVM

SIAE desiderium nos tenet, ad Hollan-
dia Comites accedamus, qui Frisiae do-
minatū semper tenuerunt. MECHLI-
NIAE autem Dominos, qui ex familia
Bertholdorum fuerunt, in medium af-
ferre non possum, cum ne eorum qui-
dem nomina fuerim nactus. Quod ve-
rò pertinet ad Dominatum ULTRA-
IECTI, credo quidem, omnium eius
Vrbis episcoporum nomina extare, sed
cum in libris editis, quos quidem vide-
rim, non inueniantur, vix homini Ita-
lo cognita esse posse existimo. Quae ea-
dem ratio in Dominatu TRANSISA-
LANAE locum habet. Quin etiam idem
de GRVNINGAE Dominis iudican-
dum est, cum nullam ferè vnquam, vt
dixi, de eis mentionem scriptores faciāt.
Quibus rebus explicatis, satis omnibus
intellectum esse puto, quod propositum
ab huius nostrae disputationis initio fuit,
quos nempe titulos Maestas vestra,
PHILIPPE Rex, & qua de caussa
gerat, quos armis, & quos hereditate
partos acceperit, & per quos successio-

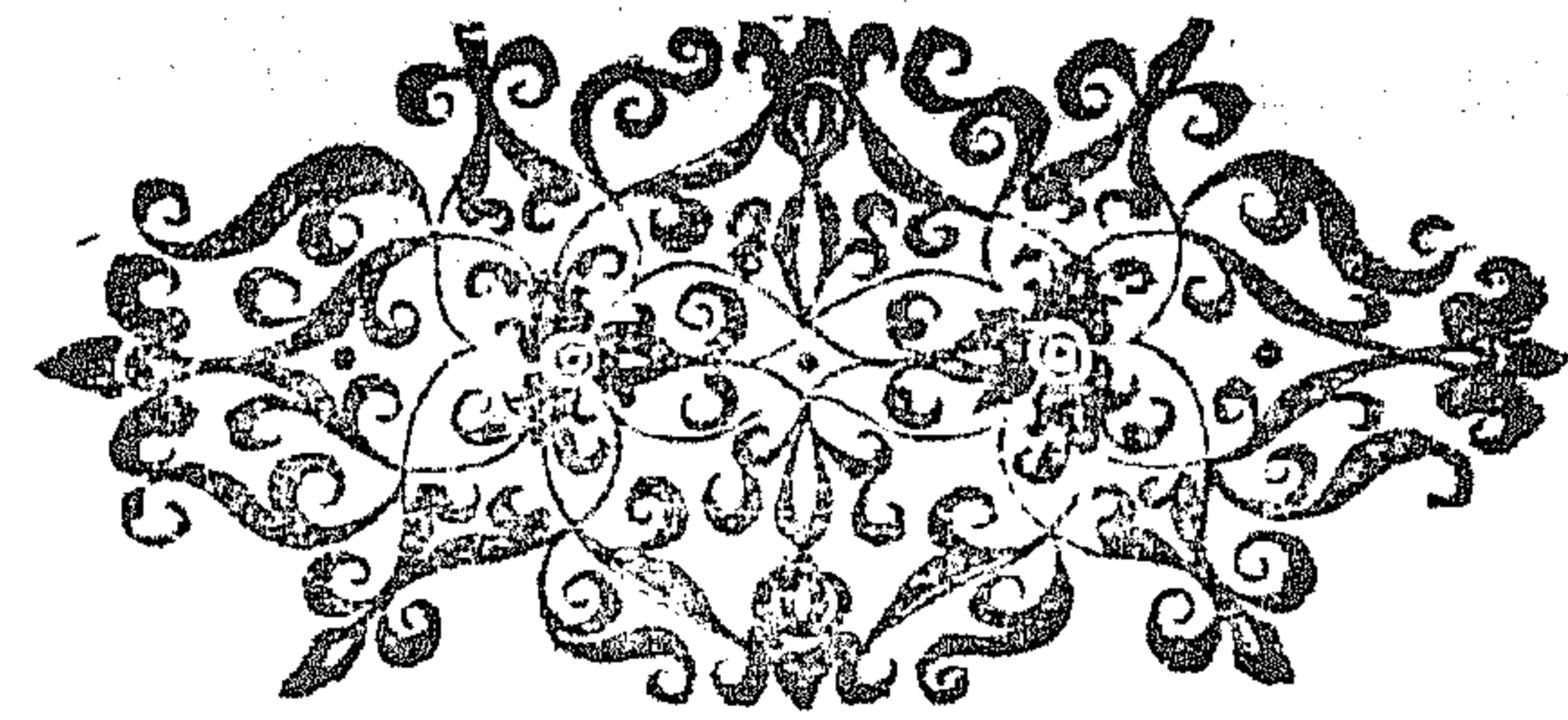
num

TABVLÆ.

120

num gradus ab altissimis initijs tandem
plurima terrarum imperia felicissime
ad eam peruenerint, & vt in vno eius
capite fulciantur. Quod vt perpetuum
sit, quemadmodum speramus,
sic etiam votis omnibus
suppliciter à DEO
omnipotenti
precamur.

FINIS.

AUCTORVM NOMINA,
quibus vsi sumus.

- A** Batis Vrspbergenſis chronicon.
Abrahami Ortelij Theatrum Orbis terrarum.
Adriani Barlandi de Ducibus Brabãtiæ chronicon.
Aeneæ Syluij Piccolominei, qui poſt adeptum Pon-
tificatum Pius ſecundus eſt appellatus, Europa.
Aelij Antonij Nebriffenſis de rebus geſtis à Ferdi-
nando, & Eliſabetha Hiſpaniarũ regibus deca-
des duæ. Eiuſdem de bello Nauarrieniſi lib. duo.
Alphonſi de Carthagena Epilcopi Burgeniſis Regum
Hiſpanorum anacephaleoſis.
Alphonſi Vllœ vitæ Imperatoris Caroli quinti, &
Ferdinandi Cæſaris.
Annonij, quem alij Aimoinum vocant, hiſtoria
Francorum.
Baptiſtæ Platina vitæ Pontificum.
Bernardini Corij hiſtoria Mediolanenſis.
Blondi Flauij Forliuſienſis hiſtoriarum opus ab incli-
natione Romani Imperij.
Cæſaris Commentarij.
Conradi Vecerij vitæ Henrici ſeptimi Imperatoris.
Franciſci Lopez hiſtoria Indiarum Occidentalium,
& Ferdinandi Cortesij.
Franciſci Taraphæ de origine, & rebus Hiſpaniæ
regum liber.

Frossardi Gallici scriptoris historiarum opus.
Hieronimi Benzoni historia noui orbis.
*Hieronimi Gebuileri epitome regij sanguinis Comitū
Habsburgensium, atq; omnium Austriæ Archi-
ducum.*
Iacobi Cuiaccij in libros Feudorum Commentarius.
*Iacobi Marchantij de rebus Flandriæ memorabili-
bus liber.*
Iacobi Meyeri rerum Flandricarum libri xvii.
Ioannes Baptista Pigna de rebus Ferrariensium.
Ioannes Cuspinianus.
*Ioannis Tiliij de Francorum regibus chronicon, histo-
riæ Pauli Aemilij ab impressoribus additum.*
Ioannis Villani Annales Florentini.
Lamberti Hortensij rerum Ultraiectinarum lib. vii.
Leonis Card. Ostiensis historia monasterij Casinatis.
Ludouici Guicciardini descriptio German. inferioris.
*M. Antonij Sabellici historiarum opus ab orbe con-
dito. & supplementum eius.*
*Michaelis Riccij de Francorum, Hispaniæ, Hie-
rosolymorum, Neapolis, Siciliæ, & Hungariæ
regibus libri.*
Nicephori Gregoræ Historia Byzantia.
*Onuphrij Panuiniij Chronicon Ecclesiasticum. &
Romanorum principum, & eorum, quorum ma-
xima in Italia imperia fuere, libri iiii. & de Co-
mitijs*

mitijs Imperatorijs liber.
*Pandulfi Collenucij Neapolitana historia, & eius
supplementum.*
Pauli Aemilij Francorum historia.
*Pauli Iouij historie sui temporis. Clarorumq; viro-
rum Vitæ, & Elogia.*
Petri Bembi Cardinalis historia Venetorum.
Petri de Cieca historia magni regni Peruti.
Petri Mestie vitæ Imperatorum.
*Philippi Cominei de Ludouico vndecimo Francorū
rege, & Carolo Burgundiæ Duce commentarij.*
*Eiusdem de Carolo octauo Francorum rege, &
bello Neapolitano alij commentarij.*
Plinij Naturalis historia.
Ptolemæi Geographia.
Raphaelis Volaterrani Geographia.
*Roderici Archiep. Toletani chronicon de rebus Hispa-
Sex. Ruffus.*
Sigeberti monachi Gemblacensis chronicon.
Strabonis Geographia.
Thomæ Fazelli de rebus Siculis decas posterior.
T. Liuius.
Tristani Chalci historia Mediolan. non est impressa.
Vulfgangi Lazij Genealogia Austriaca.

F I N I S.

HH ij

INDEX CAPITVM

totius Operis.

D E titulis dignitatum laicarum apud Christianos.	fo. 4. a
De titulo Caesaris, & Imperatoris Augusti	4. b
De titulo regis	6. b
De titulis Ducis, Marchionis, & Comitis	7. b
De titulis Principis, & Domini	8. b
Tituli Philippi Regis	9. b
De regnis Hispaniarum	10. a
De regno vtriusq; Siciliae	13. b
De regno Hierusalem	17. a
De regno Hungariae	} - - - - 18. a
De regno Dalmatiae	
De regno Croatiae	
De regno Sardiniae	19. b
De regno Corsicae	21. a
De regno Maioricarum	22. a
De regno insularum Canariae	24. a
De regno Orani	25. b
De regnis Insularum Indiarum, Terrae Firmae, & Maris Oceani	26. b
De Archiducatu Austriae	37. b
De Ducatu Burgundiae	38. b
De Ducatu Mediolanensi	40. a
De Ducatu Lotharingiae	43. b

De Ducatu Brabantiae	46. a
De Ducatu Lemburgi	48. a
De Ducatu Luxemburgensi	49. a
De Ducatu Geldriae	50. b
De Ducatu Athenarum	54. b
De Ducatu Neopatriae	57. b
De Marchionatu sacri Romani Imperij	58. a
De Marchionatibus Oristani, & Gotiani	59. a
De Comitatu Barcinonensi	59. b
De Comitatibus Ruscinonis, & Cerretaniae	61. a
De Comitatu Flandriae	62. b
De Comitatu Artesiae	65. a
De Comitatu Hannoniae	66. b
De Comitatu Hollandiae	67. b
De Comitatu Selandiae	69. a
De Comitatu Namurcensi	70. b
De Comitatu Zutpheni	72. b
De Comitatu Burgundiae	73. a
De Comitatibus Habsburgi, & Tyrolis	74. a
De Dominatu Cantabriae	75. a
De Dominatu Molinae	76. a
De Dominatu Frisiae	76. b
De Dominatu Mechliniae	78. a
De Dominatu Ultraiekti	79. a
De Dominatu Transsalarum	81. a
De Dominatu Gruningae	82. a

<i>Asturum, & Legionis reges</i>	85. b
<i>Castelle, & Legionis reges</i>	86. b
<i>Arragonia, & Nauarra reges simul</i>	88. b
<i>Arragonia reges tantum</i>	89. a
<i>Nauarra reges tantum</i>	90. a
<i>Apulia Comites, et Apulia, Calabriaeq; Duces</i>	92. a
<i>Sicilia Comites</i>	93. a
<i>Utriusq; Sicilia reges</i>	94. a
<i>Reges Neapolitani, vel Sicilia cis Pharam</i>	95. a
<i>Reges Sicilia Ultra Pharam</i>	96. a
<i>Hierosolymitani reges</i>	97. b
<i>Burgundia Duces illi, qui ex regio Francorum</i>	
<i>sanguine fuerunt</i>	101. a
<i>Vicecomites, qui se Mediolani pro principibus</i>	
<i>tulere</i>	101. b
<i>Duces Mediolani</i>	104. a
<i>Brabantie primi Duces</i>	105. b
<i>Brabantie secundi Duces</i>	106. b
<i>Familie Lucemburgica Genealogia</i>	108. a
<i>Geldria Praefecti</i>	110. a
<i>Geldria Comites</i>	110. b
<i>Geldria Duces</i>	110. b
<i>Comites Barcinonenses</i>	112. b
<i>Flandria Comites</i>	114. a
<i>Artesia Comites</i>	115. b
<i>Hollandia Comites</i>	117. a

FINIS.

ERRATA CORRIGENDA.

<i>fo. 5. a. versu 22.</i>	<i>quadragesimo</i>	<i>quadragesimo</i>
<i>fo. 28. b. ver. 15. passum</i>	<i>passum</i>	
<i>fo. 58. a. ver. 12. ob</i>	<i>ab</i>	
<i>fo. 63. a. ver. 11. Christianos</i>	<i>Christianorum</i>	
<i>fo. 79. a. ver. 1. illustrima</i>	<i>illustrissima</i>	
<i>fo. 114. a. ver. 17.</i>		
<i>Montensis Pij,</i>		<i>Montensis, Pij</i>

REGISTRVM.

A B C D E F G H I K L M N O P

Q R S T V X Y Z

AA BB CC DD EE FF GG HH

Omnes sunt duerni.

B O N O N I Æ,

Apud Peregrinum Bonardum:

M. D. LXXIII.